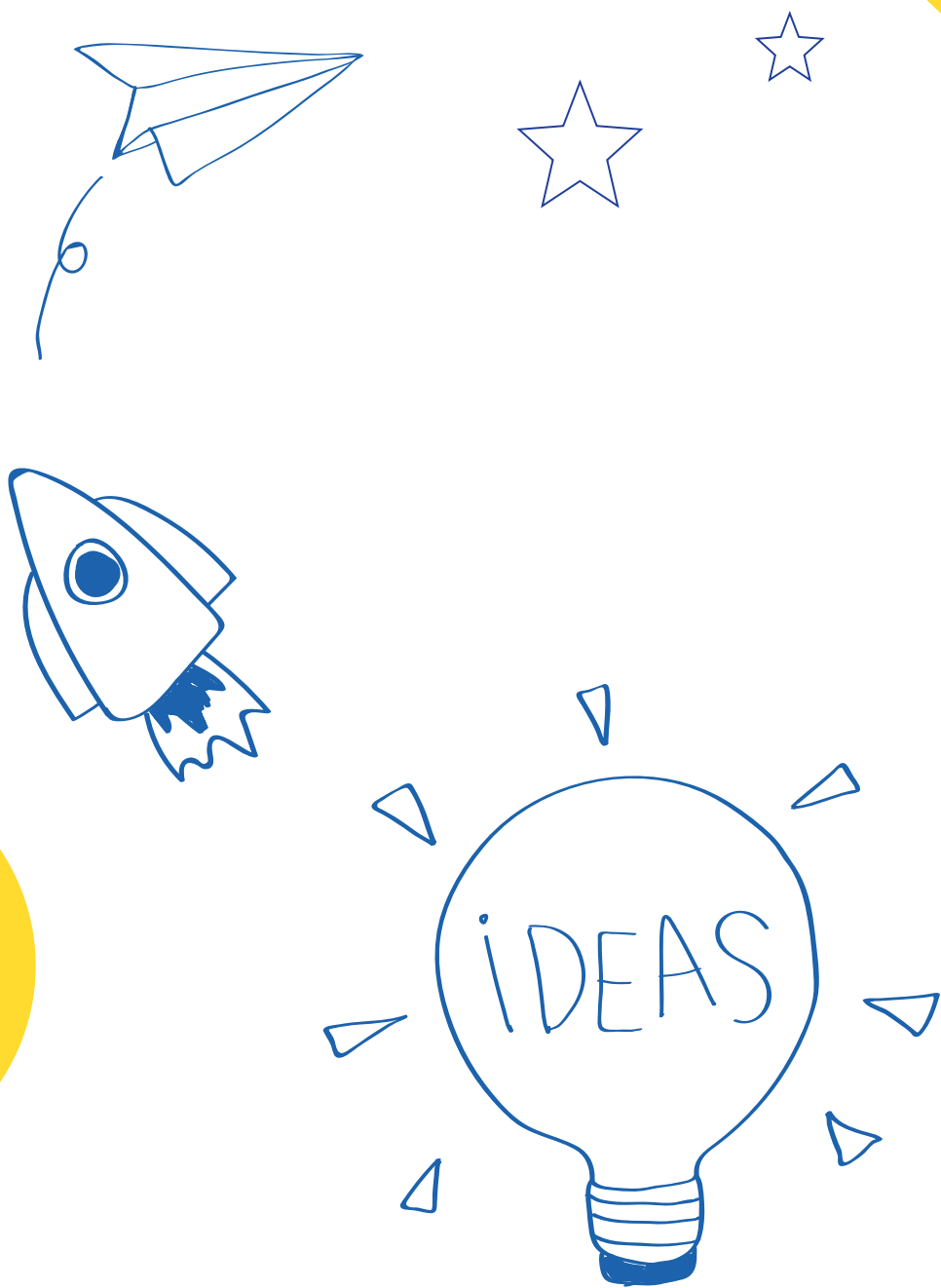
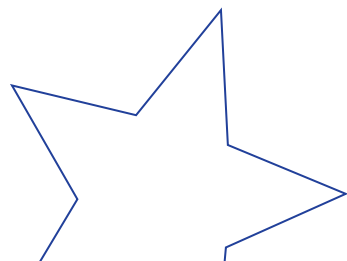

КАТАЛОГ КРАЩИХ ПРАКТИК МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

Каталог підготовлено в рамках Програми «Молодіжний працівник», що реалізується Міністерством молоді та спорту України, Державним інститутом сімейної та молодіжної політики за сприяння Програми розвитку ООН в Україні.

Дорогі друзі,

Ця публікація містить 103 історії успішної молодіжної роботи з усіх областей України. 103 історії від відповідальних та креативних молодіжних працівників і працівниць, які працюють з молоддю, вірять у зміни в Україні й прагнуть їх творити з молодими людьми у своїх громадах.

Цей каталог - це свідчення того, що незважаючи на місце проживання (в мегаполісах чи маленьких містечках) можна реалізовувати круті молодіжні ініціативи та проєкти.

Аналізувати потреби молодих людей, залучати нових партнерів та вірити у свої сили, ось головні поради авторів та авторок кращих практик молодіжної роботи в Україні!

Творіть зміни та діліться історіями вашого успіху!

Щиро дякуємо членам журі конкурсу «Кращі молодіжної роботи в Україні-2021» за активну участь у популяризації конкурсу та оцінюванні заявок:

- **Марині Попатенко**, заступниці Міністра молоді та спорту України,
- **Оксані Косенко**, керівниці проєкту ПРООН «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні»
- **Назару Миколюку**, представнику Асоціації міст України,
- **Ксенії Гоцко**, членкині правління Асоціації молодіжних працівників України
- **Наталії Дзюбі**, експертці з соціології молоді, Державний інституту сімейної та молодіжної політики,
- **Артуру Кадельнику**, заступнику директора Всеукраїнського молодіжного центру.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПРО КОНКУРС	9
• Основні завдання конкурсу	9
• Формат конкурсу	9
• Трішки історії	10
• Конкурс найкращих практик молодіжної роботи в Україні – 2021	10
• Критерії відбору	11
• Спеціальна номінація «Найкраща практика молодіжної роботи у малій громаді – 2021»	12
• Спеціальний фокус конкурсу – аналіз потреб молоді	12
• Молодіжна робота і політика – 2021	12
• Законодавча база молодіжної політики	12
• Аналіз заявок, поданих на конкурс	15
• Регіональний розподіл	16
• Відповідність сферам молодіжної політики	16
• Інтеграція цілей сталого розвитку	18
• Ініціатори практик	19
• Реалізаційний статус практик	25
• Ресурси, використовувані для реалізації проєктів, поданих на конкурс найкращих практик молодіжної роботи	27
• Кадрове забезпечення	27
• Матеріально-технічна база	29
• Джерела фінансування	31
• Інформаційна підтримка	32
• Спеціальний фокус конкурсу: аналіз потреб молоді	34
• Практики малих громад	37
• Практики-переможці	37
• Переможець у спеціальній номінації «найкраща практика молодіжної роботи у малій громаді – 2021»	38
• Висновки	39
РОЗДІЛ 1. ПРАКТИКИ-ПЕРЕМОЖЦІ	43
1. Всеукраїнський молодіжний захід «Молодвіж»	43
2. «Молодіжна школа соціально відповідального бізнесу –2021»	48
3. Освітня медіастудія «Projector_nv»	51
4. Золотоніська ММГО «Центр розвитку молоді»	55

5.	Мобільний молодіжний центр Львівщини «ІмпактБус»	59
6.	«Save Our Planet»	63
7.	Науковий фестиваль «OL»	66
8.	Онлайн-опитування щодо потреб молоді Дніпропетровщини	70
9.	#Успішні_молоді – мотиваційні історії успіху молоді Покровської громади	74
10.	Громадська організація «Час для нас»	78
11.	Програма менторства «10:11 Великі Мости»	83

РОЗДІЛ 2. ЗМІСТОВНЕ ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНЕ ТАБОРУВАННЯ 43

1.	Кінофестиваль «YOUність»	86
2.	«Ковбойська вечірка в Маленькій Європі»	90
3.	«QrКвест»	93
4.	Parents Coffee Club (Батьківський клуб кави)	96
5.	«Вуличний простір #Київська17»	100
6.	Фестиваль творчості та дисидентського руху «UnKnown Ukraine»	104
7.	«Бізнес-профі»	108
8.	Сімейний фестиваль	111
9.	Міський молодіжний фестиваль «Art Fest»	114
10.	«Пікнік ідей та людей»	117
11.	«Рух із розумом»	120
12.	Сучасна інклюзивна креативна студія для молоді «MICS4U»	124
13.	Карта та каталог молодіжних громадських об'єднань	127
14.	Інтерактивно-інтелектуальна гра «Kahoot» у м. Дніпрі	132
15.	Молодь Марківщини	135

РОЗДІЛ 3. ОСВІТА ТА ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРАВ ЛЮДИНИ 139

1.	Арт-пікнік «#НеДоБУЛІНГу!»	139
2.	Онлайн-курс для молоді «Лідерство»	144
3.	Робота з молоддю у форматі залучення до створення кінопродукту	147
4.	«Мій юрист у смартфоні»	150
5.	Шкільна служба порозуміння «Нове покоління»	155
6.	«Амбасадори безпеки»	158
7.	Онлайн-платформа Київського молодіжного центру	163
8.	Програма-тренінг «Громадянсько-правова ресоціалізація, самоврядування та інформаційна гігієна»	167

9.	«Вивчати права можна й на карантині»	170
10.	«КавоВарта»	173
11.	Всеукраїнський онлайн-хакатон «Hack-4Good: як зацікавити дівчат технологіями»	177
12.	Адвокаційна кампанія з протидії булінгу в молодіжному середовищі «#НіжинПротиДіє»	180

РОЗДІЛ 4. ВОЛОНТЕРСТВО **185**

1.	Благодійний ярмарок «Відчуваю серцем»	185
2.	Волонтерський етюд	188
3.	«Агенти волонтерства», річна програма з розвитку волонтерства для активістів із регіонів	192
4.	«Лабораторія волонтерства»	196
5.	«Школа волонтерства»	199
6.	Комплекс заходів «Волонтер – моя перша професія»	202

РОЗДІЛ 5. СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ МОЛОДІ **205**

1.	«Юні кінематографісти»	205
2.	Клуб настільних ігор «Відкриваймо Україну разом»	208
3.	Розвиток екологічної свідомості молодих людей із інвалідністю та членів їхніх родин	211
4.	Соціальні ролики	215
5.	«Мирополіс – Молодіжна мандрівка «Схід»	218
6.	Молодіжний проект з неформальної освіти «100 хвилин для молоді»	221
7.	«Стіни не мовчать»	225
8.	Міжрайонні молодіжні змагання «Ігри патріотів»	230
9.	«Согопа-війни. Прихована загроза»	233
10.	«Еко-фабрика: Ощадливе споживання в дії»	238
11.	Літній спортивний табір з денним перебуванням «Шок-Місток»	242
12.	«Стань помітним»	245
13.	«Стежка пам'яті УПА»	249
14.	«Диктант просто неба до Дня Конституції України»	253
15.	Соціальний проект «Мій донор»	256
16.	«Програма уповноваження жінок у футболі»	260
17.	Відкритий творчий простір для молоді «#Ніжин_creative»	264
18.	Веломаршрут «Менонітська стежка»	268

РОЗДІЛ 6. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ЕКОЛОГІЯ 271

1. «Swap Party» 271
2. «Лідерська Eco_Trash_Travel» 274

РОЗДІЛ 7. УЧАСТЬ МОЛОДІ В ЖИТТІ ГРОМАДИ 277

1. Молодіжний саміт «Get high together» 277
2. Молодіжна приймальня Маріуполя 280
3. Адвокаційна кампанія створення Волинського обласного молодіжного центру 283
4. «Music VS Death (Музика проти смерті)» – проведення Днів вуличної музики та створення музичної студії при молодіжному центрі «InTern» 287
5. Наметовий табір учнівського самоврядування «ТУСА» 292
6. «#МолодіНеПо 2:0» 295
7. Панельні дискусії «Гомін Чернівців» 299
8. Молодіжні простори #YouthFull 302
9. «Академія можливостей» 307
10. Створення Молодіжного центру 312
11. «Відчуй Дніпро» – це історія міста у бронзових міні скульптурах 315
12. «Школа сучасного лідера» 318
13. «НаРівні» 322

РОЗДІЛ 8. ПІДТРИМКА МОЛОДІЖНИХ ПРОЄКТІВ ТА ІНІЦІАТИВ 328

1. Створення Молодіжного хабу 328
2. Відкриття комунальної установи «Молодіжний центр Чернівців «Резиденція молоді» 331
3. Соціальне шкільне підприємництво «Поліграфічна арт-студія «Sticker» 334
4. Міжнародний Кам'янець-Подільський кінофестиваль «Бруківка» 338
5. Презентація проекту стінописів (муралів) «Зробимо наше місто красивим», який ініційовано компанією «Чернівцігаз» 341
6. «Bucha awards» 344
7. Молодіжний фестиваль «My Fest» 348
8. Створення мережі молодіжних просторів "Смарт мережа" 352

РОЗДІЛ 9. УЧАСТЬ МОЛОДІ В ПРОЦЕСАХ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ

357

1. Молодіжне телебачення м. Рожище 357
2. Адвокаційна кампанія «Розробка концепції розвитку велоінфраструктури Ніжина» 361
3. «Quest-tour зі шкільного класу до кабінетів влади» 364
4. Простір «Energy» 367
5. Арт-простір «Friendly city» 370
6. «Молодь, влада, громада. Навчання інструментів розвитку громади задля СООЛЬНОГО майбутнього» 377
7. TikTok-акаунт @active_youth 381
8. Програма молодіжного онлайн-стажування «Державники» 384
9. Програма особистісного та професійного розвитку «Лідери змін» 387
10. Молодіжна політична школа 390
11. «Квантовий стрибок у політику» 394
12. «Молодь Дніпропетровщини приймає рішення» 397
13. Створення студентського хостелу на базі гуртожитку 401

РОЗДІЛ 10. ІНШІ СФЕРИ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

404

1. «Відверта кава #НаЧисто» 404
2. Індекс благополуччя молоді м. Мелітополь 408
3. Фінансова грамотність у Молодіжному центрі 411
4. Онлайн-рубрика психологічної підтримки «Банка психолога» 414
5. «BaVuCi» (Building Big Cohesion – Будуючи велику згуртованість) 417

ПРО КОНКУРС

ПРО КОНКУРС

Конкурс найкращих практик молодіжної роботи в Україні започатковано у 2017 році Міністерством молоді та спорту України спільно з Програмою розвитку ООН в Україні з метою відзначення та популяризації молодіжної роботи. Проведення конкурсу – це можливість для зацікавлених у молодіжній роботі фахівців/чинь і волонтерів/ок знайти для себе приклади, методи і технології, які надихнуть на нові проекти та програми, допоможуть вибрати найбільш прийнятні концепції і підходи.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КОНКУРСУ

1. Обмін успішним досвідом між молодіжними організаціями та молодіжними працівниками/цями.
2. Публічне визнання досягнень та заохочення до подальших напрацювань у напрямі підвищення стандартів якості молодіжної роботи в Україні.
3. Сприяння суспільному та політичному визнанню молодіжної роботи в Україні.

ФОРМАТ КОНКУРСУ

Організації та фахівці/чині, які працюють з молоддю у державному, громадському та приватному секторі, подають заявки за встановленою формою. За підсумками конкурсу найкращі практики включаються до друкованого та електронного щорічного видання «Каталог кращих практик молодіжної роботи в Україні», а 10 переможців конкурсу та 1 практика в спеціальній номінації отримують призи та відзнаки. Відбір найкращих практик здійснює експертна комісія, до складу якої входять представники партнерів конкурсу та незалежні експерти з молодіжного середовища.

Кількість поданих заявок від однієї організації / фахівця є необмеженою.

Конкурс «Найкращі практики молодіжної роботи» проводиться в рамках програми «Молодіжний працівник». Проте учасником конкурсу може стати будь-яка особа, яка працює з молоддю на місцевому, регіональному або державному рівні незалежно від того, чи був/ла він/вона учасником/цею програми. Цього року 73% заявників є учасниками/цями програми «Молодіжний працівник», інші 27% – ні.

ТРИШКИ ІСТОРІЇ

У 2017 році на конкурс було подано 100 практик молодіжної роботи з різних куточків України від організацій із державного та громадського секторів. За підсумками були відібрані 10 переможців, які отримали відзнаки та призи, а 64 практики увійшли до друкованого, а також електронного видання «Каталог найкращих практик молодіжної роботи в Україні – 2017». 2018 року організатори отримали 173 заявки з усіх регіонів України, а 62 увійшли до «Каталогу найкращих практик молодіжної роботи в Україні – 2018». У 2019 році надіслано 157 заявок на конкурс, а 60 увійшли до «Каталогу найкращих практик молодіжної роботи в Україні – 2019». 2020 року конкурс зібрав 150 заявок, 107 із яких увійшли до каталогу.

Електронні версії каталогів «Найкращі практики молодіжної роботи» за усі попередні роки розміщено в бібліотеці на сайті програми «Молодіжний працівник»: <https://youth-worker.org.ua>.

КОНКУРС НАЙКРАЩИХ ПРАКТИК МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ – 2021

Прийом заявок тривав з 15 вересня до 15 жовтня 2021 року. До участі у конкурсі у 2021 році запрошувалися учасники та учасниці, які мають успішні практики в таких сферах молодіжної політики:

- участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади);

- освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві;
- розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади;
- соціальна згуртованість молоді;
- підтримка молодіжних проєктів та ініціатив;
- розвиток молодіжних громадських організацій;
- волонтерство;
- змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування;
- інклюзивний розвиток (включення всіх груп молоді, зокрема вразливих);
- сталий розвиток та екологія;
- інше.

Апліканти мали заповнити заявку в Google-формі, розміщеній у відкритому доступі на сайті програми «Молодіжний працівник». До участі у конкурсі приймалися практики, реалізація яких завершилась не раніше 2020 року.

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ:

- залучення молоді – якою мірою молодь як цільова аудиторія була залучена до розробки та впровадження практики;
- інклюзивність – якою мірою практика враховує інтереси різних груп молоді;
- інноваційність – якою мірою методи та підходи, використані для вирішення проблеми, були новими та креативними;
- вплив – якою мірою отримані результати є сталими та впливають на досягнення довгострокових цілей;
- можливість адаптації та поширення – якою мірою методика практики дозволяє використовувати її в різних місцях та контекстах;
- використання цифрових технологій під час реалізації практики;
- відповідність потребам молоді громади, у якій реалізовується практика.

СПЕЦІАЛЬНА НОМІНАЦІЯ «НАЙКРАЩА ПРАКТИКА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ У МАЛІЙ ГРОМАДІ – 2021»

З 2020 року організатори конкурсу започаткували спеціальну номінацію «Найкраща практика молодіжної роботи в Україні в малій громаді». Під малою громадою розуміють населений пункт із населенням менш ніж 10 000 тисяч жителів. Переможець у цій номінації був нагороджений спеціальною відзнакою.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОКУС КОНКУРСУ – АНАЛІЗ ПОТРЕБ МОЛОДІ:

Традиційно щороку конкурс має певний спеціальний фокус. У 2021 році ним визначено аналіз потреб молоді.

У процесі заповнення заявки конкурсантам/кам було запропоновано відповісти на запитання, яким чином збирались, аналізувались та враховувались потреби молоді громади під час планування та реалізації практики. Практики з відповідним досвідом отримали додаткові бали.

Молодіжна робота і політика – 2021

2021 рік став роком нових можливостей і викликів. Завдяки зусиллям Мінмолодьспорту спільно з молодіжною спільнотою та партнерами було здійснено вагомий прорив в розвитку молодіжної політики та роботи.

Законодавча база молодіжної політики

Найбільшим досягненням 2021 р. є ухвалення **Закону України «Про основні засади державної молодіжної політики»** №1414 від 27.04.2021 р. Цим нормативно-правовим актом вперше в Україні на законодавчому рівні визначені такі поняття: молодіжна робота, молодіжний

працівник, молодіжна інфраструктура, молодіжний центр та простір, молодіжний фонд.

Ухвалено 2 засадничі документи, які визначатимуть напрями розвитку та фінансування молодіжної політики: **Молодіжну стратегію України до 2030 року та Державну соціальну цільову програму «Молодь України – 2021–2025»**. Саме ця програма є підґрунтям для реалізації молодіжної політики на державному та регіональному рівнях, де вона береться за основу формування регіональних цільових програм. У пріоритеті усіх трьох документів – участь молоді у процесі ухвалення рішень.

Національні пріоритети молодіжної політики, визначені у Молодіжній стратегії до 2030 р.: безпека та життєстійкість, здоровий спосіб життя, спроможність, інтегрованість у світ та українське суспільство.

Мета програми «Молодь України 2021–2025 рр.» – створення можливостей для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в Україні, її участі та інтеграції у суспільне життя.

Для досягнення мети програми визначена необхідність забезпечити наступне:

- підвищення рівня компетентностей молоді та спроможності інститутів громадянського суспільства у молодіжній сфері, розвиток молодіжних центрів, молодіжної роботи, підготовку фахівців, які працюють з молоддю, у тому числі молодіжних працівників;
- поширення наявних та запровадження нових моделей для розвитку, інтеграції та участі молоді у суспільному житті із застосуванням цифрових інструментів та з урахуванням реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади;
- розвиток громадянського суспільства, впровадження громадянської освіти на всіх рівнях, поширення неформальної та інформальної освіти.

Розпочався процес розробки та ухвалення нормативно-правових документів різних рівнів та внесення змін до чинних документів для впровадження положень закону в практику реалізації молодіжної політики.

З кінця 2020 р. до Порядку оцінки якості роботи голів ОДА експериментального проєкту щоквартального моніторингу та оцінювання ефективності діяльності голів обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій внесено показник «кількість

молодіжних працівників, підготовлених відповідно до порядку реалізації програми «Молодіжний працівник»». Цей показник відображає прогрес у збільшенні у кожній області України кількості молодіжних працівників, які пройшли навчання за програмою Базового тренінгу програми «Молодіжний працівник».

Окремим досягненням молодіжної політики України у 2021 р. стало внесення професії «фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)» до Класифікатора професій. На черзі розробка професійного та освітнього стандартів для нової професії.

Підвищення рівня знань фахівців молодіжної сфери. Одним із ключових завдань формування та реалізації молодіжної політики в Україні є підготовка та навчання молодіжних працівників та визнання молодіжної роботи та молодіжного працівника як професії на державному рівні.

Станом на листопад 2021 р. навчання за програмою Базового тренінгу програми «Молодіжний працівник» пройшли 4243 молодіжні працівники.

Окрім того, навчальні програми розробляли та реалізовували в рамках міжнародних проєктів технічної допомоги зокрема, «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні» (ПРООН в Україні), «Молодь за демократію в Україні» (Рада Європи), «Мріємо та діємо» (USAID), «Активні громадяни» (Британська рада) та інші. Більшість навчальних активностей були спрямовані на посилення спроможності малих громад та молодіжних центрів через навчання молодіжних працівників основ адвокатури.

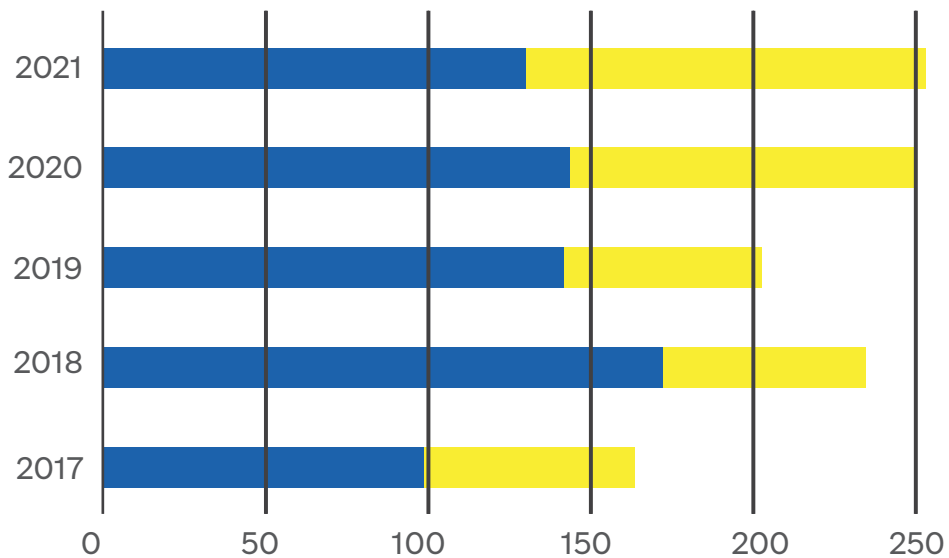

АНАЛІЗ ЗАЯВОК, ПОДАНИХ НА КОНКУРС

На конкурс «Кращі практики молодіжної роботи – 2021» було подано 131 заявку з усіх регіонів України. 104 практики, за оцінками журі, стали фіналістами та увійшли до каталогу «Найкращі практики молодіжної роботи – 2021».

Співвідношення практик, поданих на Конкурс та які увійшли до каталогу (за роками).

Схема 1. Аналіз заявок, поданих на конкурс

Таблиця 1. Кількість практик, які увійшли в каталог

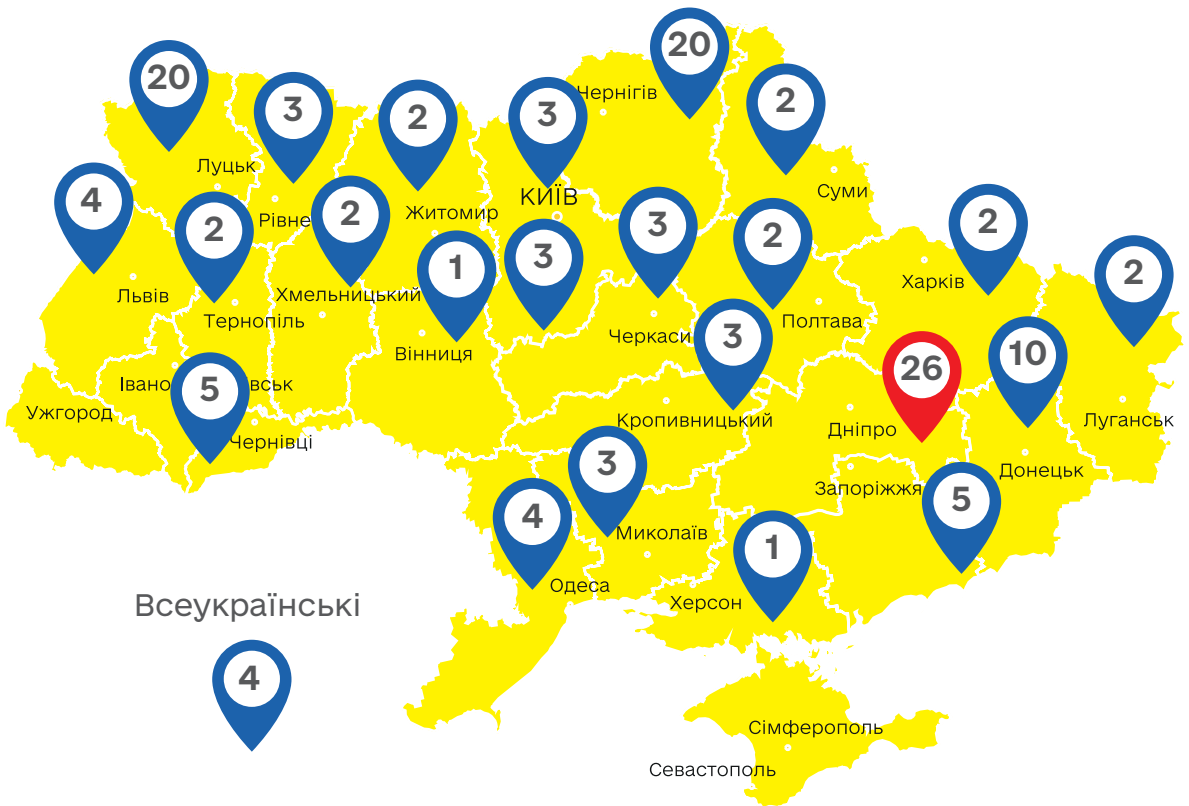
2021	2020	2019	2018	2017
103 (79%)	107 (74%)	60 (41%)	62 (36%)	64 (64%)

Таблиця 2. Подані заявки за роками

2021	2020	2019	2018	2017
113	144	143	173	100

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ Кількість заявок

Найбільше заявок надійшло з Дніпропетровської області (26 практик, 20% від загальної кількості), Чернігівської та Волинської областей (по 20 практик, 15%) та Донецької області (10 практик, 8%).

Відповідність сферам молодіжної політики

Учасники конкурсу, на власний розсуд визначали приналежність практики до тієї чи іншої сфери молодіжної політики, або декількох сфер. Найбільше практик спрямовані на соціальну згуртованість молоді. На другому місці – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив, на третьому – змістовне дозвілля молоді. Потягом 2021 р. збільшилась питома вага практик, спрямованих на участь молоді, підтримку проєктів та волонтерство, тоді як у 2020 р. першість була за змістовним дозвіллям.

Таблиця 4. Практики за сферами молодіжної політики

№	Сфера молодіжної політики	Кількість практик		% від загальної кількості	
		2020	2021	2020	2021
1	Участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади)	12	29	8,3	22,1
2	Участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади)	29	34	20	26
3	Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади	30	45	21	34,4
4	Підтримка молодіжних проектів та ініціатив	28	57	19	43,6
5	Розвиток молодіжних громадських організацій	16	20	11,1	15,3
6	Волонтерство	15	42	10,4	32,1
7	Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування	39	52	27	39,7
8	Інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді)	17	20	12	15,3
9	Сталий розвиток та екологія	8	18	5,5	13,7
10	Соціальна згуртованість молоді	-	-	61	46,6
11	Інше	9	14	6	

Інтеграція цілей сталого розвитку

Під час заповнення заявки конкурсанти описували власне бачення інтеграції Цілей сталого розвитку в практиці, яку подавали на Конкурс. Більшість практик інтегрували, на їхню думку, декілька цілей.

Таблиця 5. Інтеграція цілей сталого розвитку

	Назва цілі	Кількість	Відсотки
	1 Подолання бідності	11	8,4
	2 Подолання голоду	4	3
	3 Міцне здоров'я і благополуччя	27	20
	4 Якісна освіта	54	41
	5 Гендерна рівність	30	23
	6 Чиста вода та належні санітарні умови	3	2
	7 Відновлювальна енергія	-	-
	8 Гідна праця та економічне зростання	18	13,7
	9 Промисловість, інновації та інфраструктура	15	11,5
	10 Скорочення нерівності	23	17,5
	11 Сталий розвиток міст та спільнот	37	28
	12 Відповідальне споживання та виробництво	8	6

	13 Пом'якшення наслідків зміни клімату	5	3,8
	14 Збереження морських ресурсів	2	1,5
	15 Захист екосистем суші	9	6,8
	16 Мир, справедливість та сильні інститути	25	19
	17 Партнерство заради стійкого розвитку	46	35

ІНІЦІАТОРИ ПРАКТИК

У Конкурсі найкращих практик молодіжної роботи у 2021 році взяли участь різні організації, установи, ініціативні групи та окремі активні громадяни.

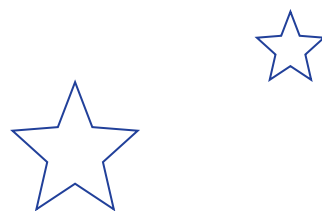
Організації, установи, інституції або ініціативні групи, які подали заявки на участь у Конкурсі найкращих практик молодіжної роботи в 2021 році, представляють і громадський, і державний сектори:

- **інститути громадянського суспільства (ІГС)** (громадські організації, представники молодіжних рад, ініціативних груп, окремі активні громадяни) подали **70** заявок, або **53,4%** від загальної кількості заявок, поданих на конкурс (у 2020 році – 85 заявок, 59%; у 2019 році – 91 заявка 63%; у 2018 році – 107 заявок, 62%);
- **організації державного сектору (державні установи, комунальні установи, організації, заклади, відділи (в тому числі профільні з роботи з молоддю), комунальні молодіжні центри/простори)** подали **55** заявок, що становить **42%** від загальної кількості (у 2020 році – 48 заявок, 33,3%; у 2019 році – 52 заявки, 36%; у 2018 році – 66 заявок, 38%);
- **об'єднання громадського та державного секторів** подали **6** заявок, що становить **4,6%** від загальної кількості заявок, поданих на конкурс (у 2020 році – 48 заявок, 33,3%).

Таблиця 6. Кількість проєктів, поданих на конкурс інституціями громадського сектору та державного сектору в 2021 році

Назва цілі	Кількість	Відсотки
Інститути громадянського суспільства	11	8,4
Установи державного сектору	4	3
Об'єднання громадського та державного секторів	27	20
Загалом	54	41

З кожним роком кількість заявок, які подаються на Конкурс найкращих практик молодіжної роботи, від державного сектору збільшується. Одним із факторів, на нашу думку, є активний перехід фахівців, які працюють з молоддю в державних установах та закладах (в тому числі в профільних відділах по роботі з молоддю) та комунальних установах (і молодіжних центрах / просторах, що перебувають на утриманні місцевих органів влади) на проєктну діяльність. В цьому році помітно змінилось співвідношення заявок від громадського та державного секторів.

Таблиця 7. Кількість проєктів, поданих на конкурс інституціями громадянського суспільства та державного сектору у 2018–2021 рр.

	2018 рік: % від кількості заявок, поданих на конкурс (подано 173 заявки)	2019 рік: % від кількості заявок, поданих на конкурс (подано 143 заявки)	2019 рік: % від кількості заявок, поданих на конкурс (подано 143 заявки)	2019 рік: % від кількості заявок, поданих на конкурс (подано 143 заявки)
Інститути громадянського суспільства громадянського суспільства	62	63	59	53,4
Організації, установи державного сектору	38	36	33,3	42
Об'єднання громадського та державного секторів	–	–	6,9	4,6

Серед інститутів громадянського суспільства (ІГС) найбільшу кількість заявок подали громадські організації:

- Громадські організації, благодійні організації/благодійні фонди – 45 заявок (64,3% від заявок, поданих ІГС, 34,3% від загальної кількості заявок).
У 2020 році громадські організації подали 54 заявки (58,1% від заявок, поданих ІГС).
У 2019 році громадські організації подали 58 заявок (63,7% від заявок, поданих ІГС).
- Молодіжні ради – 16 заявок (22,9% від кількості заявок, поданих ІГС, 12,3% від загальної кількості заявок).
У 2020 році молодіжні ради / парламенти подали 13 заявок (14% від кількості заявок, поданих ІГС).
У 2019 році молодіжні ради / парламенти подали 16 заявок (17,6% від кількості заявок, поданих ІГС).
- Ініціативні групи та окремі активні громадяни – 9 заявок (12,8% від кількості заявок, поданих ІГС, 6,8% від загальної кількості заявок).

У 2020 році об'єднання, колективи, ініціативні групи подали 15 заявок (16,2% від кількості заявок, поданих ІГС).

У 2019 році молодіжні ініціативні групи, проекти, клуби подали 8 заявок (8,8% від кількості заявок, поданих ІГС).

Таблиця 8. Кількість проектів, поданих на конкурс інститутами громадянського суспільства (ІГС) у 2021 році

Інститути громадянського суспільства	Кількість заявок, поданих ІГС на конкурс	% від загальної кількості заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих ІГС
Громадські організації	45	34,3	64,3
Молодіжні ради	16	12,3	22,9
Ініціативні групи та окремі активні громадяни	9	6,8	12,8
Загалом	70	53,4	100,0

У конкурсі брали участь практики, подані різними державними установами, організаціями, закладами (ДУ). Найбільшу кількість проектів запропонували молодіжні центри та простори комунальної власності:

- Молодіжні центри та простори – 36 заявок, що становить 64,3% від кількості заявок ДУ та 27,5% від загальної кількості поданих проектів.
  - У 2020 році – 22 заявки (40,7% від заявок ДУ).
  - У 2019 році – 17 заявок (33% від заявок ДУ).
- Органи виконавчої влади (управління та відділи місцевих органів влади) – 6 заявок, що становить 10,7% від кількості заявок ДУ та 4,6% від загальної кількості поданих проектів.
  - У 2020 році міські ради / управління / відділи міських рад управління обласної / районної державної адміністрації подали 13 заявок (25,5% від заявок ДУ).
  - У 2019 році – 11 заявок (21,2% від заявок ДУ).
- Заклади освіти подали 5 заявок що становить 8,9% від кількості заявок ДУ та 3,8% від загальної кількості поданих проектів.
  - У 2020 році заклади освіти подали 8 заявок (14,5%

від заявок ДУ).

У 2019 році – 13 заявок (25,0% від заявок, поданих ДУ).

- Бібліотеки й позашкільні заклади, які працюють з дітьми та молоддю, подали 7 заявок, що становить 12,5% від кількості заявок ДУ.

У 2020 році бібліотеки й позашкільні заклади, які працюють з дітьми та молоддю, подали 8 заявок (14,8% від заявок ДУ).

У 2019 році – 9 заявок (17,3% від заявок, поданих ДУ).

У 2021 році саме заявки від молодіжних центрів та просторів, що перебувають на балансі місцевого бюджету, становили майже 2/3 заявок від державних установ, що суттєво перевищує частку таких заявок у попередні роки.

Таблиця 9. Кількість проектів, поданих на конкурс різними державними та комунальними установами, організаціями, закладами (ДУ) у 2021 році

Державні установи, організації, заклади	Кількість заявок ДУ, поданих на конкурс	% від загальної кількості заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих ДУ
Молодіжні центри/ простори	36	27,5	64,3
Заклади освіти	5	3,8	8,9
Органи виконавчої влади	6	4,6	10,7
Бібліотеки / позашкільні заклади, які працюють з дітьми та молоддю	9	6,9	16,1
Інші заклади	-	-	-
Загалом	56	42,7	100,0

Слід відзначити, що деякі ініціатори практик із державного сектору, так само як і серед інститутів громадянського суспільства, подавали по кілька заявок на участь у Конкурсі – 2021.

На конкурс найкращих практик молодіжної роботи 2021 року були подані 6 проєктів, для реалізації яких об'єднали свої зусилля організації як громадського, так і державного секторів. Всі ці проєкти представлені в Каталозі кращих практик молодіжної роботи 2021:

- **Проєкт «Parents Coffee Club (Батьківський клуб кави)»** був ініційований ГО «Лабораторія ініціативної молоді» та комунальним закладом «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області.
- **Проєкт «Стань помітним»** був ініційований комунальним закладом «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області та громадською організацією «Лабораторія ініціативної молоді».
- **Проєкт «Фестиваль творчості та дисидентського руху “UnKnown Ukraine”»** був ініційований Лігою старшокласників Ніжина та комунальним закладом «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області.
- **Проєкт «Women`s Camp»** був ініційований громадською організацією «Лабораторія ініціативної молоді» у партнерстві з комунальним закладом «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області.
- **Проєкт «Програма молодіжного онлайн-стажування “Державники”»** був ініційований громадською організацією «Дуїт» та громадською організацією «Агенція демократичних ініціатив».
- **Проєкт «Відкритий творчий простір для молоді #Ніжин_creative»** був ініційований комунальним закладом «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області, Молодіжною радою Ніжинської міської ОТГ та Відділом у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради.

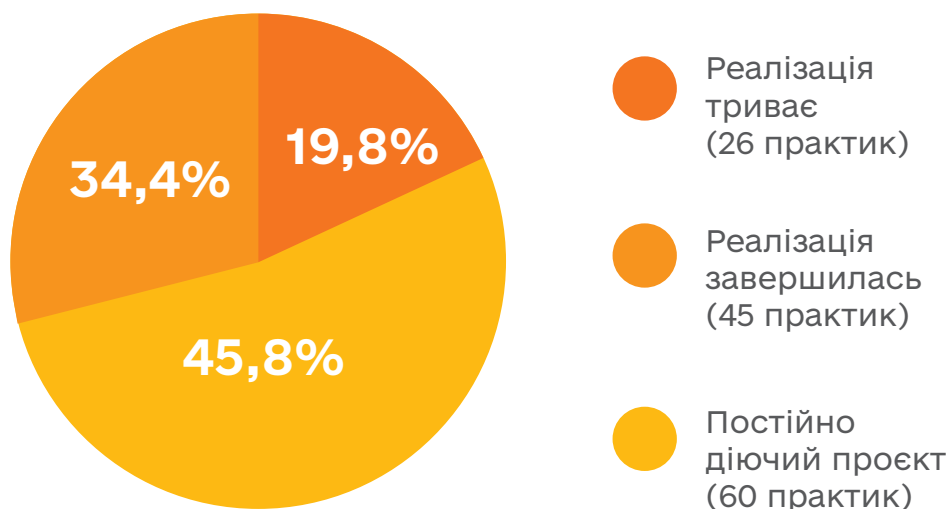

РЕАЛІЗАЦІЙНИЙ СТАТУС ПРАКТИК

На момент подання заявок на Конкурс найкращих практик молодіжної роботи 2021 року ініціатори 26 заявок (19,8% всіх заявок) визначили статус поданих практик як такі, що тривають. Таких заявок 20,6% від усіх поданих (у 2020 році таких проєктів було 33, або 22,9% від усіх заявок; у 2019 році – 39 проєктів, або 27%).

На момент подання заявок на конкурс завершено реалізацію 45 проєктів, що становить 34,4% від усіх заявок (у 2020 році таких проєктів було 37, або 25,7% від усіх заявок; у 2019 році – 26 проєктів, або 18%).

Схема 2. Кількість проєктів, поданих на конкурс, із різним періодом впровадження у 2021 році

Таблиця 10. Кількість проєктів, поданих на конкурс, за різним періодом впровадження

	2019 рік (157 заявок), % від кількості поданих заявок	2020 рік (143 заявки), % від кількості поданих заявок	2021 рік (131 заявка), % від кількості поданих заявок
Реалізація триває	27	22,9	19,8
Реалізація завершилась	18	25,7	34,4
Постійно діючий проєкт	55	51,4	45,8
Загалом	100	100	100,0

За чотири роки проведення Конкурсу найкращих практик молодіжної роботи реалізаційний статус практик не суттєво змінювався: зменшується кількість постійно діючих проєктів, та кількість проєктів на стадії реалізації. В той же час кількість проєктів, реалізація яких завершилась, з кожним роком збільшується.

У 2021 році менш ніж половина ініціаторів практик (60 заявок, 45,8%) визначили свої проєкти як постійні програми. Хоча деякі проєкти за своєю суттю є постійними, але вимагають на початковому етапі – етапі впровадження – акумуляції значних ресурсів (і людських, і фінансових, і матеріальних, і інформаційних). Тому ці практики реалізуються у проєктному форматі, а їхні організатори сприймають ініціативу як обмежений у часі проєкт. Насправді деякі такі проєкти – наприклад, «Онлайн-рубрика психологічної підтримки «Банка психолога», «Еко-фабрика: Ощадливе споживання в дії», створення молодіжної ради у Дніпропетровській області тощо – мають пролонгований ефект та працюватимуть і після активної фази реалізації.

РЕСУРСИ, ВИКОРИСТОВУВАНІ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ, ПОДАНИХ НА КОНКУРС НАЙКРАЩИХ ПРАКТИК МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

Однією з необхідних умов здійснення молодіжної роботи в громаді є її ресурсне забезпечення. У роботі з молоддю актуальні та активно використовуються фахівцями різні ресурси – людські, фінансові, матеріальні, інформаційні, особисті тощо.

Для реалізації проєктів ініціатори практик також використовували різні види ресурсів.

Кадрове забезпечення

Для реалізації значної частини проєктів, поданих на Конкурс найкращих практик молодіжної роботи у 2021 році, залучалися різні кадрові ресурси – до організації та реалізації одного проєкту могли бути залучені, окрім ініціаторів практик, представники громадської організації, спеціалісти чи спеціалістки профільних відділів з молодіжної роботи, голова громади, а також працівниці чи працівники організацій, не пов'язаних із молодіжною роботою, та активні громадяни.

До реалізації майже половини практик – 63 проєктів (48,1% усіх поданих заявок) – долучилися спеціалісти та спеціалістки, які працюють із молоддю у профільних відділах / управліннях молодіжної сфери, зокрема в молодіжних центрах.

Дещо менша кількість практик – 54 проєкти (41,2% усіх заявок) – реалізовувалася за участю представників ГО. У 2021 році кількість проєктів за участю членів громадських організацій зменшилася порівняно з аналогічним показником 2020 року (83 проєкти, що становить 57,6% заявок, поданих на конкурс) та 2019 року (97 проєктів, або 67,8% усіх заявок).

У 2021 році до розробки та здійснення практик, поданих на конкурс, активно залучалися волонтери та волонтерки – це стосується 41 практики, що становить 31,3% заявок (в 2020 році – 61 практики, 42,4% заявок, у 2019 році – 63 практик,

44,1%). Також активними учасниками та ініціаторами практик у 2021 році були представники молодіжних рад та ініціативних груп: ідеться про 29 практик, що становить 22,1% заявок, поданих на конкурс (у 2020 році – 24 проекти, або 16,7% заявок).

Таблиця 11. Кадрове забезпечення молодіжних практик у 2021 році

	Кількість заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих на конкурс
Члени і членкині громадських організацій	54	41,2
Ініціатори практик, волонтери та волонтерки, які долучаються до реалізації практик	41	31,3
Спеціалісти та спеціалістки відділів / управлінь, які працюють із молоддю, в тому числі молодіжних центрів та просторів	63	48,1
Працівниці й працівники органів місцевого самоврядування (обласних, місцевих, голови громад тощо)	26	19,8
Працівниці й працівники закладів освіти, бібліотек, закладів позашкільної освіти, культури, інших комунальних закладів	22	16,8
Представниці й представники партнерських організацій	14	10,7
Молодь громади (активні молоді люди, зокрема учні, студенти)	22	16,8
Працівниці й працівники організацій, не пов'язаних із молодіжною роботою, зокрема й бізнес	38	29,0

Активні члени громади, батьки, активісти	17	13,0
Депутатки та депутати місцевих рад, представники центральних органів влади	4	3,1
Представники молодіжного самоврядування – молодіжних рад, студентського, учнівського самоврядування	29	22,1

Також активну участь у реалізації молодіжних практик 2021 року беруть працівниці й працівники організацій, не пов'язаних із молодіжною роботою, зокрема бізнесу (38 проєктів, 29%), працівниці й працівники закладів освіти, бібліотек, закладів позашкільної освіти, інших комунальних закладів (22 проєктів, 16,8%). Працівниці й працівники органів місцевого самоврядування (обласних, місцевих, голови громад тощо) долучались до реалізації 26 практик, що становить 19,8% заявок (у 2020 році – 39 проєктів, 27,1%).

Ініціатори практик 2021 року відзначили, що в реалізації проєктів брали участь представники організацій-партнерів (14 проєктів, 10,7%). Ідеться про різний формат (фінансову підтримку, залучення спеціалістів, використання методик, експертну й менторську підтримку тощо) і про широкий спектр партнерів, серед яких – і міжнародні організації. Так, автори практик згадували в поданих на конкурс описах Фонд Тудана, проєкт Ради Європи «Молодь за демократію в Україні», Фонд ООН у галузі народонаселення і проєкт «Трамплін до рівності», фінансову підтримку уряду Швеції та сприяння з боку Офісу віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції тощо.

Матеріально-технічна база

Матеріально-технічне забезпечення реалізації практик переважно включає умебльовані приміщення (71 проєкт, або 54,2% заявок, поданих на конкурс, порівняно з 84 проєктами, або 58,3% заявок у 2020 році); технічне обладнання, комп'ютерну техніку, апаратуру тощо (34

проекти, або 26,0% заявок, поданих на конкурс, порівняно –з 72 проектами, або 50,0% заявок у 2020 році).

Суттєву частину фінансування організатори виділяють на придбання додаткових матеріалів, необхідних для реалізації проекту (додаткове обладнання, оформлення приміщення, декорації, необхідні інструменти, техніка тощо): 33 проекти, що становить 25,2% заявок (у 2020 році – 33 практики, 22,9% заявок).

Також ініціатори 30 практик (22,9% заявок) зазначили як статтю витрат матеріальних ресурсів виготовлення сувенірів, призів, сертифікатів, роздаткових матеріалів (у 2020 році – 33 проекти, 22,9%заявок). В 11 проектах (8,4% заявок) використовувалися продукти харчування для учасників п (у 2020 році – 20 проектів, 13,9% заявок).

У 21 проекті (16% заявок) види матеріально-технічного забезпечення проекту не вказано.

Таблиця 12. Матеріально-технічне забезпечення молодіжних практик у 2021 році

	Кількість заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих на конкурс
Приміщення та його оснащення	71	54,2
Додаткові матеріали для реалізації проекту	33	25,2
Комп'ютерна техніка, апаратура, проектор тощо	34	26,0
Продукти харчування	11	8,4
Друкована продукція, сувеніри, сертифікати, призи, розробка та виготовлення мерчу тощо	30	22,9
Транспорт	3	2,3
Гонорари спеціалістам та спеціалісткам	3	2,3
Інформацію не надано	21	16,0

Джерела фінансування

Фінансове забезпечення охоплює не тільки грошові внески ініціаторів практик, різних організацій та приватних осіб, а також витрати на придбання матеріально-технічних ресурсів, необхідних для реалізації проєкту, але й послуги, які не оплачуються організаторами практик, однак є невіддільним складником реалізації проєкту (послуги візажиста, продукти харчування, сувеніри та цінні подарунки учасникам заходу тощо).

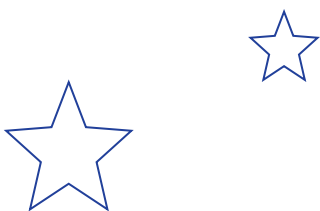
Найбільша частка у фінансуванні проєктів у 2021 році припадає на міжнародні та національні проєкти, гранти – 42 проєкти, що становить 32,1% заявок (у 2020 році – 36 проєктів, або 25% заявок), та на спонсорські внески (бізнес, спеціалісти, небайдужі громадяни) – 35 проєктів, що становить 26,7% заявок (у 2020 році – 50 проєктів, або 34,7% заявок).

Фінансова підтримка з місцевих бюджетів, в тому числі через фінансування місцевих програм та фінансування комунальних закладів, у 2021 році була надана 30 проєктам (22,9% поданих заявок); аналогічний показник у 2020 році – 60 проєктів (41,7% заявок).

Власні внески організаторів використано для реалізації 16 проєктів (12,2% поданих заявок); показник 2020 року – 66 проєктів (45,8% заявок). Власні внески організаторів проєктів (передусім фінансові) в основному становлять незначну частину фінансових витрат на організацію та проведення практики, ініціатори практик вкладають головним чином свої ентузіазм та час.

Ініціатори 16 проєктів (12,2% поданих заявок) зазначили, що практики реалізовувалася без залучення фінансових ресурсів.

Щодо 15 проєктів, поданих на конкурс (11,5% загальної кількості заявок), інформація про джерела фінансування не надана.

Таблиця 13. Джерела фінансування молодіжних практик

	Кількість заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих на конкурс
Місцевий бюджет, в тому числі фінансування місцевих програм та фінансування комунальних закладів	30	22,9
Спонсорські внески (бізнес, спеціалісти)	35	26,7
Власні внески організаторів проєкту	16	12,2
Міжнародні та національні проєкти, гранти	42	32,1
Кошти та ресурси громадських організацій	6	4,6
Державний бюджет	12	9,2
Практика реалізовувалася без залучення фінансових ресурсів	16	12,2
Інформацію не надано	15	11,5

Інформаційна підтримка

Пандемія COVID-19 потягла за собою обмеження спілкування, різку зміна стилю життя, формату навчання та зайнятості, залученості до громадської діяльності, вплинула на стан здоров'я громадян. Наразі через карантинні обмеження змінюються і зміст та форми молодіжної роботи, передусім формати обміну інформацією.

Планування та реалізація будь-якого проєкту, зокрема в молодіжній сфері, вимагають використання інформаційних ресурсів, причому форми та канали інформування щоразу залежать від цільової аудиторії конкретного проєкту.

Але лише частина ініціаторів практик, поданих на Конкурс у 2021 році, окремо виділила інформаційні ресурси: різні види інформаційної підтримки проєктів згадані в 33 практиках, що становить 25,2% заявок.

Ініціатори 16 проєктів (12,2% поданих заявок) зазначили, що практики реалізовувалися з інформаційною підтримкою чи супроводжувалися інформаційною кампанією. Причому частині практик інформаційний супровід забезпечували державні структури, наприклад: «Інформаційна підтримка – Управління молоді та спорту Львівської ОДА, Львівська обласна рада, Львівська обласна державна адміністрація», «За сприяння Широківської сільської ради та КУ «Центр культури та дозвілля, сім'ї, молоді, спорту туризму» Широківської сільської ради проводиться інформаційна кампанія» тощо.

Місцеві медіа та ЗМІ (без уточнення, які саме) згадані в 11 практиках, що становить 8,4% заявок. Тільки в кількох проєктах згадані конкретні місцеві теле- та радіоканали: місцеве телебачення – в 4 практиках (3% поданих заявок), місцеві радіостанції – в 5 практиках (3,8% поданих заявок). Інтернет-ресурси (використання сайтів для інформаційної підтримки) зазначені в 4 практиках, що становить 3% заявок. Інтернет загалом згадувався в 7 практиках (5,3% усіх заявок), в основному як матеріальний ресурс, необхідний для реалізації практики (тільки в двох із семи практик Інтернет фігурує як інформаційний ресурс: «Медіаспівпраця з ... інтернет ресурсом Острог.info», «медіапартнери (FM Галичина, Galnet)»).

У 98 проєктах, поданих на конкурс (74,8% загальної кількості заявок), даних про інформаційні ресурси, були задіяні для реалізації проєктів, не наведено.

Таблиця 14. Інформаційна підтримка молодіжних практик

	Кількість заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих на конкурс
Сайти	4	3
Телебачення	4	3
Радіоканали	5	3,8
Соціальні мережі	2	1,5
Прес-конференції	2	1,5
Газети	12	9,2
Місцеві медіа, ЗМІ	4	3
Інтернет	7	5,3
Інформаційна підтримка	16	12,2

Спеціальний фокус конкурсу: аналіз потреб молоді

Молодіжна робота є більш ефективною, якщо відповідає потребам молоді та її реальному становищу. Пріоритети, завдання та напрями молодіжної роботи мають ґрунтуватися не на загальному уявленні та враженні про ситуацію і становище молоді, а на об'єктивних даних і точній інформації.

Збирати й аналізувати потреби молоді – завдання доволі складне, проте вкрай важливе для всіх, хто працює у молодіжній сфері. Існує чимало офлайн і онлайн методів збору даних, якими можуть послуговуватися молодіжні організації. Зокрема: є соціологічні опитування, анкетування, інтерв'ю, фокус-групи, зворотний зв'язок, спостереження тощо.

Майже всі практики містили елементи дослідження потреб молоді. Найпоширеніші варіанти збору інформації про потреби молоді: опитування (онлайн та офлайн),

голосування у соціальних мережах, обговорення, індивідуальні бесіди, спостереження, зворотний зв'язок після заходів, моніторинг учасників програм. Також використовувалися соціально-економічний аналіз, аналіз всеукраїнських опитувань щодо молоді та матеріалів інших громадських організацій.

П'ять авторів практик зазначили, що проводять щорічні дослідження.

Варто зауважити, що більшість організацій та ініціативних груп, які реалізовували практики, проводили дослідження самотужки. Проте деякі залучали аналітичні центри та інші громадські організації, U-report.

Одна з практик-переможниць повністю присвячена дослідженню потреб молоді, результатом дослідження стало внесення змін до молодіжних програм ОДА.

Тільки в 2 проєктах (1,5% загальної кількості заявок), поданих на Конкурс в 2021 році, інформація щодо аналізу потреб відсутня взагалі.

Ініціатори 87 практик, що становить 66,4% усіх поданих заявок, описали конкретні підходи до аналізу проблем / потреб молоді, яка є цільовою аудиторією проєкту: конкретна інформація про локальне дослідження різними методами проблеми/потреби наведена в 80 практиках (61,1% усіх заявок), ініціатори 7 проєктів (5,3% поданих заявок) зазначили, що практики реалізовувались на основі не тільки локального опитування серед тих, для кого розроблявся проєкт (відвідувачів молодіжних центрів, учнів шкіл, тощо), а й загального аналізу потреб / проблем, існуючих в громаді.

Частина заявок – 25 проєктів (19%) – містила загальну інформацію про проблеми/потреби та згадування про проведені дослідження без деталізації опису методики та результатів.

Згадки про проблеми / потреби та аналіз на основі загальнодоступної інформації містяться в 9 практиках (6,9% усіх заявок): «Практика є результатом наукових досліджень в сфері муніципального права, які були представлені на міжнародних науково-практичних конференціях...», «Низька правова культура, низький рівень правової обізнаності».

Ініціатори 8 практик (6,1% заявок) зазначили, що розробляли проекти на основі власного досвіду: «Проаналізувавши згадані вище проблеми молоді ми прийшли до висновку...», «Живучи в селі, спілкуючись з людьми, ми знаємо проблему з перших вуст...», тощо.

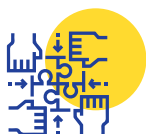
Таблиця 15. Кількість проектів, поданих на Конкурс – 2021, із різним підходом до дослідження потреб та проблем молоді

	Кількість заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих на конкурс
Загальна інформація про місцеві проблеми/потреби	9	6,9
Аналіз проблем/потреб на основі власного досвіду	8	6,1
Загальна інформація про аналіз проблеми/потреби, доповнений локальним дослідженням	25	19,1
Конкретна інформація про аналіз проблеми/потреби, доповнений локальним дослідженням	7	5,3
Конкретна інформація про локальне дослідження проблеми/потреби	80	61,1
Інформація відсутня	2	1,5

У процесі розробки та реалізації практик аналіз потреб молоді здійснювався різними методами. Так, ініціатори 65 практик (49,6 усіх заявок) згадували опитування – молоді, відвідувачів молодіжних центрів / просторів, жителів громади тощо, зокрема онлайн-опитування (згадуються в 16 практиках), опитування в соціальних мережах (згадуються в 7 практиках). Як один з варіантів отримання

інформації спілкування з «носіями» потреб / проблем згадано в 7 заявках, в тому числі в 3 заявках – спілкування в соцмережах.

Аналіз потреб молоді спирався на статистичні дані в 6 проєктах та на експертні оцінки – у 2 проєктах.

ПРАКТИКИ МАЛИХ ГРОМАД

З 2020 р. в Конкурсі запроваджено спеціальну номінацію «Найкраща практика малої громади». Малі громади, за умовами конкурсу, – це громади з населенням до 10 000 осіб.

Від малих громад, серед яких 4 селища, 5 сіл, 1 місто та 1 сільська об'єднана територіальна громада, було подано 11 практик. Вони передбачали створення молодіжного простору, зйомки кіно та чат-бот-квест, туристичний веломаршрут та протидію булінгу.

ПРАКТИКИ-ПЕРЕМОЖЦІ

За результатами конкурсу журі визначило 11 переможців. Найбільше переможців – 4 проєкти – зі Львівської області, по 2 – з Чернігівської (м. Ніжин) та з Дніпропетровської, по 1 – з Черкаської, Миколаївської та Волинської областей. Серед ініціаторів-переможців – 5 громадських організацій, 4 молодіжні центри (з яких 3 – комунальні заклади), молодіжна рада та ініціативна група.

Практики-переможці мають дуже різну направленість спрямованість: вивчення жестової мови, екологічний застосунок, популяризація науки, профорієнтація та створення бізнесу, підтримка молоді в складних життєвих обставинах.

Наймолодшій авторці практики-переможця 16 років.

Переможець у спеціальній номінації «Найкраща практика молодіжної роботи у малій громаді – 2021»:

Програма менторства «10:11 Великі Мости»

Ініціативна група «Клуб 10:11» (м. Великі Мости, Львівська область)

Авторка: Руда Ольга Ігорівна

Практики-переможці у загальній номінації:

1. Проєкт «Save Our Planet»

Комунальний заклад «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області та Ініціативна група «Ліга старшокласників» (м. Ніжин, Чернігівська область)

Авторка: Коломійченко Катерина Володимирівна

2. Проєкт «Почуй мене»

Громадська організації «Час для нас» (м. Ніжин, Чернігівська область)

Авторка: Б'янка Ганна Григорівна

3. Всеукраїнський молодіжний захід «Молодвіж»

Громадська організація «Молодвіж» (Львівська територіальна громада)

Автор: Цудний Роман Богданович

4. Науковий фестиваль «Open Lab»

Молодіжна громадська організація «Львівська відкрита лабораторія» (Львівська територіальна громада)

Авторка: Павлюк Олена Василівна

5. Мобільний молодіжний центр Львівщини «ІмпактБус»

Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний молодіжний центр»

Автор: Сапса Іван Степанович

6. «Молодіжна школа соціально відповідального бізнесу – 2021»

Громадська організації «МрійДій» за підтримки Управління молодіжної політики Миколаївської міської ради

Автори: Сікаленко Віктор Олексійович, Рябенко Олександр Вікторович

7. Молодіжний проєкт «Близькі»

Молодіжна громадська організації «Центр розвитку молоді» (м. Золотоноша, Черкаська область)
Авторка: Черв'якова Оксана Сергіївна

8. Ініціатива «#Успішні_молоді – мотиваційні історії успіху молоді покровської громади»

Комунальний заклад «Молодіжний центр «ПросторОК» Покровської селищної ради (Дніпропетровська область)
Авторка: Вялих Вікторія Анатоліївна

9. Опитування щодо потреб молоді Дніпропетровщини – 2021

Молодіжна рада при Дніпропетровській обласній державній адміністрації
Автор: Твердохліб Дмитро Валентинович

10. Освітня медіастудія «Projector_NV»

Молодіжний центр «Нові крила» (Нововолинська територіальна громада)
Автори: Медина Павло, Пиксаєва Дарина, Гіналюк Дмитро

ВИСНОВКИ

1. За результатами аналізу заявок, поданих на «Конкурс найкращих практик молодіжної роботи – 2021», можна зробити висновок, **що молодіжні працівники та фахівці, які працюють із молоддю, вміють швидко адаптуватися й переформатовувати роботу з молоддю відповідно до нових реалій.**

2. **Більшість молодіжних ініціатив, поданих на Конкурс, спиралися на потреби молоді конкретної громади.** Найпоширеніші варіанти збору інформації про потреби молоді: опитування (онлайн та офлайн), голосування у соціальних мережах, обговорення, індивідуальні бесіди, спостереження, зворотний зв'язок після заходів, моніторинг учасників програм. Також використовувалися соціально-економічний аналіз, аналіз всеукраїнських опитувань щодо молоді та матеріалів інших громадських організацій.

Ініціатори 87 практик, що становить 66,4% усіх поданих заявок, описали конкретні підходи до аналізу проблем / потреб молоді, яка є цільовою аудиторією проєкту: конкретна інформація про локальне дослідження різними

методами проблеми/потреби наведена в 80 практиках (61,1% усіх заявок), ініціатори 7 проєктів (5,3% поданих заявок) зазначили, що практики реалізовувались на основі не тільки локального опитування серед тих, для кого розроблявся проєкт (відвідувачів молодіжних центрів, учнів шкіл, тощо), а й загального аналізу потреб / проблем, існуючих в громаді. Частина заявок – 25 проєктів (19%) – містила загальну інформацію про проблеми/потреби та згадування про проведені дослідження без деталізації опису методики та результатів. Лише в 2 проєктах (1,5% загальної кількості заявок), поданих на Конкурс в 2021 році, інформація щодо аналізу потреб відсутня взагалі.

3. Більше половини заявок, 53,4% від загальної кількості – заявки від організацій, установ, інституцій або ініціативних груп, які представляють інститути громадянського суспільства (громадські організації, представники молодіжних рад, ініціативних груп, окремі активні громадяни), 42% практик становили організації державного сектору (державні установи, комунальні установи, організації, заклади, відділи (в тому числі профільні з роботи з молоддю), комунальні молодіжні центри / простори). Також заявки подали і об'єднання громадського та державного секторів - **4,6%**.

4. У 2021 році збільшилась також кількість заявок від державних установ. Хоча, в попередні 4 роки спостерігалася тенденція зменшення кількості заявок, які подаються на Конкурс найкращих практик молодіжної роботи, від державного сектору. Одним із факторів, на нашу думку, є активний перехід фахівців, які працюють з молоддю в державних установах та закладах (в тому числі в профільних відділах по роботі з молоддю) та комунальних установах (і молодіжних центрах/просторах, що перебувають на утриманні місцевих органів влади) на проектну діяльність.

5. За чотири роки проведення Конкурсу найкращих практик молодіжної роботи реалізаційний статус практик суттєво не змінювався: зменшується кількість постійно діючих проєктів, та кількість проєктів на стадії реалізації. В той же час кількість проєктів, реалізація яких завершилась, з кожним роком збільшується. Так, на момент подання заявок на 2021 року ініціатори 26 практик (19,8% усіх заявок) визначили статус поданих проєктів як такі, що тривають, завершено реалізацію 45 проєктів (34,4%), та 60 проєктів (45,8%) як постійно діючі проєкти.

6. Волонтери та волонтерки продовжують активно залучатися до розробки та здійснення практик. Хоча цей показник менший ніж в попередні роки. Так, до реалізації 41 практики у 2021 р. залучалися волонтери, що становить 31,3% заявок (в 2020 році – 61 практика, 42,4% заявок, у 2019 році – 63 практики, 44,1%). Одночасно збільшується кількість практик. До реалізації яких активно долучаються представники молодіжних рад та ініціативних груп: ідеться про 29 практик, що становить 22,1% заявок, поданих на конкурс (у 2020 році – 24 проєкти, або 16,7% заявок).

8. Найбільша частка у фінансуванні практик у 2021 році припадає на міжнародні та національні проєкти, гранти – 42 практики, що становить 32,1% заявок (у 2020 році – 36 практик, або 25% заявок), та на спонсорські внески (бізнес, спеціалісти, небайдужі громадяни) – 35 практик, що становить 26,7% заявок (у 2020 році – 50 практик, або 34,7% заявок).

Фінансова підтримка з місцевих бюджетів, в тому числі через фінансування місцевих програм та фінансування комунальних закладів, у 2021 році була надана 30 практикам (22,9% поданих заявок).

Власні внески організаторів практик (передусім фінансові) в основному становлять незначну частину фінансових витрат на організацію та проведення практики, ініціатори практик вкладають головним чином свої ентузіазм та час. Власні внески організаторів використано для реалізації 16 практик (12,2% поданих заявок). В той же час ініціатори 16 практик (12,2% поданих заявок) зазначили, що практики реалізовувалися без залучення фінансових ресурсів.

9. Планування та реалізація будь-якого проєкту, зокрема в молодіжній сфері, вимагають використання інформаційних ресурсів, причому форми та канали інформування щоразу залежать від цільової аудиторії конкретного проєкту. Але лише частина ініціаторів практик, поданих на Конкурс у 2021 році, окремо виділила інформаційні ресурси: різні види інформаційної підтримки проєктів згадані в 33 практиках, що становить 25,2% заявок. Ініціатори 16 проєктів (12,2% поданих заявок) зазначили, що практики реалізовувалися з інформаційною підтримкою чи супроводжувалися інформаційною кампанією.

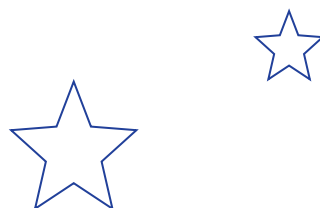
Місцеві медіа та ЗМІ (без уточнення, які саме) згадані в 11 практиках, що становить 8,4% заявок. Але в кількох

проектах згадані конкретні місцеві теле- та радіоканали: місцеве телебачення – в 4 практиках (3% поданих заявок), місцеві радіостанції – в 5 практиках (3,8% поданих заявок).

Інтернет-ресурси (використання сайтів для інформаційної підтримки) зазначені в 4 практиках, що становить 3% заявок. Інтернет загалом згадувався в 7 практиках (5,3% усіх заявок), в основному як матеріальний ресурс, необхідний для реалізації практики.

10. Протягом 2021 р. цифрові інструменти стали для молодіжних працівників звичним явищем, проте вони й надалі вивчають і запроваджують нові підходи. Лише для реалізації двох практик не використовували цифрові інструменти.

Отже, молодіжна робота і молодіжні ініціативи продовжують активно розвиватися, вдосконалюватися, розширюється тематика практик, їх варіативність. Для реалізації проектів об'єднуються організації з громадського, державного та бізнес секторів. Молодіжні працівники створюють ініціативні групи. В Конкурсі беруть участь уже вихованці молодіжних працівників і працівниць і навіть перемагають. Конкурс кращих практик молодіжної роботи за свою п'ятилітню історію демонструє значний поступ в розвитку та підвищенні якості молодіжної роботи, чому сприяє і сам конкурс.

1
ПРАКТИКА

Практика:
**Всеукраїнський молодіжний захід
«МОЛОДВІЖ»**

Організація: Громадська організація
«Молодвіж»

Місце діяльності: Львівська територіальна
громада

Автор практики: Цудний Роман Богданович

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
rtsudnyi@tvory.net

Період впровадження практики:
2018 – 2021 рр.

Статус практики: Практика реалізовується
щорічно

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Актуальність, інформативність,
масштабність, драйв, емоційність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Захід «Молодвіж» відбувається у Львові уже четвертий рік поспіль і став своєрідною традицією: на початку осені тут збирається молодь з усієї України. Вперше захід було організовано у 2018 році після здобуття Львовом статусу Молодіжної столиці України.

Основними передумовами започаткування цієї практики стали:

- відсутність масштабної платформи для комунікації, нетворкінгу, обміну ідеями й досвідом для молоді;
- відсутність платформи для популяризації й обговорення соціологічних молодіжних досліджень (саме «Молодвіж» дає змогу представити широкій аудиторії результати соціологічних досліджень);
- потреба у налагодженні діалогу між молоддю і місцевою владою;
- потреба у створенні для молоді умов для якісного дозвілля без алкоголю, наркотичних речовин тощо.

Аналіз потреб молоді:

Громадська організація "Молодвіж" тісно співпрацює з комунальною установою "Інститут міста", яка, зокрема, спеціалізується на проведенні соціологічних досліджень, із U-Report Україна, що здійснює опитування молоді на різні теми. Також відбувається реалізація ініціативи "Індекс благополуччя молоді" у співпраці із Фондом народонаселення ООН.

Саме тому щорічно під час планування практики, відбувається аналіз досліджень та опитувань. Важливо зазначити, що у 2020 році було проведено дослідження "Lviv Molodvizh Research", результати якого були використані під час підготовки заходу. Цьогоріч ключовим для заходу стало дослідження "Як живе молодь України у час Covid-19?", яке вказало на актуальні проблеми молоді, які ми й обговорювали під час заходу.

Опис практики:

Захід «Молодвіж» відбувається щорічно починаючи з 2018 року. Впродовж усього періоду існування проєкт зазнав певних трансформацій та вдосконалень. Проте загалом етапи реалізації залишаються незмінними:

- 1) аналіз: усі трансформації – наслідок активного аналізу попереднього досвіду й ефективності досягнення запланованих показників, відгуків учасників, команди організаторів, партнерів тощо;
- 2) формування команди організаторів: із числа членів громадської організації, а також залучених осіб, які

- набираються за оголошеннями у соцмережах після проведення співбесід;
- 3) брейнштурмінг і напрацювання концепції: у випадку «Молодвіжу» концепція – це пусковий механізм для подальшого формування програми;
  - 4) складання програми;
  - 5) активна фаза підготовки і фандрейзингу (узгодження учасників, пошук партнерів і донорів тощо);
  - 6) реалізація заходу;
  - 7) звітування.

Для якісної підготовки заходу й урахування потреб молоді було проаналізовано дані соціологічних досліджень («Як живе молодь України у час Covid-19?») і опитувань молоді щодо актуальних тем і проблем у соціальних мережах Instagram та Facebook (<https://www.facebook.com/molodvizh>, <https://www.instagram.com/molodvizh/>).

Молоді люди долучаються до вирішення проблеми в різний спосіб:

- як члени команди організаторів заходу;
- шляхом участі у визначенні цілей, завдань заходу, концепції, програми тощо;
- беручи участь в опитуваннях до і після заходу.
- працюючи у волонтерській команді (кількість волонтерів на заході становила 60 осіб).

Інноваційність заходу полягає в тому, що він проводиться у 24-годинному форматі. Згідно з результатами опитувань, він найбільше до вподоби відвідувачам. Такий формат дає змогу органічно поєднати денну освітню і нічну розважальну програми, а також забезпечує притаманні молоді динамізм і активність. Крім того, інноваційність полягає також у комплексному підході до фандрейзингової стратегії, яка передбачає організацію в період підготовки окремих тематичних заходів, а не лише безпосередню комунікацію із донорами і партнерами.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси:

- людські ресурси, а саме члени громадської організації, які входили до команди-організаторів;
- технічне обладнання (ноутбуки, звукове обладнання);
- сторінки заходу молодіжних просторів мережі «Твори!» в соціальних мережах;

Додатково залучені ресурси:

- матеріальні (оренда приміщення !FESTrepublic, оренда аудіо-візуального обладнання, оренда освітлення тощо);
- людські (волонтери заходу, спікери різних блоків заходу);
- фінансові (кошти від таких донорів: Фонд Відродження, Міністерство молоді та спорту України, програми IREX і

«Взаємодія» від USAID, Міжнародна організація з міграції, ЮНІСЕФ Україна, Фонд народонаселення ООН, Українсько-данський молодіжний дім, Фонд Олени Пінчук);

- медіа-партнери (FM Галичина, Galnet).

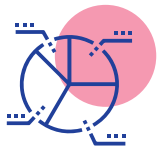
Досягнення:

Кількісні показники:

- 1) кількість учасників – 2037 осіб (58% – жінки, 42% – чоловіки);
- 2) кількість волонтерів – 60 осіб (55% – жінки, 45% – чоловіки);
- 3) кількість спікерів – 67 осіб (60% – жінки, 40% – чоловіки);
- 4) кількість залучених донорів – 10;
- 5) кількість підписників у соцмережах: Instagram – 4 122, Facebook – 5 238.

Якісні показники:

- 1) підвищення рівня зацікавлення темами, висвітленими під час заходу (сексуальна освіта, інклюзія, стартапи тощо). Джерело інформації – запити аудиторії щодо наявності заходів, які стосуються вищевказаних тематик;
- 2) підвищення рівня поінформованості широкої аудиторії про діяльність ГО «Молодвіж» та безпосередньо «Молодвіж Центр. Львів» (<https://www.facebook.com/molodvizhcenter>);
- 3) посилення кооперації між ГО «Молодвіж» та іншими ГО, донорами і партнерами.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша практика пов'язана із такими сферами:

- 3) **розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади:** захід – платформа для комунікації молоді і влади, допомагає дізнатися про актуальні можливості для молодих людей і молодіжні проекти. Під час заходу молодь може безпосередньо ставити запитання і висловлювати свої потреби й побажання;
- 4) **соціальна згуртованість молоді:** у процесі підготовки та реалізації заходу задіяні представники різних соціальних груп молоді, молодіжних громадських організацій, що сприяє налагодженню контактів і співпраці між ними. Також окремі частини програми заходу присвячені інклюзивності та інакшості, що сприяє формуванню культури толерантності і, відповідно, більш згуртованого суспільства;
- 7) **волонтерство:** захід сприяє розвитку культури волонтерства і забезпеченню сталості цієї практики, адже волонтери надалі мають можливість долучатися в цій ролі до інших проектів організації;
- 8) **змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування:** захід пропагує серед молоді якісне дозвілля без алкоголю, наркотичних речовин тощо.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика сприяє реалізації таких Цілей сталого розвитку:

Ціль 4. **Якісна освіта:** захід «Молодвіж» є зразком реалізації неформальної освіти шляхом проведення лекцій, воркшопів, тренінгів тощо. Також під час заходу обговорюються актуальні питання освітньої сфери, методи неформальної освіти та їх інтеграція у навчальні процеси.

Ціль 5. **Гендерна рівність:** у рамках заходу обговорюється проблематика гендерної рівності та актуальна ситуація у цій сфері на локальному й національному рівнях. Крім того, команда волонтерів та спікерів заходу формується за принципом гендерної рівності – з однакової кількості представників різних статей.

Ціль 17. **Партнерство заради сталого розвитку:** захід спрямований нагуртування різноманітних молодіжних середовищ, створення умов для взаємодії молоді, влади, а також представників міжнародних організацій. Інформування відповідних акторів сприяє кращому розумінню актуальної ситуації й можливостей співпраці.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики були використані такі цифрові інструменти:

- 1) Zoom – для трансляції певних частин програми у соціальних мережах, а також для забезпечення віртуальної присутності спікерів, які не мали змоги приєднатися фізично;
- 2) Google Forms – для отримання зворотного зв'язку від волонтерів і відвідувачів заходу;
- 3) сервіси пакету Microsoft Office – для забезпечення ефективної роботи команди і якісного зберігання інформації;
- 4) Canva, Photoshop – для візуалізації інформації.

Карантинні обмеження не вплинули на використання цифрових інструментів.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/molodvizh>; <https://www.facebook.com/molodvizh/videos/241549446516596>; <https://www.facebook.com/molodvizh/videos/547261919374119>;

Практика: «МОЛОДІЖНА ШКОЛА СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ –2021»

Організація: Громадська організація «МрійДій» за підтримки Управління молодіжної політики Миколаївської міської ради

Місце діяльності: м. Миколаїв, Миколаївська обл.

Автори практики: Сікаленко Віктор Олексійович (грантовий менеджер проєктів ГО «МрійДій»); Рябенко Олександр Вікторович (начальник управління молодіжної політики Миколаївської міської ради)

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
otd.molod.mk@mkrada.gov.ua

Період впровадження практики:
01.01.2020 – 01.09.2021

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Ініціативність, перспективність, молодь, бізнес, партнерство

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Впроваджуючи практику, ми намагалися стимулювати соціально-економічний розвиток громади шляхом активізації молодих бізнесменів (підприємців) м. Миколаєва через освітні та соціальні заходи. Молодим бізнесменам (підприємцям) пояснювали практичні аспекти розвитку бізнесу в умовах карантинних обмежень.

Аналіз потреб молоді:

Під час планування практики нами було проведено анкетування освітніх запитів наших членів, щоб зрозуміти які навички вони хочуть отримати від платформи МрійДій, а саме: аналіз 100 анкет, 3 інтерв'ю учасників освітньої програми, 5 інтерв'ю тренерів, використання офіційних статистичних даних.

Опис практики:

На першому етапі реалізації проєкту 20 молодих представників соціально відповідального бізнесу прослухали 90-годинну освітню програму з 5 тематичних модулів: соціальне підприємництво, проєктний менеджмент, PR, HR та цілі сталого розвитку в підприємстві.

Другий етап передбачав конкурс грантів серед випускників освітньої програми. У рамках конкурсу 10 представників соціально відповідального бізнесу у партнерстві з громадськими організаціями Миколаївської області реалізували 10 проєктів на загальну суму 1 млн грн.

Третій етап проєкту передбачав проведення серед молодих бізнесменів Миколаївської області конкурсу «Найкращі практики молодіжного соціально відповідального бізнесу на Миколаївщині під час пандемії». Найкращі практики були відзначені цінними призами під час I Форуму Молодіжного соціально-відповідального Бізнесу.

Практика об'єднала молодих бізнесменів заради розвитку регіону. Цільова аудиторія засвоїла практичні поради, опанувала вміння та навички протидії внутрішнім і зовнішнім ризикам у царині соціально відповідального бізнесу.

Особливістю нашого проєкту є формування довгострокової політики співпраці громадського сектору, бізнесу і органів місцевого самоврядування заради розвитку соціально відповідального бізнесу на Миколаївщині.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

реалізовувалась в рамках проєкту «Молодіжна школа соціально відповідального бізнесу за підтримки бізнес-платформи «МрійДій», Уряду Швеції та Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні «Посилене партнерство для сталого розвитку», у партнерстві з Представництвом DVV International в Україні, Управлінням молодіжної політики Миколаївської міської ради, Управлінням молоді та спорту Миколаївської ОДА, ГО «Клуб сталого розвитку «Південна ініціатива», ГО «Міфарт».

Загальний бюджет проєкту склав 1 618 500,00 грн.

Досягнення:

У Миколаївській області представниками молодіжного соціально відповідального бізнесу в партнерстві з ОМС і громадським сектором реалізовано близько 10 соціальних і екологічних проектів.

З'явилися соціально відповідальні підприємства, які покращують соціальне і економічне становище у регіоні.

Молоді бізнесмени (підприємці) опанували навички ведення бізнесу у карантинний період.

Зріс рівень інвестиційної, туристичної та загалом економічної привабливості регіону.

Налагоджено співпрацю між органами державної влади, місцевого самоврядування і бізнесом.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено такі сфери:

- 3) розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади;
- 4) соціальна згуртованість молоді;
- 5) підтримка молодіжних проектів та ініціатив;
- 10) сталий розвиток та екологія.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до таких цілей: №№ 9, 11, 15.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Серед застосовуваних цифрових інструментів: електронні опитувальники (типу Google-форм), сайти для анкетування, реєстрації, інструменти Google.

Обмеження, пов'язані з всеукраїнським карантинном, на використання цифрових інструментів під час реалізації практики не вплинули.

Посилання на фото/відео:

<https://niklife.com.ua/citylook/72071>

Практика:
**ОСВІТНЯ МЕДІАСТУДІЯ
«PROJECTOR_NV»**

Організація: Молодіжний центр «Нові крила»

Місце діяльності: Нововолинська територіальна громада, Волинська область

Автори практики: Медина Павло, Пиксаєва Дарина, Гіналюк Дмитро, Регешук Михайло

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
pavlomedyna55@gmail.com

Період впровадження практики:
3 квітня 2021 р. і донині

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Медіа, менторство, навички, експериментальність, команда

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Карантин і обмеження стали викликом для молоді з усієї України та світу. Особливо це позначилося на команді молодіжного центру, адже ми відновили роботу в новому місці на початку лютого 2020 року, а вже 13 березня пішли на карантин. На тлі карантину дуже помітним став низький рівень медіаграмотності

та медіакомпетенцій серед молоді. Опитування підписників сторінок молодіжного центру показало, що молодь має бажання розвиватися в цьому напрямі, однак у місті немає жодного майданчика, де молоді люди могли б здобути відповідні знання, менторський супровід та матеріально-технічне забезпечення. Окремо слід наголосити на такій проблемі: 78% опитаних зазначили, що споживають (або створюють) контент російською мовою – через відсутність аналогів або більшу аудиторію.

Аналіз потреб молоді:

Як описано вище. Ми провели три хвили опитування молоді серед підписників сторінок молодіжного центру, сторінок освітніх закладів міста, та підписників вікової категорії молоді серед загально міських груп.

Отримавши результати й запросивши найактивніших з опитування до обговорення їх бачень та їх залучення до проєкту почали розробку плану "Захоплення світу" - жарт. Створення освітньої медіа студії для молодих людей під назвою "Projector_nv"

Опис практики:

Згідно з опитуванням, 75% місцевої молоді цікавляться створенням контенту, просуванням продуктів у соціальних мережах, фото- і відеозйомкою. Утім, більшість не мають достатніх знань та інструментів для якісного розвитку в цій сфері. Тож ми запросили найактивніших молодих людей зібратися і подумати, що можна зробити для розв'язання цієї проблеми. Так і постав проєкт освітньої медіастудії «Projector_nv».

Основні блоки проєкту:

Освіта для молоді – залучення експертів з аспектів медіа сфери, всеохопні навчання для молоді з актуальних для неї тем медіанапрямку. Одразу після навчань учасники переходять до практичного опанування засвоєної інформації на базі студії чи в рамках виїзних заходів. Необхідне для практики навчання, якщо такого немає в розпорядженні центру, береться в оренду.

Менторський супровід – 4 ментори постійно підтримують контакт із молодими людьми, які працюють над медіапродуктом, надають необхідні консультації. Ментори, своєю чергою, залучають молодь до своїх медіапроєктів, даючи їй змогу опанувати практичні навички.

Доступ до технічного забезпечення. Студія має все необхідне обладнання для створення якісного контенту. Доступ до студії мають навіть ті молоді люди, які не проходили навчання, але хочуть створювати контент. Вони вільні у виборі тем та

методів реалізації, є лише дві умови: україномовність контенту та дотримання законів України. Обладнання, якого бракує, орендується або надається партнерами.

Постійне поповнення команди. До команди, яка створювала студію, долучаються нові люди, приносять нові проекти та власні ініціативи, тож відбувається невпинний розвиток.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Партнерські ресурси

- BUR.Lab: матеріально технічне забезпечення студії (звук / світло);
- Проект Британської ради «Активні громадяни»: залучення експертів та технічне забезпечення майстер-класів і практичних робіт;
- Нововолинська міська рада: фотокамера для потреб студії;
- EU4 Youth Alumni Network: матеріальне забезпечення майстер-класів, воркшопів та тренінгів.

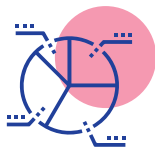
Ресурси команди проєкту

- Простір для створення студії;
- 4 ментори за напрямками;
- залучення партнерів;
- технічний супровід учасників;
- проведення воркшопів та майстер-класів.

Досягнення:

- Із відеоматеріалом, створеним на нашій студії, Дмитро Гіналюк та Юлія Кукоба виграли президентський конкурс відеоробіт і особисто зустрілися з президентом.
- У громаді функціонує повністю обладнана медіастудія за якою закріплені 4 ментори для підтримки молодих людей, які хочуть створювати контент.
- Увесь створюваний на студії контент є україномовним.
- Команда молодих людей здобула весь спектр необхідних знань із медіасфери. Програма навчання відповідала запитам учасників.
- Молодь має змогу застосувати свої знання на практиці, готуючи матеріали для партнерів (інтернет-видання «Буг», місцеве телебачення, Перший молодіжний телеканал).
- Участь в освітній програмі взяли понад 100 молодих людей із Нововолинської територіальної громади.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика охоплює такі сфери: соціальна згуртованість молоді, підтримка молодіжних проектів та ініціатив, змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування.

Молодь зібрала команду, щоб створити цей простір, і надалі гуртується для вирішення питань розвитку студії, нових експериментів, а головне – для запрошення нових спікерів та тренерів з метою поглиблення знань і навичок у медіасфері.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика передусім охоплює ціль №10. Скорочення нерівності. Ми створили безпечну та доступну медіастудію, яка забезпечує молодих людей незалежно від раси, фінансових можливостей чи соціального статусу в громаді рівними можливостями доступу до якісної освіти у сфері медіа, до матеріальної бази для набуття практичних навичок, які можна перетворити на професію.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Google-форми – для проведення трьох хвиль опитування.

- Соціальні мережі – для запрошення молоді до навчання та інформування громадськості про наявність такою локації в громаді.
- Медіахостинги – для розміщення робіт молоді.

Посилання на фото/відео:

<https://youtu.be/7GFSAO1c4Bk>
<https://youtu.be/MRUXEJ4MerM>
<https://www.facebook.com/dmytrohinaliuk/posts/932026314273072>

Практика:
Молодіжний проєкт «БЛИЗЬКІ»

Організація: Золотоніська ММГО «Центр розвитку молоді»

Місце діяльності: Золотоніська ТГ

Авторка практики: Черв'якова Оксана Сергіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
amirpiram8@gmail.com

Період впровадження практики:
2020–2021 рр.

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Довіра, підтримка, відповідальність, толерантність, згуртованість

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Метою проєкту є формування в громаді простору довіри та підтримки для хлопців і дівчат із родин у складних життєвих обставинах, формування культури функціонування груп взаємодопомоги, надання молоді знань про побудову екологічних стосунків у родинах, формування в неї розуміння

механізмів протидії домашньому насильству. Простір почав функціонувати за підтримки Українського жіночого фонду та Золотоніської міської ради на базі районного будинку культури й став осередком неформальної освіти з протидії дискримінації та гендерним стереотипам. Сформована мережа координаторів простору, які проводять арт-терапевтичні заняття, музичні та кіно-вечори, координатори отримали навички медіації, миропобудови та організації соціального театру. У рамках проекту здійснювалися й виїзні зустрічі, під час яких координатори мережі презентували ідею створення подібних просторів у селах громади.

Проект спрямований на дівчат та хлопців із родин, які опинилися в складних життєвих ситуаціях. Ця молодь потребує додаткової уваги та підтримки, адже стикається з багатьма труднощами, родини часто не надають таким молодим особам належної емоційної підтримки, у родинях трапляються факти домашнього насильства. У громаді є труднощі саме з наданням соціальних та психологічних послуг, тож створення безпечного місця, куди такі молоді люди можуть та вільно спілкуватися у рамках груп взаємодопомоги, стане важливим кроком на шляху до формування нових навичок та моделей поведінки. Відчуваючи дружню та домашню атмосферу, вони зможуть швидше розкритися, отримати нові знання про те, як формувати гармонійні стосунки, як розпізнавати сценарії аб'юзивних стосунків та відстоювати власні кордони. У рамках проекту передбачено поєднання навчальних та мистецьких підходів – проведення арт-терапевтичних занять, музичних вечорів, обговорення тематичних фільмів. Створено умови для формування атмосфери безпеки, творчості та комфорту для учасників проекту.

Аналіз потреб молоді:

Спираючись на підготовлений нашою ініціативною групою гендерний профіль громади (https://drive.google.com/file/d/1bObk1kRIHPzd8UGJ00cag6hbaNRVYk_U/view), ми визначили такі потреби:

- Недостатньо місць для самовираження молоді та дорослих (громадські простори для дозвілля та спілкування, взаємодопомоги).
- Низька поінформованість мешканців громади про свої права та можливості (соціальні, правові, адміністративні послуги, інформація про захист прав, трудові права)
- Бракує спеціалізованих послуг для постраждалих від ґендерно зумовленого насильства і домашнього насильства

Враховуючи ці потреби, ми вирішили, що ідея зі створення умов для функціонування у громаді нашого простору буде здійснювати позитивний вплив у громаді, а сформована мережа координаторів простору дозволить сформувати місток між хлопцями та дівчатами з вразливих груп та відповідними установами, які надають спеціалізовані послуги у сфері соціального захисту та підтримки.

Опис практики:

Працюючи над профілем громади, наша ініціативна група зрозуміла, що підтримка сімей у складній життєвій ситуації (соціальні та психологічні послуги) має обмежений характер. Батьки через різні життєві обставини (шкідливі звички, скрутне матеріальне становище) не приділяють належної уваги дітям, відповідно діти не отримують необхідних для подальшого життя навичок, розуміння принципів побудови здорових стосунків, мають проблеми з проявами агресії, не мають можливостей відвідувати гуртки та гармонійно розвиватися. Тому ми прагнули створити для них місце, де вони можуть почуватися у безпеці, де їх будуть приймати та підтримувати, засобами мистецтва створювати атмосферу довіри та відкритості, розвивати впевненість у своїх силах. Тут вони можуть отримувати інформацію про те, як захищати свої інтереси, куди звертатися в разі потреби, як протистояти проявам домашнього насильства. У просторі створена комфортна та безпечна атмосфера для діалогу, вільного обміну переживаннями та думками, занять творчістю.

Основні особливості проєкту:

- Були створені умови для функціонування безпечного простору для дівчат і хлопців для взаємодії за принципом «рівний – рівному», обговорення проблем протидії домашньому насильству та гендерним стереотипам у громаді. Простір функціонує постійно на базі районного будинку культури за підтримки Золотоніської міської ради.
- Серед учасників нашої ініціативної групи – представники центру безоплатної правової допомоги, центру соціальної допомоги, лікарі, які можуть проводити зустрічі безпосередньо на базі створеного простору та надають необхідні консультації молоді з вразливих категорій.
- Координатори простору пройшли відповідне навчання з медіації та ознайомилися з методиками соціального театру, можуть проводити самостійну роботу з групами взаємодопомоги, сформованими у просторі з числа молоді.
- Обладнання та меблі, придбані за кошти проєкту, використовуються для організації мистецьких тематичних заходів для привернення уваги громади до проблем гендерної дискримінації та домашнього насильства.
- Відвідувачі простору можуть вільно користуватися всім необхідним для неформальної освіти та власного саморозвитку.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

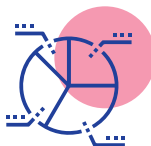
Проєкт реалізовується за підтримки Українського жіночого фонду (140 тис. грн.), придбано необхідні меблі, обладнання, музичне обладнання.

Міська рада також підтримала проект та надала для організації безпечного простору приміщення (2 кімнати, 60 кв. м.) Золотоніського районного будинку культури у центрі міста, що має зручне розташування. Утримувати приміщення надалі будуть також за підтримки Золотоніської міської ради.

Досягнення:

- забезпечено системне функціонування простору довіри та підтримки, який працюватиме з вівторка до суботи включно з 15.00 до 20.00;
- зручний час та умови забезпечать сталість відвідування заходів у рамках проекту;
- учасники можуть використовувати обладнання та книги з метою неформальної освіти, задоволення індивідуальних запитів;
- інформація про простір поширюється через спеціально створені канали комунікації (Telegram-канал), кількість підписників у соцмережах зростає, надалі вони можуть стати учасниками нових груп взаємопідтримки;
- сформовано мережу координаторів простору з числа учасників молодіжного клубу журналістики, МГО «Центр розвитку молоді», соціальних працівників.

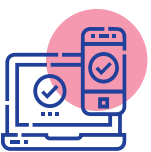
Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

На базі простору буде сформовано осередок неформальної освіти, куди може звертатися молодь із вразливих груп для отримання інформації про захист прав, механізми захисту від домашнього насильства та дискримінації. Молодіжні координатори простору пройшли відповідне навчання й володіють методиками медіації, соціального театру, можуть надавати підтримку в роботі з групами вразливої молоді у просторі.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до таких цілей:
5. Гендерна рівність; 10. Скорочення нерівності; 4. Якісна освіта.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовуємо Telegram-канал та сторінки у соціальних мережах для поширення інформації про активності у просторі та залучення нових учасників.

Посилання на фото/відео:

[Instagram сторінка @chilloutzolo](#)

Практика:

Мобільний молодіжний центр Львівщини «ІМПАКТБУС»

Організація: КЗ ЛОР «Львівський обласний молодіжний центр»

Місце діяльності: Львівська область

Автори практики: Сапса Іван Степанович,
проектний менеджер у Львівському
обласному молодіжному центрі

**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
ivan.sapsa.com88@gmail.com

Період впровадження практики:
липень - грудень 2021 Львівська область

Статус практики: реалізація завершилась

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Мобільність, вплив, потреби,
охоплення, відкритість

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Ми як єдиний комунальний заклад при Львівській обласній раді, що працює з молоддю, давно виділили основну проблему, з якою стикається наша цільова аудиторія. Це нерівномірний доступ до можливостей для молоді з різних громад Львівської області. У Львові та великих містах регіону молодь є більш відкритою,

гнучкою та обізнаною, а в багатьох громадах навпаки замало молодих людей, які мають доступ до ресурсів та важливих процесів у житті області, натомість більшість тримаються осторонь можливостей через необізнаність.

Аналіз потреб молоді:

Потреби молоді у нашому проекті - в самому центрі практики. Вся програма складена для того, щоби забезпечити потреби молодих людей.

Опис практики:

- 1) Ще навесні цього року відповідно до нашого запиту Львівська обласна рада ухвалила рішення про виділення коштів на створення «Мобільного молодіжного центру Львівщини». Після придбання буса розпочався процес обговорення та затвердження його брендуння, підбору інвентарю для візитів – фліпчарту, настільних ігор, інвентарю для спортивних ігор, підручників та посібників з молодіжної роботи, канцелярського приладдя та поліграфічної продукції, розкладного стола, дрону.
- 2) 12 липня 2021 року відбулося відкриття Мобільного молодіжного центру Львівщини «ІмпактБус». На обласних ресурсах та серед молоді області поширювалася інформація щодо можливості приїзду в різні громади нашої команди.
- 3) Надалі було укладено щомісячні плани виїздів відповідно до запитів молоді.
- 4) Під кожен окремий виїзд готувалася окрема програма, що передбачала шість основних етапів: знайомство, вивчення потреб молоді, тренінг / лекція / ігри відповідно до зазначених молоддю у «формі участі» запитів, спортивні або настільні ігри, зворотний зв'язок, рефлексія.
- 5) До кожного візиту залучалися тренери з Української академії лідерства, з числа амбасадорів Львівського обласного молодіжного центру, ISIC, ФРІ, ГО «Час громад», відділу молодіжної політики Львівської ОДА.
- 6) За час реалізації проекту ми порушили теми лідерства та особистої відповідальності, командоутворення, проектного менеджменту, професійної орієнтації, мотивації до створення молодіжної ради та механізмів її формування, фандрейзингу та залучення ресурсів, співпраці з владою, впевненості в собі, публічних просторів у громаді тощо.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

З бюджету Львівської обласної ради – 1 000 000 грн.

Основні витрати пішли на закупівлю буса та інвентарю. У виїздах

завжди брали участь проєктний менеджер та комунікаційний менеджер Львівського обласного молодіжного центру, водій, зарплата якого фінансувалась окремо, та тренери, які працювали безкоштовно.

Матеріали – канцтовари та поліграфія, фліпчарт, розкладний стіл, ноутбук, дрон, послуги відеомонтажера.

Місцеві ресурси (від молоді або громади) – приміщення (часто це народний дім, школа або молодіжний простір), інтернет-зв'язок, організація кава-перерв, залучення місцевої молоді, інформаційне висвітлення.

Підтримка – залучені громадські організації області, тренери з Української академії лідерства, з числа амбасадорів Львівського обласного молодіжного центру, із ISIC, ФПІ, ГО «Час громад», «Кластеру освіти та креативності ЛМР».

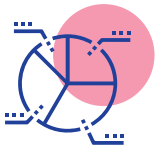
Інформаційна підтримка – Управління молоді та спорту Львівської ОДА, Львівська обласна рада, Львівська обласна державна адміністрація, радіо Суспільне: Львів, місцеві ресурси громад.

Для учасників проєкт абсолютно безкоштовний.

Досягнення:

- Відвідано 21 громаду Львівщини (майже третину).
- Проведено зустрічі з близько 800 молодими людьми.
- Отримано зворотний зв'язок від 150 учасників.
- Порушено питання створення молодіжних рад у 4 громадах.
- Обговорено функціонування та роль молодіжної ради у 5 громадах.
- Проведено зустрічі у місцевою владою та обговорено проблеми та потреби молоді у ще 6 громадах.
- До реалізації проєкту залучено 7 громадських організацій.
- Обговорено близько 30 тем, які хвилюють сучасну молодь.
- Детально вивчено потреби молодих людей у 21 громаді Львівщини.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Проєкт охопив різні сфери молодіжної роботи. Спершу основний акцент було зроблено на організацію змістовного дозвілля для молоді, пізніше ми змогли включити до проєкту розвиток молодіжних організацій, створення молодіжних рад, організацію та проведення освітніх заходів різноманітної тематики. Завдяки зворотному зв'язку зрозуміли, що молоді з вразливих категорій також цікаві наші заходи.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Проект стосується таких Цілей: якісна освіта, гідна праця та економічне зростання, сталий розвиток міст та спільнот, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики ми використовували програму Mentimeter для збору та опрацювання потреб молодих людей, а також для швидкого опрацювання результатів обговорень. Зворотний зв'язок збирали через заповнення короткої Google-форми. Карантинні обмеження не вплинули на використання цифрових інструментів.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/lviv.youth.center/posts/1979310788903207> <https://www.facebook.com/watch/?v=503656914270088>
<https://www.instagram.com/p/CRo8Ye3NkQ9/>

Практика: «SAVE OUR PLANET»

Організація: Комунальний заклад
«Ніжинський міський молодіжний центр»
Ніжинської міської ради Чернігівської
області, «Ліга старшокласників»

Місце діяльності: м. Ніжин, Чернігівська
область

Авторка практики: Коломійченко Катерина
Володимирівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
kate.kolomiychenko@gmail.com

Період впровадження практики:
Вересень 2020 – травень 2021

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Екологія, технології, екосвідомість,
сталий розвиток

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Проект спрямований на розв'язання екологічних проблем за допомогою онлайн-застосунку. Користувачі застосунку ознайомлюються з принципом 5R, засвоюючи теоретичну інформацію, яка подається у грі трьома мовами, опановуючи на практиці навички сортування відходів за 8 категоріями.

Аналіз потреб молоді:

Згідно проведених опитувань потреб, проблем, інтересів молоді було визначено, що екологічний напрямок лишається в ТОПі. Тому розробка мобільного застосунку, інтеграція його в освітню складову проекту «Ніжин_ЕКОдвіж» відповідає потребам учнівської, студентської, працюючої молоді, представників громадських організацій.

Опис практики:

Мета практики: формування екологічної свідомості у молоді та спонукання її до практичної реалізації засвоєних принципів (зміни екоповедінки) за допомогою створення мобільного застосунку, а також імплементації його в навчальну програму підготовки екоменторів від Молодіжного центру та ГО «Лабораторія ініціативної молоді» в рамках проекту соціальної дії «Ніжин_Екодвіж».

Створення мобільного застосунку – сучасний та цікавий спосіб, за допомогою якого молодь навчається знаходити актуальні рішення, шляхом спроб і помилок. Молодь XXI століття ефективніше залучати до навчального процесу в ігровій формі. Ба більше, цифрові інструменти – це сучасний спосіб донесення інформації до дітей, підлітків та молоді. В ході гри на механічному рівні завдяки інтерактивним завданням засвоюються основні засади нуль-відходності.

Розробка гри розпочалася зі створення молоддю (учнями 10-х класів) концепту, графіки, реалізації ігрового процесу, написання діалогів. Практику було подано на конкурс молодіжних проектів, де застосунок став переможцем і отримав фінансову підтримку. Надалі це допомогло завантажити гру на платформу Play Market. Саме в цей час проект заручився підтримкою організацій, які надалі стали партнерами, адже гра увійшла до освітньої програми «Ніжин_Екодвіж», що реалізована в громаді за підтримки програми «Активні громадяни» від Британської ради та інтегрована в освітній і виховний процес на базі закладів загальної середньої, вищої, позашкільної освіти, закладів культури та соціальної сфери.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

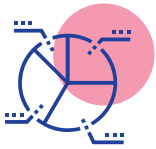
Людські ресурси: спеціалісти Молодіжного центру, учні Ніжинського міського ліцею Ніжинської міської ради при НДУ ім. М. Гоголя.

Матеріальні: приміщення та технічне обладнання Молодіжного центру.

Досягнення:

250+ завантажень застосунку на платформі Play Market, 1500+ відвідувачів у соціальній мережі Instagram. Завдяки реалізації проєкту «Ніжин_Екодвіж» підготовано 30 екоменторів, усі ознайомлені із застосунком і використовували його в ході реалізації екологічних ініціатив.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана зі сталим розвитком та екологією, цифровою молодіжною роботою.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Цілі 13 (Боротьба зі зміною клімату), 14 (Збереження морських екосистем), 15 (Збереження екосистем суші).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для опитування застосовувалися Google-форми, інформація поширювалася в соціальних мережах.

Посилання на фото/відео:

Для підсилення ефекту використання застосунку «Save Our Planet» була створена сторінка в Інстаграм <https://www.instagram.com/save-planet.ua/>, яку ведуть саме розробники гри, і в доступній формі проводять екологічну просвіту. Застосунок є доступним і безкоштовним для завантаження за посиланням <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.Artifint.SOP>

Практика:
НАУКОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ «OL»

Організація: Молодіжна громадська організація «Львівська відкрита лабораторія»

Місце діяльності: Львівська ОТГ

Авторка практики: Павлюк Олена Василівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
olena.pavlyuk@tvory.net

Період впровадження практики:
2019–2021рр.

Статус практики: Відбувається щорічно

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Динамічно, пізнавально, цікаво, різноманітно, весело

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Практику було започатковано задля виконання таких завдань:

- підвищення рівня зацікавлення дітей і підлітків наукою (згідно за статистичними даними, рівень зацікавлення дітей і молоді Львівської ОТГ наукою доволі низький — наукою цікавляться лише 2,6% від загальної кількості молоді, а молодь становить 30% населення ОТГ);

- популяризація STEAM-підходу до навчання (система навчання STEAM: Science (наука), Technology (технології), Engineering (інженерія), Art (мистецтво) та Mathematics (математика), які вивчаються не окремо, а у комплексі);
- створення умов для формування наукової спільноти і комунікації між представниками різних наукових дисциплін.

Аналіз потреб молоді:

Відбувався шляхом проведення соціологічних досліджень, зокрема:

- соціологічне дослідження щодо зацікавлення школярів інноваційними напрямками науки <https://drive.google.com/drive/u/4/folders/11orqOtujql0dxUtX3NqXKpICFWIF6rj9>, яке здійснювалося МГО "Львівська відкрита лабораторія" і комунальною установою "Інститут міста";
- всеукраїнське молодіжне соціологічне дослідження "Як живе молодь України у час Covid-19?", яке дало змогу дізнатися про актуальні тенденції освіти.

Опис практики:

З 2019 року восени у Львові відбуваються «Наукові пікніки» – фестиваль популяризації науки і технологій, який об'єднує учасників з різних наукових сфер, навчальних закладів та організацій, а отже, стає майданчиком для презентації перспективних наукових розробок і напрацювань.

Всеукраїнський фестиваль популяризації науки «OL» («Open Lab») – це трансформований варіант фестивалю «Наукові пікніки», який у 2021 році постав у якісно новому форматі й у новій локації – Стрийському парку у Львові. Програма заходу складалася з 3 частин: «Наука-слово» (цікаві лекції та розмови), «Наука-дія» і «Наука-емоція» (цікаві майстер-класи та наукові шоу). З огляду на таку багатовекторність гаслом заходу обрано «OL for all» – «Open Lab для всіх», або «Наука для всіх».

Основні етапи впровадження практики:

- 1) підготовчий етап (формування команди, розробка концепції заходу і програми, запуск фандрейзингової кампанії, формування волонтерської команди, комунікація з учасниками і спікерами заходу тощо);
- 2) безпосередня реалізація заходу;
- 3) звітування.

Інноваційність заходу полягає у форматі, який передбачає як теоретичну, так і практичну частину, а також залучає широку аудиторію учасників і відвідувачів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси:

- матеріальні (мультиборди, ноутбуки, звукове обладнання);
- людські (члени МГО були серед команди-організаторів фестивалю).

Додатково залучені:

- приміщення (Сенсотекa у Стрийському парку);
- фінансові ресурси (партнери і донори).

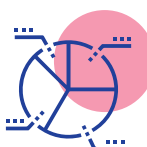
Досягнення:

Сумарні кількісні показники за 3 роки:

- 1) кількість відвідувачів – 7 200 осіб;
- 2) кількість спікерів – 80 осіб;
- 3) кількість організацій-учасників – понад 100;
- 4) кількість волонтерів – 70 осіб.

Якісні показники:

- 1) підвищення рівня зацікавленості дітей та підлітків науковими дисциплінами (про що свідчать запити щодо заходів наукового спрямування до нашої МГО);
- 2) підвищення поінформованості широкої аудиторії про діяльність МГО «Львівська відкрита лабораторія»;
- 3) підвищення популярності простору інноваційної освіти Lviv Open Lab;
- 4) посилення кооперації МГО «Львівська відкрита лабораторія» зі школами Львівської ОТГ;
- 5) формування мережі волонтерів МГО.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 7) Волонтерство – ми залучаємо волонтерів до участі у фестивалі і прагнемо популяризувати волонтерство та сформувати мережу наших волонтерів;
- 8) Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування – фестиваль має на меті забезпечити можливості якісного дозвілля для широкої аудиторії та популяризувати науку.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

4. Якісна освіта. Фестиваль має на меті популяризувати науку і сприяти застосуванню STEAM-підходу до освіти. Водночас сам фестиваль – приклад неформальної освіти, адже включає освітні лекції, майстер-класи, презентації тощо.
5. Гендерна рівність – фестиваль сприяє популяризації точних наук серед дівчат і подоланню гендерних стереотипів щодо жінок у науці.
8. Гідна праця і економічне зростання – фестиваль сприяє створенню спільної платформи для представників наукової сфери, бізнесу і влади, налагодженню таким чином співпраці й, у результаті, створенню можливостей для розвитку і працевлаштування молоді.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

- 1) Zoom – для роботи команди організаторів, а також забезпечення онлайн-участі спікерів, які не змогли приєднатися в офлайн-режимі;
- 2) сервіси Microsoft Office – для ефективної роботи команди і волонтерів;
- 3) Photoshop і Canva – для створення елементів дизайну.

Посилання на фото/відео:

Усі матеріали можна знайти на Facebook сторінці нашого фестивалю: <https://www.facebook.com/olnauka>

Практика: **ОНЛАЙН-ОПИТУВАННЯ ЩОДО ПОТРЕБ МОЛОДІ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ**

Організація: Молодіжна рада при Дніпропетровській обласній державній адміністрації

Місце діяльності: Дніпропетровська область

Автор практики: Твердохліб Дмитро
Валентинович

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
Tverdokhilb.Dmytro@gmail.com

Період впровадження практики:
09–30 квітня 2021 року – опитування; червень
2021 року – опрацювання результатів,
публікація і презентація для громадськості

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Опитування, потреби, молодь,
Дніпропетровщина, онлайн

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Останнє локальне дослідження потреб молоді Дніпропетровщини проводилось у 2018 році, але його результати вже втратили актуальність. Тому постало питання з'ясування актуальних потреб молоді для якісного формування регіональної молодіжної програми «Молодь Дніпропетровщини 2022–2026» та інших.

Аналіз потреб молоді:

Головне завдання практики - аналіз потреб молоді. Для якомога більшого охоплення молоді та її врахування потреб незалежно від місця проживання в області опитування проводилося з використанням онлайн-інструментів. Кожен з його етапів висвітлювався, що дало можливість долучитися до процесу та побачити його зсередини всім зацікавленим особам.

Опис практики:

Мета дослідження: виявити основні проблеми соціального становища та розвитку молоді Дніпропетровщини, її цінності, пріоритети та уподобання, особливості організації молодіжної роботи в умовах децентралізації та їх відповідність реальним запитам молодіжного середовища.

Етапи впровадження практики:

1. Створення робочої групи з представників обласної молодіжної ради, громадських активістів, волонтерів.
2. Розробка опитування, визначення методології.
3. Проведення інформаційної кампанії з метою максимального поширення опитування.
4. Проведення опитування.
5. Обробка результатів.
6. Презентація результатів громадськості.

Опитування проводилось серед осіб віком від 14 до 35 років, що проживають на території Дніпропетровської області. Вибірка у 2000 респондентів є репрезентативною за статтю та віковим розподілом. Помилка репрезентативності не перевищує 5,0% за довірчої імовірності 0,95. Метод опитування: CAWI (Computer Assisted Web Interview) – самостійне заповнення анкети респондентом через відповідну інтернет-сторінку.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: робоча група Молодіжної ради при ДніпроОДА з координації опитування (10 осіб).

Опрацювання результатів опитування – Молодіжна рада та члени ГО «Дуїт» і ГО «Агенція демократичних ініціатив» (8 осіб).

Фінансові ресурси: друк 300 примірників посібника з результатами опитування.

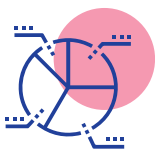

Досягнення:

Силами волонтерів проведено повноцінне репрезентативне соціологічне опитування.

Участь в опитуванні взяли понад 2000 молодих мешканців Дніпропетровської області.

Внесено зміни до плану роботи обласної Молодіжної ради, плану заходів управління молоді та спорту ДніпроОДА, обласної програми «Молодь Дніпропетровщини».

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено сферу 3 – результати опитування враховуються під час укладання обласних молодіжних програм, планування роботи ГО, що забезпечує безпосередній вплив молоді на формування молодіжної політики регіону.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика сприяє інтеграції таких Цілей сталого розвитку:

10. Скорочення нерівності – проєкт актуалізував потреби та інтереси молоді, забезпечив обґрунтування цих потреб і інтересів репрезентативною участю молоді в опитуванні та допоміг донести їх до влади й громадськості. Відповідно, інтереси та потреби молоді більшою мірою враховуватимуться під час ухвалення рішень, а отже, більше потреб буде задоволено, що сприятиме скороченню нерівності у можливостях молоді та людей старшого віку.
11. Сталий розвиток міст та спільнот – молодь впливає на майбутні процеси ухвалення рішень через саме опитування та через його результати. Оскільки молодь більше впливає і впливатиме на владні рішення, це забезпечить більш сталий розвиток міст і спільнот завдяки залученню більшої кількості категорій населення.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

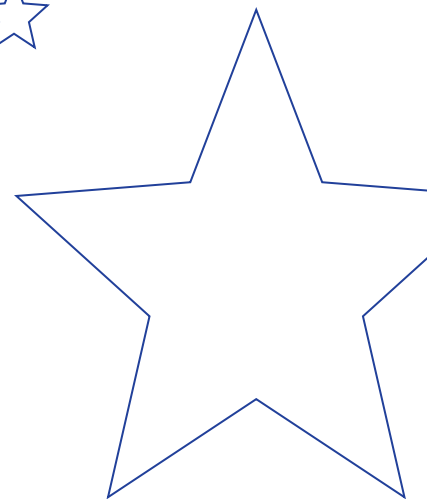
Цифрові інструменти були головним засобом реалізації практики:

- Google Form – для створення опитування;
- Telegram та Zoom – для комунікації робочої групи;
- групи у соцмережах Facebook та Instagram – для розповсюдження інформації;
- Google Excel – для обробки результатів.

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/drive/folders/1n_UTxtRpl-1UvOCYkFhiIX9JSKToyl5hN?usp=sharing

Практика: #УСПІШНІ_МОЛОДІ – мотиваційні історії успіху молоді Покровської громади

Організація: Комунальний заклад «Молодіжний центр «ПросторОК» Покровської селищної ради

Місце діяльності: смт Покровське, Синельниківський (Покровський) р-н, Дніпропетровська обл.

Авторка практики: Вялих Вікторія Анатоліївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
23vikichiki@gmail.com

Період впровадження практики:
3 грудня 2020 року

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Успішна молодь, історії успіху, мотивація, подарунки, підтримка активної молоді

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Молоді у громаді бракувало можливостей для самореалізації, вона спостерігала низьку популярність послуг молодих підприємців, мала низьку мотивацію до активності та не бачила перспектив для власного розвитку. За три роки кількість молодих людей, які планують виїхати з громади, збільшилася. Серед старшого покоління поширена така думка: «Молодь нічим не зайнята і не зацікавлена».

Аналіз потреб молоді:

З 2019 року раз на рік Молодіжною радою спільно з молодіжним центром відбувається збір потреб молоді через анонімні анкети (онлайн та офлайн форматів) та фокус групи. Серед підписників та підписниць інстаграм, учасниць/ків чатів систематично проводяться опитування та збір пропозицій, які і враховано при реалізації проекту.

Опис практики:

У процесі роботи МЦ з відгуків молодих людей стало зрозуміло, що багато з них не вірять у свої сили, таланти та можливості, молоді бракує позитивного прикладу реалізації себе в громаді. Так виникла ідея демонстрації «успішних історій» молоді, яка проживає у громаді, з розіграшем символічних мотиваційних подарунків чи послуг.

1. Пошук молодих людей, які проживають у громаді та досягли навіть мінімального успіху у різних сферах, готові розповісти про свій шлях до успіху та розіграти серед підписників і підписниць молодіжного центру подарунки чи послугу.
2. Отримання від молодих героїнь та героїв особистих історій успіху, їхніх фото та фото подарунків для розіграшу.
3. Створення та розміщення посту на сторінці МЦ з історією та умовами для участі у розіграші (підписка на героїв та МЦ, репост із відмітками у сторіс, вподобайки постів).
4. Виконання умов підписниками та підписницями, проведення розіграшу в прямому ефірі.
5. Отримання відгуку про проєкт від героїв/героїнь історій та переможців.

Повторення етапів для історії іншої успішної людини.

Опитування на тему: «Чиї історії успіху ви хотіли б дізнатись?» – для пошуку та залучення нових героїв та героїнь. З цього моменту МЦ вже не мав займатися пошуками героїв – молодь сама пропонувала історії для участі.

Інноваційність практики полягає в тому, що у нашій громаді, де бракує механізмів підтримки зайнятої молоді, вперше висвітлюються історії пересічної молоді. Цю практику можна поширити в різних масштабах та на інші як дітей так і дорослого населення.

Ідейною рушійною силою, керівником, учасником та цільовою аудиторією цього процесу є власне сама молодь!

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси: час, інтернет, 1 волонтерка – координаторка, дизайнерка, СММ-менеджерка.

Надані подарунки:

- послуги косметологів, майстринь манікюру, парикмахерки;
- консультація психотерапевтки, психологині;
- тренування з п'ятиразовим чемпіоном з боксу;
- десерти та солодощі власного виробництва;
- брендovanі сувеніри, книги;
- фотосесія;
- ваза, надрукована на 3D-принтері.

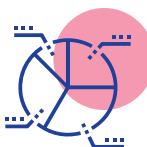

Досягнення:

Героїні та герої в анкетах та особистих розмовах відзначали посилення власної мотивації та зростання популярності їхніх послуг. Вони пропонують та проводять власні заходи у молодіжному центрі. В учасниць та учасників розіграшів з'явилися мотивація до розвитку в громаді.

Кількісні результати:

- 17 історій (15 від дівчат, 2 від хлопців);
- 357 учасниць/ків розіграшів;
- 680 нових підписок на сторінку МЦ в Instagram;
- 1310 вподобайок на історіях.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 4) Молодь, яка вже має мінімальні досягнення, розповідаючи історії, стимулює інших до дій, показує, що можливості є, якщо докласти зусиль. Успішна молодь підтримує тих, хто лише на шляху до успіху чи взагалі розчарований у собі і своїх здібностях. Завдяки такій підтримці ці люди почуваються значущими.
- 7) Герої та героїні стали волонтерами-експертами МЦ.
- 9) #Успішні_молоді – онлайн-проект, тож молодь із сіл має змогу долучитися: отримати подарунок чи розповісти про себе.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

1. Подолання бідності – молодь отримує реальні, готові кейси, що показують, як розвиватися та отримувати від цього дохід,

а герої/ні розширюють свою клієнтську базу, що сприятиме подоланню бідності, покращення фінансової спроможності та стабільності молоді. Успішні молоді люди стають реальним прикладом наслідування, а для слухачів створюється можливість співпраці. Так, одна із героїнь після участі в проекті знайшла серед учасниць розіграшу працівниць для свого салону краси. Крім того, герої дарують подарунки, тож у багатьох молодих людей, особливо із сільської місцевості, з обмеженими фінансовими ресурсами є чудова нагода отримати безкоштовно товар чи послугу, на яку власних коштів бракує.

4. Якісна освіта – історії #Успішні_молоді показують, що якісна і сучасна освіта та освіта впродовж життя відкриває більше можливостей для самореалізації.
8. Гідна праця та економічне зростання – історії учасниць та учасників #Успішні_молоді показують, що не варто триматись роботи, де не створено гідних умов праці та не забезпечено гідної оплати. Це стимулює до підприємництва й створення нових робочих місць, розширення економічних можливостей, самозайнятості молоді. Адже молодь бачить реальні приклади, як у 25 років можна «працювати на себе» і отримувати задоволення від своєї роботи.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Instagram – для комунікації та пошуку молоді для історій #Успішні_молоді, висвітлення та реклама історій героїнь/ів, проведення розіграшу подарунків.

Viber, Telegram – для комунікації з молоддю, затвердження макетів постів.

Google Forms – для отримання відгуків від успішних та від переможців розіграшів.

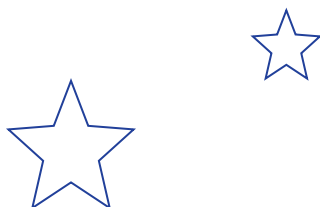
Padlet – для створення дошки успішних історій.

Canva – для створення візуального контенту для проєкту.

Посилання на фото/відео:

<https://www.instagram.com/stories/highlights/17896262027282095/>

Практика: «ПОЧУЙ МЕНЕ»**Організація:** Громадська організація
«Час для нас»**Місце діяльності:** м. Ніжин, Ніжинська ОТГ,
Чернігівська область**Авторка практики:** Б'янка Ганна Григорівна**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
bondarenko_mk@online.ua**Період впровадження практики:**
Лютий–жовтень 2021 року**Статус практики:** Реалізація триває**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Жестова мова, люди з
інвалідністю, інклюзивний простір,
комунікація**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

В Україні люди розмовляють десятками мов. Але є одна мова, яку особливо не почуєш ніде, крім Ніжинської територіальної організації українського товариства глухих (УТОГ), – це жестова мова. Як живеться в Україні людям, які з якихось причин не можуть говорити або мають порушення слуху? В Україні кожний десятий громадянин має порушення слуху. Ніжинський УТОГ налічує 400 осіб, з яких 100 проживають в м. Ніжині. Найбільша

проблема таких людей – комунікація з оточуючими, включеність у життя громади.

Щодня люди з порушенням слуху стикаються з безліччю труднощів – від спілкування з оточуючими та дзвінків по телефону до отримання належних послуг у державних установах. Українці важливо, щоб такі люди мали можливість поспілкуватися з юристом, лікарем, патрульним та поліцією, отримати в повному обсязі правову інформацію, захистити свої права, поговорити з фахівцем соціальної служби, у закладах надання послуг – кафе, ресторанах, перукарнях, супермаркетах, розважальних центрах.

На жаль, і українське телебачення повною мірою не задовольняє інформаційні потреби людей з порушенням слуху. Хоч на телеканалах і присутній сурдопереклад на жестову мову, проте подібні програми виходять тоді, коли більшість людей перебувають на роботі. До того ж, не всі фільми та серіали мають субтитри. А іноді субтитри й узагалі перебиває різна графічна реклама.

В Україні працює громадська організація «Відчуй», яка системно займається допомогою людям із порушенням слуху та їх соціальною адаптацією. За роки діяльності організація реалізувала понад 15 всеукраїнських проєктів. Серед них: унікальний для України інклюзивний табір, спрямований на соціалізацію дітей із порушенням слуху, створення креативного простору «Там» та музичного класу «Біг Бах» для осіб із порушенням слуху, цикл уроків про інклюзію школярів «Жива мова», безкоштовні онлайн-курси жестової мови для широкого загалу. Навесні стартував проєкт «Коли тиша заговорила». Масштабна ініціатива покликана привернути увагу до теми людей, які не чуять і втрачають слух.

Для підтримки осіб з інвалідністю у м. Ніжин ми започаткували партнерський проєкт «Почуй мене», спрямований на звичайних людей, соціальних працівників, людей, які працюють та будуть працювати з особами з порушенням слуху. Проєкт має на меті забезпечити залучення таких осіб до громадянського суспільства, активного життя в громаді, використання ними всіх прав та свобод, передбачених Конституцією України.

Ці люди живуть повноцінним життям: вчаться, працюють, керують авто – але з єдиною відмінністю: основною мовою комунікації для них є жестова мова.

В основу проєкту покладено підхід «не залишати нікого осторонь», тож він допоможе комплексно працювати над досягненням Цілей сталого розвитку в нашій громаді, залучивши людей із інвалідністю.

Такий проєкт на Чернігівщині впроваджено вперше. Особи, які найчастіше зустрічаються з людьми з порушенням слуху у своїй професійній діяльності (соціальні працівники, майбутні соціальні працівники, молодіжні працівники), будуть більш підготовленими до зустрічі з такими клієнтами, зможуть комунікувати, розуміти, надавати послуги.

Аналіз потреб молоді:

Наші учасники були молоді люди у віці від 13 до 45 років (70 % учасників), які вже мали потребу вивчати жестову мову в м. Ніжин, оскільки зустрічали в службі таксі водіїв, які говорять жестовою мовою, працівниці великого супермаркету АТБ, під час ситуацій, коли поліцейським потрібно поспілкуватися з людьми з порушенням слуху, у сфері обслуговування та інших сфер діяльності міста. Кожен набір ми анонсували на сторінці Facebook, молоді люди реєструвалися через гугл-форму, зважали на їх побажання у даній анкеті.

Опис практики:

Практика впроваджувалася на волонтерських засадах. Ми не знали, чи зможуть учасники за 16 занять опанувати жестову мовою, але наші побоювання були марними: всі учасники досягли результату. Бажаючих завжди реєструвалося більше, ніж ми анонсували, нам вдалося об'єднати молодих людей з різних сфер діяльності – від школярів до поліцейських, працівників закладів соціальної роботи, керівників. У результаті зростає кількість молодих людей, які можуть комунікувати з особами з порушенням слуху, з кожним набором учасників було випущено абетку жестовою мовою, отримано фінансування від Британської ради на другий набір, з учасниками другого набору записано дві пісні жестовою мовою, у Telegram постійно функціонує група учасників, людей з порушенням слуху залучено до спільних майстер-класів, поїздок, фотосесій, залучено благодійників для допомоги людям з порушенням слуху, ініційовано проєкт для Громадського бюджету міста. Проєкт набув такої популярності, що вже складено список учасників на 2022 рік.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Кісельова Тетяна Сергіївна (Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Віра» Ніжинської міської ради) – залучення батьків та вихователів до участі та реалізації проєкту, медіа-підтримка.

Б'янка Ганна Григорівна (ГО «Час для нас») – організаційна підтримка проєкту, медіа-підтримка, оплата послуг фасилітатора у розмірі 2500 грн.

Ректор університету Самойленко Олександр Григорович, Лісовець Олег Васильович (Ніжинський державний університет, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи) – залучення фахівців, медіа-підтримка, надання приміщення та технічного обладнання для проведення занять, фото- та відеосупровід.

Тимченко Анжела Володимирівна (КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр») – медіа-підтримка, подання проєктної заявки, проведення майстер-класу з розпису сумки, придбання еко-сумок на суму 720 грн.

Дробна Леся Валентинівна (Ніжинська територіальна організація Українського товариства глухих (УТОГ)) – проведення 16 занять з жестової мови.

Благодійники Наталія та Віктор Кільові – фотосесії, друк абеток (5000 грн).

Досягнення:

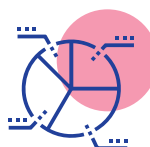
64 особи отримали сертифікати про завершення навчальної програми з опанування жестової мови в межах проєкту «Почуй мене».

У Ніжинській громаді вдалося допомогти людям з порушенням слуху – створити можливість включитися в суспільне життя. Забезпечено інклюзивну освіту, втілено принцип навчання протягом усього життя.

Курси відвідували як жінки, так і чоловіки, тож було усунуто гендерні відмінності в освіті.

Забезпечено рівний доступ для людей з інвалідністю будь-яких нозологій.

Профінансовано послуги фасилітаторки-тренерки, людини з інвалідністю Лесі Дробної, голови Ніжинської територіальної організації глухих, що сприяло її продуктивній зайнятості та гідній роботі.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана з освітою, просуванням рівності та недискримінації людей з порушенням слуху, волонтерством, організацією цікавого спільного дозвілля для молоді та людей з інвалідністю.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

ЦСР спрямовані на забезпечення всіх трьох аспектів сталого розвитку (екологічного, економічного та соціального). Хоча слово «інвалідність» безпосередньо не згадується в усіх цілях, вони є актуальними для включення та розвитку людей з інвалідністю.

Проблеми інвалідності згадані в різних ЦСР, зокрема в цілях, пов'язаних із освітою, зростанням і зайнятістю, подоланням нерівності, розвитком міст і громад, а також зі збором даних та моніторингом досягнення ЦСР.

Ціль 4: щодо інклюзивної та справедливої якісної освіти і сприяння можливостям навчання протягом усього життя спрямована на усунення гендерних відмінностей в освіті та забезпечення рівного доступу до всіх рівнів освіти і професійної підготовки для вразливих груп, зокрема людей з інвалідністю.

Ціль 8: передбачає сприяння безперервному, інклюзивному та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній роботі для всіх. Міжнародна спільнота має на меті досягти повної та продуктивної зайнятості та гідної праці для всіх жінок і чоловіків, зокрема для людей з інвалідністю, і рівної оплати за роботу рівної вартості.

Ціль 11: спрямована на те, щоб зробити міста та громади інклюзивними, безпечними та сталими. Для досягнення цієї Цілі держави-учасниці мають забезпечити доступ до безпечних, доступних і сталих транспортних систем для всіх шляхом підвищення безпеки дорожнього руху та розвитку громадського транспорту з особливою увагою до потреб вразливих груп, зокрема людей з інвалідністю.

Тісно пов'язана з попередньою Ціль 10, що спрямована на скорочення нерівності у країнах та між країнами шляхом розширення можливостей та сприяння соціальному, економічному та політичному включенню всіх, зокрема людей з інвалідністю.

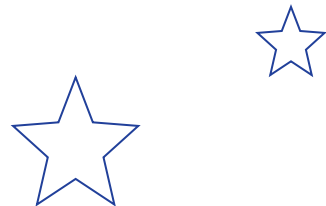
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для швидкої комунікації створено групу в Telegram, де розміщувалися відеозавдання, домашні завдання. Практика реалізовувалася в жовтій зоні, в аудиторіях дозволено було приймати групи до 20 учасників. У даній практиці важливе живе спілкування, можливість корекції жестів.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/open?id=17MnyjfaY-fNoQg7Qgfv03vpqpKaikjwMG> <https://drive.google.com/open?id=1ZLb5qgkUJJw-kDzd-mXYZT1H6F3aAqUJ5>, <https://drive.google.com/open?id=1WHpohRdJ7JgtfA3lckaTOhP68oJAR2bZ>

Практика:
**Програма менторства
«10:11 ВЕЛИКІ МОСТИ»**

Організація: 10:11

Місце діяльності: м. Великі Мости, Львівська область

Авторка практики: Руда Ольга Ігорівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
mentorship.10.11@gmail.com

Період впровадження практики:
Жовтень 2020 – липень 2021

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Старшокласники, менторство,
неформальна освіта, можливості

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У старшокласників з Великих Мостів немає релевантних рольових моделей серед молоді – людей, трохи старших за них, які вже встигли отримати досвід, який у старшокласників ще попереду (від вибору професії до самостійного життя в гуртожитку, від стосунків з батьками до першої роботи).

Аналіз потреб молоді:

При попередньому плануванні - власний досвід життя в місті та навчання в місцевій школі, а також розмова з класними керівниками старшокласників. При реалізації - щотижневі голосування учасників клубу за теми, які їх цікавлять, та форми відгуку на формат.

Опис практики:

Протягом восьми місяців клуб «10:11 Великі Мости» проводив регулярні Zoom-дзвінки на теми, які обирали учасники. Готуючись до дзвінка, учасники виконували завдання та опрацьовували матеріали з теми, які приходили в спільний чат. Раз на кілька місяців відбувалися офлайн-зустрічі з командотворчими активностями та командною роботою. Після двох місяців діяльності клубу учасники могли податися на менторську програму та отримати на 2 місяці ментора, з яким складуть і почнуть втілювати особистий план розвитку. Дві хвили менторства, втілені за цей час, здійснювалися повністю онлайн. 3 лютого для учасників почав працювати Telegram-канал з можливостями, який пізніше поширився за межами ініціативи. На завершення реалізації практики відбулася спільна офлайн-зустріч учасників клубу та менторів (9 старшокласників та 8 менторів) у Великомоствській школі.

Засновницею клубу в Великих Мостах стала людина, яка жила і ходила в школу у Великих Мостах, що дало ініціативі величезний кредит довіри від учасників.

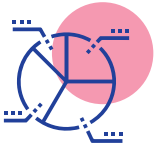
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- 1 людина з повною зайнятістю тайм як менеджер програми, ментор клубу та контент-креатор.
- Приміщення школи для офлайн-зустрічей клубу.
- Запрошені спікери та персональні ментори.
- FLEX ALumni Community Project Grant.

Досягнення:

- 30 учасників обговорили теми вибору професії, медіаграмотності, волонтерства тощо.
- 12 отримали особистих менторів.
- 80% використали хоча б 1 можливість, про яку дізналися у «10:11».
- 1 учасник отримав кар'єрні поради від інженера SpaceX.
- 2 учасниці отримали першу роботу, а ще двоє створили стікерпак «10:11».

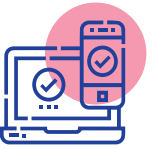
Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 10: в програмі зустрічей клубу були блоки про екосвідомість та цілі сталого розвитку;
- 11: персоналізований менторський підхід максимально сприяє реалізації особистого потенціалу.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика передусім охоплює Ціль №4, зокрема підпункти 4.3 та 4.4, оскільки дає можливість участі у неформальній освіті, зокрема висвітлюючи теми майбутнього працевлаштування та релевантних навичок, які варто формувати вже зараз.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

- Zoom – для дзвінків клубу та зв'язку менторів і учнів;
- Telegram – для спілкування в чаті, голосування, обміну матеріалами, підтримки та навчання спільноти менторів. Okремо існує канал з можливостями для старшокласників «10:11 Включайся».
- YouTube – для публікації в закритому каналі записаних відео.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/open?id=1Ke-F18uOh0MYs-A-5SYz7KHxf8FYT5VtJ>, <https://drive.google.com/open?id=1-xt4dGjk-6Tbz-bgb3N-8miOsFw6E8NSD>, https://drive.google.com/open?id=11ai9oTt76gYC90k-W9sus3SlykrjJ_l1

ЗМІСТОВНЕ ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ ТА МОЛОДІЖНЕ ТАБОРУВАННЯ

1
ПРАКТИКА

Практика:
КІНОФЕСТИВАЛЬ «YOUNISTЬ»

Організація: Комунальний заклад
«Молодіжний центр «Смарт»
Слобожанської селищної ради

Місце діяльності: Слобожанська громада
(Дніпропетровщина)

Авторка практики: Нежива Ірина
Володимирівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
i.v.nezhiva@gmail.com

Період впровадження практики: 1 серпня –
3 вересня 2021 р.

Статус практики: Реалізацію проекту
завершено, проте планується продовження
у 2022 році

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, кінофестиваль, фільм,
зв'язок поколінь

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Мета – підтримка та розвиток аматорського кіно, відеотворчості, створення майданчика для спілкування й обміну ідеями між авторами аматорських фільмів і професіоналами, формування сімейних та культурних цінностей, взаємодії між поколіннями, подолання проявів ейджизму в суспільстві.

Аналіз потреб молоді:

Індивідуальні зустрічі, голосування на сторінках у соцмережах, опитування через гугл-форму.

Опис практики:

До участі у фестивалі допускалися лише відео, у яких розкривалася тема юності людей похилого віку. Приймалися відеоматеріали будь-якого жанру. Тож на конкурс надійшли комедії, есе, інтерв'ю та анімація stop motion. Роботи публікувалися на YouTube-каналі МЦ «Смарт» в загальному доступі, кожному відео було присвоєно номер.

Кінофестиваль охоплював три етапи:

5 липня – 1 серпня – конкурсний відбір роликів (учасники заповнювали анкети та надсилали свої фільми на офіційну пошту МЦ «Смарт»).

2–22 серпня – відкриття Google-форми для голосування за найкращу роботу (анонімне голосування закритого типу).

23–31 серпня – засідання журі для обрання переможця у номінації «Смарт-симпатія».

3 вересня – підсумковий захід у МЦ «Смарт»: перегляд робіт, оголошення переможців кінофестивалю та нагородження. Учасники кінофестивалю отримали сертифікати про участь, а переможцям вручили пам'ятні дипломи та обладнання для зйомки фільмів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси – людські (працівники МЦ), матеріальні (проектор, ноутбук, колонки, мікрофони, фотоапарат); приміщення МЦ. Призи придбані за рахунок МЦ «Смарт», який фінансується з бюджету Слобожанської селищної ради. Партнерські ресурси – приміщення, екран для проектора Центру культури та дозвілля «Слобожанський».

Досягнення:

На фестиваль подано 10 робіт, 6 було допущено до конкурсу. Більшість фільмів молодь створювала колективно, що дало їй змогу опанувати навички командної роботи. Конкурс став чудовою можливістю розкрити потенціал і творчі здібності, отримати визнання. Загальна кількість переглядів відеоматеріалів сягнула близько 1900, у голосуванні взяли участь 200 осіб.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика спрямована на підтримку обдарованої молоді та залучення її до культурного життя шляхом забезпечення змістовного дозвілля. Участь у таких активностях дає молодим людям змогу створити відеопроєкт, отримати мотивацію, матеріальний поштовх для діяльності у відповідній сфері.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ціль №8. Гідна праця та економічне зростання. Молода людина, яка опанувала сценарну справу, відеозйомку та монтаж, завжди зможе знайти собі роботу у діджиталізованому світі.

Ціль №16. Мир та справедливість. У таких проєктах ідеться про налагодження зв'язку між поколіннями, подолання стереотипів, побудову мостів між молоддю та людьми похилого віку.. Вони спрямовані на формування довіри, взаєморозуміння, поваги та взаємної обізнаності між поколіннями, сприяють побудові миролюбного, відкритого суспільства.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Учасники вносили свої дані у Google-форми. У такий спосіб проходило й голосування за фільми. Результати голосування були приховані, дозволялося проголосувати лише один раз із однієї пошти. Учасники завантажували фільми на Google-диск. Роботи учасників публікувалися на YouTube-каналі Центру. Афіші заходу, обкладинки фільмів, сертифікати було розроблено у на платформі Canva.

Посилання на фото/відео:

<https://youtu.be/IEvynJ27fPA>

https://www.youtube.com/watch?v=K45dxl_ystI&list=PLhIHUm2UZtzSRgt02bvbQ-TbXhJ1gVbMz

https://www.tiktok.com/@smartmolod/video/7003669536528502022?is_copy_url=1&is_from_webapp=v1

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=smart.ssr&set=a.877087003220003>

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=smart.ssr&set=a.877087003220003>

Практика:
**«КОВБОЙСЬКА ВЕЧІРКА В
МАЛЕНЬКІЙ ЄВРОПІ»**

Організація: МЦ «Вільні»

Місце діяльності: с. Вільне, Хлібодарівська
грумада, Донецька область

Автор практики: Андрейченко Григорій
Анатолійович, активіст, ініціатор та учасник
практики

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
hearteater3228@gmail.com

Період впровадження практики: 10–31 липня
2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, самоорганізація,
творчість, синергія, досвід

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Через карантинні обмеження та несприятливі погодні умови День молоді не вдалося відсвяткувати так, як цього заслуговує молодь України, тому ми вирішили організувати тематичну вечірку, не прив'язану до жодних дат.

Аналіз потреб молоді:

Під час живого спілкування та за допомогою опитувань в соціальних мережах щодо вивчення потреб молоді та покращення роботи молодіжного центру неодноразово зустрічали пропозиції щодо зміни формату проведення свят бо формат концерту вже сприймається як звичайна практика.

Опис практики:

З огляду на потреби молоді виникла ідея провести середліта захід у форматі вечірки. Для реалізації ідеї я заручився підтримкою активістів молодіжного руху нашого села. Початковий задум підтримали й доповнили своїми пропозиціями інші члени команди. Колегіально було ухвалено рішення провести тематичну вечірку в стилі Дикого заходу. Отже, ролі розподілено, до реалізації проєкту залучили небайдужих. Роботи було багато: добір музики в стилі кантрі, створення великих кактусів, дверей в імпровізований салун, пошук реквізитів (дартс, ящики, колеса, мішки, мотузки), підвезення солом'яних кулів для відтворення атмосфери та краєвидів Техасу (у співпраці з компанією HarvEast Holding). Інформація про захід, небачений у сільській місцевості, поширювалася і в соціальних мережах, і від людини до людини, в результаті до нашої команди приєднувалося дедалі більше людей. Працівники будинку культури взяли на себе організацію творчої взаємодії учасників (інсценізацію тематичної казки про ковбоя та шерифа). Усі старалися не дарма, вечірка вийшла на славу. Про нашу успішну практику написали в районній газеті.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

До реалізації практики долучилося понад 20 осіб. ГО «Час вільних» виділила 10 доларів для переможця конкурсу на найкращий костюм. Місцевий підприємець організував мангальну зону, якою користувалися всі охочі. Команда діджеїв нашого села забезпечила освітлення заходу та музичну апаратуру.

Досягнення:

Свято для молоді в нестандартному форматі відбулося на високому рівні. Вечірку відвідали понад 110 осіб віком від 1 до 78 років. До заходу долучилася молодь з сусіднього села (15 осіб), з якою ми продовжуємо працю і сьогодні. Посилилась комунікація та співпраця між молоддю сіл Вільне та Рівнопіль.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика охоплює такі сфери: соціальна згуртованість молоді; підтримка молодіжних проектів та ініціатив; волонтерство; змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборвання.

Атмосфера та інтерактив, запропоновані на Ковбойській вечірці, а також сам процес її організації сприяли соціальній згуртованості місцевої молоді.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика насамперед спрямована на Ціль №17. Партнерство заради сталого розвитку.

Саме якісне партнерство між активістами, ГО, бізнесом та владою є запорукою сталого розвитку громади та України в цілому.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовували соціальні мережі для розповсюдження інформації, залучення активістів та пошуку партнерів.

Посилання на фото/відео:

<https://fb.watch/8trxQgQSAj/>

<https://cutt.ly/XU8RDEh>

Практика: «QRКВЕСТ»

Організація: ГО «Зумер»

Місце діяльності: м. Луцьк

**Автор практики: Лебедь Богдан
Валерійович**

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:
Bodya.Lebedb@gmail.com**

Період впровадження практики: 2021 р.

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику: Квест, історія, місто, молодь**

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Луцьк – старовинне місто з давньою історією, але, на жаль, чимало молодих людей навіть не уявляють, що було тут раніше, хто тут жив і як можна розвивати фундаменти, закладені минулому. Проект спрямований на розширення знань про місто, його історію, культуру та предків; розвиток у молоді логіки та ерудиції, інтуїції та уважності.

Аналіз потреб молоді:

Було проведено безліч опитувань за допомогою соціальних мереж та опитувань у молодіжних просторах.

Опис практики:

«QrКвест» – це серія інтерактивних квестів по місту Луцьк із використанням технології QR-кодів: замість людей на точках розміщено наліпки з кодами, які містять завдання. Але в кожній команді був ментор, який допомагав із додатковими підказками чи з розумінням завдання. Тематика завдань – історична, культурна або географічна, пов'язану з містом. Цільова аудиторія – підлітки. Свідченням успіху проекту стали запрошення від навчальних закладів із проханням провести такі квести для них. Дуже цікаво було бачити, як молодь відвідує міську раду, туристичний центр та театри, щоб дізнатися потрібну інформацію.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Команда з 5 людей, канцелярське приладдя та друковані матеріали, забезпечені власним коштом.

Досягнення:

Понад 100 учасників, залучення шкіл та ліцеїв, проєкт поданий на фінансування з бюджету міської ради на 2022 рік.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини: завдання на історичну тематику, покращення географічних та геополітичних знань, знань з історії, культурології та релігієзнавства.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика охоплює цілі № 4 Якісна освіта , №17. Партнерство заради сталого розвитку.

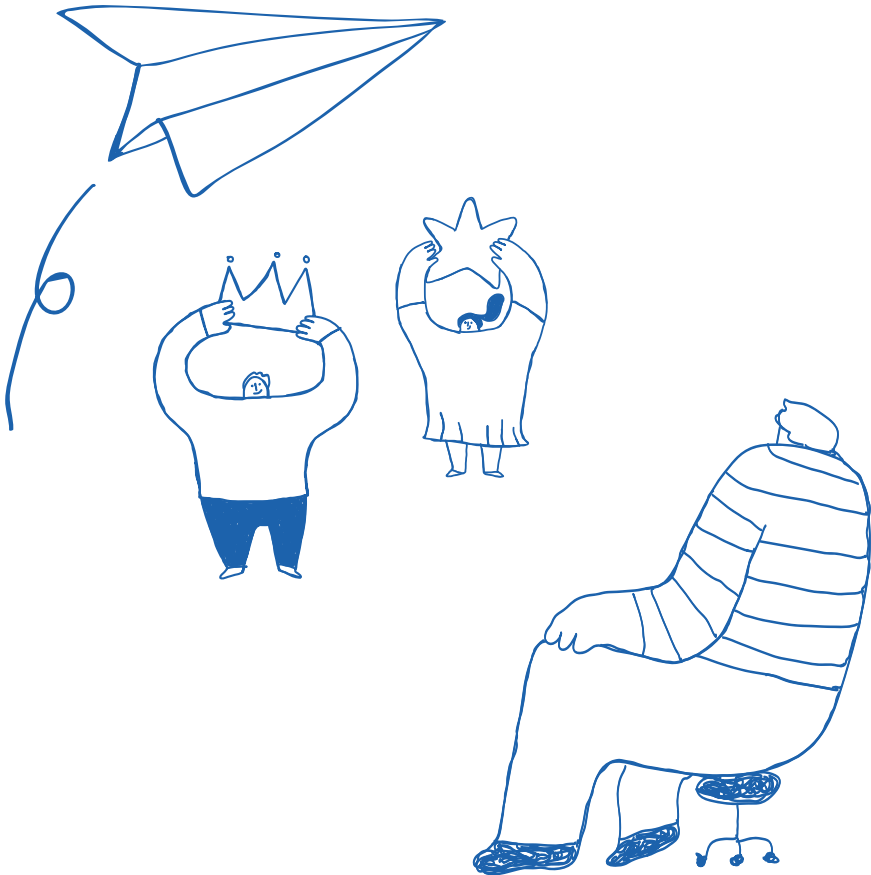
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Пандемійні обмеження на реалізацію практики не вплинули. Квест проводився за допомогою QR-кодів, які сканувалися за допомогою телефонів чи інших гаджетів, а посилання вело на закритий чат в телеграмі, де було вміщено завдання й куди команди скидали фото з локацій.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/drive/folders/1-2i1IWJZ-b2U-CgeMBols2sfldWMf75Sr>

Практика:
PARENTS COFFEE CLUB
(Батьківський клуб кави)

Організація: ГО «Лабораторія ініціативної молоді», Комунальний заклад «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області

Місце діяльності: м. Ніжин, Чернігівська область

Автори практики: Тимченко Анжела Володимирівна, директорка КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр», Володченко Жанна Михайлівна, викладачка НДУ ім. Миколи Гоголя

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
timchenkostore17@gmail.com

Період впровадження практики: Травень–вересень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Молоді сім'ї, усвідомлене батьківство, анімація, змістовне дозвілля

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

В умовах економічної, політичної кризи та пандемії в Україні

та Ніжині зокрема спостерігається криза сімейних відносин. Насамперед це проявляється у великій кількості розлучень саме у молодих сім'ях через невміння і небажання спілкуватися, розв'язувати конфлікти, небажання спілкуватися з дітьми, враховувати їхні проблеми і ситуації, що потребують взаємодії та спільного рішення. Основою для подолання сімейної кризи є ефективні стосунки між усіма членами родини. Цього потрібно навчати, виховувати здатність постійно тримати в полі зору всіх членів родини.

Перші спроби реалізації проекту було здійснено в університеті, де на постійній основі проводяться курси підвищення кваліфікації з основ конструктивного виховання у сім'ї для вчителів початкових класів та педагогів-організаторів. Але це не вирішує проблему – потрібно залучати батьків. Тому було започатковано наш проект «Батьківський клуб кави».

Аналіз потреб молоді:

Влітку 2018 року в ході проведення онлайн опитування молоді міста на предмет вивчення дозвіллевої сфери та громадської активності, велика кількість респондентів була саме з категорії молодих батьків, а особливо мам, які знаходяться у відпустці по догляду за дитиною. Ці батьки відповіли, що їм не вистачає в місті безкоштовного вільного простору для їх всебічного розвитку і відпочинку, до якого вони мали б бажання долучитись. Але ця ситуація ускладнювалась відсутністю можливостей долучатись до різного роду активностей саме по причині догляду за дітьми. Влітку 2019 року під час проведення в Ніжині 2-тижневого волонтерського молодіжного відбудовчого табору по проекту «Будуємо Україну разом», відбулось налагодження комунікації з 3-ма багатодітними родинами. Члени цих сімей долучались до всіх заходів змістовного дозвілля та констатували готовність продовжити співпрацю. Більш того, молоді батьки та батьки з багатодітних родин досить часто відвідують Молодіжний центр, долучаючись до роботи клубів за інтересами, які є дружніми до всієї громади та/або супроводжуючи своїх дітей на заняття клубів.

Опис практики:

«Parents Coffee Club» («Батьківський клуб кави») – це проект соціальної дії, що реалізовано в Ніжинській громаді за фінансової підтримки програми «Активні громадяни» від Британської ради. Суть проекту полягає в організації простору освіти й дозвілля на базі Молодіжного центру, де молодь та молоді батьки відвідують інтерактивні та тренінгові заняття з менеджерками проекту (Анжелою Тимченко, директоркою НММЦ та головою правління ГО «ЛІМ», психологинєю, фасилітаторкою, медіаторкою,

Жанною Володченко, викладачкою кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи), а діти цих молодих батьків паралельно, окремо від батьків, займаються в дитячих групах, об'єднаних за віком, де мають можливість спробувати різні види арт-, ігро-, казкотерапії з фахівцями Молодіжного центру, які за освітою є дошкільними педагогами та психологами, педагогами початкової школи, соціальними працівниками, мають великий досвід у сфері анімації для дітей та дорослих.

Проведено 8 засідань клубу, в рамках яких відбулися спільні родинні святкування та розважальні заходи, окремі заняття батьків та дітей, домашнє родинне завдання на канікули та підсумкова зустріч із рефлексією та підбиттям підсумків проекту. Клубні зустрічі відбувались по п'ятницях з 18 до 20 години, що дало змогу більшості бажаючих долучитися до спільноті у вільний від роботи та зручний час (час було погоджено з учасниками під час набору на перше заняття).

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: спеціалісти Молодіжного центру, ГО «Лабораторія ініціативної молоді», волонтери МЦ.

Матеріальні: приміщення та технічне обладнання Молодіжного центру та ГО «Лабораторія ініціативної молоді», солодощі та напої для кавабрейку, матеріали для творчості та дозвілля, подарунки учасникам на загальну суму 15 тис грн – за рахунок гранту Британської ради для ГО «ЛІМ» на реалізацію даного проекту.

Досягнення:

Це єдиний подібний формат сімейного дозвілля та оптимізації родинного спілкування в громаді. До того ж, заходи відбувались на безкоштовній основі, супроводжувалися цікавими майстер-класами та іграми для малюків і родин, приємними корисними подарунками для родин – випускниць проекту (набори силіконових термокружок для корисного і здорового сімейного дозвілля). На сталій основі клуб відвідували не менш ніж 5 родин. Частина батьків почали долучатися до інших активностей Молодіжного центру. Батьки, які не мали можливості потрапити на заняття в літній період, висловлюють побажання щодо продовженні продовження проекту, що зараз розглядається організаторами.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана зі змістовним дозвіллям для молодих сімей та сімей із дітьми.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Цілі 3 (Міцне здоров'я), 4 (Якісна освіта), 5 (Гендерна рівність).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час створення Молодіжного центру проводилося опитування, і частина респондентів — мами в декретній відпустці — повідомили, що долучались би до розвивальних чи розважальних заходів, але не мають з ким лишити дітей. Саме на це ми й зробили акцент, запускаючи проект. Для відбору учасників та учасниць клубу використовувались Google-форми, які поширювалися в локальних спільнотах у соціальних мережах. Афіші заходів розроблялися в програмі «Canva», інформація поширювалася на сторінках Молодіжного центру в соціальних мережах Facebook, Instagram, Telegram.

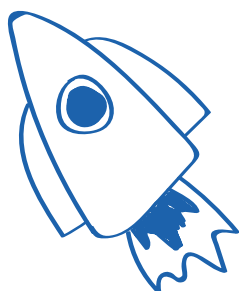
Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/932577004252392>

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/924075685102524>

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/928333174676775>

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/925034018340024>

Практика:
**«ВУЛИЧНИЙ ПРОСТІР
#КИЇВСЬКА17»**

Організація: Громадська організація
«Кора Хаб»

Місце діяльності: м. Коростень,
Коростенська територіальна громада,
Житомирська обл.

Автор практики: Вишневецький Денис
Олександрович

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:** ds_v@ukr.net

Період впровадження практики: Квітень–
вересень 2021 року

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Волонтерство, молодіжний
простір, вуличний кінотеатр

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

В нашому місті бракує якісних вуличних публічних просторів.

Особливо ця проблема помітна у віддалених районах. Тому їх мешканці вимушені діставатись до центрального району для дозвілля та участі в публічному житті міста. Цю проблему можна вирішити, створивши якісні простори в кожному районі міста в пішій доступності.

Для розвитку культури та популяризації волонтерства до процесу будівництва простору варто долучити місцевих мешканців: разом з ними прибрати та підготувати територію для майбутнього простору; провести незначні будівельні роботи (встановити сцену, вуличні меблі та зробити зі стіни будівлі екран для проектора).

Саме такий вуличний простір вирішить проблему відсутності якісного місця для дозвілля. Він стане майданчиком для спілкування та відпочинку, пошуку натхнення і однодумців. На сцені зможуть виступати місцеві музичні гурти, спікери з надихаючими ідеями, любителі літератури зможуть читати вірші або прозу. Завдяки стіні-екрану з'явиться можливість організувати вуличний кінотеатр. Вуличні меблі будуть місцем відпочинку та спілкування.

Аналіз потреб молоді:

Ми проводили онлайн опитування, щоб визначити потреби молоді. Також дізнавались про їх бажання під час та після інших наших заходів в живому спілкуванні. Під час нього ми дізнались, що молодим людям бракує місця, де вони могли б збиратись і проводити свій вільний час.

Опис практики:

У березні відбувся підготовчий етап. В умовах карантинних обмежень наша команда запропонувала створити саме вуличний простір в одному з віддалених районів міста.

У квітні наша команда взяла участь та перемогла у конкурсі муніципальних грантів та отримала фінансування з міського бюджету для реалізації проекту.

У травні-липні ми займались пошуком та підписанням договорів з постачальниками будівельних матеріалів та проектору, а також інструментів. Домовленості щодо зберігання матеріалів на період будівництва, підключення до електроенергії. Була активна підготовка до початку будівельних робіт.

У серпні відбувалась активна інформаційна кампанія, а 7 серпня почалось саме будівництво, яке тривало протягом тижня. В ньому взяли участь молоді люди з різних куточків міста. Хтось

брав безпосередню участь та допомагав збирати меблі та сцену, дехто допоміг з матеріалами та інструментами, також розповсюджували інформацію про будівництво простору – допомагала з інформаційною кампанією. Також допомагали місцева бібліотека та Фахівець спортивного клубу “Орбіта”.

15 серпня відбулось відкриття вуличного простору #Київська17 та перший захід – перегляд фільму під відкритим небом. Після цього щосуботи було організовано такі перегляди.

Також вже в новому вуличному просторі ми збирались з місцевою молоддю та обговорили, що подобається та які недоліки є у нас в місті. А також думали і планували, що ми можемо зробити, щоб покращити ситуацію.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- 50 000 грн – кошти міського бюджету з конкурсу муніципальних грантів;
- 5 000 грн – власні кошти
- будівельні інструменти, власні та надані мешканцями;
- допомога місцевої бібліотеки та спортивного клубу «Орбіта»;
- волонтери

Досягнення:

Створено вуличний простір в одному з районів міста.

Проведено: 3 кіноперегляди, зустріч-обговорення з молоддю, акцію з прибирання «Let's do it».

До будівництва простору долучилися близько 20 молодих людей.

Заходи відвідують близько 50 учасників.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 3) розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади: проект було реалізовано завдяки співфінансуванню з міського бюджету;
- 4) соціальна згуртованість молоді: молодь об'єдналась для вирішення проблеми відсутності якісного простору для дозвілля та відпочинку у своєму районі;

- 5) підтримка молодіжних проєктів та ініціатив: на заходах з місцевою молоддю обговорюються проблеми і шляхи їх вирішення;
- 8) змістовне дозвілля для молоді: у вуличному просторі відбуваються різноманітні заходи;
- 7) волонтерство: простір було збудовано разом з молоддю.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ціль 11. Сталий розвиток міст та спільнот – було створено якісний публічний вуличний простір в одному з віддалених районів міста.

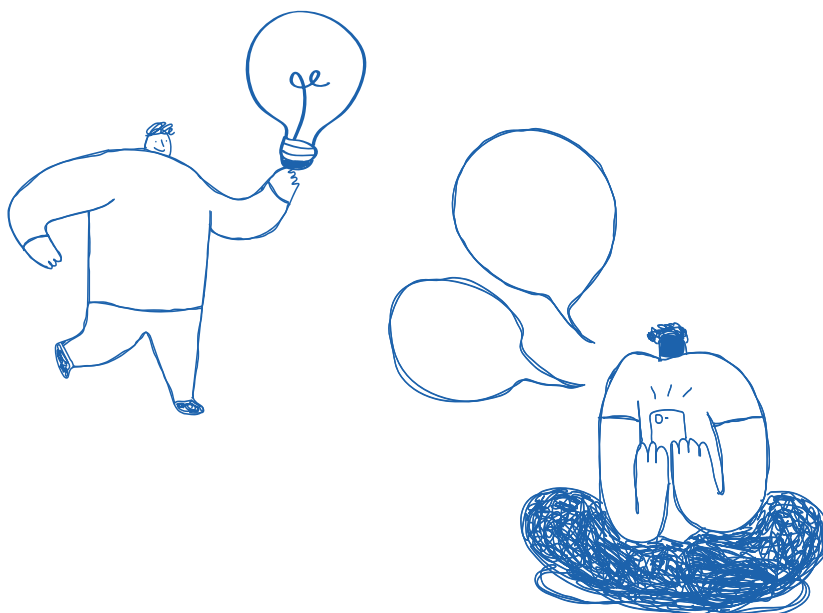
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Ми проводили онлайн-опитування, щоб з'ясувати потреби молоді. Також у соціальних мережах провадилася рекламна кампанія щодо проєкту та можливостей долучення, анонсувалися заходи.

Посилання на фото/відео:

<https://www.instagram.com/p/CS4HAlenyXt/>
<https://www.facebook.com/media/set?vanity=korahub.ua&set=a.364861598642295>

Практика: Фестиваль творчості та дисидентського руху «UNKNOWN UKRAINE»

Організація: Ліга старшокласників Ніжина, КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області

Місце діяльності: м. Ніжин, Чернігівська область

Авторка практики: Щербина Анастасія Анатоліївна

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
nastyashch23@gmail.com,
nizhnyouthcenter@gmail.com

Період впровадження практики: Грудень 2020 року

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Дисидентство, шістдесятники, зумінар, національно-патріотичне виховання

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Мета проекту: виховання активної громадянської позиції у молоді; формування національно-патріотичних почуттів;

поглиблення знань про Україну як державу зі своєю історією, культурою, видатними постатями; розвиток в учнівській та студентській молоді творчих, креативних здібностей; виховання толерантного ставлення до національних меншин і оточуючих.

Основні завдання проекту:

- сформувати у молоді патріотичні почуття; виробити високий ідеал допомоги народові, готовність до співпраці і подвигів в ім'я розвитку і процвітання української держави;
- довести, що національно-патріотичне виховання повинно бути одним із пріоритетних напрямів діяльності держави;
- підвищити обізнаність про національні меншини, зокрема кримських татар, навчитися їх поважати;
- піднести престиж української мови як державної;
- проаналізувати шлях України до Незалежності; дізнатися більше про участь дисидентів у ньому;
- опрацювати творчий і життєвий шлях Василя Симоненка, В'ячеслава Чорновола, Левка Лук'яненка, Василя Стуса і Алли Горської – українських шістдесятників, борців за незалежність і політв'язнів; усвідомити причини і наслідки повстання вмотивованої і талановитої молоді ХХ століття;
- ознайомитися з творчістю дисидентів – їхніми віршами, оповіданнями, картинами, статтями тощо;
- розвинути навички креативу та лідерства.

Аналіз потреб молоді:

Старшокласники, учасники МАНівських проектів та актив Ліги старшокласників вирішили допомогти своїм одноліткам у підготовці до ЗНО та створити цікавий захід з поглибленим вивченням історичних та культурних аспектів шістдесятницького руху. Молодь ще й врахувала акцент, що більшості відвідувачів Молодіжного центру позитивно висловлюються про участь у заходах, де можна неформально вільно поспілкуватись з цікавими людьми.

Опис практики:

Практика передбачає проведення 2-денного онлайн-фестивалю, повністю присвяченого темі національно-патріотичного виховання та громадянської освіти молоді, з акцентом на період дисидентства, із використанням креативних підходів та методів.

Протягом першого фестивального дня учасники:

- знайомились і з'ясовували очікування від співпраці;
- слухали лекцію Юлії Кравченко «Як виник дисидентський рух: його причини та передумови»;

- мали дружню бесіду з Вахтангом Кіпіані про його відому книгу «Справа Василя Стуса», дисидентів, кінематограф, історію та громадянську освіту молоді;
- обговорили з Олексієм Сінченком тему «Хто такий текстолог і чи важка ця професія».

Другий фестивальний день був не менш насиченим:

- командні роботи з випускницями «Фестивалю шістдесятництва та дисидентського руху», організованого МАН України. Знайомство із життям та творчістю Василя Стуса, Євгена Сверстюка, Алли Горської, Івана Дзюби, Зиновія Красівського і Михайла Осадчого;
- світове кафе: «Ідеї та прагнення дисидентів», «Проблеми на шляху до мрії», «Портрет шістдесятників»;
- дискусія з Миколою Ляховичем «Чому ж важливо знати історію»;
- музично-літературний вечір української сучасної музики та поезії дисидентів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: залучені спеціалісти – літератори, історики: Вахтанг Кіпіані, Микола Ляхович, Юлія Кравченко, Олексій Сінченко, педагоги, фахівці Молодіжного центру.
Матеріальні: Zoom-акаунт.

Досягнення:

Результати реалізації проекту:

- підвищення обізнаності 15 учасників фестивалю із темою дисидентського руху;
- формування чіткої патріотичної позиції в учнівської та студентської молоді, яка брала участь у проекті;
- досягнення вчинків шістдесятників, їхньої рішучості і небайдужості до проблем поневоленої України;
- поширення учасниками фестивалю отриманої інформації у своїх навчальних закладах;
- виявлення творчих, креативних та лідерських навичок у сучасного покоління молоді;
- популяризація української мови у Ніжині;
- впровадження нових, креативних методів навчання у шкільну практику.

Проект переміг у Конкурсі молодіжних проектів «Ніжин – молодіжна столиця Чернігівщина-2019», був реалізований у 2020 році як складова міської цільової програми з національно-

патріотичного виховання молоді Ніжинської ТГ. Крім того, успішна реалізація проекту надихнула актив Ліги старшокласників на розробку нового проекту в сфері національно-патріотичного виховання, який був поданий на конкурс у 2020 році та став фіналістом.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Підтримка молодіжних проектів та ініціатив, змістовне дозвілля молоді. Проект переміг у локальному конкурсі молодіжних проектів. Він дав змогу організувати потужний онлайн-захід у царині громадянської освіти та національно-патріотичного виховання.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ціль 4. Якісна освіта, Ціль 10. Скорочення нерівності, Ціль 16. Мир та справедливість.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для відбору учасників та учасниць клубу застосовувалися Google-форми, що поширювалися у локальних спільнотах у соціальних мережах. Афіші заходів розроблялися в програмі Canva, інформація поширювалась на сторінках Молодіжного центру в соцмережах Facebook, Instagram, Telegram. Фестиваль проведено в онлайн-форматі на платформі Zoom.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/events/387064825907110?ref=news-feed>

https://mynizhyn.com/news/misto-i-region/17984-avtor-bestsele-ru-sprava-vasilja-stusa-spiilkuvavsja-na-cikavi-temi-z-nizhinskoyu-moloddyu.html?_utl_t=fb&fbclid=IwAR1NpsoRpmDkVqNfdLr9b-JpTNmlGUzmm5UsReD0oDI8hqkbhgFnhmKn9c6w

<https://www.facebook.com/groups/269650756707395/permalink/1356170048055455/>

Практика: «БІЗНЕС-ПРОФІ»

Організація: ГС «Ірпінська агенція розвитку»

Місце діяльності: Київська обл., Бучанський р-н, м. Ірпінь

Автори практики: Андрущенко Дмитро Ігорович, Нечитайло Оксана Романівна

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
andrushchenkodmytro@gmail.com

Період впровадження практики: Реалізація триває

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Розвиток молоді, заснування власної справи, молодіжне підприємництво

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Протягом останніх п'яти років Ірпінський регіон динамічно розвивається. Водночас відсутність у молоді розуміння, що

робити після школи або університету, призводить до демотивації у нових починаннях. Статистичні дані показали, що більшість починань молоді «згасали, як свічка» вже через рік. Існує гостра потреба підтримати розвиток молодіжного підприємництва та навчання лідерства зі «шкільної партії» – це критично важливо для розвитку Ірпінської ОТГ. У віці 14–23 років у житті більшості людей закладається фундамент майбутніх успіхів, адже саме в цей час формується свідомість та закладаються життєві орієнтири.

Аналіз потреб молоді:

Провівши опитування в 2019 році та опитавши 323 респонденти віком від 14-23 років, результати показали 71,5 % респондентів мають бажання пройти тренінгову програму з підприємництва та лідерства в Ірпінському ОТГ, а також більше 61,5% заявили про їх відсутність в громаді. Таким чином ми переконались, що молодь є амбіційна, схильна до навчання та має бажання займатися власною справою.

Опис практики:

Програма розроблена ГС «Ірпінська агенція розвитку» та реалізована на базі Ірпінської бібліотеки у форматі лекцій, інтерактивних занять та сесій запитань-відповідей. Програма тривалістю 1 місяць охоплювала 4 блоки: лідерство, підприємництво, тайм-менеджмент, фінансова грамотність.

У кожному блоці тема детально обговорювалася, а тоді апробувалася на практиці. Зокрема дискутувалися такі питання:

- Хто такий лідер у школі, університеті та вдома? Що таке соціальне лідерство?
- Підприємець – це збіг обставин, вдача чи набір навичок, який формується протягом усього життя на основі відповідальності за себе й своє сьогодні?
- Тайм менеджмент – це не набір слів, а вміння розпоряджатися власним часом, для початку бодай не запізнюватись у школу або університет.
- Фінансова грамотність починається зі шкільної партії, це формування навичок поводження з грошима.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Члени ГС «Ірпінська агенція розвитку», члени Ірпінської молодіжної громадської ради, місцеві депутати, управління освіти і науки Ірпінської міської ради, власні та партнерські кошти, міська бібліотека.

Досягнення:

Кількість учасників – понад 70 учнів та студентів навчальних закладів.

За підсумками програми презентовано 9 проєктів власної справи або розвитку громади. Деякі з учасників започаткували власну справу або знайшли цікаве хобі (фото- та відеомонтаж тощо).

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

У рамках блоку, присвяченого лідерству, було розглянуто питання відповідального лідерства та цілей сталого розвитку. Виявилось, що більшість учасників не знайомі з цим поняттям, тож на обговорення цієї теми було виділено більше часу.

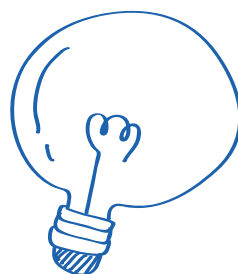
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації проєкту деякі лекції та обговорення було проведено в онлайн-форматі за допомогою платформи Zoom.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/371284313256829/posts/934196610298927/?d=n>

Практика: СІМЕЙНИЙ ФЕСТИВАЛЬ**Організація:** Ківерцівська молодіжна рада**Місце діяльності:** Ківерцівська громада**Автори практики:** Дем'янчук Анастасія
Олександрівна, Тананайський Юрій
Володимирович**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
nastia.sonce12@gmail.com**Період впровадження практики:** Травень
2021 року.**Статус практики:** Реалізацію завершено**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Сім'я, молодь, команда, спорт,
дозвілля**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Дуже часто молодим сім'ям бракує можливостей дозвілля чи залучення до ухвалення рішення, через це молоді люди, які мають сім'ю, рідко відвідують місцеві заходи чи виявляють активну позицію. Спільно з Ківерцівською міською радою ми вирішили започаткувати захід, спрямований на сімейні цінності, взаємодію та підтримку в сім'ї. Так виникла ідея проведення

сімейного фестивалю з нагоди Міжнародного дня сім'ї, у рамках якого молоді сім'ї зможуть разом активно відпочити.

Аналіз потреб молоді:

Проводили комплексне дослідження молоді, опитували на вулицях міста молодих мам, спостерігали за відвідуваністю місцевих культурних заходів та різноманітних громадських заходів.

Опис практики:

Спільно з заступником Ківерцівського міського голови вирішили провести сімейний фестиваль у Ківерцівській громаді для популяризації сімейних цінностей, активного сімейного відпочинку та згуртованості. Розробили відповідне положення та кошторис заходу, завдяки гуманітарному відділу при Ківерцівській міській раді розіслали інформацію про захід по всіх комунальних закладах громади. Концепцією було передбачено, зокрема, командні спортивні активності з перешкодами, що дало змогу родинам побути командами й підтримати одне одного.

Інноваційність полягає у залученні молодих людей до активного відпочинку цілими родинами, адже часто молоді люди не можуть брати активну участь у заходах через сімейні обставини. Завдяки такому підходу ми змогли почути про проблеми, які турбують цю категорію молоді, а також забезпечити для неї крутий сімейний день.

Важливо, що захід відвідали сім'ї представників органів місцевого самоврядування громади, молоді вчителі та працівники позашкілля, небайдужі мешканці громади.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Матеріальні: перешкоди від ГО «Тивер» та Ківерцівської спортивної школи.
- Фінансові: призи від Ківерцівської міської ради.
- Людські: команда Ківерцівської молодіжної ради, волонтери від ГО «Тивер» та ГО «Тандем».
- Партнери: Ківерцівська міська рада, ГО «Тивер», ГО «Тандем», Ківерцівський центр позашкільної освіти, Ківерцівська спортивна школа.

Досягнення:

25 молодих сімей долучилися до проведення заходу.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана зі сферою змістовного дозвілля для молоді, бо спрямована на організацію крутого, якісного дозвілля для молодих людей, які мають сім'ю, що допомагає їм відчувати причетність до громади й водночас провести день із рідними.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

10. Скорочення нерівності – сімейна молодь часто відчуває нерівність, непричетність до ухвалення рішень, а практика допомагає урівняти можливості та почути ще одну категорію місцевої молоді.
3. Міцне здоров'я – практика допомагає впроваджувати активний та здоровий спосіб життя.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Інформація про практику поширювалася за допомогою цифрових інструментів (Facebook, Instagram, Telegram, онлайн-видання).

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/104195564345839/posts/489808175784574/>
<https://www.facebook.com/104195564345839/posts/489057602526298/>
<https://molod.volyn.ua/u-kiverczyah-vidbu-vsya-simejnyj-festyval-2/?fbclid=IwAR1RBmuUW-gUezTDsRIHBvwr-ES4yavpN35yg3AKRW6G46Mpr-bryqEAfbDyQ>

Практика: Міський молодіжний фестиваль «ART FEST»

Організація: Комунальна установа «Центр молодіжних ініціатив» Кам'янської міської ради

Місце діяльності: м. Кам'янське, Дніпропетровська обл.

Авторка практики: Боровик Катерина Віталіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
yekaterina.dndz@gmail.com

Період впровадження практики: Серпень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Мистецтво, творчість, креатив, молодь, 30 років Незалежності

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Карантин став справжнім випробуванням для всіх українців, а найбільше – для дітей та молоді. Опитування молоді

Кам'янського, проведене навесні 2021 року, показало, що 73% респондентів бракує культурно-дозвіллевих заходів. Тож було ухвалено рішення організувати міський молодіжний фестиваль «Art Fest», присвячений 30-річчю Незалежності України.

Аналіз потреб молоді:

Аналіз потреб молоді відбувався шляхом інтерв'ювання та анкетування молоді міста, зокрема, через офіційні сторінки та чати КУ «Центр молодіжних ініціатив» КМР.

Опис практики:

Міський молодіжний фестиваль «Art Fest», присвячений 30-річчю Незалежності України, згуртував навколо себе танцювальні колективи, художників, фотографів та іншу творчу молодь міста, яка не уявляє свого життя без мистецтва й таким чином отримала змогу продемонструвати свій талант широкому загалу.

У рамках Фестивалю функціонували численні локації: виставки майстрів народної творчості; «Алея художників», де в режимі реального часу створювалися картини, які після заходу були відправлені в дитячі будинки та інтернати міста; «Алея фотографів», де найкращі місцеві фотографи продемонстрували свої роботи та створили тематичні фотозони; низка майстер-класів; свято морозива та розважальна програма для дітей; квест для дітей; створення спільного великого малюнку крейдою до Дня Незалежності; Патріотичний флешмоб з фарбами холі та дискотека від відомих діджеїв.

Особливістю фестивалю є те, що його на всіх етапах організовують виключно представники молоді міста.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: волонтерська команда (25 осіб), команда організаторів (8 осіб), залучені спеціалісти, майстри, митці (310 осіб).

Офіційні партнери та спонсори: Кам'янська міська рада, компанія «Ласунка», компанія «АВК», Центральний парк культури та відпочинку, групи «Cult Beat» та «Color Night», телерадіокомпанія «МІС», «ТопРадіо» (104.4 FM).

Досягнення:

До фестивалю долучилися понад 200 учасників танцювальних колективів, понад 40 художників, близько 10 місцевих фотографів та 60 майстрів народної творчості. Тисячі місцевих жителів з числа дітей, молоді та дорослого населення стали глядачами, брали участь у майстер-класах та інших активностях фестивалю.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено сфери 4, 5, 8. Фестиваль «Art Fest» об'єднав танцювальні колективи, художників, фотографів та іншу творчу й талановиту молодь міста, дав їм змогу продемонструвати свої таланти та змістовно провести дозвілля.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль 11. Сталий розвиток міст та спільнот. Фестиваль сприяв розкриттю творчого потенціалу молоді міста Кам'янського, професійному зростанню та творчій самореалізації.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Ключовий інструмент для комунікації та координації команди – Telegram. Завдяки йому вдалося покращити взаємодію та контроль за всіма аспектами (спілкування, нагадування, геолокація, звітність).

Сервіс Google Forms постійно використовувався в ході всіх заходів – для онлайн-реєстрації учасників, онлайн-дослідження актуальності заходу, отримання зворотного зв'язку.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/drive/folders/1lifUNS9h-5qmynJOFSpVpj5YLS07TdFgD?usp=sharing>

Практика: «ПІКНІК ІДЕЙ ТА ЛЮДЕЙ»

Організація: «More мрій»

Місце діяльності: м. Херсон, Херсонська обл.

Автори практики: Леся Бенедисюк, Євгеній Шатілов, Альона Мовчан, Наталя Черненко, Марина Редченко, Наталя Ярова, Костя Солодухін

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
ci.moremriy@gmail.com

Період впровадження практики:
серпень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Активізація молоді, обмін досвідом, успішні кейси, колаборації

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Херсонська молодь живе з уявленням про безперспективність міста і необхідність якомога швидше з нього виїхати. За даними соціологічних опитувань, Херсону залишилось 80 років, надалі тут просто ніхто не мешкатиме.

Навіть молодь, яка приїздить з області до Херсона на навчання й сприймає місто як ресурс для реалізації, потрапляє під вплив нарративу «Херсон – це дно» і з часом так само намагається виїхати куди-інде.

Аналіз потреб молоді:

За основу було взято дослідження індексу благополуччя молоді, яке провела Херсонська міська рада у листопаді-грудні 2020го, спільно з фондом ООН у галузі народонаселення. Також додатково було опитано через гугл анкету молодь міста Херсон, на тему потреб.

Опис практики:

Ми прагнули створити в рамках великого фестивалю локальну зону популяризації Херсона, передусім для молоді.

Було організовано кілька різних активностей з метою показати, що в Херсоні є успішні бізнеси, які запускає молодь, що в Херсоні можна розвиватись творчо, що в Херсоні просто приємно жити. На організованому командою майданчику було представлено ефективні місцеві ініціативи – плейбек-театр, кіношколу, історичний фестиваль, бізнеси на кшталт станції прокату каяків, байдарок та саббордів, кав'ярні тощо, представники яких розповіли відвідувачам, як досягти успіху. У такому форматі живого спілкування молоді люди могли на власні очі побачити й спробувати те, про що говорили спікери.

Крім того, команда практики ставила за мету показати молоді, що вона теж може ухвалювати рішення. Для цього був розроблений квест «Місту потрібні супергерої», у рамках якого учасники змогли покроково побачити, як і до кого звертатись, аби вирішити питання місцевого рівня.

Також на пікніку ми показали можливості освітньої галузі, зокрема молодь мала змогу познайомитися зі школою робототехніки, а також із цікавими безкоштовними освітніми програмами.

Родзинкою пікніка стали листи мрій – всі бажаючі мали змогу згадати, як мріяти, і зафіксувати свою мрію на папері.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Насамперед – особистий ресурс членів команди, особисті контакти та особистий досвід, зусилля з пошуку партнерів та перемовин, узгодження порядку презентацій та виступів, може рації заходу тощо.

Локація «Пікнік ідей та людей» була створена в межах всеукраїнського мандрівного фестивалю «З країни в Україну», кошти на облаштування команда на конкурсних умовах отримала від організаторів фестивалю. Крім того, організатори пікніка активно співпрацювали з управлінням молоді та спорту Херсонської міської ради, яка допомогла з організацією рекламної кампанії й технічним забезпеченням заходу. Усі спікери виступили безкоштовно. Також були залучені волонтери.

Досягнення:

1. +1 громадська організація, серед основних завдань якої – робота з молоддю.
2. Підприємці, різні ініціативи та бібліотеки міста отримали майданчик для висвітлення своїх проєктів перед молоддю.
3. Створено успішний кейс облаштування і використання локації у центрі міста, де ніколи раніше не проводили масових заходів.
4. Понад 25 активних волонтерів з молоді міста, які надалі долучалися й до інших ініціатив команди.
5. Поява Telegram-каналу, в якому публікуються анонси щодо різноманітних можливостей для молоді Херсона.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено такі сфери: 1) участь молоді в процесах демократизації; 3) розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади; 4) соціальна згуртованість молоді; 5) підтримка молодіжних проєктів та ініціатив; 6) розвиток молодіжних громадських організацій; 7) волонтерство; 8) змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика охоплює такі Цілі: №№ 1, 4, 8, 11, 17.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Не використовувались

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/107462141616060/posts/120641843631423/?d=n>

Практика: «РУХ ІЗ РОЗУМОМ»

Організація: Ініціативна група «Спортивні та розумні»

Місце діяльності: село Богданівка,
Богданівська ОТГ, Дніпропетровська область

Авторка практики: Максюта Ганна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
riguli4ka@gmail.com

Період впровадження практики:
2017–2021 рр.

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Спортивне орієнтування,
залучення коштів, взаємодія з організаціями,
згуртування громади, об'єднання поколінь

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У громаді мало спортивних секцій, немає змістовного дозвілля для молоді в позашкільний час, батьки неефективно використовують час із дітьми, серед молоді спостерігаються гаджетозалежність, алкоголізм, низька активність.

Аналіз потреб молоді:

Були проведені інформаційні зустрічі з учнями старших класів місцевої школи, та голосування за рахунок піднятих рук.

- Були організовані піші на вело квести, де знайомили місцевих мешканців з навиком пошуку потрібного місця на карті. Дивлячись на зростаючу кількість учасників, було зрозуміло, що це цікаво мешканцям, хоча зовсім нове.

Опис практики:

З 2017 року проводила піші та велоквести, знайомлячи місцевих мешканців з навичками орієнтування по карті, організовувала невеликі тренування зі спортивного орієнтування по картах Google.

У 2018 р. було подано заявку на конкурс грантів «Громада своїми руками» для створення професійної мапи для спортивного орієнтування та придбання обладнання, але ініціативу було відхилено.

У 2019 році було подано заявку на проєкт від МОМ «Тернівка – єдина родина» і отримано кошти на створення мапи 2,3 км Богданівського лісу. Під час перебування в громаді запрошеного спеціаліста, який працював над створенням карти, було проведено низку відкритих зустрічей із мешканцями громади та ознайомчі змагання. Тепер є можливість протягом року проводити численні тренування на професійній карті для всіх охочих.

У 2020 році у співпраці з дніпровським клубом «Майстер» та з гуртком зі спортивного орієнтування зі Знаменівського ліцею було організовано професійні змагання у Богданівському лісі, до яких долучилися учасники з Дніпра, області та місцевих громад.

2021 року Богданівська ОТГ фінансувала створення ще однієї мапи, також було отримано грант в рамках конкурсу «Громада своїми руками» на обладнання для гуртка зі спортивного орієнтування.

Обласна федерація зі спортивного орієнтування навесні та восени провела два професійні змагання.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Власні кошти, кошти, виділені на місцеві заходи, місцеві та закордонні гранти, кошти від місцевих підприємців та внески учасників.
- Волонтери на змаганнях, волонтери з транспортом.
- Партнерство з місцевими громадами та клубами спортивного орієнтування області.
- Новітні технології – чіпи та станції, які фіксують результат проходження етапу.
- Соціальні мережі та сайт, телебачення.

Досягнення:

- Посилення згуртованості громади та підвищення активності молоді.
- У громаді, де раніше не практикували спортивного орієнтування, вже проведено 5 змагань, 16 тренувань, 32 квести.
- Загальна кількість учасників за весь період – 1400 осіб.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

3. Молоді люди самі шукають шляхи участі у житті громади, обмінюються досвідом із учасниками інших молодіжних проектів.
4. На наших заходах молоді люди знайомляться одне з одним, підтримують одне одного, беруть участь у тренуваннях і таборванні.
7. Нам постійно потрібні волонтери, тож долучитися може кожен охочий, показуючи приклад іншим.
8. Орієнтування – це не лише фізичне навантаження, але й інтелектуальний розвиток, спілкування, пригоди.
9. Ми проводимо орієнтування не лише у лісі, а й у парках, куди запрошуємо учасників з обмеженими можливостями.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика охоплює такі Цілі: 3. Міцне здоров'я; 4.якісна освіта; 5. Гендерна рівність; 9. Інновації та інфраструктура; 10. Скорочення нерівностей.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

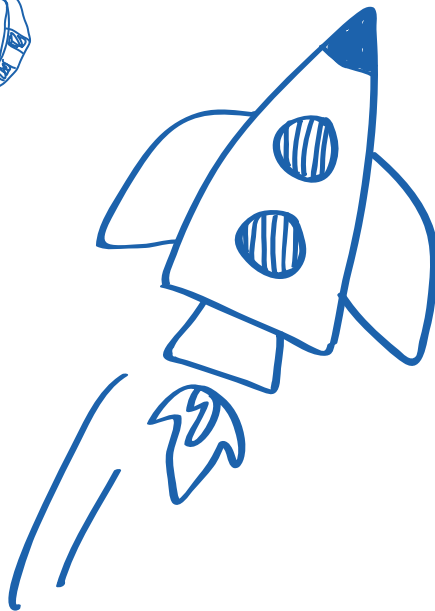
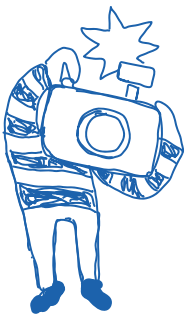
Використовували соціальні мережі, месенджери, сайт, телебачення, Zoom.

Оскільки спортивне орієнтування – не командний вид спорту, а індивідуальний і на відкритій місцевості, то на проведення заходів вплинули лише обмеження, пов'язані із заборонаю відвідування парків та лісів.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/open?id=1Pg-In3lLug-fTHbvwrXy5NivM6Qa-8MZ9>, <https://drive.google.com/open?id=1G2et82W8BaUXgNsZtbpBChkbuL-H47sNV>, https://drive.google.com/open?id=15k1-ayegwqhZgX_QLRdEvDtoR_p3GE84

**Практика: Сучасна інклюзивна
креативна студія для молоді
«MICS4U»****Організація:** Чернігівський обласний
молодіжний центр**Місце діяльності:** м. Чернігів, Чернігівська
область**Автори практики:** Сімонова Ірина,
Котеленець Олег**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
gastella30@gmail.com**Період впровадження практики:**
2019 рік**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодіжна робота онлайн,
COVID-19, відеоблог**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Карантинні обмеження стали серйозним викликом для молодіжних працівників Чернігівського обласного молодіжного центру. Успішно налагоджена молодіжна робота потребувала швидкої зміни форматів. Формати онлайн-конференцій та зомінарів, які використовувались в усіх сферах життя (у

професійній та освітній діяльності тощо), швидко «втомили» громади.

Так виникла ідея створення сучасної інклюзивної креативної студії для молоді за участю самої молоді, де порушуватимуться актуальні та важливі питання в форматі обговорення з експертами, створюватимуться відеоблоги на різні теми, організовуватимуться події різного формату, від форумів до майстер-класів.

Аналіз потреб молоді:

Під час пошуку дієвого формату для молодіжної роботи ми використовували декілька методів дослідження.

Так, формат практики був обраний на підставі спостереження та відгуків цільової аудиторії. Практикою передбачено обов'язкова рефлексія після кожного випуску. Контент Студії формується на підставі опитувань молоді.

Опис практики:

Сучасна інклюзивна креативна студія для молоді «MICS4U» була започаткована у 2019 році. Тепер, після низки трансформацій, це майданчик для створення сучасного молодіжного контенту.

2021 року студія перетворилася в сучасний інноваційний майданчик, на якому кожен має змогу бути почутим (MICS – від «мікрофони»). Команда молодіжних працівників напрацювали низку програм з контент планом, чим забезпечила стали роботу студії, яка відповідає запитам молоді. Функціонують такі програми: «Як це працює?», «Історії успіху», «Це МИ», «Я в Тренді?», «Гутірки про мову», «Майже Бах», «Made by Ukrainians», «Як не з'їхати з глузду», «Youth Bands Show», «Мені фіолетово», «She is active», «Диванні “Хсперти”».

На базі студії провадиться активна робота з молоддю онлайн: форуми, тренінги, квізи, консультації тощо.

Для якісної організації роботи студії команда проєкту – молодіжні працівники Центру – вдосконалили свої навички роботи з цифровими технологіями та студійним обладнанням. Такий досвід допоміг розширити масштаби впровадження молодіжної роботи. Крім того, завдяки такому формату роботи студії Чернігівський обласний молодіжний центру наростив партнерські зв'язки із ІГС та соціально відповідальним бізнесом.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Проект реалізований Чернігівським обласним молодіжним центром із використанням власних ресурсів – приміщення, обладнання, декорацій, команди. Залучено фінансову підтримку Британської ради в Україні в рамках програми «Активні громадяни». Налагоджена активна взаємодія з партнерами: «Суспільне Чернігів», місцеві медіа що надавали інформаційну, експертну підтримку.

Досягнення:

- Створено студію з відповідним обладнанням із затребуваним, актуальним контентом з кількістю переглядів понад 1 млн.
- Згуртовано команду молодіжних працівників – 6 осіб, які вдосконалюють свої цифрові навички та створюють контент для етерів і програм студії.
- Запущено 12 постійних програм.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено сфери 1, 2, 3.

- 1) участь молоді в процесах демократизації;
- 2) освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві;
- 3) розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади;

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до цілей 16 (Мир та справедливість) і 17 (Партнерство заради сталого розвитку).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

За допомогою Google Forms проводилося опитування молоді, інформаційні матеріали поширювалися в мережах Instagram, Facebook, відеоматеріали публікувалися в мережі YouTube.

**Практика: КАРТА ТА КАТАЛОГ
МОЛОДІЖНИХ ГРОМАДСЬКИХ
ОБ'ЄДНАНЬ**

Організація: Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради

Місце діяльності: Тернопільська міська територіальна громада

Автор практики: Жданович Ярослав Олександрович за підтримки команди Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради

Контактна адреса електронної пошти автора практики:
yaroslav.zhdanovych@gmail.com

Період впровадження практики:
3 2021 року

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Розвиток молодіжних громадських організацій, залучення молоді, інтерактивність, розвиток волонтерства, інструмент молодіжної політики

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Тернопіль – студентське місто та молодіжна столиця України, тож молоді тут не бракує. Втім, постає питання: як ефективно залучити таку кількість молоді в громадський сектор? У зв'язку з пандемією практично два роки вимушеного онлайн-режиму роботи, навчання та відпочинку створили запит на офлайн-активності для молоді, а отже, й офлайн-способи залучення

молоді до цих активностей. Зазначені інструменти (карта та каталог) працюють спільно безпосередньо в основних місцях скупчення молоді – в навчальних закладах. Особливо корисними карта й каталог стануть для першокурсників, які щороку прибувають до Тернополя на навчання з різних навколишніх міст та мають слабе уявлення про громадську активність у місті: щоденна зорова взаємодія з картою молодіжних об'єднань, розташованою в холі університету, коледжу чи школи, в будь-якому випадку змусить студента чи учня ознайомитися з молодіжними об'єднаннями.

Аналіз потреб молоді:

Для збору та аналізу інформації щодо потреб молоді під час планування практики було використано статистичну та експертну інформацію.

Статистична інформація:

- дані отримані відділом молодіжної політики в рамках ініціативи Фонду ООН в галузі народонаселення "Індекс Благополуччя Молоді" за 2020 рік;
- дані отримані відділом молодіжної політики в рамках ініціативи Дитячого фонду ООН "Громада, дружба до дітей та молоді" за 2020-2021 роки;
- дані отримані відділом молодіжної політики в рамках співпраці з кафедрою соціології місцевого університету щодо аналізу потреб молоді громади у 2020 році.

Експертна інформація:

- понад 20 молодіжних обговорень, як окремих, так і в рамках молодіжних заходів, впродовж 2021 року за участі представників громадських організацій, студентських та шкільних урядів.

Опис практики:

Характеристики інструментів:

Карта молодіжних об'єднань громади. Розмір 3x2 м. Інструмент сприяє розвитку участі молоді, відображає на унікальній карті громади молодіжні об'єднання з їх описом та QR-посиланнями на соцмережі, а також з QR-кодом, що відкриває у телефоні каталог. Карти розміщені в холах навчальних закладів та сприяють ознайомленню студентів / школярів із громадським життям, залученню їх до діяльності.

Каталог молодіжних об'єднань громади. Друкований каталог з електронною версією, в нашому випадку – на 140 сторінок. Інструмент сприяє розвитку участі молоді, відображає молодіжні об'єднання громади в каталозі з фото та описом діяльності, успішних проєктів, статистичною інформацією

тощо. Передбачається, що каталог стане настільною книгою молодіжного активіста громади, сприятиме кооперації між громадськими організаціями. Також доступна електронна версія, QR-код з посиланням на неї розміщений на карті.

Практика впроваджувалась в кілька етапів:

1. Збір інформації. Каналами інформування громадських організацій та молодіжних активістів міста було поширено Google-форму, за допомогою якої ГО надавали про себе інформацію, фото для майбутньої карти та каталогу.
2. Верстка та дизайн. На цьому етапі було залучено дизайнера та узгоджено фінальний вигляд інструментів.
3. Друк. Пробні версії було надруковано за кошти Тернопільської міської ради. Надалі матеріали друкуватимуть для себе самі навчальні заклади, яким буде надано вихідні файли.
4. Презентація. Презентація карти та каталогу відбулася 12 серпня, у Міжнародний день молоді, за участі міського голови Тернополя Сергія Надала, начальниці управління Христини Білінської та понад 60 молодіжних активістів.
5. Передача карти та каталогу. Протягом наступного місяця карту й каталог було передано університетам.
6. Практика почала діяти безпосередньо з вересня, з початком навчального року.

Інноваційність полягає в тому, що раніше ніхто не застосовував такого інтерактивного та діджиталізованого способу ознайомлення великої кількості молоді з локальними молодіжними об'єднаннями.

Упродовж 2021 року відбулось понад 20 молодіжних обговорень, як окремих, так і в рамках молодіжних заходів за участі представників громадських організацій, студентських та шкільних урядів, де й було визначено запит молоді на інструменти такого характеру.

Окремо наголосимо на важливості якісної роботи дизайнера та укладача каталогу й карти, адже від їхньої роботи залежить кінцевий вигляд та привабливість практики.

Ще одна особливість цих інструментів – максимальна простота їх масштабування як в межах однієї громади, так і в межах всієї України, адже невелика робоча група в будь-якому регіоні зможе запросто зробити і карту, і каталог для своєї громади.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Партнерства:

- для поширення інформації – Молодіжна міська рада Тернополя та громадські організації;
- для розміщення карти – студентські уряди 4 університетів громади.

Людські ресурси:

- керівник проєкту (Жданович Ярослав), команда Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей (Христина Білінська, Інна Ониськів, Ольга Заверуха) та дизайнер (волонтер).

Фінансові ресурси:

- кошти для друку надані Управлінням сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради.

Досягнення:

З початку реалізації практики понад 10 000 студентів ознайомилися з картою та каталогом молодіжних об'єднань, а отже, й із молодіжними громадськими організаціями. Залучено до співпраці 4 вищі навчальні заклади та Молодіжну міську раду Тернополя.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Безпосередньо цей проєкт впливає на сферу молодіжної політики №3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади, адже саме інструментом роботи з молоддю цей проєкт і є.

Опосередковано проєкт впливає на сфери соціальної згуртованості молоді, підтримки молодіжних проєктів та ініціатив, розвитку молодіжних громадських організацій та волонтерства, адже використання цих інструментів стимулює розвиток соціальної згуртованості молоді, волонтерства, розвитку молодіжних громадських організацій, а отже, і їхніх ініціатив та власних проєктів.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Молодіжна політики відзначається кроссекторальним підходом, отже, і молодіжні громадські об'єднання мають різні, але потрібні для громади спрямування – від підтримки Червоного Хреста до екологічних ініціатив. Карта й каталог є інструментами залучення молоді в громадський сектор, тож сприяють утіленню всіх 17 Цілей сталого розвитку.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

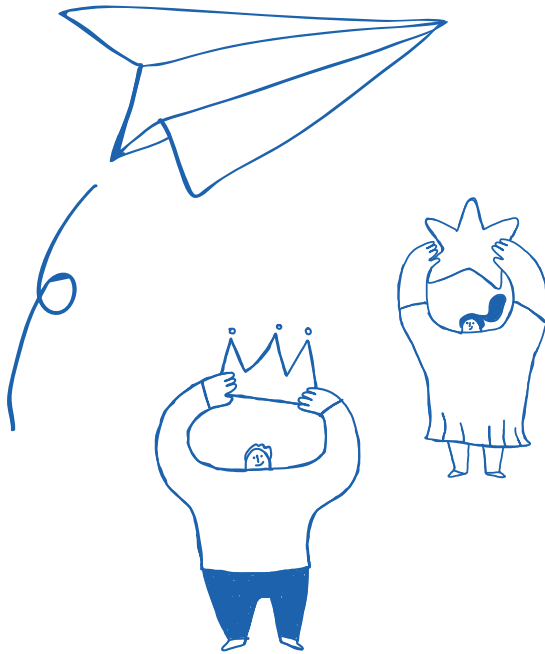
Використовувались такі цифрові інструменти:

- Google-форми та Google-таблиці – для збору та структуризації даних;
- Соцмережі та інформаційні портали – для поширення Google-форми для збору даних;
- Photoshop / Illustrator – для дизайну та верстки карти й каталогу;
- QR-code Generator – для створення QR-кодів для карти та каталогу;
- Google-диск для розміщення PDF-версії каталогу в інтернеті.

Посилання на фото/відео:

https://www.facebook.com/all4youth.cn/videos/?ref=page_internal

Практика: Інтерактивно-інтелектуальна гра «КАНООТ» у м. Дніпрі

Організація: Молодіжна рада Дніпра

Місце діяльності: м. Дніпро, Дніпропетровська обл.

Авторка практики: Лушня Катерина Костянтинівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
mrdnipro2016@gmail.com

Період впровадження практики:
2021 р.

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Розвиток, молодь, позашкільний захід, вікторина, освітня гра

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

- низька активність молоді;
- низький рівень зацікавленості історією рідного міста серед молоді.

Аналіз потреб молоді:

Для оцінки та аналізу потреб молоді було проведено опитування.

Регулярно до учасників ігор «Kahoot» надходили листи на електронну пошту з метою внесення пропозицій щодо покращення проведення заходів.

Опис практики:

Kahoot – це популярна навчальна платформа для проведення вікторин, створення тестів і освітніх ігор. Молодіжна рада Дніпра використала її як ресурс, щоб підвищити обізнаність молоді з історією рідного міста, зацікавити молодих людей цією тематикою. Ми провели вікторини для молоді на важливі теми: екологія, історія України, традиції. Найуспішнішою виявилася гра, присвячена Всесвітньому дню авіації та космонавтики, – до неї долучилися понад 800 учасників. Школярі, студенти, вихованці комунальних позашкільних навчальних заходів, граючи, не тільки пізнавали багато нового, а й отримували подарунки.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власне ігри розробляються на платформі Kahoot.

Готуючись до гри, ми співпрацювали з організацією «Логос», Українською студентською лігою.

Подарунками забезпечував Департамент молодіжної політики та національно-патріотичного виховання Дніпровської міської ради.

За підсумками гри «Еко-Кахут» учасники отримали подарунки у вигляді екскурсії на сміттєвий полігон, яку забезпечив Департамент екологічної політики Дніпровської міської ради.

Приміщення для проведення ігор онлайн забезпечував Молодіжний центр Дніпра або Ситуаційний центр міста Дніпра, а необхідну для такого формату техніку – Молодіжний медіацентр Дніпра.

Офлайн-ігри проводилися на базі парку Зелений Гай.

Досягнення:

- Ведучими були представники департаментів Дніпровської міської ради та секретар Дніпровської міської ради.
- За пів року до гри долучилися понад 4000 осіб.
- Нещодавно вперше за довгий час провели «Kahoot» офлайн у парку Зелений Гай. На подію зареєструвалися понад 260 учасників, серед яких – учні шкіл, вихованці КПНЗ, студенти коледжів та вищих навчальних закладів.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 8) змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування: наш захід спрямований саме на те, щоб молодь проводила вільний час з користю для власного розвитку.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль 4. Якісна освіта.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

<https://kahoot.com/business-u/> – платформа Kahoot, на якій створювали вікторини.
Instagram, Facebook, Telegram – для поширення інформації про захід та запрошення учасників.
YouTube – для проведення гри «Kahoot» в онлайн-форматі.

Посилання на фото/відео:

https://www.instagram.com/p/CQguSjCN9d-J/?utm_source=ig_web_copy_link

Практика: WOMEN`S CAMP

Організація: Громадська організація “Лабораторія Ініціативної Молоді” у партнерстві з Комунальним закладом Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради Чернігівської області

Місце діяльності: Чернігівська обл., Ніжинська ТГ, місто Ніжин

Автори практики: Тимченко Анжела Володимирівна, Цюрток Світлана Сергіївна, Бутенко Світлана Василівна

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
nizhnyouthcenter@gmail.com

Період впровадження практики:
Липень-вересень 2021 року

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Денні табори для жінок громади

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Ситуація з питань розвитку та відпочинку дівчаток та жінок на території Ніжинської ТГ на даний час є досить актуальними. Саме в час після карантинного періоду, що спричинені пандемією COVID-19, більшість ніжинок втомилися від буденності і відчувають себе морально виснаженими. Така ситуація породжує небажання відкривати та змінювати навколо себе різні життєві

обставини, що впливають на емоційне, фізичне, ментальне та інші види здоров'я.

Найбільше вільний час молоді жінки проводять за телефоном і це сприяє знищенню основних моральних, духовних якостей та емоцій людини.

Подібних форматів роботи, які працювали б над питанням розвитку жінок в даному напрямку та у такій формі, яку ми вкладаємо в табір, у нашому місті немає, тому розпочавши покращувати дану ситуацію саме за рахунок проведення табору денного перебування та вихідного дня, ми сприяли подальшому розвитку жінок, адже вони навчаться спланувувати своє майбутнє, зануряться в світ фінансової грамотності та інші сфери, а також кооперації та консолідації жіночого активу громад з дружніми відносинами між учасницями спільноти випускниць таборівок.

Опис практики:

Women`s camp – це практика, яка ставить на меті розвиток актуальних soft-skills жінок Ніжинської ТГ шляхом створення та проведення 3-х 5-денних таборів з 75 жінками віком 14-45 років (по 15 жінок в кожному таборі в Ніжині та по 15 в старостинських округах) на базі Ніжинського міського молодіжного центру та Кунашівського і Переяславського округів. Наші табори включають навчальну, профілактичну, розважальну складову і сприяють розвитку актуальних soft-skills, таких як тайм-менеджмент, work-life balance, гнучке мислення, творчі здібності, робота в команді, активність, налагодження комунікації та активізації, а також елементарні знання з проектного менеджменту.

Під час впровадження практики нами проведено 3 денні табори за такими напрямками:

Табір 1. Табір жіночого лідерства

Табір 2. Робота з розвитку актуальних soft-skills - необхідних жінці лідеру, активістці та сучасній леді.

Табір 3. Активні жінки-активна громада

Проведені нами табори денного перебування є сучасними, актуальними та зручними у проведенні, бо не вимагають від учасниць великих часових затрат, не вимагають відриву від навчання чи роботи, родини та звичного стилю життя. Більш того, враховуючи те, що участь у кемпах є абсолютно безкоштовною, то вони є доступними для всіх дівчат та жінок.

Важливо, що табори є доступними для жінок віком 14-45 років і не розмежовуються по групам за віковими критеріями, а усі співпрацюють разом, кожна дівчина/жінка відчуває себе комфортно і невимушено. Неочікувано, але дуже приємно, було бачити, коли на табори приходили мами разом з доньками. До речі, ініціювали участь саме дівчата, куди запрошували своїх мам, щоб порозумітися одна з одною.

Досягнення:

За час провадження практики нами проведено три табори під час яких ми охопили 75 учасниць з Ніжина та Кунашівського і Переяслівського округів, сформували активну жіночу спільноту (про це свідчить їх подальша участь у різних заходах міського рівня та у заходах нашого Молодіжного центру), а наша співпраця з ними стала сталою та результативною. Зокрема, ми вже запланували проведення таборів такого плану 1 раз на рік, за необхідності, якщо буде запит від жінок, збільшимо їх кількість вдвічі.

Крім того, дуже важливим моментом є розвиток жіночого лідерства в старостинських округах, які увійшли до складу Ніжинської територіальної громади. Початок співпраці з ними шляхом проведення виїзних таборів дало можливість активізувати місцевих жительок, розкрити їх потенціал та сприяти таким чином розвитку громади в цілому.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини. Кожен табір мав своє тематичне направлення, Табір жіночого лідерства містив 3-денний тренінг де учасниці вчилися усвідомлювати внутрішні ресурси та визначать власні бар'єри, вчилися аналізувати гендерні стереотипи. Обговорювали питання фемінізму і гендеру, питань жіночого лідерства, формування соціально активної життєвої позиції.

Змістовне дозвілля та молодіжне таборування .Сама назва практики говорить про те, що під час її реалізації проводився ряд таборів для змістовного дозвілля молодих жінок.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Реалізація нашої практики сприяє розвитку таких Цілей сталого розвитку як №4 (зокрема у пунктах 4.5 та 4.6), №5 (у пунктах 5.1-5.5), №8 (пункти 8.3, 8.4), №10 (пункти 10.3 та 10.4) №16 (пункти 16.1 та 16.2) «17 (пункти 17.1 та 17.3)

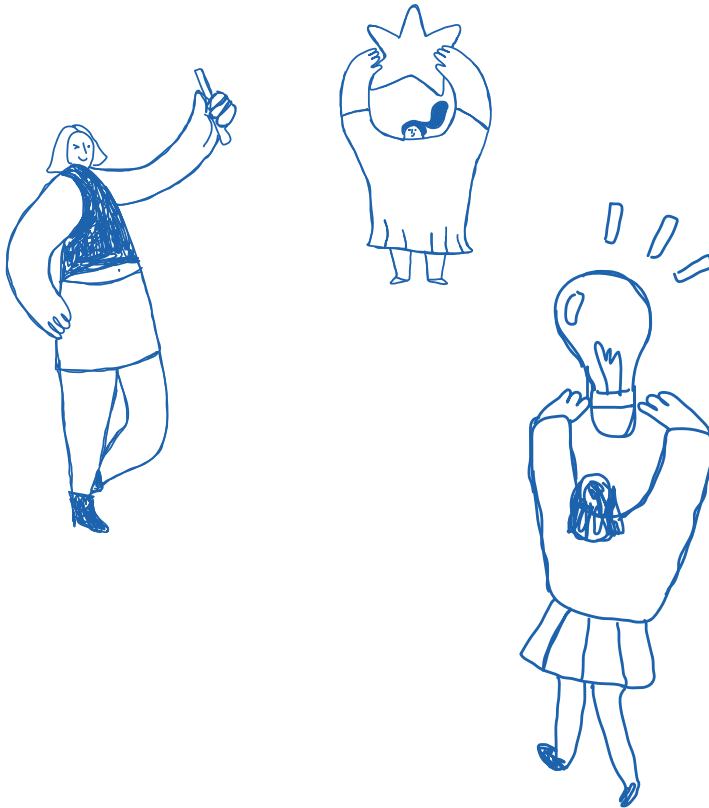
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Цифрові інструменти використовувалися лише задля набору учасниць на табори, інформування про практику та задля звітування про хід її реалізації. Використовували таку програму як Canva для створення афіш, Google форми – для реєстрації учасниць та зворотної форми зв'язку з ними, соціальні мережі для інформування про перебіг практики, набори у групи таборів.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/371284313256829/posts/934196610298927/?d=n>

**ОСВІТА ТА
ПРОСВІТНИЦЬКА
ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРАВ
ЛЮДИНИ****1**
ПРАКТИКА

Практика:
Арт-пікнік «#НеДОБУЛІНГУ!»

Організація: Громадська організація
«Сполом»

Місце діяльності: місто Українськ,
Селидівська територіальна громада
Донецької області

Автори практики: Сухорукова Юлія Юріївна,
Подлесна Оксана Петрівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
yuliya.sukhorukova5@gmail.com

Період впровадження практики: Квітень-
червень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Превентивність, інноваційність,
перспективність, правозахист,
відповідальність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Булінг (цькування) – тривожна тенденція, особливо для сучасного дитячого середовища. За результатами дослідження, проведеного UNICEF у 2017 році, 67% дітей в Україні у віці від 11 до 17 років стикалися з проблемою булінгу (цькування) впродовж останніх трьох місяців, а 24% дітей стали жертвами цього явища.

Це поширена проблема в сучасному українському суспільстві, і найгостріше вона постає в освітньому середовищі, де дитина проводить більшу частину свого повсякденного життя. Тому, прагнучи навчити підлітків і учнівську молодь використовувати мирні стратегії поведінки, громадська організація «СПОЛОМ» вирішила провести арт-пікнік «#НеДоБУЛІНГу!» на базі Української ЗОШ I-III ступенів №13 Селидівської міської ради Донецької області.

Для досягнення мети проєкту – виховання гідної особистості зі сталими навичками ненасильницької поведінки та прагненням створювати мирні стратегії поведінки в підлітковому та молодіжному середовищах – були поставлені такі завдання: привернення уваги громади міста до проблеми жорстокої та протиправної поведінки серед неповнолітніх, проведення просвітницьких заходів (майстерок, тренінгів, симуляційних ігор, воркшопів тощо) з питань розпізнавання ситуацій булінгу (цькування), вчасного та правильного реагування на його прояви в підлітковому та молодіжному середовищах; створення центру медіації на базі освітнього закладу.

Аналіз потреб молоді:

Для створення умов для повноцінного залучення підлітків і молоді до запланованих заходів шляхом онлайн-опитування було вивчено думки учнів -11 класів, громади міста Українськ щодо виявлення наявного стану проблеми булінгу в учнівському та молодіжному середовищах, можливостей зменшення проявів конфліктної, агресивної поведінки. Заходи кампанії враховували вікові, соціальні та гендерні особливості учасників, тому це дозволило їм бути достатньо активними в роботі локацій, handmade-лабораторії, опитуванні. Волонтерами кампанії виступили члени євроклубу «Територія молоді», учнівського самоврядування.

Опис практики:

У квітні–травні 2021 року на підготовчому етапі команда та волонтери проєкту «Арт-пікнік #НеДоБУЛІНГу!» дослідили

проблему булінгу серед підлітків, молоді у громаді (опитано 200 осіб м. Українська віком від 10 до 35 років), запросили тренерів, експертів, узгодили тематику виступів та форм роботи, оформили фотозони, банер, локації арт-пікніка, виготовили та поширили просвітницьку літературу (буклет «Stop Bulling», пам'ятки для учнів, батьків, вчителів «Дії в ситуації булінгу»), підготували призи та сертифікати для учасників заходу.

17–21 травня 2021 року в рамках арт-пікніку «#НеДоБУЛІНГУ!» учасники заходу ознайомились з проблемою булінгу в підлітковому та молодіжному середовищі, методами зниження агресивних проявів поведінки, пройшли експрес-діагностику з визначення рівня агресії, жорстокості. Упродовж усього заходу працювала скринька довіри, куди надходили повідомлення щодо випадків жорстокого поводження, та експертний консультативний пункт.

Основну увагу учасників привернули локації, де проводилися заняття з елементами тренінгу «Як не стати жертвою булінгу», коворкінг «Налагодження діалогів: молодь за мир у громадах», майстер-клас «Небезпека в інтернеті», симуляційна гра «Безпечна школа. Маски булінгу», воркшоп «Маркери булінгу», майстерки «Як приборкати власних драконів», «Конфлікт – це норма життя?». Соціальні працівники, координаторки євроклубу «Територія молоді», тренери, практичні психологи та соціальні педагоги, педагогічні працівники, задіяні на локаціях, надавали вичерпну інформацію з питань протидії булінгу, жорстокому поводженню, а також ділились практичними порадами щодо зниження рівня агресії, використання методів ненасильницького спілкування.

Для учасників арт-пікніку було організовано hand-made-лабораторію, де на локаціях «Пісочна терапія», «Маска дружби», «Парабус», «Чарівний камінчик», «Антистресова іграшка», «Малюнок миру» молоді люди отримали досвід позитивного мислення та емоційного розвантаження.

Впродовж заходу також працював кінозал «Докудейз», де для учнівської молоді демонстрували з модеруванням стрічки «Булер», «Паперові зірки», «Ромська мрія», «Джованні та балет на воді», «Цвіт крізь сльози».

За підсумками проекту на базі Української ЗОШ I-III ступенів №13 Селидівської міської ради у червні 2021 року створено центр медіації.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Для реалізації практики використовувались фінансові ресурси ГО «Сполом», ГО «Docudays» (оплата матеріалів для проведення локацій, оформлення фотозон, банера, друкованої продукції тощо), матеріальні ресурси Української ЗОШ I–

III ступенів №13 Селидівської міської ради (надання меблів, приміщень, мультимедійного обладнання). Задіяні людські ресурси – команда ГО «Сполом», учасники та координатори євроклубу «Територія молоді», працівники соціальної служби Селидівської міської ради, педагогічні працівники Української ЗОШ I–III ступенів №13 Селидівської міської ради, модератори клубу «Docudays», редактори газети «Наша зоря» та сайту Селидівської міської ради.

Досягнення:

У рамках кампанії проведено опитування щодо обізнаності молоді, громади міста з проблеми булінгу (опитано 200 осіб замість запланованих 140), підвищено рівень поінформованості молоді, громади міста щодо проблем, пов'язаних з булінгом (поінформовано 140 осіб замість запланованих 100), розповсюджено буклети та пам'ятки з питань протидії булінгу, ненасильницького спілкування.

Кінцевої мети кампанії в цілому досягнуто шляхом залучення учнівської молоді (20 осіб) до роботи центру медіації задля подальшого практичного поширення здобутих знань, зниження рівня агресії, жорстокості, проявів булінгу в підлітковому та молодіжному середовищах. Висунуто ініціативу щорічного опитування та заходів з протидії булінгу в рамках міської комплексної програми «Молодь. Сім'я. Оздоровлення та відпочинок дітей міста Селидівського на 2019–2022 роки». Громада міста відзначила зменшення кількості випадків цькування підлітків однолітками і покращення емоційної атмосфери завдяки свідомим діям учнів та своєчасному припиненню булінгу.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика безпосередньо пов'язана зі сферою «Освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві», оскільки проєкт спрямований на дослідження питання булінгу в громаді м. Українська, запобігання булінгу як явищу, що є відвертим проявом насильства і порушує моральні та правові норми суспільства.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Реалізація практики безпосередньо сприяє втіленню цілі «Мир та справедливість», оскільки практика спрямована на зменшення насильства, а також на пошук рішень для подолання конфліктів і покращення безпеки.

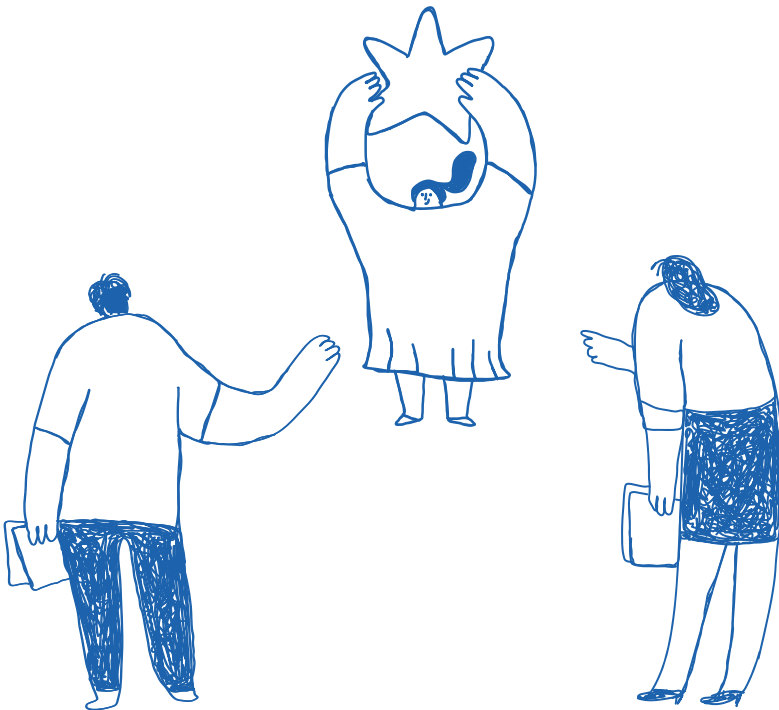
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для проведення онлайн-опитування застосовувалися Google-форми.

Посилання на фото/відео:

<https://sites.google.com/view/docu-club-ukrschool/адвокаційний-захід/арт-пікнік-недобулінгу?authuser=0>

**Практика: Онлайн-курс для молоді
«ЛІДЕРСТВО»****Організація:** Молодіжна громадська організація «Інститут інформаційного суспільства»**Місце діяльності:** м. Кривий Ріг,
Дніпропетровська область**Автор практики:** Удовенко Валерій
Олександрович**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
udoval@gmail.com**Період впровадження практики:** Серпень-
жовтень 2021 р.**Статус практики:** Реалізація завершилась**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Згуртованість, залученість,
молодь, ВПО, громада**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У Кривому Розі спостерігалася низька активність молоді з числа ВПО – молоді люди соромилися спілкуватися з представниками

громади. Це призводило до зниження соціального капіталу в громаді й заважало інтеграції ВПО у громаду.

Аналіз потреб молоді:

Опитували молодь як з числа ВПО, так і не з їх числа. Аналізували звіти та статті інших громадських організацій та аналітичних центрів.

Опис практики:

На платформі <https://youthleadership-ua.org/> було створено онлайн-курс під загальною назвою «Лідерство», який зараз містить 16 основних уроків та 5 бонусних. Спочатку до курсу було включено записи вебінарів на відповідні теми, а потім до них було додано онлайн-уроки з актуальних питань, які виникли після вебінарів.

Для членів спільноти створено чат у Viber, де обговорюються актуальні питання. Курс гнучко змінюється залежно від потреб молоді. Так з'явилися теми захисту прав молоді, можливостей навчання в Чехії криптовалютного трейдингу. З появою нових запитів від слухачів записуватимуться й нові уроки. Курс – платформа, що розвивається та реагує на потреби молоді.

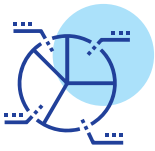
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

До роботи залучено молодь, яка навчалася в нас на попередніх курсах. Для створення онлайн-курсів використовуємо платформу GetCourse, для проведення вебінарів – Zoom. Фінансову та навчальну підтримку для тренерів надала програма «Сила» від IREX, а надалі на продовження деяких курсів – ініціатива «Meet and Code». Також залучили молодь зі школи №102, де керівник практики як волонтер програми Edumus викладає курс «Фінансове виховання».

Досягнення:

Молодь із числа ВПО та місцеві мешканці об'єдналися, потоваришували, написали есе про бачення майбутнього України, замислилися над розробкою та впровадженням власних проєктів, спрямованих на розвиток громади Кривого Рогу.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика охоплює кілька сфер: 2) освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві; 3) розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади; 4) соціальна згуртованість молоді; 11) інше: розвиток лідерського потенціалу молоді та фінансова просвіта.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика спрямована на втілення таких цілей: 4. Якісна освіта; 8. Гідна праця та економічне зростання; 17. партнерство заради стійкого розвитку.

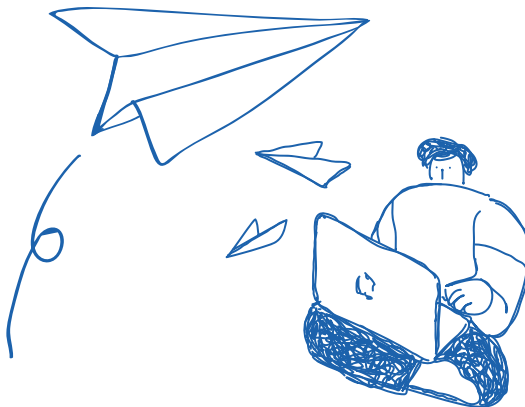
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовуємо платформи GetCourse, Zoom, Viber. Під час викладання наступних вебінарів скористаємося програмою MetaTrader.

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=gaB1aVE-BOm0&t=5719s>

Практика: РОБОТА З МОЛОДДЮ У ФОРМАТІ ЗАЛУЧЕННЯ ДО СТВОРЕННЯ КІНОПРОДУКТУ

Організація: Молодіжний центр «Мексика»

Місце діяльності: с. Максимільянівка,
Донецька обл.

Автор практики: Дерєка Сергій
Володимирович, завідувач

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
sergei.dereka@gmail.com

Період впровадження практики: серпень-
жовтень 2021

Статус практики: Реалізація завершилась

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Участь, дієвість, зацікавленість,
гордість, сталість

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Низька ефективність стандартних методів
профілактики домашнього насильства.

Аналіз потреб молоді:

шляхом запропонування та проведення практик, опитування, спостереження.

Опис практики:

Практика передбачає повний процес (від ідеї до зйомок та монтажу) створення повноцінного аматорського художнього кіно разом з молоддю. Важлива складова процесу – висвітлення певної соціальної проблеми. Таким чином учасники емоційно сприймають проблему, переживаючи її на всіх етапах створення продукту. Крім того, охоче показують зроблене друзям та батькам, поширюючи інформацію та продукт.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Практика реалізована силами відвідувачів молодіжного центру та за допомогою ресурсів, що є на балансі центру: фотоапарат Nikon d3400, ноутбук, приміщення.

Досягнення:

У деяких учасників покращилися стосунки з батьками, до студії долучилися 12 дітей, які розробляють ідеї та готові створювати нові роботи.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Соціальна згуртованість молоді, підтримка молодіжних проектів та ініціатив, неформальна освіта.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ідеться насамперед про цілі щодо миру та справедливості.

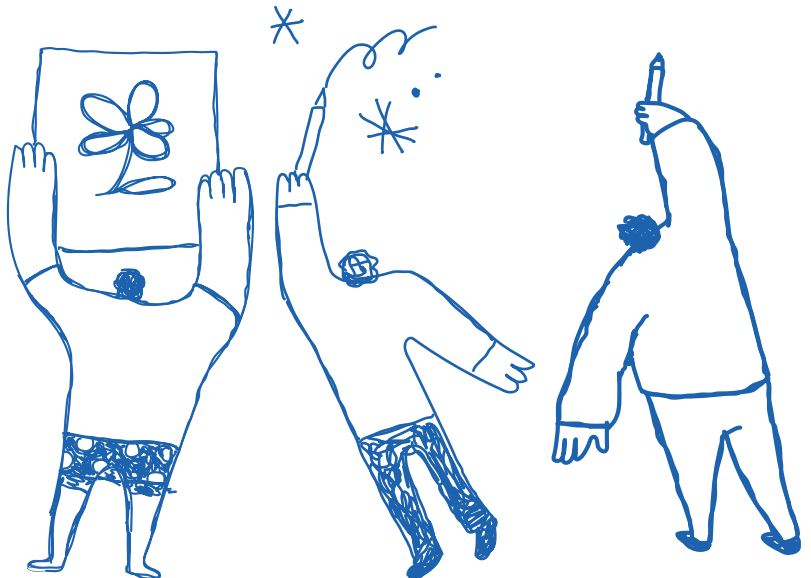
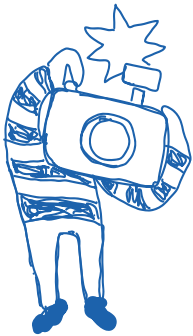
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики були використані програми Adobe Premiere Pro, Adobe After Effects (для створення продукту) та сервіси Youtube і Facebook (для його розповсюдження).

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=SinPolAkE-Ow&t=18s>

**Практика: «МІЙ ЮРИСТ У
СМАРТФОНІ»**

Організація: Центральнoукраїнський державний будинок художньої та технічної творчості (ЦД БХТТ)

Місце діяльності: м. Кропивницький,
Кіровоградська область

Авторка практики: Арутюнян Олена

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
alenaar70@gmail.com

Період впровадження практики: Лютий–
червень 2021 р.

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, права людини, активність,
онлайн-освіта, діджиталізація

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Сучасна молодь мало обізнана в питаннях методів та засобів захисту своїх прав. Найбільше молодих людей насторожують довготривалі бюрократичні процеси у відомствах юстиції. Тому

молодь потребує доступної юридичної допомоги без зайвих клопотів, можливості отримувати таку допомогу незалежно від місця проживання (реальна реєстрація в селі чи тимчасове перебування у місті), віку чи соціального статусу.

Часто це досить дорогі послуги, які учнівська та студентська молодь не може собі дозволити.

Молоде населення не розуміє, в яких ситуаціях можна звертатись по допомогу та яким чином отримати кваліфіковану / експертну підтримку.

Аналіз потреб молоді:

Ініціативна група Центральноукраїнського державного будинку художньої та технічної творчості спільно з ГО «Молодіжний центр Кіровоградської області» провела анкетування молоді серед професійних (професійно-технічних), фахових передвищих та вищих закладів освіти Кропивницького та Кіровоградської області щодо знання прав людини, можливостей захисту прав людини. Проводили анкетування, зустрічі з фокус-групами. Результатом опитування є: 70% молодих людей не знають можливостей реалізації власних прав та свобод, не мають алгоритму захисту власних прав, не знають телефонів довіри та/або телефонів експертів, які зможуть допомогти захистити права молодій людині та допомогти написати скаргу або заяву до відповідних органів.

Опис практики:

Мета нашої ініціативи – забезпечити учнівській та студентській молоді доступність і можливості захисту власних прав і свобод з використанням сучасних ІТ-рішень.

Наша команда розробила безкоштовний чат-бот «Мій юрист у смартфоні» на каналі Telegram, що дає молоді Кропивницького та Кіровоградської області змогу отримувати юридичні консультації. Це онлайн-майданчик, який робить експертну інформацію щодо захисту прав і свобод, безкоштовні юридичні послуги доступними для молодих людей незалежно від місця проживання, віку чи соціального статусу.

Завдяки легкому у використанні чат-боту учнівська та студентська молодь отримує безкоштовну консультацію онлайн, доступною мовою; перелік та зразки необхідних документів, контакти фахівців галузі, адреси відповідних правничих відомств, корисні посилання.

До консультування долучилися члени Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області та члени юридичної клініки «Artium De Lex» Центральноукраїнського державного педагогічного університету ім. В.Винниченка, експерти з безкоштовної юридичної допомоги.

Для тестування та популяризації чат-боту «Мій юрист у смартфоні» ми проводили кіноперегляди документальних фільмів з колекції Docudays UA із обговоренням найактуальніших серед молоді тем щодо дотримання прав людини в Україні. Під час цих тематичних дискусій молоді люди мали змогу першими випробувати чат-бот, а крім того, знайти відповіді на питання щодо захисту своїх прав та свобод.

В рамках ініціативи було проведено круглий стіл, активну участь у якому взяли представники молоді, громадських організацій, ЗМІ та органів влади. За результатами круглого столу був запит до органів влади, а саме до Управління молоді та спорту Кіровоградської облдержадміністрації було надіслано запит щодо включення до обласної соціальної програми «Молодь Кіровоградщини 2021–2025» пункту про підтримку безкоштовного застосування – чат-боту «Мій юрист у смартфоні» – та подальшого забезпечення його функціонування.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Залучено власні ресурси: приміщення для перегляду документальних фільмів про права і свободи, ноутбук, волонтерів ГО «Молодіжний центр Кіровоградської області» та працівників Центральноукраїнського державного будинку художньої та технічної творчості.

Під час реалізації ініціативи також було залучено експертів OWO Agency, які розробили IT-підтримку чат-боту; експертів та молодих юристів юридичної клініки «Artium De Lex» Центральноукраїнського державного педагогічного університету ім. В.Винниченка, які й надалі ведуть чат-бот і відповідають на запитання його користувачів.

Фінансову підтримку надано проектом «Кампанія з підвищення рівня впливу громади на процеси прийняття рішень на місцях та розвитку демократичних стандартів врядування – на підтримку реформи децентралізації», також отримано сприяння від ГО «Докудейз», зокрема колекція документальних фільмів про права та свободи людини від Docudays UA.

Досягнення:

Чат-бот «Мій юрист у смартфоні» задовольняє потреби молоді щодо знання власних прав і реалізації можливостей у сучасному суспільстві. Це онлайн-майданчик, який надає доступні безкоштовні юридичні послуги молодим людям Кропивницького та Кіровоградської області. На сьогодні ним скористалися вже майже 1000 молодих людей.

Проект включений до обласної соціальної програми «Молодь Кіровоградщини 2021–2025», що передбачає подальше фінансове забезпечення його функціонування.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша практика тісно пов'язана з розвитком освіти та просвітницької діяльності з прав людини, захистом прав людини, просуванням рівності та недискримінації в українському суспільстві й підтримкою молодіжних проєктів та ініціатив. Практика допомагає активізувати участь молоді в житті громади і сприяє соціальній згуртованості молоді. Молоді люди, які знають свої права і свободи, можливості їх реалізації, відповідально ставляться до своєї ролі у процесі прийняття рішень в житті громади.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Реалізація практики допомагає інтегрувати низку Цілей сталого розвитку, зокрема:

16. Мир і справедливість: коли молода людина знає свої права, вона може стати голосом свого покоління в процесі ухвалення рішень, беручи активну участь у житті громади.
17. Співпраця заради досягнення Цілей: молодь може сприяти досягненню Цілей в рамках різних проєктів, ефективно надаючи ресурсну підтримку тим чи іншим ініціативам.
4. Якісна освіта: молоді люди мають можливість залучати експертів задля отримання необхідних знань про права і свободи, що впливає на їхній саморозвиток, соціальну згуртованість та дає змогу поділитися досвідом і знаннями з іншими членами громади.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики використовувався Telegram-канал – для створення, тестування та активної роботи чат-боту, Zoom – для проведення онлайн-зустрічей, обговорень та тренінгів, Google Meet – для опитування фокус-груп молоді.

Посилання на фото/відео:

Посилання на чат-бота:

@my_lawyer_smartphone_bot

https://drive.google.com/file/d/101NGGOyOx-Jr_4PW-fu-IrVU1DXawYFnw/view?usp=sharing

Практика: Шкільна служба порозуміння «НОВЕ ПОКОЛІННЯ»

Організація: Благовіщенський заклад загальної середньої освіти I–III ступенів Комиш-Зорянської селищної ради

Місце діяльності: с. Благовіщенка, Комиш-Зорянська територіальна громада, Запорізька область

Авторка практики: Гнатуша Карина Сергіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
karinagnatusha1@gmail.com

Період впровадження практики: 3 2019 року

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Згуртованість, конфіденційність, відповідальність, добровільність, мир

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Практика спрямована на профілактику цькування та зниження рівня жорстокої поведінки серед молоді. А також на те, щоб учні навчалися самі вирішувати конфліктні ситуації мирним шляхом та вчили інших

Аналіз потреб молоді:

Шляхом спостереження та діагностики ознаків жорсткого поводження серед учнів закладу (булінгу). А також анкетування учнівської молоді, щодо актуальності потреби у створенні в закладі служби, до складу якої входили безпосередньо самі учні.

Опис практики:

Один із основних етапів впровадження практики – навчання учнів-медіаторів. Діти не завжди можуть розповісти психологу чи вчителю про конфлікти – побоюються або соромляться, бо все одно сприймають дорослих як працівників закладу. А медіатор – це старший друг, з яким можна конфіденційно та безпосередньо поспілкуватися. Серед найбільших успіхів можна зазначити ситуацію, коли ті учні, які були учасниками медіації чи кола в своїх класах, пропагують вирішення конфліктів мирним шляхом.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські (час, енергія, бажання). Матеріальні (ноутбук, інтернет). Власні ресурси (час, бажання, приміщення, енергія, канцелярія). Також вивчався досвід інших закладів, викладений в онлайн-публікаціях.

Досягнення:

Знизився рівень проявів агресивності та булінгу серед молоді. Діти почали більше думати про почуття інших, співпереживати та підтримувати одне одного.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

2) Просвіта учнів, неформальна освіта щодо вирішення конфліктів мирним шляхом; профілактика булінгу, дискримінації та жорстокості серед учнівської молоді. 4) Спільна мета – мир серед людей – об'єднує.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Мета практики безпосередньо пов'язана із ціллю сталого розвитку №16.

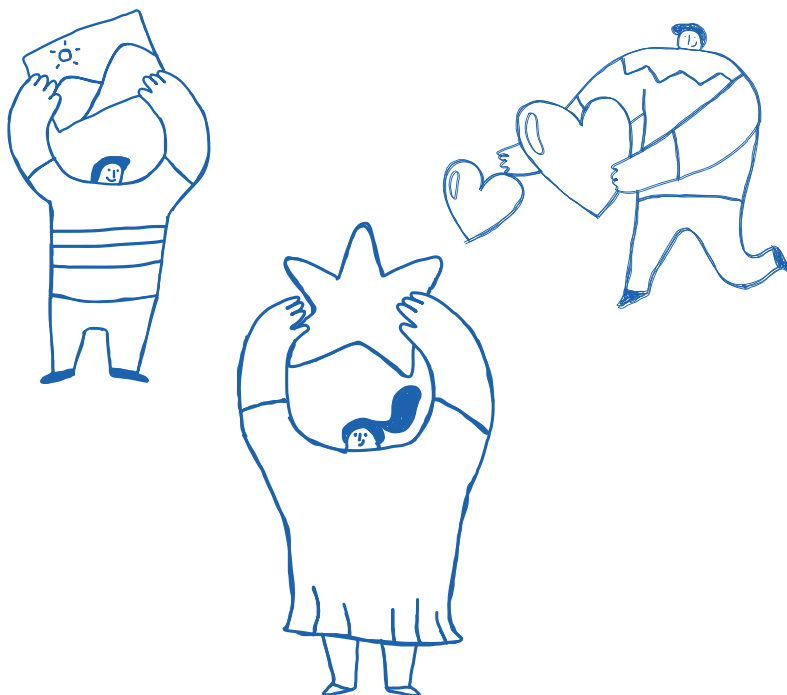
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Учні опанували тему за електронним курсом «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе», розміщеним на сайті «Ла Страда – Україна». також використовувалася платформа Zoom, а для поширення інформації та проведення опитувань – шкільний сайт.

Посилання на фото/відео:

http://blagowischenkas.ucoz.ua/index/shkilna_sluzhba_porozuminnja/0-95

Практика: «АМБАСАДОРИ БЕЗПЕКИ»**Організація:** Громадська організація «Агенція сталого розвитку «Хмарочос»**Місце діяльності:** м.Кропивницький, Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область**Авторка практики:** Ткаченко Ірина Анатоліївна, директорка Агенції сталого розвитку «Хмарочос», ідейна натхненниця**Контактна адреса електронної пошти авторки практики:**
agency.skyscraper@gmail.com**Період впровадження практики:** 3 квітня 2018 року і до сьогодні (ініціативи трансформувалася з проекту «Будь видимим» і переросла у безпековий рух «Амбасадори безпеки»)**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують практику:** Безпека, молодь, видимість, участь, спільнодія**Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Проблема, над якою ми працюємо, – низький рівень безпекової культури пішоходів та велосипедистів (зокрема, школярів, молоді), що виявляється у незнанні й порушенні

правил дорожнього руху, значній кількості ДТП за участю велосипедистів та пішоходів через ігнорування або незнання базових інструментів підвищення безпеки на дорозі, особливо у темний період доби. Проблема безпеки дорожнього руху у місті та області потребує системного вирішення – посилення безпекової інфраструктури, яка або застаріла, або відсутня (в місті недостатньо регульованих пішохідних переходів, пішохідних розміток, освітлення вулиць та пішохідних переходів, пішохідних зон, «острівців безпеки», а в області ця проблема набуває глобального характеру – немає дорожньої розмітки, пішохідних зон, базової дорожньої безпекової інфраструктури), а також посилення комунікації між громадськістю, владою та поліцією задля спільної відповіді на зазначені виклики. Наша мета – підвищити обізнаність вразливих категорій пішоходів та велосипедистів із правилами безпеки та активізувати безпековий волонтерський рух серед молоді, проактивних жителів (освітян та бібліотекарів) задля безпеки громади. Створення мережі амбасадорів безпеки в місті та області, які й після завершення проєкту зможуть підтримувати безпекові активності та за принципом громадських консультативних груп посилювати безпеку і якісну комунікацію у своїй громаді – наша супервізія. Роль молоді в цьому процесі – важлива, саме молоді люди як амбасадори безпеки виступають рушієм безпекової просвітницької роботи.

Аналіз потреб молоді:

Проаналізовано статистику ДТП. Проведено аналіз безпекової інфраструктури, який показує, що у місті, містечках, селах та селищах недостатньо розроблена безпекова інфраструктура для пішоходів та велосипедистів, часто немає або недостатньо освітлення вулиць.

Опис практики:

Основні етапи: навчання команд амбасадорів, зокрема і молодіжних, з тем безпеки дорожнього руху, аналізу безпекової інфраструктури та середовища громади, інструментів участі задля вирішення локальних питань безпеки дорожнього руху, навчання та проведення майстерень з виготовлення флікерів (світловідбивних брелоків). Ініціатива «Амбасадори безпеки» допомагає поширювати культуру видимості серед молоді, мотивує пішоходів та велосипедистів дотримуватися правил дорожнього руху, посилює взаємну довіру між громадськістю, поліцією та владою, активізує молодіжний волонтерський рух та ініціативи у місті Кропивницькому та громадах області у сфері безпеки дорожнього руху.

Інноваційність методів полягає в тому, що молодіжні команди

амбасадорів безпеки в рамках спільних фото- та відеоаудитів залучали до розв'язання локальних проблем жителів громади, ініціювали дослідницькі прогулянки громадою, аби з'ясувати, які є проблеми, через використання інструментів участі (звернення, петиції, громадський бюджет) впливали на вирішення проблемних питань. Такий формат залучення молоді до процесу розв'язання проблеми започатковує конструктивний діалог із владою, бізнесом та поліцією.

Завдяки використанню моделі амбасадорів безпеки учасники та учасниці в результаті картування громади на предмет безпеки формулювали нові ідеї щодо поліпшення життя громади (наприклад, щодо благоустрою зупинок (с. Микільське, Великоандрусівська ТГ), створення громадського простору як комунікаційного майданчика для молоді, влади, громадськості, поліції на місці колишнього чагарнику (с. Цибулеве, Дмитрівська ТГ) тощо).

Успіх ініціативи – поштовх до започаткування командами нових ініціатив у власних громадах (наприклад, у м. Знам'янка команда розпочала втілення безпекового просвітницького та інфраструктурного проєкту у співпраці з владою та поліцією).

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

В рамках реалізації ініціативи ми отримали фінансову підтримку від Канадсько-українського проєкту розвитку поліції (CUP-DR), яка допомогла нам масштабувати діяльність та дала можливість придбати високоякісні матеріали для проведення майстерень з виготовлення флікерів. Команда проєкту працює на волонтерських засадах. Допомагають втілювати проєкт УПП в Кіровоградській області, Бібліотечні системи міста та області, завдяки цьому партнерству ми поширюємо безпекову практику в усіх населених пунктах області й за її межами. Важливу підтримку забезпечують соціально відповідальні підприємці, які допомагають амбасадорам безпеки продовжувати просвітницьку діяльність, надаючи кошти на придбання матеріалів для проведення майстерень із виготовлення флікерів. Ми цінуємо команди амбасадорів безпеки (42 команди у складі від 3 до 7 осіб) за їхній внесок у поширення безпекових практик та формування безпекової культури у громаді.

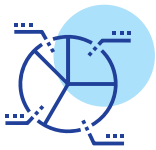

Досягнення:

Формується безпековий рух та безпекова практика використання світловідбивачів, зокрема завдяки волонтерській молодіжній діяльності. Наразі вже маємо 3 приклади впровадження подібної безпекової ініціативи за кошти інших

партнерів з розвитку та за кошти місцевого бюджету. 30 команд провели SAPO-дослідження та вже мають результати – відповіді на громадські звернення: у 40% запити були задоволені і проблеми вирішена (оновлено розмітку, встановлено зруйновані дорожні знаки, підтримано пропозицію забезпечити всіх дітей Дмитрівської та Олександрівської громад брендowanими світловідбивачами).

Молодь навчається провадити конструктивний діалог із владою, співпрацювати з поліцією – підходи дослідницьких прогулянок та інструменти участі молоді люди зможуть легко застосувати для розв'язання інших проблем громади.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Амбасадори безпеки – це один із важливих компонентів освіти та просвітницької діяльності з питань прав людини та безпеки у громаді. Залучення молоді до забезпечення безпеки дорожнього руху дає змогу ширше поглянути на можливості формування безпечного середовища, виховувати відповідальність та самозарадність, взаємне піклування. Також ця ініціатива сприяє формуванню в жителів громади – пішоходів, велосипедистів, водіїв тощо – взаємної поваги. Ще один напрямок – розвиток волонтерства, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві, сприяння соціальної згуртованості молоді. Розроблено дієву модель безпекового просвітництва, в рамках якого відбувається активна співпраця жителів громади (амбасадорів безпеки, які мають базові знання з безпекового просвітництва та можуть організувати дослідницьку роботу в громаді, використати інструменти участі, аби вести конструктивний діалог із владою та поліцією задля вирішення безпекових проблем), поліції та влади, бізнесу.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практикою охоплено цілі 17. Партнерство заради сталого розвитку; 11. Сталий розвиток міст та спільнот.

Ідея видимості як стала безпекова практика активно поширюється в інші громади, які за прикладом проекту розпочинають безпекову просвітницьку діяльність – проводять майстерні з виготовлення флікерів, організують дослідження громади та ведуть діалог громада – влада – поліція.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

В умовах карантинних обмежень створили навчальну платформу, на якій системно організовували Zoom-семінари на тему безпеки, відкрили безпекову рубрику «Пазли безпеки», активно створюємо пояснювальні відео та інший креативний контент, яким можуть скористатися всі охочі.

Розроблено і запущено інформаційно-просвітницьку кампанію «Будьте котиками – носіть флікери» у партнерстві з проектом «Кіт Інжир» (ілюстраторка Олена Павлова), в рамках якої відбуваються просвітницькі акції, майстерні з виготовлення флікерів, посилене інформування про важливість дотримання правил безпеки дорожнього руху та використання світловідбивачів, розроблено привабливі флікери (брелоки та браслети), інфоматеріали для поширення у соціальних мережах, методичний інтерактивний посібник для освітян «Креативні ідеї для безпекових ініціатив у громаді».

Посилання на фото/відео:

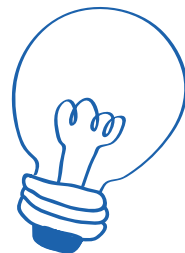
Про інструменти залучення жителів громади до ухвалення рішень з питань безпеки дорожнього руху розповідає Ірина Ткаченко в ефірі «Суспільне. Кропивницький»:

https://kr.suspilne.media/episode/49510?fbclid=I-wAR246IPFwPCpc5GFJ2_mzX93SRA5pEk4H-4DIRx-7E3cQLHE9CpwPVA3kGJO

https://drive.google.com/drive/folders/1ofb_XG-geQUyb2L6W77Ko9JvTPYFe5TdV?usp=sharing

<https://youtu.be/0CUAZDQMzaU>

<https://www.facebook.com/bevisiblekrop/videos/4476275179068135>

**Практика: Онлайн-платформа
Київського молодіжного центру**

Організація: Комунальна установа виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський молодіжний центр»

Місце діяльності: м. Київ

Автор практики: Олексійчук Валерій Юрійович, заступник директора Київського молодіжного центру

Контактна адреса електронної пошти автора практики:
hello@kyc.org.ua

Період впровадження практики: Січень 2021 р. – донині

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Вебінари, неформальна освіта, лекції, курси, розвиток

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У зв'язку з коронакризою в Україні Київський молодіжний центр упродовж 2020–2021 років запровадив низку онлайн-заходів з метою змістовного навчання та підтримки молодих людей під час карантинних заходів. Онлайн-

платформа Київського молодіжного центру забезпечує створення та поширення якісного інтернет-продукту, що має на меті сприяння неформальній освіті в молодіжному середовищі міста.

Аналіз потреб молоді:

Київським молодіжним центром створена та розповсюджена у навчальні заклади, ІГС та ініціативні групи молоді форма опитування, щодо потреб та запитів молодих людей до тематики та форм проведення онлайн заходів, з метою формування та регулярного оновлення контент плану. Дана форма діє на постійній основі та постійно оновлюються пропозиції молоді щодо проведення заходів ініційованих як КМЦ так і самими молодими людьми.

Опис практики:

Відповідно до календарного плану КМЦ проводить низку заходів в рамках діяльності онлайн-платформи для молоді:

1. Онлайн-тренування Full Body – формування здорового способу життя;
2. Онлайн-курс «Digital Marketing» – забезпечення ефективного економічного розвитку молоді;
3. Онлайн-лекції «Досягнення мрії» – розробка методів і методик досягнення власної мети, формування здатності оцінювати свої здібності й можливості на шляху до мети.
4. Онлайн-лекції «Секрет успіху» – активізація лідерського потенціалу молоді, підвищення рівня професійного розвитку молоді Києва.
5. Онлайн-лекції про розвиток пам'яті – розвиток особистісних навичок молоді.
6. Онлайн-лекції з ораторського мистецтва – розвиток особистісних навичок молоді.
7. Онлайн-лекції «Я на фрілансі» – опанування навичок організації власного часу.
8. Онлайн-лекції «Дизайн-мислення» – опанування інструментів, які допомагають мислити інноваційно.
9. Онлайн-лекції «Лідерство» – основи лідерських якостей для молодих людей.
10. Онлайн-лекції про команду утворення – ознайомлення молоді з найважливішими принципами та складниками команду утворення.
11. Онлайн-лекції та прями ефіри «Фінансова грамотність 2.0» – формування у слухачів розуміння ризиків та вигод використання фінансових послуг, підвищення їхнього рівня знань і компетенції.
12. Онлайн-курс «Проектний менеджмент» – розширення знань молоді про проектний менеджмент.

13. Інтерв'ю #вКМЦнапуфах – профорієнтування молоді щодо різних творчих професій.
14. Інформаційно-просвітницька акція громадянської свідомості «Youth Mind» – залучення молоді до важливих подій політичного і соціального життя України, розвитку громадських ініціатив та рухів;
15. Низка онлайн-лекцій з кар'єрної тематики – навчання учасників демонстрації своїх навичок, само презентації, що допоможуть отримати роботу.
16. Онлайн-лекції «Тайм менеджмент» – опанування технік ефективного планування.

На онлайн-платформі КМЦ представлені постійно діючі програми курсів, що охоплюють широке коло молодих людей з міста Києва та з-поза його меж. Усі вищезазначені курси розроблені у співпраці з ІГС та провідними експертами у сфері неформальної освіти, бізнесу, державного управління тощо.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Головний інструмент реалізації цієї практики – людські ресурси КМЦ та організацій-партнерів, експертна та менторська підтримка від фахівців різних спеціальностей та професій, співпраця з ІГС міста.

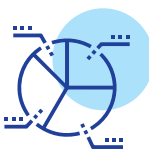
Досягнення:

Кількісні показники:

- 47940 учасників онлайн-платформи КМЦ за січень–жовтень 2021 р.;
- 16 напрямів особистісного та професійного розвитку молодих людей;
- 112 онлайн-подій різної тематики.

Якісні показники:

1. Розширення можливостей для участі молодих людей.
2. Сприяння у надання молодим людям доступу до неформальної освіти.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено такі сфери:

- освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві;

- розвиток молодіжних громадських організацій;
- волонтерство;
- змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування;
- інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді).

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика стосується таких цілей:

1. Подолання бідності — заходи в рамках онлайн-платформи КМЦ є безкоштовними та доступними для всіх соціальних груп населення, а також сприяють розвитку в молоді здібностей та навичок, необхідних на сучасному ринку праці.
3. Міцне здоров'я — онлайн-тренінги спрямовані на формування в молоді позитивної мотивації щодо здорового способу життя та культури здоров'я шляхом популяризації змістовного дозвілля та неформальних видів спорту.
4. Якісна освіта — розширення знань молоді з різноманітних сфер сучасного життя суспільства та формування необхідних гнучких і жорстких навичок.
8. Гідна праця та економічне зростання — в рамках лекцій кар'єрної тематики учасники готуються до майбутніх співбесід та розмов із рекрутерами / HR'ами.
10. Скорочення нерівності — заходи в рамках онлайн-платформи КМЦ доступні для всіх категорій молодих людей Києва.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

YouTube — для публікації записаних онлайн-лекцій, майстер-класів. Соціальні мережі та канали в месенджерах — для інформування молодих людей, обговорень та дискусій. Google Forms — для опитування молоді щодо її потреб та інтересів.

Посилання на фото/відео:

<https://cutt.ly/3U6x4A4>

**Практика: Програма-тренінг
«Громадянсько-правова
ресоціалізація, самоврядування
та інформаційна гігієна»**

Організація: Дніпропетровська обласна громадська організація «Дніпропетровський центр здорової молоді»; Громадська організація «Роблю Дніпро здоровим»

Місце діяльності: м. Дніпро,
Дніпропетровська обл., Україна

Автори практики: Макаров Сергій Анатолійович, керівник організації; Шуляк Олександр Вікторович, автор проекту; Воронкін Олександр Олександрович

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
maa.shulyak@gmail.com;
www.netnarkotik.com.ua

Період впровадження практики: Травень 2021 р. – жовтень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Залежна молодь, здоровий спосіб життя, ресоціалізація, інклюзивна група, неформальна освіта

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

В Україні загострена проблема алкоголізації та наркотизації серед молоді. Частина залежної молодих людей потрапляє до реабілітаційних центрів, де перебуває пів року – рік. Після цього вони мають повертатися в соціум. Під час

реабілітації ця молодь сегрегована від суспільства і потребує подальшої ресоціалізації.

Аналіз потреб молоді:

Після проходження програми ми вивчаємо подальшу долю кожного нашого підопічного, телефонуємо та дізнаємося, де і які труднощі виникають у них. Під час такого телефонного анкетування і виникла ця програма за трьома модулями: інформаційна гігієна, самоврядування та правовий модуль.

Опис практики:

Програма являє собою курс тренінгів та заходів за трьома напрямками: :

1. Інформаційна гігієна.
2. Самоврядування (як бути активним громадянином).
3. Правовий модуль (юридичні аспекти).

Етапи:

- Анонсування (висвітлення та прес-конференція) проекту;
- виготовлення брендваної форми для учасників;
- випуск інформаційних буклетів щодо програми тренінгу;
- тренінги тривалістю 144 години за трьома напрямками із залучення тренерів-менторів;
- мотиваційні заняття зі спікерами;
- виїзні заходи, а саме: гра «Світ громад», прогулянка на каяках та залучення до екоакції, тренінг від Червоного Хреста. Також учасники проекту проводили профілактичні заходи у військових частинах;
- прес-конференція за підсумками проекту, також перебіг проекту висвітлювався на сайті організації та її сторінках у соцмережах, у місцевому ЗМІ.

Тренінгову практику можна адаптувати під інші сегреговані аудиторії: вихованців інтернатних закладів, осіб у місцях позбавлення волі тощо – та масштабувати на будь-які подібні заклади по всій Україні.

Інноваційність: вперше в Україні в реабілітаційному центрі пройшов тривалий тренінговий курс, спрямований на опанування навичок поведінки в суспільстві та інформаційної гігієни.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Частково проєкт фінансувався Дніпровською міською радою: виготовлення брендваної форми; виготовлення буклетів; оплата тренерів. Спікери були залучені на волонтерських засадах. Інформаційні ресурси – місцевий інформаційний портал для прес-конференцій та місцева газета для висвітлення.

Досягнення:

- Проведено 144 годин тренінгових занять для 50 реабілітантів.
- Проведено понад 10 виїзних заходів.
- Загалом за час реалізації проєкту охоплено понад 500 осіб з цільової аудиторії.
- Проведено дві прес-конференції та виготовлено два буклети.
- Залучено близько 30 спікерів та 3 тренери-ментори

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

2. Основа практики – тренінги та інші заходи неформальної освіти.
3. У модулі «Самоврядування» вивчали бюджет участі та інші механізми участі молоді в житті громади.
9. Практика спрямована на людей групи ризику – молодь, залежну від психоактивних речовин.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

4. Основа практики – неформальна освіта.
10. Основа практики – ре соціалізація молоді та її активізація після реабілітації.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Instagram, Facebook – для анонсування проєкту та висвітлення його перебігу.
Viber, WhatsApp, Tekegram – для комунікації координаторів проєкту зі спікерами та тренерами-менторами.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/114946090381304/posts/310316077510970/>

**Практика: «ВИВЧАТИ ПРАВА МОЖНА
Й НА КАРАНТИНІ»****Організація:** Ківерцівська молодіжна рада**Місце діяльності:** Ківерцівська
територіальна громада, Волинська область**Автори практики:** Дем'янчук Анастасія
Олександрівна, Пилипчук Тетяна
Олександрівна**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
nastia.sonce12@gmail.com**Період впровадження практики:** Березень-
квітень 2020 року**Статус практики:** Реалізацію завершено**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Конституція, молодь, права,
карантин, навчання**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

В умовах карантину потрібно й надалі працювати з молоддю й навчати її, тож спільно з командою молодіжної ради ми вирішили допомогти молоді вивчати права. Але в умовах пандемії

потрібно було знайти креативний спосіб донесення важливої інформації. Так виникла ідея створити мобільний фотопроект, у якому представники молодіжної ради демонструють ту чи іншу статтю Конституції України.

Аналіз потреб молоді:

Проводили опитування молоді у громаді, враховували думки учасників різноманітних неформальних заходів за допомогою вихідної анкети та в ході заходу. Молодь, на наших навчаннях чи заходах, в ході розмов, часто не розуміла своїх можливостей впливати на рішення та своїх юридично закріплених прав.

Опис практики:

Як молодіжний консультативно-дорадчий орган ми хотіли навчити молодих людей та допомогти їм запам'ятати свої права. Іноді учням шкіл нудно вивчати предмети «Громадянська освіта» чи «Правознавство» або бракує наочності й прикладів. Ми вирішили розробити захопливу інформацію про права, яка буде постійно під рукою, в телефоні. Так виникла ідея фотопроекту, який наочно демонструватиме деякі статті Конституції України. Знадобилися лише фотоапарат та невелика команда молодих людей була. Ми спільно обирали статті Конституції і думали над постановкою кадру, що продемонструє зміст статті.

Інноваційність полягає у тому, що за фотографіями права можна вивчати, не виходячи з дому, перебуваючи на самоізоляції, на уроках у школі чи в Zoom. А головне, фото можна завантажити собі у телефон і використовувати в разі потреби.

Молодь самостійно розробила та реалізувала проект, а також нині успішно його використовує для своїх потреб.

Найуспішніші моменти в тому, що жителі громади активно коментували фотопроект та ділилися ним у соціальних мережах, молодь використовує фото для уроків громадянської освіти.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

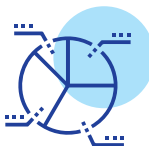
Матеріальні: фотоапарат, приміщення та оснащення молодіжно-рятувального центру «Тивер».

Людські: команда Ківерцівської молодіжної ради.
Партнерства: місцеві ЗМІ, міська бібліотека.

Досягнення:

Близько 5 тисяч переглядів допису у соціальних мережах Facebook та Instagram.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана зі сферами молодіжної політики, що стосуються освіти та просвітницької діяльності з прав людини, захисту прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві. Практика спрямована на популяризацію та пояснення Конституції України, допомагає молоді зрозуміти свої права.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

4. Якісна освіта – практика допомагає молодим людям зрозуміти статті Конституції в інтерактивній формі.

5. Гендерна рівність – у реалізації практики взяли участь представники різних статей, практика поширюється на представників молоді різних статей та вподобань.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Практика поширювалася безпосередньо за допомогою цифрових інструментів (Facebook, Instagram, Telegram, онлайн-видання).

Посилання на фото/відео:

https://www.instagram.com/p/B97KN40haib/?utm_medium=copy_link

<https://www.facebook.com/104195564345839/posts/194471201984941/>

Практика: «КАВОВАРТА»

Організація: Комунальний заклад
«Ніжинський міський молодіжний центр
Ніжинської міської ради Чернігівської
області»

Місце діяльності: м. Ніжин, Чернігівська
область

Авторка практики: Тимченко Анжела
Володимирівна, директорка КЗ
«Ніжинський міський молодіжний центр»

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
timchenkostore17@gmail.com

Період впровадження практики: 3 серпня
2021 року

Статус практики: Реалізація триває

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Освіта, права людини, превенція,
кава, профорієнтація

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Проблемою є високий рівень протиправної поведінки, вандалізму та злочинності в підлітковому та молодіжному середовищі Ніжинської ТГ. Це засвідчують працівники

Ювенальної превенції Національної поліції, соціальні працівники Служби у справах дітей та відділу самоорганізації населення.

Аналіз потреб молоді:

Опитування, проведене ініціативною групою (представники НММЦ, Молодіжної ради та Відділу у справах сім'ї та молоді) в рамках домашнього завдання програми «Молодіжний працівник в ОТГ» у квітні 2021 року у Ніжинській ТГ показало, що гостро постає проблема булінгу у молодіжному середовищі. Крім того, в регулярних опитуваннях відвідувачів МЦ, молодь вказує, що їм цікаві неформальні зустрічі з цікавими людьми.

Опис практики:

З огляду на таку ситуацію наша команда спільно з адміністрацією Муніципальної варти ухвалила рішення започаткувати проєкт «КавоВарта». Це був своєрідний експеримент, спрямований на організацію дружнього вільного простору на базі Молодіжного центру, де за горнятком кави та чаю зі смаколиками зустрічалися б представники служб, які стоять на варті правопорядку, та молодь.

На наш подив, зустрічі почали користуватись попитом. Перша зустріч мала на меті суто інформування молоді про специфіку та завдання Муніципальної варти (яка працює, до речі, ефективніше та швидше, ніж працівники поліції).

Подальші зустрічі стали тематичними. На зустріч з протидії булінгу прийшли працівники поліції та Центру безоплатної вторинної правової допомоги, журналісти та психологи, молодь і батьки. Далі ми продовжили знайомити студентів перших курсів закладів вищої освіти, які в основному немісцеві, з Муніципальною вартою. Також мали зустріч на тему протидії суїцидальній поведінці й надання першої домедичної допомоги, де, окрім теоретичної інформації та розбору складних питань і порад психологів та правозахисників, молоді люди мали змогу ще й ознайомитися з першими діями на випадок необхідності надання домедичної допомоги (цю тему висвітлила госпітальєрка, інструкторка ГО «Дозір Крук» Віта Щокіна). До Дня захисників та захисниць України до «КавоВарти» долучилась ще й представниця військової частини Юлія Нестеренко.

Приємно бачити, що рівень довіри молоді до представників Муніципальної варти та тих експертів, який ми запрошуємо на «КавоВарту», значно зростає. Молоді люди отримують основну інформацію щодо адміністративної та кримінальної відповідальності, а також чіткі алгоритми протидії насильству та жорсткому поводженню, суїцидальній поведінці та булінгу.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: спеціалісти Молодіжного центру, КП «Муніципальна служба правопорядку «ВАРТА», Ніжинського місцевого центру надання безоплатної правової допомоги, психологи, журналісти, представники військової частини, ГО «Дозір Крук», ГО «Лабораторія ініціативної молоді», Молодіжної ради Ніжинської ТГ, Ніжинського агротехнічного інституту НАТІ НУБіП.

Матеріальні: приміщення й технічне обладнання Молодіжного центру та ГО «Лабораторія молоді», солодощі та напої для кавабрейку за рахунок місцевого бюджету в рамках програми утримання МЦ та ГО «ЛІМ».

Досягнення:

Рівень довіри молоді до представників Муніципальної варти та тих експертів, який ми запрошуємо на «КавоВарту», значно зростає. Молодь має цілодобовий телефон варти і знає, як і в яких ситуаціях можна звернутись до них за допомогою. Молоді люди отримують основну інформацію щодо адміністративної та кримінальної відповідальності, а також чіткі алгоритми протидії насильству та жорсткому поводженню, суїцидальній поведінці та булінгу. Крім того, молодь потребує психологічної допомоги на базі МЦ, і це слугує основою для адвокаційної кампанії з метою впровадження в штат центру ставки психолога.

За результатами тематичної зустрічі щодо проблеми булінгу було організовано зустріч-колаборацію з працівниками психолого-педагогічної служби системи освіти, конкурс тематичних брошур та буклетів; зараз планується друк цієї авторської просвітницької літератури коштом Молодіжного центру.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана з освітою та просвітницькою діяльністю з прав людини, правозахисною діяльністю, профілактикою негативних явищ та протиправної поведінки у молодіжному середовищі.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

- 4. Якісна освіта.
- 16. Мир та справедливість.
- 17. Партнерство заради сталого розвитку.

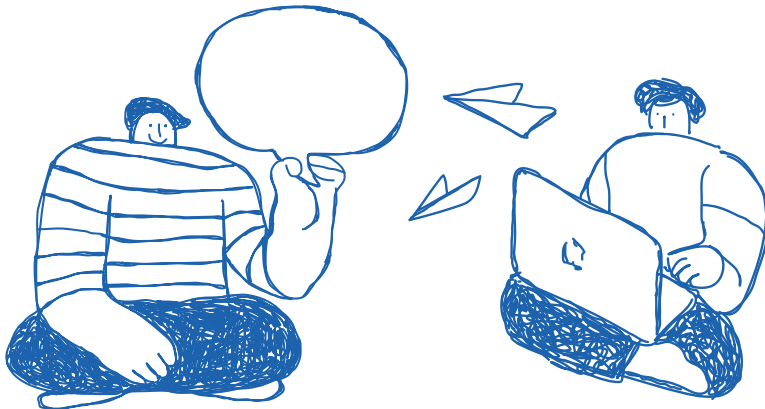
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

У ході опитування молоді використовувались Google-форми, які поширювались у локальних спільнотах у соціальних мережах. Афіші розроблялися в програмі Canva, інформація поширювалась на сторінках Молодіжного центру в соціальних мережах Facebook, Instagram, Telegram. З посиленням карантинних обмежень зустрічі в рамках «КавоВарти» відбувалися у форматі студійного прямого ефіру завдяки мобільній студії аудіо- та відео-запису «Молодь Records» на базі НММЦ.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/973991826777576>
<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/982959465880812>
<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/996766277833464>

Практика: Всеукраїнський онлайн-хакатон «НАСК4GOOD: як зацікавити дівчат технологіями»

Організація: ГО «Центр «Розвиток КСВ», ініціатива «Дівчата STEM»

Місце діяльності: Уся Україна, заклади освіти

Автори практики: Марина Саприкіна, Голова Правління, засновниця ініціативи; Юлія Шкуліпа координаторка ініціативи «Дівчата STEM»

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
stem@csr-ukraine.org

Період впровадження практики: Раз на рік восени (листопад–грудень)

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Підвищити потенціал дівчат у технологіях

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Хакатон спрямований на підвищення рівня знань дівчат про гендерну рівність та розробку командних проектів на тему заохочення школярок / студенток до вибору технічних спеціальностей.

Аналіз потреб молоді:

Опитування, дослідження міжнародні та українські.

Опис практики:

Всеукраїнський онлайн-хакатон «Hack4Good: як зацікавити дівчат технологіями» – це триденний онлайн-захід для студенток віком 16–24 роки, спрямований на підвищення рівня знань дівчат про гендерну рівність та розробку командних проєктів на тему заохочення школярок до вибору технічних спеціальностей.

Мета хакатону – розробити командні проєкти на тему заохочення школярок до вибору технічних спеціальностей, підвищити рівень знань дівчат про гендерну рівність та навчити їх дизайн-мислення.

Мета досягається шляхом виконання таких завдань:

- опанування учасницями знань щодо гендерної рівності та дизайн-мислення;
- розробка учасницями групових проєктів щодо спонукання дівчат до вибору навчання у сферах технологій;
- знайомство учасниць із жінками, які побудували кар’єру в технологічних сферах;
- менторський супровід команд;
- кар’єрна консультація щодо початку кар’єри в технологічних сферах та подальшого її розвитку.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

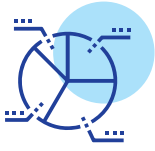
Організаторами Хакатону є: Громадська організація «Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» (ініціатива «Дівчата STEM») та Фонд ООН у галузі народонаселення в рамках проєкту «Трамплін до рівності» за фінансової підтримки уряду Швеції та за сприяння Офісу Віцепрем’єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Досягнення:

Програму хакатону проходять щонайменше 40 дівчат-учасниць. У командах вони розробляють ідеї та можуть отримати грант на втілення їх у життя. Наприклад, минулорічна ідея про онлайн-відео STEM-табір для шестикласниць має своє

продовження і успішно впроваджена – уже двічі ми проводимо такий табір, зацікавлюючи дівчаток вивчати у майбутньому STEM-дисципліни.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено сфери участь молоді в процесах демократизації, освіта та просвітницька діяльність з прав людини, підтримка молодіжних проектів та ініціатив.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до Цілей №№ 4, 5, 17.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Хакатон нині проходить онлайн. Користуємося Zoom для організації зустрічей та навчання.

Посилання на фото/відео:

<https://youtu.be/0NtvchZvxcE>

Практика: Адвокаційна кампанія з протидії булінгу в молодіжному середовищі «#НіжинПротиДіє»

Організація: Комунальний заклад «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області, Молодіжна рада Ніжинської міської ОТГ, Відділ у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради.

Місце діяльності: Ніжинська територіальна громада, Чернігівська область

Автори практики: Тимченко Анжела Володимирівна, Гомоляко Роман Андрійович, Капленко Надія Володимирівна, Пилипенко Катерина Олексіївна, Шекера Катерина Володимирівна

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
nizhnyouthcenter@gmail.com

Період впровадження практики: 3
11.06.2021р. донині

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Булінг, алгоритм, молодь, колаборація, дослідження

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Опитування, проведене ініціативною групою в рамках навчання за молодіжним компонентом програми DOBRE та «Молодіжний працівник в ОТГ» у квітні 2021 року у Ніжинській ТГ, засвідчило гостроту проблеми булінгу у молодіжному середовищі, зокрема незнання алгоритму дій у разі зіткнення з булінгом, недовіру до психологів, незнання про відповідальності за вчинення булінгу тощо.

Аналіз потреб молоді:

Аналіз потреб молоді з питань протидії булінгу було проведено в рамках опитування ініціативною групою у квітні 2021 року, проведення фокус-групи в КЗ НММЦ з тематики булінгу в молодіжному середовищі, тематичною зустріччю з представниками правоохоронних органів в рамках проекту «КавоВарта», аналізу існуючих програм з протидії різних форм насильства протидії та жорстокого поведіння з молоддю Ніжинської територіальної громади.

Опис практики:

Однією з основних проблем Ніжинської територіальної громади є тенденція до активізації булінгу в молодіжному середовищі. Тому ініціативна група ухвалила рішення запустити адвокаційну кампанію з протидії булінгу в молодіжному середовищі «#НіжинПротиДіє», яка передбачає створення кімнати психологічної допомоги при Ніжинському міському молодіжному центрі, розробку спільного алгоритму профілактики та подолання булінгу у молодіжному середовищі Ніжинської територіальної громади та включення депутата Молодіжної ради до складу координаційної ради з питань протидії насильству (останнє вже виконано).

За цей період було проведено фокус-групу в КЗ НММЦ з тематики булінгу в молодіжному середовищі, тематичну зустріч з представниками правоохоронних органів в рамках проекту «КавоВарта»; проаналізовано чинні програми з протидії різним формам насильства та жорстокого поведіння з молоддю Ніжинської ТГ. Результати представлено на зустрічі ініціативної групи з фаховими психологами з метою подальшої розробки пропозицій щодо зміни частини міської цільової програми «Утримання та забезпечення діяльності КЗ НММЦ до 2023 року» за напрямом «Альтернатива насильству». Ця зустріч дала змогу розробити та провести I Міський онлайн-конкурс буклетів та плакатів «Friendly – не булінгуй!» для середньої та старшої

шкільної ланки. Усі роботи увійдуть до тематичних збірок, які розповсюджуватимуться в закладах освіти Ніжинської ТГ, а найкращі будуть опубліковані й поширені індивідуально.

Наразі активно працюємо над запровадженням 0,5 ставки практичного психолога в штаті Ніжинського міського молодіжного центру для створення кімнати анонімної психологічної допомоги для молоді та розробки спільного алгоритму профілактики й подолання булінгу в громаді. Також у рамках адвокаційної кампанії заплановано: виготовлення поліграфічної продукції інформаційно-профілактичного характеру, зйомку роликів соціальної реклами, створення анонімного інформаційно-консультаційного чат-боту в Telegram, проведення циклу тематичних настільних ігор, низки тренінгових занять за програмою Ради Європи «No hate speech movement», соціальний фотопроєкт.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси:

Матеріальні: приміщення Молодіжного центру, стільці, столи, кавабрейк, подарунки лауреатам / лауреаткам конкурсу.

Технічні: смартфони з камерою, ноутбук HP, Canva, сторінки Ніжинського міського молодіжного центру, Молодіжної ради Ніжинської міської ОТГ, Відділу у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради у соцмережах.

Людські: Члени та членкині ініціативної групи.

Додатково залучені ресурси:

Матеріальні: приміщення Міського центру професійного розвитку педагогічних працівників, стільці, столи, грамоти лауреатам / лауреаткам конкурсу.

Технічні: сторінки Міського центру професійного розвитку педагогічних працівників, чинні програми з протидії різним формам насильства та жорстокого поведіння з молоддю Ніжинської ТГ.

Людські: працівниці Міського центру професійного розвитку педагогічних працівників, представники Комунального підприємства «Муніципальна служба правопорядку – ВАРТА» Ніжинської міської ради Чернігівської області, представники локального ресурсу Mynizhyn, учнівська і студентська молодь.

Досягнення:

- Депутат молодіжної ради включений до складу координаційної ради з питань протидії насильства.
- Проведено I Міський онлайн-конкурс буклетів та плакатів «Frienduy – не булінгуй!» (36 учасників, 6 переможців у 2 номінаціях).
- Налагоджено співпрацю з Міським центром професійного розвитку педагогічних працівників, спільнотою практичних психологів і соціальних педагогів закладів середньої та позашкільної освіти Ніжина.
- Проект соціальної дії з однойменною назвою подано на пітчінг проектів у Чернігівській області.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві – адвокаційна кампанія спрямована на профілактику та зниження рівня булінгу як однієї з ключових форм дискримінації, нерівності та порушення прав людини. Інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді) – адвокаційна кампанія спрямована також на покращення психологічного здоров'я та надання психологічної допомоги молоді Ніжинської ТГ, зокрема й постраждалим від булінгу.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

4. Якісна освіта. Загострення булінгу безпосередньо перешкоджає здобуттю якісної освіти, адже в такому разі освітній процес стає небезпечним середовищем, у якому неможливо повною мірою реалізувати свій потенціал та розкрити здібності.

Гендерна рівність. Різноманітність людей дуже часто стає основною підставою для булінгу. Наша інформаційно-просвітницька діяльність націлена також на формування толерантного сприйняття відмінностей між людьми та їх унікальності.

16. Мир та справедливість. Права людини в жодному разі не можуть бути порушені, кожен має право на безпечне

середовище. Булінг є прямим порушенням прав людини і заважає досягненню миру та справедливості серед людей.

17. Партнерство заради сталого розвитку. Спільний алгоритм протидії булінгу в молодіжному середовищі розробляється в партнерстві різних інституцій, кожна з яких не залишається осторонь цієї проблеми і докладає зусиль задля успішної реалізації задуманих кроків.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для поширення інформації про результати діяльності та афіш заходів у рамках адвокаційної кампанії використовувалися сторінки установ і організацій, представники яких входили до ініціативної групи, та сторінки партнерів. у Facebook, Telegram, Instagram

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/998723504304408>

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/982959465880812>

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/979695642873861>

1
ПРАКТИКА

Практика:
**Благодійний ярмарок
«ВІДЧУВАЮ СЕРЦЕМ»**

Організація: Молодіжний центр «Вільні»

Місце діяльності: с. Вільне, Хлібодарівська
грумада, Донецька область

Авторка практики: Фоменко Світлана
Анатоліївна, директорка будинку культури

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
gosilavvoli202@gmail.com

Період впровадження практики: 18.06.–
19.07.2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Благодійність, інклюзія,
об'єднання, допомога, небайдужість

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Практику було започатковано задля організації

фінансової підтримки дітей з інвалідністю для забезпечення кращого лікування та реабілітації, а також задля залучення суспільства до вирішення цієї проблеми та формування свідомості й виховання толерантності до людей з інвалідністю.

Аналіз потреб молоді:

Живучи в селі, спілкуючись з людьми, ми знаємо проблему з перших вуст, бо фінансова допомога з боку держави дітям з інвалідністю залишає бажати кращого. Також ми знаємо, що багато людей хочуть і можуть допомогти, але не знають, як це зробити.

Опис практики:

Спершу ідеєю благодійного ярмарку в селі Вільному я поділилася з керівником та волонтерами МЦ «Вільні», а тоді – з начальницею відділу культури, молоді, спорту і туризму Хлібодарівської громади. Подібні ярмарки було запропоновано провести в кожному селі нашої громади. Населені пункти розпочали масштабну підготовку до ярмарків, а ми взяли до плану проведення цього заходу в нашому селі. Молодь нашого села активно долучилася до створення локацій ярмарку: з фотозони, макіяж для дітей, продаж домашнього лимонаду, кексів, тортів, рулетів за варенням, печива з передбаченнями, виробів вільненських майстринь, прикрас для волосся, книжок, малюнків, благодійна лотерея, ігри з кульками, намет з ігровою приставкою та надувні гірки. Захід супроводжувався концертною програмою від творчого колективу Вільненського СБК. Паралельно було організовано збір коштів через соціальні мережі. Ярмарок пройшов успішно, люди продемонстрували свою небайдужість, доброту та щедрість, а ми як організатори отримали позитивний відгук у районній газеті «Наше слово».

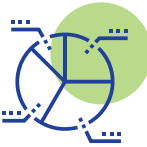
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Команда діджеїв нашого села організувала намет з ігровою приставкою та збрала таким чином багато коштів. Вільненські підприємці виступили активними спонсорами та учасниками заходу. ГО «Час вільних» сприяла організації благодійної лотереї. Представники влади надали допомогу в організації заходу та налагодили співпрацю між селами нашої громади задля досягнення спільного результату.

Досягнення:

До організації ярмарку було залучено понад 20 осіб, відвідали ярмарок понад 140 осіб. 12 сіл громади разом зібрали понад 26 тис. грн, з них у Вільному було зібрано 5007 грн. Кожна дитина з інвалідністю Хлібодарівської громади отримала 860 гривень.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Волонтерство. Понад 20 осіб виступили волонтерами благодійного ярмарку. Ми переконалися, що злагоджена робота небайдужих людей обов'язково принесе бажаний результат.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика спрямована на реалізацію таких цілей: 3. Міцне здоров'я; 10. Скорочення нерівності; 17. Партнерство заради сталого розвитку.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Велася фото- та відеозйомка знімання, соціальні мережі використовувалися для залучення громадськості, волонтерів, спонсорів та партнерів.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/3055215338040777/?d=n>
<https://cutt.ly/glrqIL5>

Практика: ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ЕТЮД**Організація:** ГО «Молодіжний центр Кіровоградської області»**Місце діяльності:** м. Кропивницький, Кіровоградська обл.**Авторка практики:** Арутюнян Олена**Контактна адреса електронної пошти авторки практики:**
alenaar70@gmail.com**Період впровадження практики:** Березень–липень 2021 р.**Статус практики:** Реалізацію завершено**П'ять ключових слів, які характеризують практику:** Молодь, волонтер, активність, відповідальність, участь**Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Згідно з моніторингом потреб молоді, проведеним ініціативною групою ГО «Молодіжний центр Кіровоградської області», сьогодні в учнівській та студентській молоді Кропивницького

та ОТГ Кіровоградської області є потреба сформувавши для себе розуміння поняття волонтерства та портрета волонтера. Опитування молодих людей проводилися індивідуально та онлайн, також було організовано фокус-групи серед учнівської та студентської молоді у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої і вищої освіти. Згідно з результатами моніторингу, 55% молодих людей мають лише поверхове уявлення про волонтерство, а про портрет волонтера чи Програму волонтерства чули лише 10% опитаних.

Найбільше молодих людей насторожує використання їхньої добровільної праці в рамках волонтерських акцій. Тому сьогодні молодь потребує доступної інформації про волонтерство і його види. Тож члени Молодіжного центру Кіровоградської області вирішили започаткувати Програму волонтерства.

У результаті учнівська та студентська молодь Кіровоградської області матиме вільний доступ до перевіреної інформації про волонтерство та можливості волонтерської діяльності, алгоритм створення портрету волонтера та доступ до Програми волонтерства Молодіжного центру Кіровоградської області.

Аналіз потреб молоді:

Ініціативна група ГО «Молодіжний центр Кіровоградської області» провела анкетування молоді серед учнівської та студентської молоді Кропивницького та Кіровоградської області щодо розуміння терміну волонтерства, поняття про волонтера та як формувати портрет волонтера.

Опис практики:

Мета нашої практики – започаткування та розвиток Програми волонтерства у Молодіжному центрі Кіровоградської області та розвиток напрямів волонтерської діяльності, які сьогодні є актуальними і затребуваними у молодіжному середовищі Кіровоградщини.

У рамках реалізації практики лідерів та керівників молодіжних ініціативних груп Кіровоградщини навчали волонтерського менеджменту, було спільно розроблено стратегію та Програми волонтерства Молодіжного центру Кіровоградської області, створено портрет волонтера та окреслено сфери діяльності волонтерського центру, відкритого при Молодіжному центрі Кіровоградської області.

Молодь як головна цільова аудиторія була залучена до розробки та впровадження практики на всіх етапах, від моніторингу до реалізації. Дана практика враховує інтереси різних

соціальних і вікових груп молоді. Головним чином молодь нашого Молодіжного центру та його волонтери зосередилися на реалізації проєктів екологічного та соціального напрямів: благоустрої території озера Копань у м. Кропивницькому та організації виставки найактивніших волонтерських ініціатив Кропивницького й ОТГ Кіровоградщини.

Для розв'язання проблем застосовувалися нові креативні методи, зокрема цифрові технології (проведення тренінгу та робочих зустрічей у застосунку Zoom), які набули для молоді особливої актуальності під час карантинних обмежень.

Результати ініціативи є сталими та впливають на досягнення довгострокових цілей: створено базу даних волонтерських організацій, базу даних експертів, які готові надавати консультації у форматі пробоно, контактів екологів, юристів та відповідальних установ, які готові надавати допомогу Молодіжному центру.

Молодь Кропивницького сьогодні має більше можливостей ознайомитись з можливостями волонтерства та запропонувати свою волонтерську допомогу.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

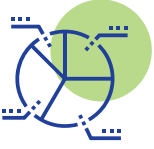
Для реалізації ініціативи були залучені власні ресурси: приміщення, ноутбук, волонтери ГО «Молодіжний центр Кіровоградської області».

Також долучилися тренери Асоціації молодіжних працівників України, допомогу надала ГО «Лабораторія ініціативної молоді». Фінансову підтримку отримано від Під час реалізації ініціативи були залучені ресурси фінансової підтримки проєкту Британської ради «Youth engagement: citizens participation through enhanced social action skills and tools (Active Citizens)».

Досягнення:

Створено Програму волонтерства, Положення про волонтера та окреслено напрями волонтерської діяльності, портрет волонтера, відкрито Волонтерський центр Молодіжного центру Кіровоградської області. За запитом молоді реалізовано повністю на волонтерських засадах екологічний та соціальний проєкти.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша Практика тісно пов'язана з розвитком волонтерства, участю молоді в житті громади і сприяє соціальній згуртованості молоді. Молоді люди, які розуміють важливість волонтерської діяльності, отримують підтримку своїх молодіжних проєктів та ініціатив, розуміють свою роль у процесі ухвалення рішень в житті громади.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Реалізації практики сприяє інтеграції низки Цілей сталого розвитку – 2030, а саме:

16. Мир і справедливість: молода людина, яка знає свої права, може стати голосом свого покоління в процесі ухвалення рішень, активно беручи участь у житті громади.
17. Співпраця заради досягнення Цілей: молодь може сприяти досягненню Цілей через різні проєкти, підтримати реалізацію цих проєктів ресурсами або вміти підтримати ініціативи.
4. Якісна освіта: молоді люди мають можливість залучати експертів задля отримання необхідних знань про права і свободи, які впливають на їхній саморозвиток, соціальну згуртованість та допоможуть поділитись своїм досвідом з іншими членами громади.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики використовувався Telegram-канал та Zoom – для онлайн зустрічей, обговорень та онлайн тренінгів, Google Meet – для опитування фокус-груп молоді.

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/drive/u/2/folders/1782V-vPVRukFn_-jldRopziqujmw0sOj

Практика: «АГЕНТИ ВОЛОНТЕРСТВА», річна програма з розвитку волонтерства для активістів із регіонів

Організація: ГО «Українська волонтерська служба»

Місце діяльності: м. Одеса

Авторка практики: Зацнова Вікторія Федорівна, менеджерка програми «Агенти волонтерства»

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
v.zatsnova@volunteer.country

Період впровадження практики: 3 2018 року

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Волонтерство, спільноти, розвиток, допомога, суспільна користь

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У різних містах волонтерський рух розвивається різними темпами. В Україні й надалі є міста, де люди, які хочуть допомагати, не завжди мають можливості й умови для волонтерства. З

огляду на цеу 2018 була започаткована програма «Агенти волонтерства», завдяки якій кожен охочий може долучитися до добрих справ. У програмі можуть брати участь молоді люди не лише з обласних центрів, але й із невеликих міст, ОТГ. Програма навчає, як допомагати ефективно, посилює локальних активістів та допомагає вирішувати соціальні проблеми у спільнотах.

Аналіз потреб молоді:

До старту програми команда проводили опитування серед волонтерів, які були зареєстровані у нашій організації, про найбільш актуальні теми навчання та проблеми, з якими вони стикаються, коли займаються волонтерством. Також волонтери розповіли про те, які бар'єри є у різних містах, яких знань не вистачає для того, аби розпочати волонтерство.

Опис практики:

Програма складається з трьох елементів: навчання, волонтерство та менторська підтримка.

Навчання. Кожні два місяці усі координатори з'їжджаються на триденні навчальні модулі, під час яких вивчають, що таке волонтерство, проєктний менеджмент, комунікації. Модулі також допомагають дослідити нові міста та ознайомитися з найкращими практиками громадського сектору, освіти, бізнесу міста.

Волонтерство. Після навчальних модулів агенти реалізують знання на практиці. У програмі передбачений «Рік волонтерства», кожен місяць присвячений окремій тематиці, що дає змогу спробувати себе у різних сферах (допомога безпритульним людям, освітнє волонтерство, зооволонтерство, екологічне волонтерство тощо). Щомісяця координатори організують тематичні волонтерські акції у своїх містах, залучаючи інші організації.

Менторська підтримка. Кожного року ми залучаємо pro bono експертів для підтримки учасників. Ментори щомісяця комунікують в рамках менторських груп, аналізуючи досягнення та виклики. Менторська підтримка допомагає агентам отримати зворотний зв'язок, успішно реалізовувати проєкти, отримувати поради у складних ситуаціях.

Саме завдяки такій структурі програми учасники успішно розбудовують волонтерські спільноти, допомагають місцевим фондам та організаціям, поширюють волонтерські можливості, одночасно набуваючи нові навички та отримуючи підтримку від організації.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Основний донор програми з 2018 року – Національний фонд на підтримку демократії.

У 2021 році Програма Розвитку ООН підтримала окремий компонент програми – конкурс міні-грантів для проєктів учасників.

Також до реалізації залучаються: експерти pro bono та лідери громадської думки (виступи на навчальних модулях), локальні партнери у містах, які допомагають з приміщеннями для заходів, проводять екскурсії у своїх організаціях тощо.

Власні ресурси – команда проєкту, тренери з волонтерства Української волонтерської служби, матеріально-технічні засоби (офісне приміщення та роздаткові матеріали).

Досягнення:

1. Дослідили понад 1500+ організацій, яким можна допомагати у містах України.
2. Провели близько 150 волонтерських акцій по всій Україні.
3. Лише за один рік програми про волонтерство дізнаються близько 300 000 людей.
4. Понад 15 000 осіб взяли участь у волонтерських акціях і проєктах учасників програми.
4. Близько 100 випускників програми надалі розвивають волонтерство у своїх рідних містах та поширюють його.
5. За роки програми до волонтерських чатів міст долучилися понад 5 тисяч людей, які бажають взяти участь у волонтерській діяльності.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша практика пов'язана з розвитком культури волонтерства та взаємодопомоги в регіонах.

Агенти Волонтерства у містах насамперед будують волонтерські спільноти та допомагають у різних сферах. Щомісяця кожен координатор проводить тематичні акції, залучає до них жителів міста та профільні організації.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Програма сприяє інтеграції таких Цілей сталого розвитку:

Ціль 4. Освіта. Наша програма спрямована на розвиток в учасників навичок та компетенцій менеджменту соціальних проєктів, комунікацій, адвокації локальних ініціатив тощо.

Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку. Протягом реалізації програми учасники втілюють волонтерські проєкти та ініціативи в партнерстві з місцевими органами місцевої влади, громадськими організаціями та благодійними фондами. Це забезпечує сталий розвиток культури волонтерства, сприяє мережуванню між стейкхолдерами та підвищує обізнаність про культуру волонтерства та соціальні проблеми в регіонах.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовуємо платформу Zoom для реалізації окремих подій у рамках програми. Під час загальнонаціонального карантину проводили навчальний модуль в онлайн-форматі задля безпеки всіх учасників.

На подіях офлайн та онлайн користуємось такими цифровими інструментами, як Padlet, WordWall, Kahoot, Mentimeter тощо, які забезпечують інтерактивність і різноманітність програми.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=UkrainianVolunteerService&set=a.4252585074859072>

Практика:
«ЛАБОРАТОРІЯ ВОЛОНТЕРСТВА»

Організація: Студентська організація
Українського католицького університету
«Відлуння»

Місце діяльності: м. Львів

Автор практики: Цебенко Орест Андрійович

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
tsebenko.o@ucu.edu.ua

Період впровадження практики: з 2019 р.

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Розвиток, волонтерство, довіряти,
допомагати, діяти

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

- підвищити рівень залученості молоді у соціальній та громадській сфері;
- Забезпечити розвиток особистісних та професійних навичок волонтерів у реалізації проєктів;
- підвищити рівень емпатії до соціальних проблем.

Аналіз потреб молоді:

Проводимо щорічне опитування студентів УКУ щодо волонтерства. Також через рефлексії з волонтерами, через які дізнаємося потреби.

Опис практики:

Проект створює можливості для розвитку особистісних та професійних навичок молоді (студентів) шляхом залучення їх до вирішення проблем в організації чи громаді через волонтерство.

Наша цільова аудиторія – студенти, які під час орієнтаційної сесії (щорічна подія в УКУ для першокурсників, на якій вони знайомляться зі студентським життям), а також через друзів, соцмережі, постери чи відкриті події дізнаються про можливості волонтерства від нашої студентської організації. Всі зацікавлені потрапляють на базовий тренінг волонтера (ознайомча зустріч, де інформують про СО та її діяльність).

Студент обирає бажане волонтерство через платформу «ВолонтерЮ» (це веб-застосунок, який поширює доступне волонтерство через інструмент гейміфікації). Після цього з ним починає працювати координатор обраної бази (на даний момент ми координуємо волонтерів на 10 точках). Найбільш ініціативні волонтери отримують можливість стати членами команди СО і там розвинути свої професійні навички.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Матеріальні: канцтовари, мерч.
- Людські: волонтери, тренери, члени команди СО.
- Фінансові: грант Фонду родини Ігнатовичів; Уряду студентів УКУ; програма БУР Лаб від ЛОФу.
- Власні: приміщення.
- Додатково залучені: організація «Макітра», співпраця з 10 соціальними ініціативами / інституціями.

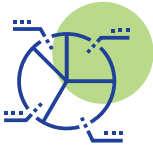
Досягнення:

Кількісні:

- 234 студенти залучені до волонтерства.
- Охоплено понад 60 дітей та 120 нужденних людей.
- 18 волонтерств у ЛКП «Лев».
- 13 аудіо-книг для онлайн-бібліотеки «Ліхтар» та ГО «Усі».

Якісні:

- Створення волонтерських спільнот навколо баз.
- Сталість волонтерства в УКУ

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- соціальна згуртованість молоді – створюємо спільноту волонтерів УКУ;
- волонтерство – створюємо міжсекторальні можливості для волонтерства.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено низку Цілей:

1. «Ні» бідності та голоду – одним із напрямків нашого волонтерства є роздача їжі для нужденних та бездомних людей.
2. Якісна освіта – волонтери працюють з дітьми з інституційних закладів догляду за дітьми.
3. Мир та справедливість – волонтерство задля допомоги військовим: плетіння маскувальних сіток та фасування сухої їжі для передачі на фронт.
4. Гендерна та соціальна рівність в організації, рівний доступ до можливостей волонтерства.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Реєстрація волонтерів здійснюється через сайт «ВолонтерЮ». Використовуємо Instagram та Facebook для зв'язку з громадськістю. Комунікуємо з волонтерами через Telegram.

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/drive/folders/1mq9D-KRJug_7Bop8oKxwklI8i0I1Q57r4?usp=sharing
<https://dn.gov.ua/galleries/miropolis-molodizhna-mandrivka-shid-molod-donechchini>
<https://www.youtube.com/watch?v=QNZSEjxHT-BU>

Практика:
«ШКОЛА ВОЛОНТЕРСТВА»

Організація: Молодіжний центр «Strum»

Місце діяльності: м. Дніпро

Авторка практики: Глущенко Катерина
Дмитрівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
hlushchenko.kate@gmail.com

Період впровадження практики: Квітень
2021 р. – інформаційна кампанія про
волонтерство, 17–18 квітня – Школа
волонтерства

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Навчання, волонтери,
інформація, допомога, проекти

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Цільовою аудиторією стала небайдужа молодь міста, яка хоче змінювати свою громаду, але не знала, з чого розпочати. Під час Школи волонтерства учасники опанували знання з тайм-менеджменту та розробили нові спільні проекти, а крім того, прослухали презентації ГО, до яких могли би долучитися.

Аналіз потреб молоді:

Оскільки МЦ «Strum» був створений 7 найбільшими громадськими організаціями регіону, ми моли вибірку серед різного віку молоді та сфери діяльності та змогли проаналізувати, який % молоді є активним, але не залучений до діяльності ГО, волонтерських рухів, тощо. Перед розробкою програми Школи було проведено опитування потреб як молоді, що вже мала досвід волонтерської діяльності, так і такої, що тільки бажає долучитися.

Опис практики:

Було проведено 2-денну «Школу волонтерства» з такими тренерами: Ніна Гаєвська, Олег Слабоспицький, Сергій Луденський, Олександра Полянчикова. 26 учасників протягом двох днів опанували такі теми: «Напрями волонтерства», «Проектний менеджмент», «Командна робота», «Фандрейзинг», «Співпраця з органами місцевого самоврядування», «Висвітлення проекту в соціальних мережах»; обговорили, як уникнути емоційного вигорання під час волонтерської діяльності, та склали власні проекти, які будуть втілювати у м. Дніпро.

Команда молодіжного центру також зняла соціальний мотиваційний ролик про волонтерство за участю відомих волонтерів Дніпра та Києва. Ролик має на меті популяризацію волонтерства. Наразі він розміщений на сторінках молодіжного центру в соціальних мережах (Facebook, Instagram, YouTube), де набрав понад 11 тисяч переглядів.

Проект послужив для учасників школи волонтерства мотивом почати свою громадську діяльність. Також захід став приводом для знайомства як активних жителів м. Дніпра, так і молоді, яка лише починає долучатися до волонтерської діяльності. Під час навчання учасникам були презентовані провідні ГО міста, до яких вони можуть долучитися, також учасники під час роботи в командах (напрямо яких обрали самостійно) розробили проекти, що будуть втілені за підтримки організаторів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Проект було впроваджено за фінансової підтримки Посольства Великої Британії в Україні. Було оплачено послуги тренерів та оренду обладнання для зйомки мотиваційного відеоролику про волонтерство.

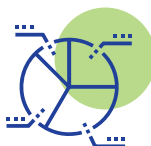
Реалізацією займалася коаліція громадських організацій МЦ «Strum» (інформаційна робота, спілкування з учасниками, організаційні питання, модерування та адміністрування школи), організатори проекту були залучені виключно на волонтерських засадах.

Досягнення:

Освітню волонтерську школу повністю пройшли 26 осіб, в результаті навчання учасники здобули практичні знання та навички щодо впровадження різнопланових волонтерських проєктів. Також вони мали змогу в ході навчання розробити власні громадські проєкти. Надалі випускники школи почали реалізовувати проєкти на базі ГО, які входять до коаліції молодіжного центру «STRUM», та самостійно, за підтримки молодіжного центру.

Також відзнято та опубліковано соціальний відеоролик про волонтерство за участі відомих волонтерів з Дніпра та Києва, що набрав понад 11 тисяч переглядів. Основна мета відео – популяризувати волонтерську діяльність та мотивувати долучитися до неї.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Волонтерство. Програма практики розрахована на підвищення рівня волонтерства в регіоні, створення рівних можливостей для діяльності молоді. У процесі роботи учасники мали змогу розібратися в усіх напрямках волонтерства та вирішити для себе, до якої сфери їм хотілося б долучитися, зокрема мали змогу обрати організацію для співпраці.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

16) Мир та справедливість. МЦ «STRUM» є прикладом співпраці організацій з різними поглядами, але однією метою – розбудова миру, виховання молоді, розвиток країни. Такі самі цілі було поставлено і перед практикою.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

З огляду на складну ситуацію, спричинену пандемією Covid-19, проєкт реалізовувався в онлайн-форматі, тобто навчання проходило на платформі Zoom, а спілкування учасників – у месенджері Telegram.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/strum.centre/posts/311932676967782>
<https://www.facebook.com/strum.centre/posts/307331894094527>

Практика:

Комплекс заходів «ВОЛОНТЕР – МОЯ ПЕРША ПРОФЕСІЯ»

Організація: ГО «Молодіжна рада Одеської області»

Місце діяльності: м. Одеса

Автори практики: Калинюк Ілля Петрович, член правління ГО, Назо Юліана Олександрівна, голова організації

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
doker.0005@gmail.com

Період впровадження практики: З 2018 року донині

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Волонтерство, профорієнтація, залученість, самореалізація, відповідальність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Під час пошуку роботи кожна молода людина на співбесіді з майбутнім роботодавцем чує запитання: «Який у вас є досвід роботи?». Так виникає замкнене коло: людина, яка навчається або щойно закінчила навчання, для отримання першого робочого місця має надати інформацію про досвід роботи.

Аналіз потреб молоді:

Для дослідження проблематики щорічно проводимо форум «Одеса молодіжна», де молодь розповідає про проблеми з якими стикається, а потім надає пропозиції яким чином можливо їх вирішити. Учасники форуму – це голови шкільного та студентського самоврядування, громадських організацій, молодіжних рад. Так ми маємо цілісне бачення проблематики молоді.

Опис практики:

1. Соціологічне опитування, щодо проблем, з якими стикається молодь у сфері професійної реалізації та пошуку першого робочого місця. Опитування проведено у понад 100 навчальних закладах та десятку молодіжних рад.
2. Модернізація лекцій та адаптація їх до потреб молоді і необхідності впровадження умовах карантину: запис YouTube-відео та підготовка Zoom-конференцій щодо волонтерства та вигод від волонтерської діяльності на шляху до професійного становлення
3. Проведення медійної кампанії – інформування навчальних закладів, молодіжних рад, ГО та ОСС. Розміщено зовнішню рекламу, створено Instagram-сторінку для розширення цільової аудиторії проєкту.
4. Заповнення форми учасника та включення до Telegram-чату волонтерів. Базу волонтерів до 1000 осіб. Ми – найбільший волонтерський проєкт Одеської області.
5. Створення паспорту волонтера – картки, яка надає доступ до резюме волонтера. В ньому зазначаються підприємства, у яких волонтер проходив стажування. Паспорт виконує функцію дисконтної картки у закладах-партнерах.
6. Поповнення бази роботодавців – 57 роботодавців стали партнерами проєкту.
7. Менеджмент волонтерської діяльності. Волонтери обирають сферу інтересів та починають професійну діяльність, після чого отримують позначки в резюме.
8. Підбиття підсумків, заохочення найкращих учасників та роботодавців.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Для виконання проєкту залучені експерти, використано мультимедійну техніку та приміщення організації. Також досягнуто домовленостей з владою міста Одеси щодо фінансування проєкту в розмірі 70 тис. грн на рік та співпраці з органами місцевого самоврядування.

Досягнення:

У результаті реалізації проєкту ми підвищили престижність волонтерської діяльності, роботодавці почали враховувати волонтерську діяльність як підтвердження компетенцій під час проведення співбесіди. 1000 молодих людей розглядають волонтерство як інструмент професійного самовизначення, громадянської включеності та самореалізації.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Волонтерство: проєкт спрямований на розвиток культури волонтерства та залучення молоді до волонтерської діяльності.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Реалізація проєкту сприяє імплементації Цілі сталого розвитку №8 «Гідна праця та економічне зростання», тому що створює можливості для професійної інтеграції молоді на ринку праці, що дає молодим особам змогу забезпечувати економічні потреби.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для реалізації проєкту застосовувалися різноманітні онлайн-платформи, а саме: Telegram, Instagram, YouTube, Zoom, Google Disk. Ці інструменти дали змогу розвивати проєкт під час карантинних обмежень та підвищити ефективність комунікації учасників. Також у наступному році планується створення мобільного застосунку.

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/drive/folders/1s0TJV_aL-U2RCmHDm99ToY7s1P1W-BI8X?usp=sharing

**СОЦІАЛЬНА
ЗГУРТОВАНІСТЬ
МОЛОДІ****1**
ПРАКТИКА

Практика:
«ЮНІ КІНЕМАТОГРАФІСТИ»

Організація: Молодіжний центр «Куб»

Місце діяльності: Корюківська територіальна громада, Чернігівська обл.

Авторка практики: Станіславська Анна Григорівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
mya123543@gmail.com

Період впровадження практики: 2021 рік

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Сміливо, драйв, виклик, згуртованість, відповідальність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Молодь у громаді малоактивна. Велика частка школярів старших класів у вільний час вживає алкоголь та веде

деструктивний спосіб життя. Практика була націлена на організацію змістовного дозвілля для молоді та її активізацію.

Аналіз потреб молоді:

Проводилося анкетування серед молоді громади для виявлення їх потреб, а також актуальних проблем в місті.

Опис практики:

Особливістю практики є те, що молодь сама знімала фільм про молодь. Усе, від написання сценарію й до фінального монтажу, робилося силами підлітків. Авторка практики лише координувала проєкт та опікувалася його матеріально-технічною стороною. Спершу ініціативна група молоді визначилася з тематикою фільму, потім було проведено кастинг і відібрано 20 акторів головного складу та близько тридцяти осіб для участі в епізодичних ролях. Знімальна група фільму складалася з 8 осіб, найстарший віком 17 років. Серед учасників знімального процесу було семеро підлітків, чиї сім'ї опинилися в складних життєвих обставинах. Тому було обрано сценарій, де порушено теми суїциду, дитячого алкоголізму та ранніх статевих стосунків. Зйомки тривали півтора місяці, майже щоденно, наразі здійснюється монтаж.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Для реалізації проєкту місцеві 20 000 грн пожертвували підприємці, ще 5000 грн – небайдужі мешканці громади. До зйомок фільму була залучена поліція, школа, а також один із місцевих магазинів. Також зйомки проходили у двох квартирах, якими дозволили безкоштовно користуватися їхні власники. Основним місцем для репетицій, гримування, робочих зустрічей став безпосередньо молодіжний центр. Українська співачка Камалія надала права на використання у фільмі її пісень. Керувала проєктом Анна Станіславська, заступник директора МЦ «Куб». Саундтрек до фільму створений молоддю і записаний лейблом «Produsochna» в Києві (саундпродюсер Віктор Курандо).

Досягнення:

Кінцевим підсумком проєкту стане власне фільм, який висвітлює проблеми підлітків. До реалізації проєкту долучилися близько 60 молодих людей. Фільм став результатом ефективної співпраці бізнесу, влади та громади. Юнак, який виступив

режисером, здобути вищу освіту за цим фахом. 34 молоді люди висловили бажання долучитися до наступних проєктів молодіжного центру.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Соціальна згуртованість молоді, підтримка молодіжних проєктів та ініціатив, змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика охоплює Цілі №№ 3, 5, 16.

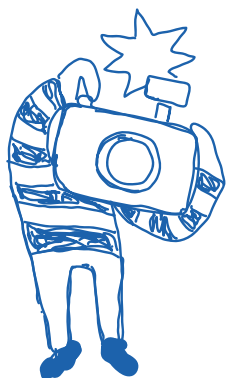
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для проведення опитування серед молоді використовувалися Google-форми. Для комунікації учасників знімального процесу застосовувалися месенджери та Instagram, а для залучення інвесторів та інформування мешканців громади про проєкт – соціальні мережі.

Посилання на фото/відео:

<https://www.gorod.cn.ua/print/news/foto-i-vid-eo/131767-nepovnlitni-v-koryukivci-pidlitki-zni-mayut-povnometrazhnii-avtorskii-film.html>

ideas

Практика:
**Клуб настільних ігор
«ВІДКРИВАЙМО УКРАЇНУ РАЗОМ»**

Організація: Громадська організація
«Молодіжний інтеграційний центр»

Місце діяльності: Житомир, Житомирська обл.

Автори практики: Барановський Владислав Григорович, керівник молодіжних проєктів, ментор з розвитку громадянського суспільства; Ткачук Дмитро Геннадійович, голова ГО «Молодіжний інтеграційний центр»

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
fanjinak@gmail.com

Період впровадження практики: 2019 – донині

Статус практики: реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Молодь, розвиток, національні меншини, ігротека, освіта

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Вирішення сучасних суперечностей суспільного розвитку неможливе без урахування регіональних, етносоціальних, національних, культурних, релігійних особливостей етнічних спільнот, які проживають на території держави, зокрема в Житомирській області. Впроваджуючи цю практику, ми

поставили собі за мету консолідувати молодь національних меншин і показати її важливість для регіону.

Аналіз потреб молоді:

Для того, щоб зібрати та проаналізувати необхідну нам інформацію ми контактували з громадськими організаціями національних меншин області. Зокрема були проведені опитування в житомирській вірменській громаді “Еребуні”, громадській організації об'єднання поляків “Полонія”, житомирській спілці волинських чехів.

Опис практики:

У соціумі дедалі частіше постає проблема несприйняття національних меншин, тож на її розв'язання й спрямована наша практика. Оскільки Житомирщина є багатоетнічним регіоном, то ми вирішили залучати молодь національних меншин з усіх куточків області. Інноваційність полягає в тому, що консолідуючим чинником стала саме освіта. Спілкуючись у приємній атмосфері, молоді люди можуть дізнатися для себе щось нове, поглибити знання з історії України. Зокрема, під час реалізації нашої практики діти проходили повноцінну підготовку до ЗНО, адже елементи гри стосуються практично усіх моментів історії України. Про успішність реалізації проєкту свідчать позитивні емоції та враження його учасників. Є й навчальні результати, адже практично всі наші учасники склали ЗНО з історії України не менше як на 180 балів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Від самого початку практику реалізовувала ГО «Молодіжний інтеграційний центр». Також окремі заходи організував Департамент культури молоді та спорту при Житомирській обласній державній адміністрації.

Досягнення:

У цьому контексті варто ще раз наголосити на освітній компоненті практики, адже всі учасники добре склали ЗНО з історії України.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Безумовно, наша практика покликана згуртувати молодих представників національних меншин Житомирщини. Саме тому вона стосується захисту прав людини та недискримінації. Практика працює і на соціальну згуртованість молоді. Практика покликана насамперед розвивати молодь як рушій суспільного розвитку, зокрема підтримувати різноманітні ініціативи молодих людей.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика охоплює Цілі №№ 4, 5, 10.

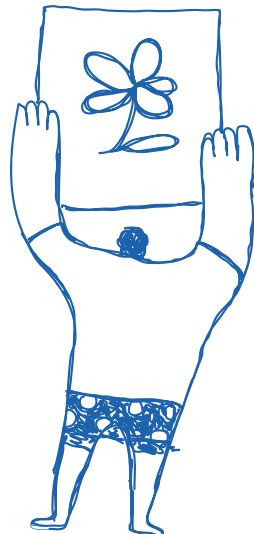
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики ми зазвичай використовуємо презентації та демонструємо репродукції, фото пам'яток. В умовах карантину працювали на онлайн-платформах Zoom, Google Meet, і доволі успішно, адже молодь досить швидко опанувала гру в новому форматі.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/watch/?v=907960943030814>

Практика: Розвиток екологічної свідомості молодих людей із інвалідністю та членів їхніх родин

Організація: ГО «Спілка батьків молоді з інвалідністю «Перспектива»

Місце діяльності: м. Черкаси

Авторка практики: Деркач Ліана Михайлівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
derkachlm@i.ua

Період впровадження практики: Вересень 2020 – липень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Екосвідомість, молодь із інвалідністю, інклюзія, управління відходами, співпраця

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Проблема забруднення довкілля змішаними відходами з кожним роком набуває дедалі більшої гостроти. Молодь із інвалідністю, яка входить до спільноти ГО «Спілка «Перспектива», прагне бути активною, свідомою та корисною суспільству. Анна Деркач стала учасницею онлайн-школи Zero Waste Academy та автором проекту «Еко-мушля». Проект став одним із чотирьох фіналістів конкурсу від Zero Waste Academy.

Аналіз потреб молоді:

Протягом вересня 2020 року були проведені дослідження у вигляді опитування молоді з інвалідністю з питань їх поінформованості про правильне поводження з відходами та готовності навчатися. Молоді люди робили моніторинг закупів, які робить їх родина протягом тижня і місяця. Розглядалися і аналізувалися такі параметри: кількість закупок та вид пакування. Після дослідження було проведене відкрите обговорення щодо кількості використаних продуктів та викинутого сміття. Учасники дослідження прийшли до висновку, що закуповується значно більше продуктів, ніж у тому є потреба. Також був зроблений висновок про не екологічність більшості пакувань. У ході дослідження також виявилися прогалини у знаннях про можливість переробки тих чи інших відходів.

Для навчання були підібрані такі відео та фото матеріали, які є доступними для сприйняття та обговорення молодими людьми з інвалідністю.

Опис практики:

3 березня 2021 року були створені умови для впровадження проєкту «Еко-мушля» з правильного поводження з відходами для молодих людей з інвалідністю та їхніх родин. У рамках проєкту група молодих людей із батьками переглядала та обговорювала тематичні відео з питань сортування та переробки відходів, досліджувала позитивний досвід інших країн Європи щодо переробки окремих видів відходів. У рамках проєкту проведено міський конкурс малюнків та коміксів «Зменшимо кількість сміття!», флешмоб «Свій кухлик», встановлено вуличний компостер тощо.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Для екологічної просвіти були використані навчальні матеріали Zero Waste Academy. ГО «Спілка батьків молоді з інвалідністю «Перспектива» надала приміщення та технічне забезпечення для освітніх засідань групи «Еко-мушля». До роботи були залучені волонтери для супроводу молоді з інвалідністю. ОСББ сприяло розміщенню контейнерів для роздільного збору відходів на прибудинковій території. Вуличний компостер для проєкту наданий партнерами – ГО «Проти корупції», що підтримала починання молоді. Міський конкурс малюнків та коміксів проведено за підтримки Департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради. Екологічну акцію «Свій кухлик» підтримали понад 20 закладів харчування міста. Відвідувачі, які завітали до закладу зі своїм кухликом, отримували знижку або смаколик до кави.

Досягнення:

Завдяки практиці молоді люди та їхні родини навчилися розрізняти види пластику, опанували способи сортування, здобули знання про можливості правильного поводження з відходами та принципи zero waste. Започатковані ініціативи підтримуються ОСББ. У результаті реалізації проекту члени об'єднання співвласників, почали сортувати кілька видів відходів. І це вдвічі зменшило кількість сміття, яке вивозиться із двору. Крім того, сортовані відходи здаються на переробку, що приносить додаткові кошти.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Соціальна згуртованість молоді. Молодь з інвалідністю ініціювала просвітницьку діяльність серед інших спільнот для розвитку екосвідомості громадян, зменшення кількості сміття, запровадження принципів zero waste. У цій роботі вона заручилася підтримкою своїх однолітків та школярів. Загальні проблеми суспільства спонукають його активних членів об'єднувати зусилля.

5) Підтримка молодіжних проектів та ініціатив. Створивши умови для реалізації екологічного проекту, автором якого є дівчина з інвалідністю, спілка «Перспектива», допомагає й іншим представникам спільноти соціалізуватися та розвинути громадянські якості, повірити у власні сили та потрібність суспільству.

9) Інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді). До роботи залучені молоді з інвалідністю різних нозологій, які мешкають у спеціалізованому будинку для сімей з дітьми-інвалідами у м. Черкаси. Завдяки їм до цієї діяльності долучаються також їхні батьки та інші члени родини.

10) Сталий розвиток та екологія. Проблема правильного поводження з відходами актуальна для всього людства. Ініціатива молоді з інвалідністю щодо зміни ставлення до споживання та продукування відходів спонукає інші спільноти долучатися до сортування і переробки відходів, зменшення кількості сміття. Позитивні зміни у ставленні громадян до проблеми та пошук нових рішень свідчать про зростання чисельності екосвідомих громадян.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика насамперед стосується цілей №12 (Відповідальне споживання) та №15 (Збереження екосистем суші).

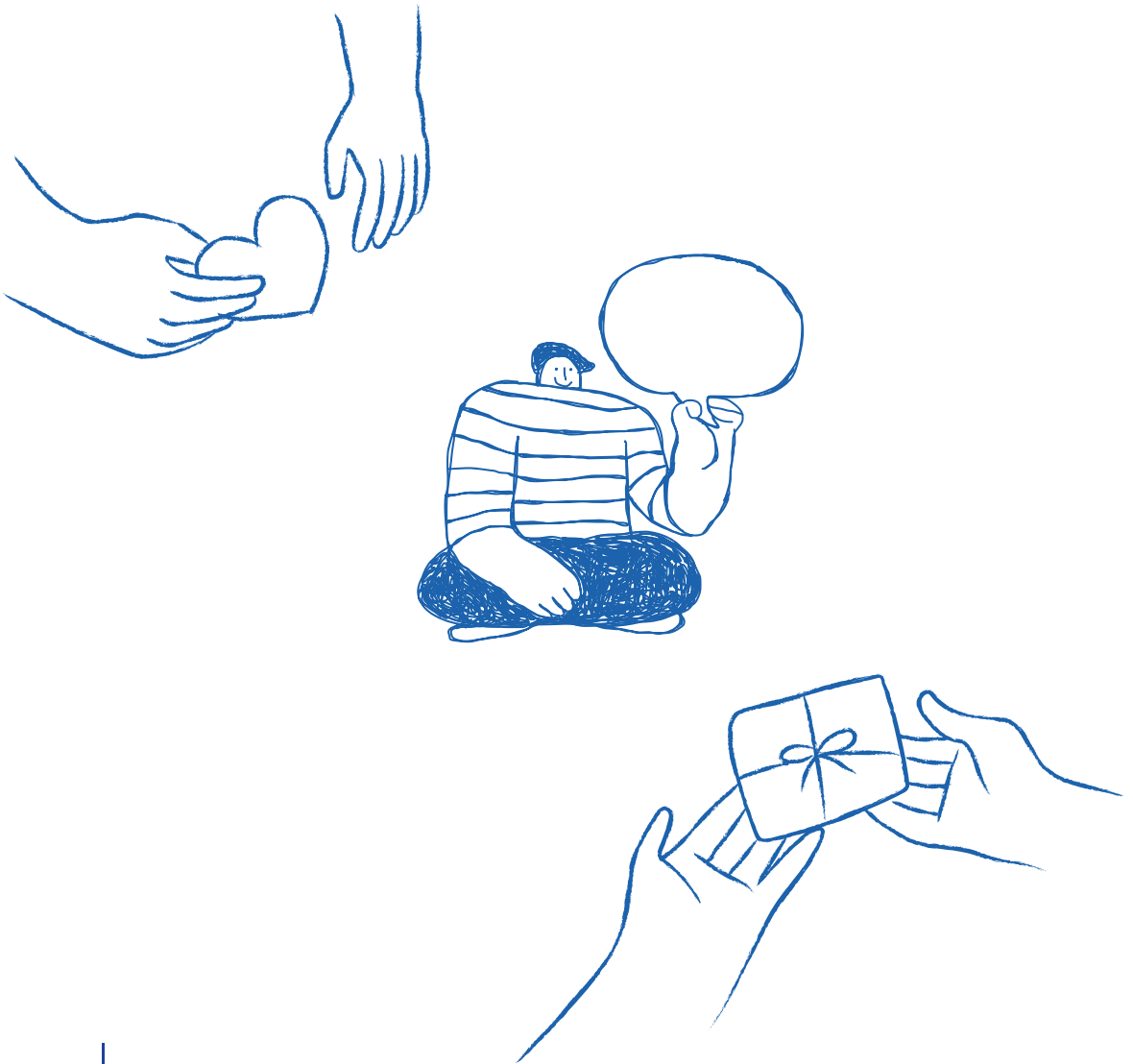
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для заходів з екологічної просвіти були використані матеріали вебінарів Zero Waste Academy. ГО «Спілка батьків молоді з інвалідністю «Перспектива» створила для молоді з інвалідністю можливість отримувати інформацію як онлайн, так і офлайн з дотриманням усіх протиепідемічних обмежень.

Посилання на фото/відео:

<https://suspilne.media/133003-svij-kuhlik-cerkas-ci-dolucilis-do-ekoakcii/>

Практика: СОЦІАЛЬНІ РОЛИКИ**Організація:** Молодіжний центр «Вільні»**Місце діяльності:** с. Вільне, Хлібодарівська громада, Донецька область**Авторка практики:** Конюшок Олена Анатоліївна, голова ГО «Час вільних», начальниця Відділу культури, молоді, спорту і туризму Хлібодарівської СТГ**Контактна адреса електронної пошти авторки практики:**
olena.konyushok89@gmail.com**Період впровадження практики:**
05.03.2020 р.**Статус практики:** Реалізацію завершено**П'ять ключових слів, які характеризують практику:** Карантин, молодь, соціум, об'єднання, гендер**Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

З початком карантину я перейнялася питанням, як зберегти зв'язок з людьми, з якими активно спілкувалися до появи COVID-19. Я поставила собі за мету в непростий для всіх час підтримувати та об'єднувати людей онлайн.

Аналіз потреб молоді:

Під час карантину гостро стояла проблема відсутності живого спілкування, через дописи молоді із соціальних мереж було зрозуміло, що всім важно адаптуватися до нових умов життя.

Опис практики:

Практика створення соціальних роликів була започаткована під час карантину, коли молодь Вільного за моєї ініціативи вирішила об'єднатись і творчо підтримати людей, змушених залишатися вдома задля збереження життя.

До створення першого соціального ролика долучилося 30 молодих людей Вільного та поетеса Світлана Фоменко. Ми побачили, що ця практика мала успіх, і вирішили, що за допомогою соціальних роликів можна доносити до людей важливу інформацію. Наступного разу молодь Вільного села (понад 40 осіб) зібралася онлайн, аби створити відеоролик до Дня молоді та Дня.

Найуспішнішим моментом практики вважаю створення ролику під назвою «Присвята лікарям», який у соціальній мережі Facebook має 52,3 тисячі переглядів та 1193 репости. Таким чином ми хотіли підтримати наших лікарів, які невтомно рятують життя мільйонам українців.

В одному з соціальних роликів, який називається «Різні | Рівні», молоді дівчата Вільного порушили питання гендерної рівності. У соціальному ролику до акції «Greening of the Planet» керівник, волонтери та відвідувачі молодіжного центру «Вільні» закликали всіх висаджувати дерева та берегти природу. До створення ролику «Люди нашої громади» долучилися понад 100 осіб з усієї Хлібодарівської громади віком від 1 до 95 років; цим відео ми хотіли показати, що найбільша цінність – це людина. А з соціальним роликом «Stop COVID» ми перемогли в конкурсі від ДОДМЦ та виграли 1000 грн для молодіжного центру.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

До створення 9 соціальних роликів долучилося понад 500 людей з Хлібодарівської громади. Використовували приміщення та техніку МЦ «Вільні». Активно співпрацювали з ГО «Час вільних».

Досягнення:

Створені нами соціальні ролики знайшли відгук серед користувачів соціальних мереж:

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/2662137377348577/?d=n>

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/2745665602329087/?d=n>

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/2816496821912631/?d=n>

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/2878396865722626/?d=n>

<https://www.facebook.com/olenakonushok/posts/2964517400443905>

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/2985383568357288/?d=n>

<https://www.facebook.com/watch/?v=484858829375529>

https://www.facebook.com/watch/?extid=CL-UNK-UNK-UNK-IOS_GK0T-GK1C&v=767160933938633

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/3087331731495804/?d=n>

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

4) Соціальна згуртованість молоді – бо молодь, згуртувавшись, порушує важливі та актуальні соціальні питання.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

У практиці ідеться про такі цілі:

3. Міцне здоров'я.

5. Гендерна рівність.

10. Скорочення нерівності.

15. Збереження екосистем суші.

17. Партнерство заради сталого розвитку.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики використовували власні телефони, фотоапарати, ноутбуки та інше обладнання.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/2662137377348577/?d=n>

<https://www.facebook.com/100006570217209/posts/2745665602329087/?d=n>

<https://www.facebook.com/watch/?v=484858829375529>

Практика:

«МИРОПОЛІС – МОЛОДІЖНА МАНДРІВКА «СХІД»»

Організація: Молодіжна рада при Донецькій обласній державній адміністрації

Місце діяльності: Донецька область

Авторка практики: Дзержинська Ольга Віталіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
olgadzerzhins@gmail.com

Період впровадження практики: Червень–вересень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Єднання, культура, туризм, молодь, розвиток

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У рамках цієї практики ми хотіли за допомогою місцевих молодіжних ініціатив розкрити туристичний потенціал малих міст Сходу України, показати його учасникам і учасницям проєкту з інших областей України, таким чином руйнуючи стереотипи про Донеччину як виключно промисловий регіон.

Аналіз потреб молоді:

Перед реалізацією цієї практики, я спільно зі своєю командою їздили по містах та селах Донеччини. І майже від всіх представників молоді був запит на проведення проєктів пов'язаних з мобільністю по Україні, щоб мати змогу ділитися досвідом та успішними кейсами молоді Донеччини.

Опис практики:

Практика складалася з двох етапів:

1. 6-денний Travel Ideathon «Моя туристична громада Мирополіс» для Краматорської, Костянтинівської, Соледарської, Часовоярської та Святогірської ТГ та Северодонецька, в якому брали участь по 5 представників із молодіжних рад ТГ. Захід проходив 22–27 червня 2021 року і мав на меті:
  - розробку концепцій туристичних брендів ТГ, які брали участь у проєкті;
  - розробку маршруту Мирополіс – Молодіжна мандрівка «Схід» для представників і представниць молодіжних рад інших областей України.
2. Візит молоді з інших областей України у Донецьку та Луганську область – 25–31 серпня 2021 року, за задалегідь розробленим маршрутом. Візит охоплював зустрічі з місцевими молодіжними радами й ініціативами, місцевими жителями й представниками ОМС, відвідування культурних і туристичних центрів, ознайомлення з місцевими традиціями та звичаями, яскравою і різноманітною культурою регіону. Натомість молодь з інших областей України також представила місцевим жителям культуру своїх регіонів під час низки інтерактивних заходів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Крім власних людських ресурсів (працівників та волонтерів), було додатково залучено ресурси від таких партнерів, як:

- Програма ООН із відновлення та розбудови миру, яку реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО). Програму підтримують дванадцять міжнародних партнерів:

Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії;

- Управління сім'ї, молоді та масових заходів НВП Донецької обласної державної адміністрації;
- Донецькій обласний дитячо-молодіжний центр;
- Громадська організація «Клуб рибалок України».

Досягнення:

Представники молодіжних рад зі всієї України на власні очі побачили, що Схід України – не тільки промисловий центр, а ще й туристичний магніт. Учасники будуть ділитися своїми враженнями про туристичний та молодіжний Схід України у власних громадах та регіонах.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика націлена на соціальну згуртованість молоді, адже завдяки їй представники та представниці молодіжних рад Донецької, Луганської та інших областей України мали змогу обмінятися досвідом.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ідеться про Цілі №№ 5, 9, 10, 11, 17.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Ми використовували Zoom та Google Docs для обговорення туристичних брендів ТГ Донецької області, які беруть участь в проєкті, в рамках кожної окремої громади; а також для фіналізації програми візиту та маршруту «Мирополіс – Молодіжна мандрівка «Схід».

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/drive/folders/1mq9D-KRJug_7Bop8oKxwklI8i0I1Q57r4?usp=sharing
<https://dn.gov.ua/galleries/miropolis-molodizh-na-mandrivka-shid-molod-donechchini>

Практика: Молодіжний проект з неформальної освіти «100 ХВИЛИН ДЛЯ МОЛОДІ»**Організація:** Управління молоді та спорту Кам'янської міської ради**Місце діяльності:** м. Кам'янське, Дніпропетровська обл.**Авторка практики:** Жиронкіна Аліна Романівна**Контактна адреса електронної пошти авторки практики:** usim@i.ua, alina.zironkina@gmail.com**Період впровадження практики:** 2020–2021 рр.**Статус практики:** Реалізацію завершено**П'ять ключових слів, які характеризують практику:** Онлайн, 100 хвилин, лідерство, менеджмент, навчання**Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Молодіжний проект з неформальної освіти «100 хвилин для молоді» – це альтернативний майданчик для обговорення питань, що турбують молодь, та розвитку неформальної освіти серед молоді міста Кам'янське.

Аналіз потреб молоді:

У листопаді – грудні 2020 року було проведено соціологічне дослідження «Індекс щастя молодих кам'янчан». Метою проведення дослідження було: виявити основні пріоритети життєдіяльності, проблеми соціального становища та розвитку молоді Кам'янського, її цінності, пріоритети та уподобання, особливості організації молодіжної роботи в умовах децентралізації та їх відповідність реальним запитам молодіжного середовища.

З урахуванням результатів дослідження, у зв'язку із введенням локдауну управлінням молоді та спорту було організовано та проведено даний проєкт з неформальної освіти молоді, які мали бажання покращити свої знання з зазначених тем нижче та прагнули саморозвитку.

Опис практики:

Проєкт тривав 8 тижнів та реалізовувався онлайн у зв'язку з карантинними обмеженнями. Загалом на участь у проєкті зареєструвалися 47 осіб, всі вони пройшли відбір та розпочали навчання. До речі, серед учасників були не тільки молоді кам'янчани, але й молодь з інших міст – з Дніпропетровської, Харківської, Миколаївської областей та Західної України.

У рамках проєкту щосереді відбувалися онлайн-зустрічі, під час яких обговорювали питання, важливі для молоді міста. Зокрема: «Основи менеджменту» – говорили з доценткою кафедри менеджменту організацій і адміністрування Дніпровського державного технічного університету Маргаритою Кучер. Молодь дізналася про формування системи фундаментальних знань з основ менеджменту, способів, механізмів та інструментарію системного управління організацією.

«Фотограмотність» – спікеркою виступила засновниця першої фотостудії в Кам'янському, директорка весільного салону WOW Bride Оксана Колеснікова. Молодь дізналася про основи складові вдалого фото: композицію, тінь, ракурс, позування та якість апарату.

«Кохання та міцні стосунки» – говорили з волонтерами-тренерами Всеукраїнської благодійної організації «Новий час» про риси характеру половини партнера в парі, про головні принципи вдалих стосунків, основні цінності сімейного життя та підготовку до створення сім'ї.

«Молодіжна столиця України» – спікеркою виступила регіональна координаторка конкурсу, головна спеціалістка Управління молоді та спорту міської ради Аліна Жиронкіна. Молодь дізналася про основні завдання та мету конкурсу,

ініціативу проведення якого висунули Міністерство молоді та спорту України, Український інститут міжнародної політики та Національна молодіжна рада України. Говорили про минулорічних переможців, основні дедлайни та правила заповнення заявки на участь.

«Здоровий спосіб життя» – спікеркою виступила заступниця директора Дитячо-юнацької спортивної школи №4 Дар'я Кравець. Вона розповіла про сучасні міфи щодо здорового способу життя, способи підтримки свого тіла у чудовій формі та здивувала приємною несподіванкою – провела онлайн-зарядку, продемонструвавши вправи для м'язів шиї, плечей та спини.

«Правова свідомість молоді» – говорили з директоркою Кам'янського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксаною Василякою. Було розглянуто питання щодо прав та обов'язків молоді у сучасному середовищі та спілкування в соціальних мережах.

«Ораторське мистецтво» – спікером виступив режисер-постановник Академічного музично-драматичного театру ім. Лесі Українки Ігор Азаров. Молодь дізналася про основні складники вдалого публічного виступу – правильно сформований план промови, імпровізацію, тренування пам'яті, правильне дихання тощо.

«Контент-менеджмент» – спікеркою виступила контент-менеджерка весільних салонів WOW Bride та Love Story Анна Карлова. Вона поділилася особистим досвідом створення контенту сторінок в Instagram, порекомендувала учасникам програми та платформи для створення візуалу сторінки, порадила, як залучити цільову аудиторію та де шукати натхнення для створення образів.

Після успішного проходження всіх занять учасники отримали сертифікат про участь у молодіжному проєкті з неформальної освіти «100 хвилин для молоді».

Чому саме 100 хвилин? Бо стільки (1 година 40 хвилин) теми тривали заняття.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Людські – члени Молодіжної ради міста, представники громадського та державного сектору.
- Технічні – усі зустрічі відбували на платформі Google Meet.
- Партнерами проєкту виступили Дніпровський державний університет, весільний салон WOW Bride, благодійна організація «Новий час», Дитячо-юнацька спортивна школа №4, Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги та Академічний музично-драматичний театр ім. Лесі Українки.

Досягнення:

Участь у проєкті взяли 47 осіб. Під час навчання молодь покращила знання з менеджменту, фотографії, створення контенту, правил спілкування в інтернеті та ораторського мистецтва.

Планується реалізувати проєкт і надалі, щороку збільшуючи кількість учасників.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено такі сфери:

- просвітницька лекція «Правила безпечного спілкування в Інтернеті»;
- проведено опитування серед молоді, на основі чого реалізовано проєкт за участю молодих людей відповідно до їхніх потреб;
- неформальна освіта молоді у вільний від роботи та навчання час.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Проєкт спрямований на такі цілі: № 3, 4, 5, 8, 10, 16, 17.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Афіші та сертифікати створювались у програмі Photoshop, реєстраційні форми, вхідні та вихідні анкети учасників створювались у Google-формах, заняття відбувались на платформі Google Meet. Усі сертифікати учасники отримали в електронному вигляді на пошту та мали змогу завантажити з файлообмінника fex.net та Google-диску.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/open?id=1a46xacZn0n-3JXsd-OZQIEKdiGRC5sJvi>,
<https://drive.google.com/open?id=1cJ6iulVyuqPM-Veb0sr4RZ9hcoygz866U>
<https://drive.google.com/op>

Практика:
«СТІНИ НЕ МОВЧАТЬ»

Організація: Молодіжний центр
«Нові крила»

Місце діяльності: Нововолинська
територіальна громада

Автори практики: Медина Павло, Регешук
Михайло

**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
pavlomedyna55@gmail.com

Період впровадження практики:
3 травня 2021 р. і донині

Статус практики: Постійна

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Мистецтво, вулиця, менторство,
«вандалізм», сенси / змісти

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Нововолинськ – це промислове радянське місто на заході Волинської області, в якому на виборах у 2020 році вперше за понад 24 роки змінилася влада. Усі ці роки вуличне мистецтво творилося лише вночі відчайдухами, адже таке самовираження не тільки не підтримувалося, а й каралося, і всі спроби

здійснення масштабних проєктів наштовхувалися на бюрократію й абсолютне нерозуміння такого мистецтва.

Цілі команди молодих «художніх вандалів» (як їх називала влада) з'являлися і зникали, роз'їжджалися й надали реалізовували справді потужні задуми у Києві, Львові чи й у Європі.

Протягом останнього року в місті було зафіксовано чимало випадків беззмістовного вандалізму – написів і малюнків із нецензурною лайкою тощо. Причому, створюючи графіті в тих чи інших не призначених для цього місцях, автори вочевидь ризикували травмуватися та наражалися на небезпеку притягнення до адміністративної відповідальності. Тому ми вирішили вивести цю творчість із тіні та створити безпечне середовище для молодих художників.

Аналіз потреб молоді:

- Опитування серед молоді міста, про стан справ з вуличним мистецтвом у ньому. Як вони до цього ставляться та чи хотіли б вони бачити більше до прикладу стінописів.

- Це вихід на самих молодих художників, які в місті творили протягом останнього часу. Зібравши їх на умовах анонімності для обговорення їх потреби для самовираження та що спонукає їх розвиватися в цьому напрямку і творити спільно і відкрито. На основі отриманих даних почали спільно з цими художниками планування нового проєкту, який і отримав назву “Стіни не мовчать”

Опис практики:

Зібравши думки молодих людей про стан справ з вуличним мистецтвом у громаді, ми відшукали «вандалів» і на умовах анонімності зібрали всіх їх у молодіжному центрі, щоб обговорити напрямки виправлення ситуації.

Спільними зусиллями було вироблено підходи до легітимізації цих молодих художників, створення для них змістовного середовища розвитку таланту й саморозвитку. Після цього ми почали спільно складати план реалізації проєкту «Стіни не мовчать», що передбачав залучення ресурсів для забезпечення освіти для молодих художників.

Проєкт відзначається трьома ключовими особливостями:

1. Менторський та освітній супровід – молоді художники Нововолинська творили пліч-о-пліч із більш досвідченими колегами з різних міст України (Київ, Луцьк, Львів, Рівне та інші), а також вивчали досвід локальної команди митців, які

почали творити вуличне мистецтво у Нововолинську понад 15 років тому. Команда 2RPG давно вже не проживає в нашому місті, але хлопців вдалося зібрати, щоб вони поділилися досвідом з молоддю.

2. Відкрита робота – художники вдень, їхні роботи розглядали переході, підтримували й дякували за працю на користь міста, навіть допомагали коштами, які молоді люди вкладали в додаткові витратні матеріали для творчості. Це показало, що місто може бути безпечним та відкритим середовищем для самореалізації у сфері сучасного мистецтва.
3. Кооперація влада – бізнес – громада: невіддільним складником проекту є досвід комунікації та співпраці з різними гравцями. Нам вдалося реально та дієво поєднати ці сектори на користь молодих людей та громади у площині залучення ресурсів, підтримки у засобах масової інформації та паритетної, рівноправної комунікації з владою. Саме завдяки цьому проєкт триває, створено вже 5 стінописів, активно готується створення ще трьох.

Молоді люди самі обирали тематику стінописів і доносили ті сенси, які є важливими для них: екологія, захист довкілля, кохання, патріотизм тощо.

Як приклад наведемо стінопис, який отримав від мешканців міста назву «Комашки». Саме він став центром відкритого простору для заходів, сюди за запитом молоді було перенесено скейт-майданчик, тут проводяться перегляди футбольних матчів, чемпіонати з кіберспорту тощо.

На стінописі зображено п'ятьох різних комах, внесених до Червоної книги Волині як види, що перебувають на межі вимирання. Тлом для комах є розмита пляшка газованого напою, яка точно переживе цих істот. Саме цей перший стінопис, який став стартом проєкту, спонукає замислитися про відповідальне споживання і захист природи.

В іншій роботі художники доносять до громади думки народного депутата Левка Лук'яненка, який представляв місто у Верховній Раді другого скликання, в інтерпретації сучасної молоді. Ці та решта стінописів транслиують ставлення молоді до сьогодення, до викликів та реалій життя у невеликому промисловому місті на заході Волині.

Нині єдина команда митців працює над створенням нових муралів, щоб довести мешканцям Нововолинська, що в сучасному місті «Стіни не мовчать».

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Ресурсна підтримка:

- Міська рада Нововолинська, Бюджет участі (49 000 грн);
- Програма Британської ради «Активні громадяни» (29 000 грн);
- Магазин професійних матеріалів для художників Cans.ua (знижка на фарбу та витратні матеріали);

Локальний бізнес:

- Торгово-розважальний центр Forest (6000 грн);
- Hause of Barbers (12 000 грн);
- ForYou (6000 + харчування для всіх учасників).

Внесок організації:

- Приміщення;
- Обладнання;
- Волонтери;
- Координатори.

Досягнення:

10 молодих художників міста Нововолинськ працювали з менторським супроводом та переймали досвід у професійних вуличних митців з Луцька, Рівного, Києва та Львова.

У режимі артперформансу створено 5 стінописів (готуються ще 3), сформувалася команда молодих вуличних художників.

Одну локацію зі стінописом перетворено на відкритий простір, де проводяться заходи (перегляд футбольних матчів, чемпіонат міста з кіберспорту, показові виступи представників екстремальних видів спорту) та з ініціативи молоді створено скейт-майданчик.

Молоді люди вперше виграли бюджет участі, а також взяли участь у всіх етапах його реалізації та реалізації проєкту від Британської ради. Цей кейс увійде до освітнього курсу з проєктного менеджменту від програми Британської ради «Активні громадяни».

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Соціальна згуртованість молоді, підтримка молодіжних проєктів та ініціатив, змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування.

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади. Молоді люди розробили проєкт для Бюджету участі Нововолинської ТГ, активно просували його та набрали достатню кількість голосів для його підтримки. Таким чином вони опанували механізми роботи з бюджетом участі.

підтримка молодіжних проєктів та ініціатив. Після відповідного навчання молодь залучила на розвиток проєкту «Стіни не мовчать» додаткові ресурси від локальних партнерів, а також від проєкту Британської ради «Активні громадяни».

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика пов'язана із Ціллю №1. Сталий розвиток міст та спільнот. Мистецтво і культура – це невіддільна складова сучасного міста. Саме вони роблять місто безпечним та комфортним для життя. Таким чином розвивається саме місто, а мешканці перетворюються на справжню спільноту, що творить зміни.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

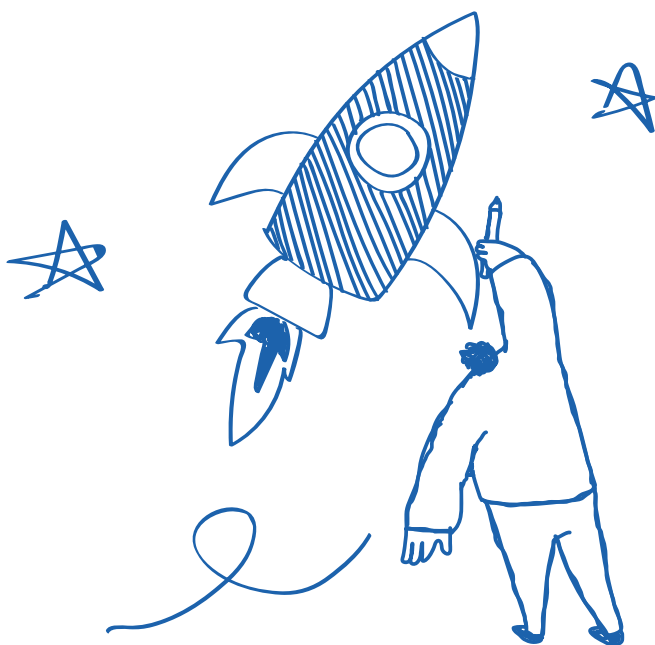
За допомогою цифрових інструментів ми визначали потреби молоді, моніторили їхню думку щодо проєктної діяльності та залучали волонтерів до спільної роботи над проєктом. Також цифрові інструменти використовувалися для залучення аудиторії та голосування за бюджет участі, розроблений молодими людьми.

Посилання на фото/відео:

https://youtu.be/Xqb-9SXc_y4

<https://youtu.be/F7L6nI9mLM4>

Практика:
**Міжрайонні молодіжні змагання
«ІГРИ ПАТРІОТІВ»**

Організація: Молодіжний центр «Куб»

Місце діяльності: Корюківська
територіальна громада, Чернігівська обл.

Автор практики: Онищук Володимир
Леонідович

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
kor.mc.kub@gmail.com

Період впровадження практики: 18 серпня
2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Драйв, згуртованість, патріотизм,
лідерство, команда

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Мета практики – налагодження взаємодії між молоддю різних громад, патріотичне виховання та заходи, спрямовані на розширення та поглиблення знань з історії України і рідного краю.

Аналіз потреб молоді:

Проводилося анкетування серед молоді громади для виявлення потреб молодих людей в громаді.

Опис практики:

У межах заходу було зібрано 4 команди по десять осіб із чотирьох районів Чернігівської області. У молодіжному центрі «Куб» вони прослухали лекцію з лідерства та командо утворення, а далі взяли участь у вікторині «Україна» та настільній розвивальній грі «Країна гідності». Після обіду з національних страв (борщ та вареники), приготованих на багатті в парку біля молодіжного центру, учасники перейшли до другої частини заходу – теренової гри «Захоплення прапора», яка потребувала фізичної сили, спритності, стратегічного мислення та командної роботи. На завершення таборування відбувся спільний український танцювальний флешмоб.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

У заході взяли участь три працівники центру та два волонтери, які забезпечували харчування. Центром надано приміщення та оргтехніку. Кошти на проведення заходу надано місцевими підприємцями.

Досягнення:

Налагоджено спілкування між молоддю різних громад. Молоді люди планують проведення спільного мистецького заходу.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика охоплює такі сфери, як: соціальна згуртованість молоді, підтримка молодіжних проєктів та ініціатив, змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування, волонтерство.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до таких цілей: №№ 3, 5, 16.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовували Google-форми – для проведення опитування серед молоді, Telegram – для комунікації між різними громадами.

Посилання на фото/відео:

<http://surl.li/bkqew>

ideas

Практика:
**«CORONA-ВІЙНИ.
ПРИХОВАНА ЗАГРОЗА»**

Організація: Чернігівський обласний
молодіжний центр

Місце діяльності: м. Чернігів,
Чернігівська обл.

Автори практики: Котеленець Олег
Олександрович, Сімонова Ірина Юріївна

**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
oleg23kot20@gmail.com

Період впровадження практики:
Березень–травень 2021 року

Статус практики: реалізація завершилась

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** COVID-19, коронавірус, ізоляція,
пандемія, відеоблог

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Пандемія COVID-19 стала випробуванням, до якого сучасне українське суспільство не було готове. Хоча захворювання є особливо небезпечним для літніх людей, молодь – одна з груп найбільш вразливих перед негативними наслідками пандемії. Невизначеність майбутнього, погіршення матеріального

становища, втрата роботи, обмеження спілкування, різка зміна стилю життя, формату навчання та зайнятості, залученості до громадських активностей, дискомфорт для дітей, молодих сімей та багато інших чинників щодня чинять психологічний та емоційний тиск на молодих людей, змушуючи жити в стані постійного стресу.

Влітку 2020 року об'єднання ЛьВІВ. КОМанда (Соціоінформ, Інститут міста та МолоДвіж Центр. Львів) за фінансової підтримки Програми розвитку ООН в Україні та Міністерства закордонних справ Данії провели дослідження настроїв молоді віком від 14 до 35 років упродовж пандемії COVID-19. Згідно з результатами кількісного опитування, чверть респондентів нарікає на погіршення емоційно-психологічного стану, зокрема через високу частоту стресових ситуацій (45,9%) та порушень звичного режиму сну (43,3%).

Разом з тим фахівці та фахівчині у висновках до дослідження зазначають, що постійний стрес, у якому перебуває молодь останні півроку, може провокувати антисоціальну поведінку в майбутньому (наприклад, вживання легких наркотиків, хуліганство як спроби розважити та відволікти себе), погіршення фізичного та ментального здоров'я, а зростання кількості випадків самогубства.

Наразі увага держави та громадянського суспільства більше зосереджена на забезпеченні більш нагальних потреб, пов'язаних із боротьбою з пандемією (забезпечення лікарень, тестування, проблеми з економікою тощо), але невдовзі стане очевидною нагальна потреба в активній праці у сфері ментального здоров'я. Тому вже зараз місцевим організаціям різних категорій, які мають експертні й людські ресурси, а також вплив на молодь, час починати здійснювати превентивні заходи.

Аналіз потреб молоді:

Достеменної статистики, скільки українців відвідує психотерапевтів, немає. Однак є інші дані, що свідчать про низький рівень психотерапевтичної культури співгромадян. Згідно з результатами дослідження ментального здоров'я в Україні, яке Світовий банк здійснив у жовтні 2017 року, Україна входить до десятки країн світу з найвищими показниками самогубств – 24-32 випадки на 100 тисяч людей. У віковій групі від 15 до 35 років самогубство вже є другою найпоширенішою причиною летального кінця. Попри це тема психічного здоров'я залишається однією з найбільш замовчуваних в українському суспільстві.

Опис практики:

Проект реалізовувався в кілька етапів:

1. Онлайн-опитування у соціальних мережах (Facebook, Instagram, Telegram тощо)

Цілі: Дізнатися в учасників опитування, які саме теми психологічних відео-лекцій вони вважають найцікавішими та найкориснішими.

Дата проведення – березень 2021 року.

Учасники: Охоплено не менш ніж 3000 осіб різних вікових категорій та сфер діяльності.

2. **Проведення інформаційної кампанії**

Цілі: Поширити інформацію про заходи, заплановані в рамках проекту, щоб якомога більша кількість людей змогла долучитися до них та отримати необхідну професійну допомогу, поінформувати громадськість про результати проекту.

Дата проведення – березень–травень 2021 року

Учасники: Охоплено не менш ніж 30000 осіб різних вікових категорій та сфер діяльності.

Місто проведення: м. Чернігів.

3. Локалізоване опитування

Цілі: Зібрати перелік конкретних питань, відповіді на які глядачі хочуть почути від психолога у кожній з тематичних відеолекцій.

Дата проведення – квітень–травень 2021 року.

Учасники: Охоплено не менш ніж 3000 глядачів різних вікових категорій та сфер діяльності.

Місто проведення: м. Чернігів.

4. **Відеолекції професійного психолога**

Цілі: Допомогти людям, які потребують психологічної допомоги, надати необхідну інформацію для подолання стресових психологічних станів, зумовлених наслідками пандемії.

Дата проведення – квітень–травень 2021 року.

Учасники: Охоплено не менш ніж 30000 глядачів різних вікових категорій та сфер діяльності.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Проект був реалізований Чернігівським обласним молодіжним центром за фінансової підтримки Британської ради в Україні в рамках програми «Активні громадяни». В рамках проекту була

налагоджена активна взаємодія з партнерами: Департаментом сім'ї молоді та спорту Чернігівської ОДА, Національним університетом «Чернігівська політехніка», Національним університетом «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка що надавали активну інформаційну, експертну підтримку.

Досягнення:

Короткострокові результати:

- Виготовлено та поширено 10 відеороликів, а також не менше 15 тематичних статей у блозі, що стосуються протидії негативному впливу пандемії на ментальне здоров'я.
- Тему нагальної потреби в заходах з підвищення стресостійкості та зниження рівня емоційної напруги порушено у місцевих та регіональних ЗМІ, серед яких поширено медіа-продукти проєкту.
- Експерти проєкту візьмуть участь в ефірі регіонального телебачення або радіо.
- Щонайменше 2 організації-партнери візьмуть участь у поширенні медіа-продукції.
- Розроблено та поширено щонайменше 5 інформаційних постерів про ментальне здоров'я під час карантину.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Передусім ідеться про сферу 4; соціальна згуртованість молоді. Проєкт передбачає досягнення як операційних, так і стратегічних цілей. Проведення інформаційної кампанії сприятиме формуванню в громаді розуміння, що задля ментального здоров'я молоді й суспільства в цілому вкрай необхідно протидіяти негативним наслідкам пандемії. Актуалізуючи цю проблему в інформаційному полі, проєкт сприяє виведенню її з тіні та появи більшої кількості джерел достовірної інформації про психічні захворювання.

У рамках проєкту створені й поширені медіа-продукти з роз'ясненнями та порадами від спеціалістів, а також контакти місцевих організацій та установ, де можна отримати необхідну допомогу. Все це допоможе згуртувати місцеву громаду, сформуванню алгоритми дій з покращення ментального здоров'я та зміцнить культуру психологічної гігієни й профілактики.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика безпосередньо стосується цілі «Міцне здоров'я і благополуччя». Психічне та ментальне здоров'я є важливою та невід'ємною складовою загального стану здоров'я кожної людини. Без сумніву, будь-які порушення можуть завдати непоправної шкоди якості життя. Тому вчасна психологічна підтримка, а також кваліфікована допомога спеціаліста можуть знизити ризик виникнення негативних наслідків і водночас зміцнити здоров'я населення в цілому.

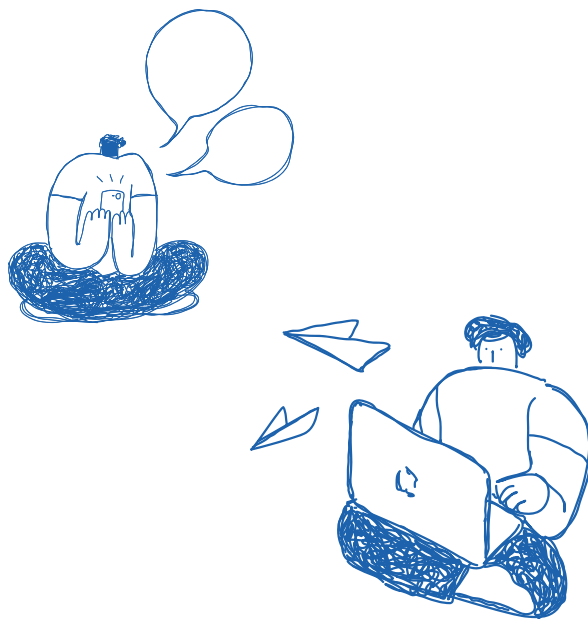
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

За допомогою Google Forms проводилося опитування молоді інформаційні матеріали поширювалися в мережі Instagram, Facebook, відео опубліковані в мережі YouTube.

Посилання на фото/відео:

<https://cutt.ly/HlrLC0>

**Практика: «Еко-фабрика:
ОЩАДЛИВЕ СПОЖИВАННЯ В ДІЇ»****Організація:** Волинська обласна бібліотека
для юнацтва**Місце діяльності:** м. Луцьк**Авторка практики:** Коба Оксана
Володимирівна**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
kobaoksi@ukr.net**Період впровадження практики:** 3 лютого
2021 року – 15 червня 2021 року**Статус практики:** реалізація триває**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Актуальність, відповідальність,
виховання, креатив, екомайстерки**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У нашій громаді, як і в інших, є проблеми з поводженням із відходами. Щороку продукуються тонни сміття, яке могло би бути цінним ресурсом багаторазового використання. Екологічне виховання слід починати не в космічних масштабах, а просто тут: біля свого будинку, на своїй вулиці, в своєму університеті.

Та люди мало обізнані з можливостями відповідального споживання та апсайклінгу. Створення еко-фабрики на базі обласної бібліотеки для юнацтва підвищить екологічну культуру, спонукатиме до свідомого поводження із відходами та розвине в учасників соціальну відповідальність.

Аналіз потреб молоді:

В бібліотеці давно створена Творча майстерня “На - вчись!”, завдяки якій було проведено кілька заходів по апсайклінгу, що допомогли зрозуміти зацікавленість молоді до цієї теми. Так, у 2019 році бібліотека долучилась до акції “21 день без сміття” та провела для студентів університетів майстерки з пошиття багаторазових торбинок. У 2019-2020 роках провели інформаційні воркшопи з ощадливого споживання та майстерки по розпису багаторазових торбинок для учнів шкіл міста (завдяки співпраці з місцевим бізнесом - Компанією “Дмитрук”). У грудні 2020 року розпочали співпрацю з Територіальним центром соціального обслуговування міста Луцька та провели для підопічних терцентру еко-майстерки з виготовлення саморобних новорічних іграшок. Раніше доводилось шити багаторазові торбинки вручну, орендувати швейну машинку - це призводило до багатьох незручностей та обмежень у творчості.

Опис практики:

Проєкт спрямований на створення еко-фабрики на базі Волинської обласної бібліотеки для юнацтва задля підвищення екологічної культури, спонукання до свідомого поводження із відходами, заощадження ресурсів Землі, а також розвитку соціальної відповідальності. Адже проблеми утворення відходів і поводження з ними є надзвичайно гострими. Нераціональне використання ресурсів і відсутність вторинної переробки спричиняють утворення великих обсягів відходів, зберігання яких потребує вилучення значних земельних ділянок. Зберігання та накопичення відходів – джерело тривалого негативного впливу на здоров'я людей і якість довкілля.

Крім того, у громаді бракує соціальної взаємодії. До того ж, люди мало обізнані з можливостями відповідального споживання та апсайклінгу. Переробка відходів – дуже ефективний спосіб розв'язання проблеми.

Проєкт також дає змогу створити умови для безкоштовного надання послуги апсайклінгу не тільки для молоді, а й для вразливої категорії населення, а саме підопічних терцентру.

На базі бібліотеки у співпраці з тренерками-екоактивістками було проведено 6 тематичних воркшопів:

- 1) Філософія Zero waste і slow living;
- 2) Іноземний досвід поводження зі сміттям;

- 3) Як дати улюбленій речі друге життя;
- 4) Пластикові пакети VS еко-торбинки;
- 5) Як розпочати сортувати відходи;
- 6) Цікаві та корисні речі зі сміття.

Також для учасників організували шість еко-майстерок з виготовлення екологічних сумок, розпису багаторазових торбинок, кухонних аксесуарів та іграшок для домашніх улюбленців. Для проведення майстер-класів запросили волонтерок, студенток-швачок із партнерського освітнього закладу: Технічного фахового коледжу Луцького НТУ.

У реалізації проєкту нас підтримали нові спонсори – місцеві бізнеси: фабрика меблів «ВНД» та ПРАТ «Едельвіка» надали для майстерок з апсайклінгу мінірулони залишків тканин з виробництва.

Завдяки проєкту учасники дізнались про можливості відповідального споживання, навчились творчо перетворювати відходи на побутові вироби та аксесуари.

Після закінчення проєкту ми й надалі проводимо екологічні майстер-класи, майстер-класи з апсайклінгу, онлайн-зустрічі з експертами та підтримуємо роботу соціальної майстерні, шукаємо і залучаємо нових партнерів та спонсорів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

У межах проєкту придбано швейну машинку та оверлок, на базі бібліотеки облаштовано еко-фабрику, проведено серію воркшопів. Бюджет проєкту становив 42 875 грн.

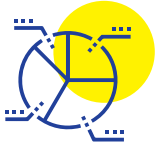
У проєкті задіяно чотири особи (працівники бібліотеки та терцентру). Досягнуто домовленостей про співпрацю та сприяння із Управлінням екології та природних ресурсів Волинської ОДА, Відділом екології Луцької міської ради. Завдяки тісній співпраці з учасниками нашого проєкту – підопічними Луцького територіального центру соціального обслуговування – налагоджено нові зв'язки з Департаментом соціальної політики Луцької міської ради. Під час реалізації проєкту до нас долучилися одностудентські, нові партнери та волонтери з числа викладачів та студентів Технічного фахового коледжу Луцького НТУ.

Досягнення:

З лютого до червня до проєкту залучили 235 осіб. Загалом, анкетування та усне опитування учасників показало, що більшість студентів готові долучитися до відповідального споживання та

надалі брати участь у заходах Еко-фабрики. Після двох лекцій екоактивістки, голови ГО «Zero waste Lutsk» Катерини Демидюк про швидку і сталу моду кількість бажаючих сортувати сміття серед опитаних зросла на 33%.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша практика об'єднує кілька сфер молодіжної політики:

- 10) сталий розвиток та екологія – заходи сприяли екологічному вихованню молоді та відвідувачів бібліотеки, відповідальному споживанню, відповідальному поводженню з відходами, ознайомили учасників із апсайклінгом – творчим перетворенням частини відходів на предмети мистецтва, побутові вироби тощо;
- 7) волонтерство – молоді люди, які професійно навчаються швацької майстерності в одному із закладів освіти, як волонтери допомагали заходи нашим відвідувачам – студентам інших навчальних закладів – з пошиттям багаторазових торбинок та роботою на оверлоці.
- 4) соціальна згуртованість молоді – у рамках проекту під час заходів налагоджувалися зв'язки між різними суспільними групами: студентами місцевих коледжів та ВНЗ і підопічними Луцького територіального центру соціального обслуговування.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Проект сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

4. Якісна освіта (безкоштовний доступ до навчання апсайклінгу);
5. Гендерна рівність (рівний доступ як для чоловіків, так і для жінок);
12. Відповідальне споживання (екологічна культура та зниження рівня забруднення довкілля).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Деякі заплановані заходи було проведено в онлайн-режимі із трансляцією наживо на сторінці проекту «Еко-фабрика» та бібліотеки у Facebook.

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/open?id=1PTkdxqTyMvh-qJpe6YlfR0AOxQseeaO_dzraLbj7ajvE

Практика: Літній спортивний табір з денним перебуванням «ШОК-МІСТОК»

Організація: Молодіжний центр «Міст-ОК»

Місце діяльності: с. Миколаївка,
Новгородівська територіальна громада,
Донецька область

Авторка практики: Димитрова Валентина
Олександрівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
dva_nic@ukr.net

Період впровадження практики:
Червень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Здоров'я, друзі, спорт, креатив,
драйв

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

90% підлітків та молоді влітку не залишають села. Батьки не мають коштів придбати дітям путівки в табори. Літній табір із денним перебуванням на базі молодіжного центру – єдина можливість організованого дозвілля й відпочинку для сільської молоді.

Аналіз потреб молоді:

Волонтери МЦ проводили опитування молоді на вулицях сільських населених пунктів Миколаївського старостинського округу Новгородівської територіальної громади, анкетування серед учнів Миколаївського закладу загальної середньої освіти, вивчали та аналізували наповнення форумів в Інстаграм та Фейсбук, вели телефонні перемовини з батьками потенційних учасників табору.

Опис практики:

Кожний з 14 днів табору був присвячений одному з видів спорту. До денної таборової програми входили: інформаційно-теоретичний екскурс в історію виникнення та розвитку виду спорту, практичні заняття та тренування, спортивні та творчі змагання. Інноваційність: учасники табору не зобов'язані були відвідувати табір щоденно, а могли обирати для участі ті дні, які були присвячені цікавому для них спорту. Таким чином, склад учасників табору змінювався, а спортивні команди формувалися щодня. Кожний мав змогу спробувати себе в ролі капітана команди, виявити в собі лідерські якості. Волонтери табору отримали можливість проаналізувати поведінку як кожної окремої особистості, так і групи осіб під час командної взаємодії. Отримані результати корисні для формування планів роботи молодіжного центру, дотримання гендерної рівності в роботі. Учасники спортивного табору отримали повноцінний відпочинок, багато рухової, творчої та комунікативної активності.

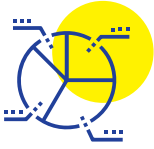
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Для реалізації практики були задіяні власні ресурси: приміщення з оснащенням (проектор, екран, ноутбук, звукова апаратура), зона скеледрому, прилегла паркова територія молодіжного центру, сільський стадіон. Працівники табору – молодіжний працівник та команда волонтерів МЦ. Фінансові ресурси: батьківські внески та благодійна допомога. Партнер – Новгородівський комунальний заклад «Міський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх».

Досягнення:

Після реалізації практики в МЦ «Міст-ОК» почали працювати дві спортивні секції: зі скелелазіння та з гирьового спорту. У секціях займаються по 20 осіб з числа сільської молоді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Охоплено сферу 8. МЦ «Міст-ОК» практикує щорічні літні табори для сільських підлітків та молоді. З огляду на місце розташування та обмежену кількість потенційних учасників можна припустити, що склад учасників щороку буде той самий. В цьому випадку змінюватися має таборова програма, що надихає команду волонтерів на нові ідеї та креатив.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Цілі № 3 (Міцне здоров'я) та 5 (Гендерна рівність).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для контакту та інформування всіх учасників табору була створена група у Viber. Щоденне висвітлення практики здійснювалося на сторінках в Instagram та Facebook.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/open?id=1ZmYKPdjGli-p35rjwxzahEVEZDgeaVoQ5>
<https://drive.google.com/open?id=12C8l-dMLx-sUwwyKXvVfkGiJqnN7Ssqw3> https://drive.google.com/open?id=1E8Er6v79DtkoHg2wlcSLXFRZw-PQX3_TM

**Практика:
«СТАНЬ ПОМІТНИМ»**

Організація: КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області, громадська організація «Лабораторія ініціативної молоді»

Місце діяльності: Чернігівська область, Ніжинська територіальна громада

Авторка практики: Бутенко Світлана Василівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
svetabutenko01@gmail.com

Період впровадження практики:
Травень 2021 р. – донині

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Світловідбивачі, безпека, флікери, творчість, ефективність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

За статистичними даними Національної поліції, в Україні та світі протягом останніх років чималий відсоток молодих людей стає жертвами ДТП в темний період доби, не маючи на собі жодних світловідбивних елементів. Тому ми вирішили реалізувати проєкт «Стань помітним», що сприяє підвищенню обізнаності

молоді щодо безпеки на дорозі та важливості флікерів у темний період доби, а також забезпечити їх власноруч створеними під час майстер-класів світловідбивачами.

Аналіз потреб молоді:

Провівши моніторинг інформації та законодавчої бази з питання безпеки громадян на дорозі в темний період доби було виявлено, що світловідбивачі є невід’ємним атрибутом пішохода у різних країнах світу, адже за 1 рік кількість ДТП за участю молоді знизилася на 26%. Саме кількісний показник ДТП в Україні за участі пішоходів, у темний період часу, жахає своєю об’ємністю. Тому у Правилах дорожнього руху зазначено про те, що в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, повинні використовувати світлоповертальні елементи або бути в одязі, який має світлоповертальні елементи, для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху. Виходячи з даного дослідження було і вирішено створити та реалізувати проєкт «Стань Помітним», а би змінити статистичні данні в даному питанні і убезпечити молодь та жителів громади в темний період часу на проїжджій частині.

Опис практики:

Проєкт «Стань помітним» передбачав такі етапи впровадження в громаді: налагодження зв’язків між партнерами проєкту; проведення інтерактивних бесід з елементами вікторини на тему «Флікер – невід’ємна складова безпеки під час дорожнього руху для всіх учасників». Найцікавіші для молоді, найінноваційніші елементи проєкту – творчі майстер-класи зі створення світловідбивачів різноманітних цікавих неординарних форм (у вигляді різних транспортних засобів, квітів, тварин, геометричних фігур, овочів та фруктів тощо); творчий конкурс та підбиття підсумків – створення відео, яке об’єднує і закликає берегти себе та своїх близьких, виготовляючи та застосовуючи привабливі, сучасні світловідбивачі.

Цільовою аудиторією проєкту була насамперед молодь. Із 17 березня до 01 жовтня 2021 року було залучено 964 учасника з числа учнівської, студентської та працюючої молоді, молоді, що мешкає у соціальних закладах міста. Також до проєкту активно долучилися й люди старшої вікової категорії. Заплановано було залучити лише 50 учасників, але наразі реалізація триває і кількість учасників заходів зростає. Це найбільший показник успішності проєкту як для організаторів, так і для цільової аудиторії.

Після проведених майстер-класів у нас накопичилося чимало трафаретів для лікерів, але креативність нашої молоді щоразу перевершує сподівання, тож арсенал засобів поповнюється.

Тому ми з упевненістю можемо зазначити, що наш проєкт – прекрасна можливість для створення різноманітних цікавих елементів захисту, що сприяють підвищенню рівня безпеки на дорозі.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Подібний проєкт під назвою «Будь видимим» реалізується в місті Кропивницькому агенцією сталого розвитку «Хмарочос» у партнерстві з Патрульною поліцією Кіровоградської області. Він і став поштовхом для нашої ініціативи, адже саме від колег ми отримали матеріальну підтримку для проведення перших майстер-класів зі створення світловідбивачів.

Паралельно наш проєкт переміг у молодіжному конкурсі проєктів «Ніжин – молодіжна столиця Чернігівщини» від Відділу у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради та отримав фінансування 2000 грн.

Одне з головних джерел фінансування реалізації проєкту – програма «Активні громадяни» від Британської ради (фінансову підтримку в розмірі 15 000 грн).

До виконання проєкту долучилися активісти КЗ НММЦ та ГО «ЛІМ», також ці організації надали приміщення, техніку, фінансову, матеріальну та моральну підтримку.

Досягнення:

- налагоджено комунікацію між Ніжинською міською радою, Молодіжним центром, громадською організацією, Ніжинським відділом поліції, Агенцією сталого розвитку «Хмарочос», Британською радою (в рамках програми «Активні громадяни»);
- підвищено рівень обізнаності молоді щодо важливості світловідбивних елементів у темну пору року під час перебування на проїжджій частині;
- завдяки майстер-класам флікерами забезпечено 964 учасники з числа учнівської, студентської, працюючої молоді, а також жителів старшої вікової категорії в громаді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика безпосередньо пов'язана з соціальною згуртованістю молоді, адже допомагає об'єднувати молодих людей у велику спільноту, яка пропагує безпечне перебування на проїжджій частині в темний період.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

3. Міцне здоров'я. За результатами проекту учасники більше дізнаються про важливість світловідбивачів у житті кожної людини та отримують крутий флікер, створений власними руками. Це сприяє підвищенню рівня безпеки на дорогах, зниженню кількості ДТП за участі молоді, а в кінцевому підсумку знижує рівень смертності серед цього покоління.
4. Якісна освіта. У рамках проекту молодь здобуває знання щодо свідомого способу життя, а саме побудови безпечного середовища для життєдіяльності кожного громадянина.
16. Мир і справедливість. Проект сприяє доступу громадськості до інформації та захисту громадянами своїх основних прав під час участі у дорожньому русі.
17. Співпраця заради досягнення Цілей. Проект сприяє активізації співпраці між партнерами та молоддю громади, яка набуває навичок, необхідних для безпечного розвитку та життєдіяльності в суспільстві.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для поширення інформації, проведення заходів, створення афіш, монтажу відео, створення колажів із фото, дизайну, створення трафаретів, планування використовувалися такі цифрові інструменти: Telegram, Facebook, Instagram, Canva, Power Point, Word, Googl-календар, VideoPad, Inshot.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/927833088060117>
<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/932106687632757>
<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/939064720270287>

Практика:
«Стежка пам'яті УПА»

Організація: Громадська організація
«Сприяння розвитку села»

Місце діяльності: смт Демидівка,
Дубенський р-н, Рівненська обл.

Автор практики: Щербатюк Сергій
Миколайович

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
rogiznengo@gmail.com

Період впровадження практики:
Серпень 2021 року

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Велосипед, активний відпочинок,
краєзнавство, УПА, туризм

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Привернення уваги громадськості й влади до пам'яток і місць, пов'язаних із діяльністю Української повстанської армії, має важливе значення у контексті національно-патріотичного виховання підростаючого покоління, формування сталого підходу до збереження культурної спадщини. Рівненщина є

регіоном, де діяльність УПА сягнула чи не найбільших масштабів. Тож практично у кожному населеному пункті є очевидці або пам'ятні місця, пов'язані з національно-визвольними подіями 30–50-х років минулого століття.

Однак не завжди наявна історична спадщина повною мірою використовується для формування патріотичного духу в сучасній молоді. За інформацією, отриманою від Управління освіти, культури, туризму, молоді та спорту Демидівської селищної ради, вшанування полеглих воїнів УПА передбачає проведення урочистостей згідно з календарним планом. Водночас є досвід інших об'єднаних територіальних громад і громадських організацій щодо проведення вишкільних таборів, молодіжних злетів, фестивалів, масових пробігів, мистецьких ініціатив тощо.

Аналіз потреб молоді:

Велосипед – дуже популярний вид транспорту у Демидівській територіальній громаді, ним користуються і молодь, і працівники підприємств і організацій, і люди поважного віку. Однак досі не було гуртування довкола велосипеда як об'єкта зацікавлення. Тому в результаті опитування було розроблено вказану практику. Аналіз ситуації проводився шляхом спілкування із молодими людьми в соціальних мережах, під час різних заходів.

Опис практики:

23 серпня 2021 року до Дня Державного Прапора України у Демидівській громаді пройшов велосипедний пробіг «Стежка пам'яті УПА». Учасники подолали символічні 30 кілометрів, присвятивши заїзд 30-тій річниці Незалежності України.

Захід проведено з метою популяризації здорового та свідомого способу життя, а також велоспорту як елементу активного та корисного дозвілля та відвідання місць пам'яті Української повстанської армії на теренах Демидівської територіальної громади. Захід такого масштабу відбувся у нашій громаді вперше. Маршрут пролягав через 7 населених пунктів та 7 пам'ятних місць, пов'язаних із діяльністю УПА, де для учасників були організовані невеликі краєзнавчі екскурси.

Зокрема, у селі Вовковиї біля кургану пам'яті УПА учасники довідались цікаві факти про боротьбу українських повстанців у 40–50-ті роки минулого століття. Скорботна і сумна місцина є на самому краю громади – в урочищі Долина смерті про жахливі події нагадує пам'ятний хрест. Саме тут відбувалися злочини диверсійної групи НКВС під керівництвом Сафата. Енкаведисти безжальними стратами залякували місцеве населення і налаштовували проти УПА. Справжня правда відкрилася лише

після здобуття Україною незалежності. Багато таємниць у своїх книгах розкриває письменник і дослідник визвольного руху Микола Руцький.

В селі Рудка відбулась змістовна зустріч біля місцевої школи, на фасаді якої розміщена пам'ятна дошка Григорію Чуйковському – командирі загону УПА, який загинув на цих теренах.

Пробіг здійснено за таким маршрутом: Демидівка – Рогізне – Вовковиї – Ільпибоки – Калинівка – Рудка – Лішня. Після його завершення учасники поспілкувалися й обмінялися враженнями за обідом на березі ставка.

Загалом у заїзді взяли участь 25 осіб, зокрема підтримати демидівчан приїхали гості з села Мирогоща.

Учасники залишилися задоволені поїздкою, зробили безліч неймовірних фото, милувались чудовими краєвидами і наголосили, що подібні заходи користуватимуться популярністю а веломаршрут може стати туристичним магнітом Демидівщини.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Залучено грант обласного конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, діяльність яких спрямована на роботу з молоддю, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка у 2021 році, у розмірі 20 тис. грн.

Проведено маркування веломаршруту, встановлено інформаційні вказівники з QR-кодами, виготовлено брендovanі футболки і комплекти наліпок на велосипеди.

Залучено партнерів – поліцейського офіцера громади, який забезпечив супровід, медичного працівника.

Досягнення:

Створено передумови для започаткування сталого велосипедного руху в Демидівській територіальній громаді.

Залучено 20 осіб з числа молоді Демидівської ТГ до програми, що сприятиме національно-патріотичному вихованню та формуванню здорового способу життя.

Учасники подолали символічні 30 кілометрів, присвятивши заїзд 30-тій річниці Незалежності України.

Велопробіг пройшов під гаслом популяризації здорового та свідомого способу життя, а також велоспорту як елементу активного та корисного дозвілля та відвідання місць пам'яті

Української повстанської армії на теренах Демидівської територіальної громади. Захід такого масштабу відбувся на Демидівщині вперше, маршрут пролягав через 7 населених пунктів та 7 пам'ятних місць, пов'язаних з діяльністю УПА.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 4) соціальна згуртованість молоді;
- 5) підтримка молодіжних проектів та ініціатив: поширення велоруку в громаді, створення ініціативної групи для пропагування велоактивностей.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль 11. Сталий розвиток міст та спільнот – проведення велосипедного пробігу спонукало громаду (за участі молоді та місцевої влади) обговорити питання облаштування велосипедної інфраструктури (велодоріжок, велостоянок, парків розваг) та розвитку краєзнавчих маршрутів.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

- Google Forms – для формування команди учасників велопробігу, фінального опитування учасників та збір пропозицій і зауважень;
- Facebook – для створення події, поширення інформації про підготовку, реалізацію практики;
- Google Maps – для прокладання маршруту, маркування траси, визначення основних параметрів траси;
- Publisher – для створення афіш і постерів.

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=3Sznm9hyjcc>

Практика:

«ДИКТАНТ ПРОСТО НЕБА ДО ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ»

Організація: Молодіжна рада Дніпра

Місце діяльності: м. Дніпро,
Дніпропетровська обл., Україна

Авторка практики: Терентьева Марія
Сергіївна

Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:
mrdnipro2016@gmail.com

Період впровадження практики:
28.06.2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують
практику: Рекорд, культура, патріотизм,
сучасність, молодь

Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):

Низький рівень культури та патріотизму,
необхідність створити місту імідж сучасного
культурного центру.

Опис практики:

В Дніпрі було проведено рекордний диктант за участі Олександра Авраменка, українського педагога, теле- та радіоведучого, із залученням понад 1000 учасників.

Мету заходу було визначено виходячи з результатів попереднього впровадження практики. «Диктант просто неба» мав привернути увагу мешканців міста до значення української мови. Захід сприяв створенню для міста іміджу сучасного патріотичного культурного центру; підвищив рівень культури та патріотизму.

Завдяки залученню популярної серед молоді медійної особистості – Олександра Авраменка – вдалося привернути до події увагу молодих людей.

Текст диктанту – оригінальний, присвячений Дню Конституції. Його підготувала Молодіжна рада Дніпра та відредагував Олександр Авраменко задля забезпечення належного рівня складності.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Олександр Авраменко, український педагог, теле- та радіоведучий;
- волонтери ГО «Хелпери Дніпра»;
- члени Молодіжної ради Дніпра
- матеріальні ресурси, надані програмою «Культурна столиця».

Досягнення:

- Близько 1000 мешканців та гостей міста Дніпра одночасно написали диктант до Дня Конституції України.
- Вже вдруге в місті проходить подібний захід – минулого разу диктант зібрав близько 300 учасників.
- Усі учасники заходу отримали сертифікати, було обрано 3 переможців, які найкраще впоралися із завданням.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 4) Соціальна згуртованість молоді – під час заходу учасники мали змогу знайомитись, обмінюватись досвідом та переглядати помилки одне одного.
- 8) Змістовне дозвілля молоді – хедлайнером заходу став відомий український педагог Олександр Авраменко, молодь мала змогу поспілкуватися з наставником та отримати корисний досвід.

Захід сприяв підвищенню культурного рівня всіх верств населення. У написанні диктанту взяли участь всі категорії населення, завдяки чому вдалось об'єднати різні покоління та соціальні групи.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль 4: Якісна освіта.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовувалася оргтехніка, для публікації анонсів та комунікації застосовувалися соціальні мережі (Instagram, Facebook, Viber, Telegram).

Посилання на фото/відео:

<https://nashemisto.dp.ua/2021/08/03/u-dnipri-na-gorodili-najstarshu-uchasnicju-diktantu-prosto-neba/>

https://youtu.be/URn2D_Q58I0

https://youtu.be/3LnyFuuEE_M?t=190

**Практика: Соціальний проект
«МІЙ ДОНОР»****Організація:** Молодіжна рада Хмельницького**Місце діяльності:** м. Хмельницький**Авторка практики:** Козак Анастасія Сергіївна,
голова Молодіжної ради Хмельницького**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
anastasya.kozak@gmail.com**Період впровадження практики:**
з 14 червня 2019 р. донині**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Донорство, свідомість,
стереотипи, благодійність, активізм**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

На жаль, донорство в Україні стало проблемою хворих та лікарів, а не справою суспільства. Населення недостатньо обізнане у питаннях, пов'язаних із донорством крові, через недостатнє висвітлення цієї проблеми. Про потребу в донорській крові та її компонентах більшість громадян довідуються, коли біда

стається у них або їхніх знайомих, хоча донорство сьогодні є соціально необхідною справою. Ми знищуємо стереотипи щодо донорства (що це боляче, шкідливо для здоров'я, нестерильно) й популяризуємо безоплатне донорство крові та її компонентів на сталій основі. Проект функціонує вже два роки, з 14 червня 2019 р. За цей період нам вдалося залучити майже 400 осіб, включно з відомими хмельничанами, до стабільного донорства на волонтерських засадах.

Аналіз потреб молоді:

Навесні 2019 року було проведено інформаційну роботу шляхом персональних відкритих зустрічей з шкільною та студентською молоддю. Результати опитувальників було висвітлено на сторінках Молодіжної ради Хмельницького. До збору інформації були залучені інформаційні інструменти міської влади та засоби масової комунікації.

Опис практики:

Безоплатне донорство крові на постійній основі «#МійДонор – #СвідомийДонор».

У 2019 році соціологічні опитування та аналіз ситуації з донорством у Хмельницькому показали, що людей, які зацікавлені у донорстві або є донорами на постійній основі, мінімальна кількість, що зумовлено пануванням негативних стереотипів про процеси здачі крові. Була визначена основна мета проекту – популяризація безоплатного донорства крові та її компонентів на сталій основі, щоб банк крові міста постійно був наповнений, аби в майбутньому мінімізувати критичні випадки пошуку донорів крові. Молодіжна рада Хмельницького налагодила співпрацю з Хмельницьким обласним центром служби здачі крові та 14 червня, у Всесвітній день донора крові, провела перший колективний похід, до якого долучилися представники активної молоді міста, які бажали стати донорами. Налагоджено мережу співпраці з інститутами громадянського суспільства, закладами вищої освіти, міською владою задля залучення їх представників до систематичних колективних походів з метою популяризації донорства серед широкої цільової аудиторії.

За період роботи до проекту долучилися близько 400 осіб, включно з відомими хмельничанами, зокрема: інстаблогерка Олена Мандзюк, гумористи Олександр Степаненко та Дмитро Зелінський, лідер гурту «Тартак» Сергій Строян, віцепрезидент Всеукраїнської федерації регбі Олег Плахотнюк та багато інших (підприємці, артисти, депутати, чиновники, громадські активісти). Близько сотня з них – на регулярній основі.

Наразі координатори проекту працюють над розробкою

Регіональної програми розвитку донорства крові та її компонентів і мобільним застосунком «Мій донор». Проект функціонує завдяки підтримці соціально відповідального бізнесу.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Матеріальні та фінансові ресурси (на розробку та виготовлення мерчу, друкованої продукції, зйомку інформаційних відео тощо) надані партнерами: Управління молоді та спорту Хмельницької міської ради; ТЦ «Woodmall», поліграфічною фірмою «Триада-М», мережею кінотеатрів «Multiplex», закладом харчування «Pronto pizza».

Людські: за період роботи до проекту долучилися близько 400 осіб включно з відомими хмельничанами, зокрема: інстаблогерка Олена Мандзюк; гумористи Олександр Степаненко та Дмитро Зелінський; лідер гурту «Тартак» Сергій Строян; віцепрезидент Всеукраїнської федерації регбі Олег Плахотнюк та багато інших (підприємці, артисти, депутати, чиновники, громадські активісти).

Власні ресурси: над проектом працюють п'ять координаторів виключно на волонтерських засадах. Ведуться сторінки у Facebook та Instagram – висвітлюємо діяльність проекту та різноманітні аспекти донорства крові. Щомісяця координатори супроводжують колективні походи донорів до Центру служби крові. Команда координаторів працює над постійним залученням партнерів.

Досягнення:

Якісні зміни: у Хмельницькому обласному центрі служби крові тепер завжди є достатня кількість крові, необхідної для задоволення потреб хмельничан. Середній вік донорів Хмельницького знизився з 35 до 27 років, що свідчить про залучення молоді.

Кількісні показники: за роки функціонування проекту нам вдалося залучити понад 360 донорів (усі здають кров безкоштовно, близько сотні – на постійній основі), врятувати близько 500 життів та загалом поповнити банк крові на 150 літрів.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

4. Соціальна згуртованість молоді. Мета проекту «Мій донор» – популяризація серед молоді системного безоплатного донорства крові та її компонентів, що сприяє регулярному поповненню банку крові та руйнуванню стереотипів щодо донорства.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Проект «Мій донор» популяризує донорство крові та її компонентів на стабільній основі, що, окрім низки переваг від держави, має і позитивні наслідки для здоров'я донора. Уся здана кров проходить лабораторні перевірки, тож донори отримують безкоштовний розширений аналіз крові, зокрема на низку інфекційних захворювань, таких як: кір, туберкульоз, малярія, ВІЛ/СНІД тощо. Ці дії сприяють зниженню рівня захворюваності на зазначені хвороби серед населення та попередженню осіб про можливу наявність інфекцій. Саме тому проект «Мій донор» відповідає Цілі сталого розвитку 2 «Міцне здоров'я».

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

До висвітлення реалізації проекту постійно залучаються засоби масової інформації регіонального рівня: МТРК «Місто», «TV7+ Хмельницький», «Перший подільський телеканал», «33 канал», «Суспільне. Поділля».

На початку реалізації проект висвітлювався лише на сторінках Молодіжної ради Хмельницького. З початком карантину активність донорів знизилася, тому ми запустили окремі сторінки в соціальних мережах Facebook та Instagram, щоб повідомляти про нагальну потребу в донорській крові. Наразі працюємо над розробкою мобільного застосунку «Мій донор».

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=xfcBMewXIY>
<https://www.youtube.com/watch?v=0sj9LFqdVjl>
<https://www.instagram.com/donor.khm/>

**Практика: «ПРОГРАМА
УПОВНОВАЖЕННЯ ЖІНОК У
ФУТБОЛІ»****Організація:** БО «БФ «Ліга толерантності»**Місце діяльності:** Івано-Франківськ,
Запоріжжя, Тернопіль**Авторка практики:** Фомічова Юлія
Русланівна**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
loft.cfco@gmail.com**Період впровадження практики:**
Серпень 2020 – липень 2021 р.**Статус практики:** Реалізацію завершено**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Рівність, доступність, впевненість,
компетентність, розвиток**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У березні 2020 р. в Україні затверджено довгострокову стратегію розвитку жіночого футболу, проте для скорочення гендерної нерівності та залучення жінок на всіх рівнях ухвалення рішень суспільству бракує допоміжних програм, здебільшого з популяризації гри та розширення менеджерських і тренерських компетентностей (дані УАФ, U-Report та Держкомстату).

Аналіз потреб молоді:

Команда проєкту спиралась на статистичні дані участі та дані опитувань учасниць попереднього проєкту Школа Холістичного Футболу, який в 2017-19 рр. охопив 530 молодих людей загалом та лише 157 жінок. В трьох розширених фокус-групах 24 респондентки зазначили відсутність впливу на середовище та брак компетентностей (20 та 21 з 24 відповідно).

Опис практики:

Програма уповноваження жіноку футболі розроблена молодими жінками, які досягли успіху в спорті (Анастасія Васишин, воротарка ЖФК «Прикарпаття» та гравчиня національної збірної України з Регбі U19), громадському секторі (Юлія Фомічова, президентка БО «БФ «Ліга толерантності») та бізнесі (Ольга Січка, власниця соціальної крамниці).

Формат передбачав проведення трьох триденних освітніх кемпів для 7-ми делегацій кожен, а сталості навчанню додали практичні елементи з організації відкритих Фестивалів гендерної рівності силами самих випускниць та подальша менторська підтримка у впровадженні ними запланованих проєктів у своїх громадах. Команда проєкту налічувала 12 жінок, які проводили майстерні з лідерства, гендерної рівності, проєктного менеджменту та організації заходів, та 4 чоловіків з ліцензіями «С» від УЄФА та «А» від КОНКАКАФ, які доповнили програму освітніх кемпів сучасними тренерськими практиками.

Застосовано такі підходи:

- HeForShe («Він для Неї»): ми запросили прихильних до гендерної рівності чоловіків із компетенціями, яких немає у знайомих жінок;
- орієнтація на потреби молодих людей громади на основі попереднього аналізу очікувань та адаптації змісту кожного з кемпів.

Сюжети про освітні кемпи та Програму уповноваження жінок вийшли на телеканалах «Футбол 1», «Суспільне ТВ» та «Файне місто», «Українському радіо – Тернопіль».

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Угоди з громадами про безоплатну оренду стадіонів та приміщень, дискусійні презентації від ФН ООН, майстерні від волонтерів Європейського корпусу солідарності з Туреччини та професійного тренера з Гватемали, семінари від Анастасії Романюк, рефері ФІФА, матеріали від Фонду імені Гайнріха Бьоля, фінансування Програми спільнот Фондації ФІФА.

Досягнення:

- Програму пройшли 126 учасниць (21 делегація з 10 областей України).
- 92% учасниць відзначили розвиток лідерських, тренерських або менеджерських компетентностей.
- Надана менторська підтримка делегаціям, які провели 18 популяризаційних заходів.
- У 21 громаді середній рівень представленості дівчат у футбольних секціях підвищився до 31% (було 7%).

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Соціальна згуртованість молоді починається з доступності та включення всіх, числі зокрема шляхом досягнення гендерної рівності, нівелювання різниці в оплаті однакової праці, створення умов для розвитку рольових моделей тощо.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

- №5. «Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток», а саме виконанню глобальних завдань 5.1 «Повсюдно ліквідувати всі форми дискримінації щодо всіх жінок і дівчаток» та 5.5 «Забезпечити всебічну і реальну участь жінок і рівні для них можливості для лідерства на всіх рівнях прийняття рішень у політичному, економічному та суспільному житті»;
- №4. «Забезпечення всеосяжної і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх», а саме виконанню завдання 4.5 «До 2030 року ліквідувати гендерну нерівність у сфері освіти і забезпечити рівний доступ до освіти та професійно-технічної підготовки всіх рівнів для уразливих груп населення».

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовувались цифрові інструменти Google, зокрема Docs – для спільної розробки програми та мозкового штурму; Forms – для опитування учасниць; Slides – для створення навчальних презентацій та логічної моделі програми, Jamboard – для дизайну інфографіки, Sheets – для візуалізації дошки канбан із завданнями членкинь команди та строками виконання.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/loft.cfco/posts/4125446924156320>

<https://www.facebook.com/loft.cfco/posts/4238557966178548>

<https://www.facebook.com/loft.cfco/posts/4305696222798055>

Практика: Відкритий творчий простір для молоді «#НІЖИН_CREATIVE»

Організація: Комунальний заклад «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області, Молодіжна рада Ніжинської міської ОТГ, Відділ у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради

Місце діяльності: м. Ніжин

Автори практики: Комунальний заклад «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області, Молодіжна рада Ніжинської міської ОТГ, Відділ у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
nizhnyouthcenter@gmail.com

Період впровадження практики:
26.06.2021, 12.08.2021

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Творчість, креатив, самореалізація, молодь, спільнота

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Відвідувачі заходів Молодіжного центру неодноразово проявляли власні таланти в різних царинах – співи, гра на музичних інструментах, поетичні здібності, художні схильності тощо. Тож до Дня молоді було вирішено у співпраці з Молодіжною радою та Відділом у справах сім'ї та молоді організувати

відкритий творчий простір для молоді «#Ніжин_creative», що згуртує талановиту молодь і дасть їй змогу продемонструвати свій хист широкому загалу.

Аналіз потреб молоді:

Під час планування святкування Дня молоді в Ніжині було організовано зустріч робочої групи до якої входили представники Молодіжного центру, ГО «ЛІМ», Молодіжної ради, Відділу у справах сім'ї та молоді, а також найактивніших відвідувачів Молодіжного центру.

Було проаналізовано різні звернення та запити молоді міста до представників КЗ НММЦ та МР НМТГ щодо різнопланових заходів творчого спрямування та вирішено організувати відкритий простір для молоді #Ніжин_creative.

Опис практики:

Етап планування: зустріч робочої групи, налагодження партнерських зв'язків, розподіл обов'язків, проведення інформаційної кампанії.

Етап реалізації: комунікація із зареєстрованими учасниками, створення відкритого простору, проведення відкритого мікрофону (музичні, вокальні, літературні здібності), організація простору творчих майстрів (виставка малюнків, виробів, аксесуарів).

Етап оцінювання і моніторингу: обговорення з учасниками відкритого простору, фотозвіт у соцмережах.

Завдяки успішності першого відкритого простору молодь самостійно ініціювала проведення аналогічного заходу до Міжнародного дня молоді. Як бачимо, молодь залучена на всіх етапах реалізації практики – від планування до оцінювання. Інноваційність практики полягає в тому, що це перший відкритий творчий простір для молоді у Ніжинській ТГ.

Реалізація цієї практики сприяла посиленню партнерства між різними структурами організацій, які працюють з молоддю, та молодими людьми в цілому.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси

Матеріальні: меблі, подарунки, ноутбук, кавабрейк, приміщення.
Людські: представники КЗ НММЦ, МР НМТГ, Відділу у справах

сім'ї та молоді.

Фінансові: кошти Відділу у справах сім'ї та молоді в рамках програми, кошти КЗ НММЦ.

Додатково залучені ресурси

Матеріальні: техніка Управління культури Ніжинської міської ради, техніка проекту MASTER DJ.

Людські: представники Управління культури Ніжинської міської ради, представники проекту MASTER DJ.

Фінансові: внесок проекту MASTER DJ.

Досягнення:

- Згуртована спільнота творчих та креативних молодих людей Ніжина, яка є потенційною ініціаторкою подібних заходів, що сприяє розвитку та розкриттю нових талантів в громаді.
- Охоплено 250 молодих людей міста.
- Посилено співпрацю між партнерами, організаторами та представниками організацій, що працюють з молоддю.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Соціальна згуртованість – відкритий простір об'єднує талановиту молодь та понукає до розкриття талантів і розширення можливостей.

Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування – організація такого простору сприяє поєднанню різних видів творчості та створює можливість для спільних творчих активностей.

Підтримка молодіжних проектів та ініціатив – поштовхом до започаткування практики стало бажання молодих людей розкрити свої таланти та заявити про себе місту.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

5. Гендерна рівність – відкритий простір об'єднав талановитих молодих людей незалежно від статі.
16. Мир та справедливість – відкритий простір доступний для кожного / кожної, хто хоче реалізувати власний потенціал.
17. Партнерство заради сталого розвитку – партнерство організацій, які працюють з молоддю, дає змогу більш комплексно підходити до проблеми самореалізації молоді.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

На всіх етапах впровадження практики застосовувалися такі цифрові інструменти: Google-форма, Telegram, Facebook, Instagram, Canva, InShot, Google-календар, Qr-коди, Gmail, Word. Це допомагало реєструвати учасників, отримувати зворотний зв'язок, запит молодих людей, розробляти дизайн, планувати та комунікувати з учасниками, залучати аудиторію та розміщувати інформацію про проведення відкритого простору, оголошення, промо-матеріали та звіти.

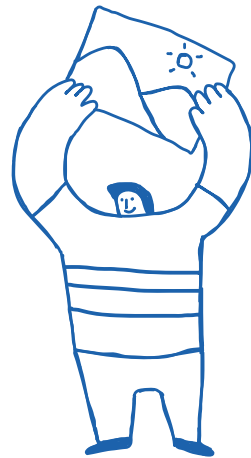
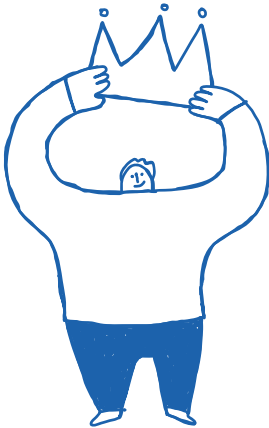

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/979892126187546>

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/950272715816154>

<https://www.facebook.com/kate.pilipenko.92/posts/888528381736723>

**Практика: Веломаршрут
«Менонітська стежка»****Організація:** Веломаршрут «Менонітська стежка»**Місце діяльності:** Широківська сільська рада, Запорізький район, Запорізька область**Автори практики:** Кислинська Ганна, Якубіна Анастасія, Гусакова Катерина**Контактна адреса електронної пошти авторів практики:**
anastasiazp@ukr.net**Період впровадження практики:**
Березень 2021 р – донині**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують практику:** Історія, велосипед, дозвілля, молодь, драйв**Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Територія Широківської ТГ має багатий, але не розкритий туристичний потенціал – історико-культурні місця, об'єкти різних епох та всі можливості для розвитку туризму.

«Менонітською стежкою» запроваджуємо велотуризм, зберігаємо спадщину, прищеплюємо любов до громади через згуртованість, обізнаність мешканців.

Аналіз потреб молоді:

За результатами опитування серед молоді віком 14-35 рр. (195 осіб) виявлено, обговорено та презентовано основні потреби, проблеми молодих людей Широківської територіальної громади.

Опис практики:

Метою проєкту є збільшення туристичної привабливості території громади для молодих людей шляхом створення одноденного туристичного веломаршруту.

Реалізація проєкту передбачає: розробку інформаційного контенту (інтерактивна мапа, GPS-трек, QR-код); проведення рекламної інформаційної кампанії (офіційний сайт Широківської ТГ, соціальні мережі – Facebook, Instagram, місцеві ЗМІ); облаштування веломаршруту (туристичні знаки, інформаційні щити, покажчики, стоянки для велосипедів); ярмарки виробів народного мистецтва та крафтової продукції; стимулювання молоді до «ролі екскурсовода».

Основною цільовою групою є хлопці та дівчата. Завдяки безкоштовному веломаршруту відбувається згуртування молоді, заохочення її до участі в житті громади, ознайомлення її з історичним надбанням – так молодь залишається в громаді. Облаштовано стоянки для велосипедів, тож відпочивальники можуть здійснити пішу прогулянку серед мальовничих пейзажів. Організовано підвіз бажаючих з віддалених населених пунктів. Цією територією часто мандрують, але не всі знають про наявні на ній історико-культурні об'єкти, місцеві легенди. Розвиток маршруту сприятиме залученню міських мешканців, які зможуть, подорожуючи велосипедами, відпочити від рутини. У реставрованій менонітській будівлі проводитимуться ярмарки крафтової продукції і виробів народного мистецтва.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

До ініціативи з організації вело маршруту залучено 12 учасників. За сприяння Широківської сільської ради та КУ «Центр культури та дозвілля, сім'ї, молоді, спорту туризму» Широківської сільської ради проводиться інформаційна кампанія. Реставрація менонітської будівлі здійснюється у співпраці з місцевим фермером.

Досягнення:

- Активістами здійснено тестовий заїзд новим вело маршрутом.
- Надруковано 500 примірників мапи «Веломаршрут «Менонітська стежка».
- Отримано грант (3 тис. \$) на облаштування веломаршруту (фотозони, інформаційні таблички, вказівники, зупинки).
- До Громадського бюджету подано проект «Діджиталізація веломаршруту «Менонітська стежка».

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика передусім пов'язана зі сферою 4: завдяки реалізації ініціативи від місцевої молоді підвищено рівень згуртованості молодих людей, вони отримали стимул залишатися в громаді, створювати, брати участь у молодіжних проектах.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль № 9. Інновації та інфраструктура. Вперше на території Широківської громади впроваджено велотуризм. Надалі планується створення та облаштування ще кількох веломаршрутів. Практику можна масштабувати на території інших громад, де є об'єкти історико-культурної спадщини. Можна також змінювати спрямованість маршруту (об'єкти фермерської діяльності, бізнесу тощо).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Цифрові інструменти: Google-форми (анкета, реєстраційна форма учасників), сторінки в соціальних мережах, онлайн-зустрічі. Інструменти участі: публічні консультації, Громадський бюджет.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/menonitska.stezhka>

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА
ЕКОЛОГІЯ1
ПРАКТИКА**Практика: «SWAP PARTY»**

Організація: Комунальний заклад Білоцерківської міської ради Об'єднання клубів за місцем проживання «Дивосвіт», клуб за місцем проживання «Молодіжний центр»

Місце діяльності: місто Біла Церква, Київська область

Авторка практики: Степченко Лілія Вікторівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
stepchenko.liliya777@gmail.com

Період впровадження практики:
Жовтень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Екологічність, обмін, оновлення, згуртованість, інноваційність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Передумовою реалізації практики стала екологія планети. Адже в гонитві за модою люди не замислюються тим про те, що викидають на сміттєзвалища майже нові речі. Відповідно,

щороку збільшується попит на речі з текстилю, на виробництво яких витрачаються водні, рослинні, організаційні та людські ресурси.

Аналіз потреб молоді:

Перед започаткуванням практики проводили онлайн-опитування в соціальних мережах Молодіжного центру, а також спілкувалися з нашими відвідувачами, аби дізнатися чи підтримують вони впровадження такої практики.

Опис практики:

Обмін одягом, або swap, – це можливість без витрат оновити гардероб, позбутися старих, але хороших речей, швидко та легко знайти потрібне. Але головне завдання – підтримати та покращити екологічний стан планети, привчати молодь до свідомого споживання. Swap Party стає дедалі популярнішим форматом вечірок не тільки в Україні, але й у світі.

Результат, яким ми пишаємось: понад 40 молодих людей долучилися до нашого заходу, з радістю обмінялися речами, поспілкувалися, та наголосили на необхідності проведення таких вечірок і надалі.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси: 4 працівника та 2 волонтера Молодіжного центру. Swap Party проводилася в приміщенні Молодіжного центру. Під час заходу використовували музичну апаратуру (колонки, мікшерний пульт, мікрофони). До заходу долучилися 40 молодих людей, які принесли речі на обмін.

Досягнення:

- 40 осіб взяли участь в заході;
- на обмін принесли 120 одиниць одягу та аксесуарів;
- отримали понад 70 позитивних відгуків від містян; внесли захід до списку постійних практик.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

10. Сталий розвиток та екологія.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика стосується таких цілей: 12. Відповідальне споживання; 13. Захист планети; 17. Співпраця заради досягнення цілей.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

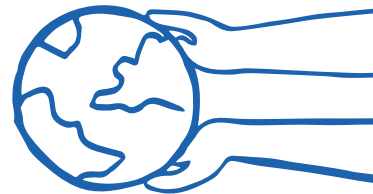
Реалізація практики тісно пов'язана з використанням цифрових інструментів:

- соціальних мереж Instagram та Facebook – для реклами заходу та публікації звіту;
- Google-форм – для реєстрації учасників.

Посилання на фото/відео:

<https://photos.app.goo.gl/hvrcuDNNLSAhtyHX7>

**Практика: «ЛІДЕРСЬКА
ECO_TRASH_TRAVEL»**

Організація: Районна спілка дитячих об'єднань «Терноцвіт» (комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр дитячої та юнацької творчості «Терноцвіт»)

Місце діяльності: Тернівський район, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.

Авторка практики: Капуста Катерина Володимирівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
katerinakapusta5@gmail.com

Період впровадження практики:
Березень 2021 р – донині

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: лідерство, екоактивізм, громадянське виховання молоді, екосвідомість, змістовне дозвілля

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Практика спрямована на формування екосвідомості, поширення екоактивізму та волонтерства серед учнівської молоді, підвищення престижу свідомого споживання та сортування й збереження природних ресурсів, формування культури відпочинку, зеленого туризму, культури змістовного дозвілля та любові до малої батьківщини.

Аналіз потреб молоді:

Щорічно на початку навчального року молодь, що входить до Ради лідерів районної спілки дитячих об'єднань «Терноцвіт» проводить анкетування та опитування серед учасників дитячих об'єднань Тернівського району задля визначення їх потреб, проблем та запитів. Також в районі діє Лідерський START UP школа юних лідерів «#Leaderjunior», учасники якої й стали ініціаторами та учасниками практики.

Опис практики:

Суть проєкту полягає в організації та проведенні щотижневих екоподорожей молоді районом та містом під назвою «ECO_trash_TRAVEL», під час яких молоді люди спілкуються, насолоджуються мальовничими місцинами рідного краю, фотографують локації з гарними краєвидами і виставляють у соцмережі з геолокацією, тим самим пропагуючи зелений туризм, змістовне дозвілля, рекламуючи красу рідного краю. Але головним акцентом подорожі є прибирання сміття, що лишається після жителів та відпочивальників. Це також фіксується на фото «До» і «Після» і висвітлюється у соцмережах учасників: так поширюється філософія екоактивізму та свідомого споживання. Сміття сортується і здається на переробку. Важливими показниками результативності нашого проєкту стали кількість учасників подорожей – від 7 до 50 осіб, перехід більш ніж 20 сімей (батьків, родичів наших активістів) до свідомого сортування побутових відходів, наслідування наших активностей жителями району і молоддю міста. Формування в молоді сучасного світогляду, розуміння важливості проактивної соціальної позиції, участі в процесах змін у своїй громаді та за її межами допомагає плекати когорту свідомих молодих громадян, які творитимуть зміни в суспільстві з акцентом на екологічність та змістовне дозвілля.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Випускники школи юних лідерів «#Leaderjunior»;
- рада лідерів районної спілки дитячих об'єднань «Терноцвіт»;
- президенти та актив дитячих об'єднань закладів освіти Тернівського району міста Кривого Рогу;
- лекції «Сортування побутових відходів» від ЗПП «Чисте місто»;
- тренери та амбасадори програм Giz Values_HappyUkraine, «Школи МИРотворчості», «Школи успіху» від Klitschko Foundation;
- Власні ресурси. Проведення тренінгів з командотворення та проєктного менеджменту, ткоактивізму, рекламний супровід проєкту\$
- добровільні внески на придбання матеріалів для прибирання та сортування побутових відходів.

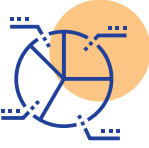

Досягнення:

осіб взяли участь в заході;

на обмін принесли 120 одиниць одягу та аксесуарів;

- отримали понад 70 позитивних відгуків від містян;
- внесли захід до списку постійних практик.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- участь молоді в процесах демократизації (висвітлення для молоді різноманітних шляхів її участі в демократизації школи, громади, органів місцевого самоврядування, можливостей внесення пропозицій щодо їх покращення та розробки конкретних проектів у відповідних сферах);
- розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади (молодь самостійно розробила та реалізовує цей проект у громаді і для громади);
- соціальна згуртованість молоді (молоді люди спілкуються і обговорюють нагальні питання та спільно їх вирішують);
- підтримка молодіжних проектів та ініціатив (ініціатива підтримана дорослими жителями району, що теж долучились до її реалізації);
- волонтерство (всі учасники проекту діють виключно, на волонтерських засадах);
- змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування (проект спрямований на популяризацію екотуризму, подорожей рідним краєм, спілкування з природою та однодумцями);
- сталий розвиток та екологія (проект має безпосередню екоспрямованість, націлений на популяризацію екоактивізму та екосвідомості, збереження природних ресурсів та довкілля).

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Цілі №№ 3, 11, 12, 13, 14, 15, 17.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Instagram – для промоції заходів проекту, звітної інформації, зворотного зв'язку.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/groups/75070852>
<https://youtu.be/dZi12X6MILk> 5114993/permalink/1621838971335273/

1
ПРАКТИКА**Практика: Молодіжний саміт
«GET HIGH TOGETHER»**

Організація: ГО «Центр інноваційного, соціального, фізичного та інтелектуального розвитку Піпл.юа»

Місце діяльності: Мелітопольська територіальна громада, Запорізька область

Авторка практики: Несват Тетяна Володимирівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
nesvat.home@gmail.com

Період впровадження практики:
Травень–вересень 2021 р. (I етап)

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Молодь, можливості, працевлаштування, покращення, діалог

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Підготовка до проведення індексу благополуччя молоді показала, що за 2020 рік з міста виїхали 8000 молодих (загальна чисельність населення – 156000). Основна причина

виїзду з міста – відсутність роботи для молоді, однак при цьому більшість підприємств скаржаться на відсутність кадрів, і досвідчених, і без досвіду.

До започаткування проєкту нас підштовхнули такі виклики, як непопулярність роботи в місті, активізація реклами щодо роботи за кордоном. Мета проєкту – демонстрація економічних можливостей Мелітополя для молоді міста та району, спонукання молодих людей з району розглянути можливість отримання освіти чи першого робочого місця в місті.

Аналіз потреб молоді:

У 2020 році було проведено дослідження Індекс благополуччя молоді м.Мелітополя, яке показало основні проблеми молоді по 7 індикаторам: економічні можливості, освіта, участь у громадському та політичному житті, здоров'я, безпека, інформаційні та комунікаційні технології. За результати дослідження були внесені зміни до міської програми та розпочато впровадження нових заходів, які б посприяли покращенню показників Індексу благополуччя молоді.

Опис практики:

В Індексі благополуччя молоді найнижчим став показник «Економічні можливості» (0,53 за максимального значення 1). На підставі цього було активізовано роботу з підприємствами міста, які зацікавлені в працевлаштування молоді, можуть працевлаштовувати молодих людей без досвіду роботи та готові презентувати себе й свої технічні, організаційні можливості молодим громадянам міста та Мелітопольського району.

Етапи реалізації проєкту:

1. Збір інформації про підприємства, готові працювати з молоддю (зібрано інформацію про 14 підприємств).
2. Розробка та друк блокнота-інформатора з вакансіями та інформацією про економічні можливості в місті.
3. Організація панельної дискусії з представниками влади, бізнесу та громадськими активістами щодо вимог до працевлаштування та сучасних потреб молоді; участь у заході взяли 100 представників молоді.
4. Презентація підприємств та організацій міста, які мають актуальні вакансії для молоді, у форматі «живої бібліотеки».
5. Фокус-групи з молодими людьми для виявлення їхнього ставлення до еміграції та розуміння власних можливостей.
6. Організація вечірньої програми для налагодження комунікації молоді міста та району.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

До реалізації були залучені кошти з місцевого бюджету, а також грантові кошти. Крім того, були задіяні комунальні служби міста для підготовки вуличних локацій, волонтери організації та вуличні музиканти для вечірньої програми.

Досягнення:

100 представників молоді ознайомилися з 14 підприємствами міста; під час саміту на розгляд компаніям подано 10 резюме; проблему масової еміграції молоді висвітлено для представників влади, бізнесу та громади.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини: у форматі живого діалогу молодь міста отримала інформацію про підприємства міста, приклади працевлаштування молодих громадян без досвіду роботи, що свідчать про зниження рівня дискримінації молодих фахівців.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика спрямована на реалізацію Цілей №№ 4,8,10, 17, адже проєкт передбачав освітні заходи, скорочення нерівності, налагодження співпраці та формування нових партнерських відносин.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для реєстрації учасників використовувалась Google-форма; у соціальних мережах було розміщено відео-запрошення, що посприяло поширенню інформації серед молоді міста та району.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/drive/folders/1WQyAPE-JRdCOrq1EeEFHkamSuY-wpK09L?usp=sharing>

**Практика: МОЛОДІЖНА
ПРИЙМАЛЬНЯ МАРІУПОЛЯ****Організація:** Молодіжна приймальня
Маріуполя**Місце діяльності:** м. Маріуполь, Донецька
область.**Автори практики:** Дресвяннікова Віолетта
Дмитрівна, Козицька Аліна Олексіївна**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
violetta.dresvyannikova@gmail.com**Період впровадження практики:**
3 січня 2021 року - дотепер**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, консультації, онлайн,
компетентно, швидко**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Відсутність у молоді швидкого та дієвого механізму отримання відповідей на питання (юридичні, економічні, соціальні тощо). Молодіжна приймальня покликана якісно поліпшити соціальний аспект життєдіяльності молоді м. Маріуполя, а також підвищити рівень довіри до міської влади шляхом консультування молоді з нагальних та актуальних питань.

Аналіз потреб молоді:

Проводили опитування серед молоді міста Маріуполя, зустрічі зі школярами та студентами, де обговорювали зазначену проблематику.

Опис практики:

- I етап: аналіз поточної ситуації у сфері надання консультацій молоді.
- II етап: розробка варіантів вирішення проблеми.
- III етап: залучення коштів для реалізації проекту.
- IV етап: створення Telegram-каналу та його наповнення.
- V етап: початок функціонування, надання консультацій молоді. Інноваційність полягає у використанні платформи Telegram в режимі онлайн. Проект створений активною молоддю Маріуполя та реалізується за підтримки Молодіжної ради Маріуполя.
- VI етап: популяризація проекту на місцевому телебаченні та у мережі інтернет.

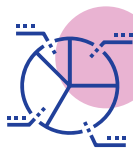
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

3 людини, грант від Національної молодіжної ради, співпраця з Молодіжною радою Маріуполя, Маріупольською міською радою, Маріупольським державним університетом (юридичною клінікою Studconsult).

Досягнення:

Понад 50 консультацій, понад 100 підписників в Instagram, понад 140 підписників у Telegram-каналі.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана з освітою та просвітницькою діяльністю з прав людини, захистом прав людини, просуванням рівності та недискримінації в українському суспільстві, розвитком механізмів забезпечення участі молоді в житті громади, соціальною згуртованістю молоді, підтримкою молодіжних проектів та ініціатив, розвитком молодіжних громадських

організацій, волонтерством, змістовним дозвіллям для молоді та молодіжним таборуванням, адже Молодіжна приймальня охоплює широке коло питань, нагальних для молоді.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика спрямована на інтеграцію Цілей N°N° 4, 11.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Використовуємо платформи Telegram, Instagram, Zoom з метою швидкого та ефективного консультування молоді, проведення заходів.

Посилання на фото/відео:

<https://t.me/molodizhnapruiymalna>

Практика: Адвокаційна кампанія створення Волинського обласного молодіжного центру

Організація: Молодіжна рада Волині

Місце діяльності: Волинська область

Автори практики: Медина Павло, Петрик Дем'ян, Дем'янчук Анастасія

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
pavlomedyna55@gmail.com

Період впровадження практики:
Найактивніша фаза – квітень–жовтень 2020 р.

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Комунікація, вивчення потреб, кооперація, депутати, сесія

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Волинська область, попри сильний, на нашу думку, сектор молодіжної політики в особі різних громадських об'єднань, ініціативних груп та всіх інших спільнот, які працюють у площині розвитку молоді, не мала комунальної установи, яка координувала б роботу молодіжних центрів

на місцях, стала б містком між владою в регіонах і громадськістю, яка хоче створювати центри демократично і якісно, згідно з типовими положеннями.

Як показали опитування активістів у регіонах, їм бракувало обізнаності з нормативними документами, розуміння рівнів відповідальності представників влади, особливо на фоні децентралізації та змін після виборів у жовтні 2020.

Аналіз потреб молоді:

Робота почалася з обрання робочої групи з членів молодіжної ради, яка б взяла на себе координацію всього процесу адвокації. Після цього провівши опитування серед членів молодіжної ради та цільових аудиторій з якими вони працюють ми прийшли до висновку, що такий процес необхідно запускати. Наступним кроком стало глобальне вивчення думки молоді та організацій, які з ними працюють до цього процесу було залучено понад 15 громадських об'єднань, які долучилися до обговорення і в результаті підтримали адвокаційну кампанію спираючись на результати опитування молоді з якою вони безпосередньо працюють про доцільність створення такої установи.

Опис практики:

Вивчивши вищезазначені потреби молоді, команда Молодіжної ради Волині офіційно розпочала процес адвокації створення Комунальної установи «Волинський обласний молодіжний центр».

Для початку було проаналізовано спроби попередніх команд. Обговоривши всі нюанси з представниками громадського сектору Волині, які намагалися просувати це питання на сесію, ми визначили ключові аспекти роботи та підводні камені, яких варто уникати.

На наступному етапі ми створили відкритий лист-звернення, провели зустрічі та обговорення з представниками молодіжного сектору Волині. Нам вдалося заручитися підтримкою 15 молодіжних організацій з різних куточків Волинської області, які також поділяють думку про важливість такої установи, як Волинський обласний молодіжний центр. Зібравши підписи під цим листом, ми запросили всіх підписантів до участі в зустрічі з тодішньою ще головою Волинської обласної ради Іриною Вахович та начальником відділу молоді та спорту Ігорем Дмитришиним. З урахуванням усіх думок молоді, яку опитувала Молодіжна рада Волині та організації-партнери, нам вдалося напрацювати й представити загальну концепцію, мету та завдання Волинського обласного молодіжного центру.

Керівництво області підтримало ініціативу створення та визнало важливість такої установи для розвитку молодіжної політики та молодіжної інфраструктури на місцях.

Далі розпочався другий етап нашої кампанії, що передбачав роботу з документами та численні перемовини.

Слід було дотриматися всіх юридичних вимог до процесу створення комунальної установи. Ігор Дмитришин та Яна Романюк займалися підготовкою паперів, а Павло Медина та Дем'ян Петрик – впровадженням рекомендацій до типових документів та положень згідно з визначеним запитом від молодих людей області. Фахівці брали участь у засіданнях відповідних депутатських комісій, займалися погодженнями з фінансистами та юридичними відділами Волинської обласної ради.

Наступним кроком всі зацікавлені сторони розпочали зустрічі з депутатським корпусом на місцях, переговори через соціальні мережі та під час прийому громадян. Спільними зусиллями до депутатів донесли думку молоді як виборців, пояснили, чому для молодих людей округу важливе створення комунальної установи. Таких зустрічей було проведено понад 25.

Попри паперову тяганину, нам вдалося винести це питання на останню сесію поточного скликання, щоправда, довелося в екстреному порядку виправляти юридичні неточності в документах та перед самим засіданням переконувати депутатів у важливості підтримки створення центру. Зрештою позитивне рішення було ухвалено.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

До реалізації ініціативи долучилися безліч гравців, зокрема й усі члени нашої команди. Впровадження тривало протягом квітня-жовтня.

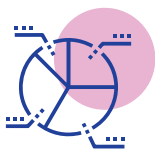
Можна сказати, що свій внесок власними ресурсами зробили як представники молодіжної ради Волині, так і члени всіх організацій, які долучилися, та кожна молода людина, яка взяла участь в опитуванні, поділилася баченням та потребами.

Досягнення:

З 1.01.2021 року офіційно розпочав роботу Волинський обласний молодіжний центр, у штатному розписі якого –4,5 ставки. Центр створив Молодіжний портал Волині, інформаційний ресурс для молоді; співпрацює з владою області у контексті розвитку молодіжної політики та інфраструктури.

Але головним здобутком, напевно, слід вважати консолідацію молодіжного сектору Волині для спільного відстоювання інтересів молоді області. Зараз вже оновлений склад Молодіжної ради Волині стартує з новою адвокаційною кампанією щодо перегляду кількості штатних одиниць Центру та збільшення його бюджетного фінансування.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Ініціатива охопила такі сфери:

- розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади, соціальна згуртованість молоді, підтримка молодіжних проектів та ініціатив;
- участь молоді в процесах демократизації на рівні області (вивчивши всі можливі інструменти та згуртувавши молодь задля однієї цілі, нам вдалося довести важливість і дієвість участі молоді в демократичних процесах).

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Насамперед ідеться про Ціль №11: сталий розвиток міст та спільнот.

Якісна молодіжна інфраструктура має передусім слугувати відкритим та безпечним середовищем для молоді, яка хоче творити зміни. Саме це завдання стоїть перед Волинським обласним молодіжним центром у роботі з наявними просторами та в процесі створення нових. Саме такі простори – рушії демократичних змін у громадах на місцях, саме в них твориться завтрашня країна.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Одним із викликів стали карантинні будні та реалії роботи депутатського корпусу. Консультації з народними обранцями проводилися і в соціальних мережах, і через відеозв'язок.

Одним з активних інструментів адвокації стали соціальні мережі – громадські організації одноставно виступили питання на підтримку створення обласного молодіжного центру і спільно працювали з цільовими аудиторіями.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/pavlomedyna/posts/2469024273394930>

Практика: «MUSIC VS DEATH (Музика проти смерті)» – проведення Днів вуличної музики та створення музичної студії при молодіжному центрі «InTern»

Організація: Комунальний заклад «Тернівський міський молодіжний центр»

Місце діяльності: Тернівська міська територіальна громада

Автори практики: Тутова Анжела Анатоліївна, директор КЗ «ТММЦ»; Бірюкова Анастасія Олексіївна, фахівець КЗ «ТММЦ»

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
ucintern@ukr.net

Період впровадження практики:
3 серпня 2021 року

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Молодь, творчість, доступність, активізація, згуртованість

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Здорове (фізично та психічно) молодіжне середовище є гарантом здоров'я всієї нації та запорукою сталості та успіху соціально-економічного розвитку країни. На жаль, нинішні українські реалії ставлять перед молоддю, особливо з маленьких міст, багато складних

викликів. З метою підтримки й промоції музикантів-початківців та аматорів, створення сприятливих умов для розвитку та самореалізації талановитої молоді, прагнучи своїми ідеями та діями заповнити культурний вакуум у місті та дати відсіч розповсюдженню згубних звичок, творчі тернівчани вирішили об'єднатися в ініціативну групу «Рейв» та реалізувати в Тернівці проєкт «Music VS Death (Музика проти смерті)». Дні вуличної музики та створення музичної студії при молодіжному центрі «InTern» – це саме те, чого потребувала молодь, це дієва противага негативним соціальним явищам (субкультурам, наркоманії, алкоголізму, злочинності).

«Ми – молодь, яка згуртувалась для створення надзвичайної музики. Наше життя наповнюють музика та спорт. В нас є велике бажання змінити наше місто і молодь на краще. Відсутність приміщення для репетицій нас ніколи не лякала. Ми ніколи не зупинялись, адже музика – це наше життя. В наших планах – «вийти з темряви» та навчити молодь всього, що знаємо ми. Створити студію для навчання, де кожен зможе розкрити свій талант у різних напрямках: гітара, ударні інструменти, клавіші, з подальшим створенням молодіжного музичного колективу», – запевнила ініціативна група «Рейв», ініціюючи проєкт.

Аналіз потреб молоді:

Було проведено опитування серед учнівської молоді - молодіжні фахівці відвідували загальноосвітні та професійні-технічні навчальні заклади, а також використовували «Польову практику»; створено Google форму для аналізу потреб молоді та «Скриньку потреб та ініціатив» в КЗ «ТММЦ»; проведено обговорення на засіданні молодіжної ради.

Опис практики:

Проєкт «Music VS Death (Музика проти смерті)» – яскравий приклад реалізації суспільної ініціативи для молоді, разом з молоддю та силами самої молоді. Це приклад того, як ідейні та активні люди запалюють енергією сотні інших сердець. Коли ти справді чогось прагнеш і це важливо для оточуючих, то обов'язково знайдуться однодумці, ресурси та підтримка.

Саме так мрії ініціативної групи «Рейв» (17 творчо обдарованих та активних молодих людей) стали реальністю! Проведення Днів вуличної музики та створення музичної студії при молодіжному центрі «InTern» стало можливим завдяки продуктивній спільній діяльності громадських організацій, активних мешканців, бюджетних установ міста та соціально відповідального бізнесу, а важливу сполучною ланкою виступила сама молодь.

10–11 вересня в Тернівці відбувся фестиваль вуличної музики під гаслом «Молодь проти наркотиків, алкоголізму та злочинності». Формат Днів вуличної музики просто неба дав змогу охопити велику кількість людей. Впродовж фестивалю музиканти-професіонали та аматори, початківці та самоуки, музичні колективи, ансамблі, школи, гурти (не тільки тернівчани, а й мешканці інших населених пунктів Західного Донбасу – представники всіх соціальних верств, зокрема молодь із кризових та малозабезпечених сімей, люди з інвалідністю) мали можливість виступити на сцені та просто неба, показати себе, підняти настрій тернівчанам, а головне – продемонструвати всім, що в місті є справа, навколо якої можна об'єднуватися і з користю проводити вільний час.

Незалежно від соціальної сходинок, на якій перебуваєш зараз, ти матимеш право та можливість бути почутим, навчатись та грати на якісних музичних інструментах, рости та розвиватись духовно і творчо в колі друзів та однодумців, самореалізуватись та бути «включеним» в життя громади. Для музичної студії при молодіжному центрі «InTern» придбано 29 одиниць музичного обладнання та комплектуючих до нього на суму 80 тис. грн. У стінах центру регулярно проводяться заходи із залученням людей з інвалідністю (в молодіжному центрі є єдиний у місті електричний підйомник), тож створення музичної студії стало черговим дієвим інструментом соціалізації вразливих верств населення міста. З першого дня свого існування студія стала улюбленим місцем для спілкування та творчого обміну між людьми різного віку та соціального стану, зокрема учасників АТО/ООС та людей з інвалідністю.

Проєкт триває. Віримо, що головним його результатом стане впевнена у собі та творчо розвинута молодь із ціннісною орієнтацією на здоровий спосіб життя, з активною громадянською позицією, яка ідентифікує себе зі своїм містом та країною, діє на їх благо та сталий розвиток. Ми зруйнуємо стереотипи. Підтримуємо, мотивуємо та запалюємо. Маленьке місто – великі можливості.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Фінансові ресурси:

- 4150,00 грн – внесок КЗ «ТММЦ», міський бюджет (канцтовари, оформлення, призи, сувеніри);
- 80000,00 грн – внесок компанії ДТЕК в рамках конкурсу міні-грантів «Громада своїми руками» (музичне обладнання, банер);
- 8000,00 грн – внесок ініціативної групи «Рейв» (інформаційна кампанія, транспортні затрати, оформлення локацій та фотозони, організація та проведення дводенного фестивалю).

До проведення фестивалю залучено 20 волонтерів. Приміщення для музичної студії надано КЗ «ТММЦ».

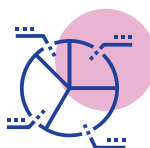
Досягнення:

Кількісні результати:

- Проведено дводенний фестиваль «Дні вуличної музики».
- Кількість учасників та відвідувачів – близько 300 осіб.
- Придбано 29 одиниць музичного обладнання та комплектуючих до нього.
- Очікувана кількість відвідувачів музичної студії – 360 осіб на рік.

Якісні результати:

- Створення сприятливих умов для розвитку та самореалізації талановитої молоді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Ініціаторами та виконавцями проєкту виступила безпосередньо проактивна молодь міста. В результаті реалізації проєкту активізувався волонтерський рух. Дні вуличної музики стали позитивним прикладом продуктивної спільної діяльності соціально відповідального бізнесу, громадських організацій, активних мешканців та бюджетних установ міста для подальшого розвитку соціального активізму та особистих творчих здібностей мешканців, насамперед молоді регіону, а також покращення емоційно-психологічного стану соціально вразливих верств населення, зокрема людей з інвалідністю, та посилення згуртованості місцевої громади.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до таких Цілей: 3. Міцне здоров'я; 10. Скорочення нерівності.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Google-інструменти – для дослідження потреб молоді; реєстраційних форм волонтерів та учасників заходу; розробки афіш, банерів, сувенірної продукції; планування заходів та спілкування з партнерами. Соціальні мережі Facebook, Instagram, Telegram-канали, а також Viber, Youtube – для інформування про проєкт, анонсів заходів і звітування; онлайн-трансляцій репетицій, підготовки та проведення заходу; координації роботи команди та оперативного спілкування з учасниками проєкту.

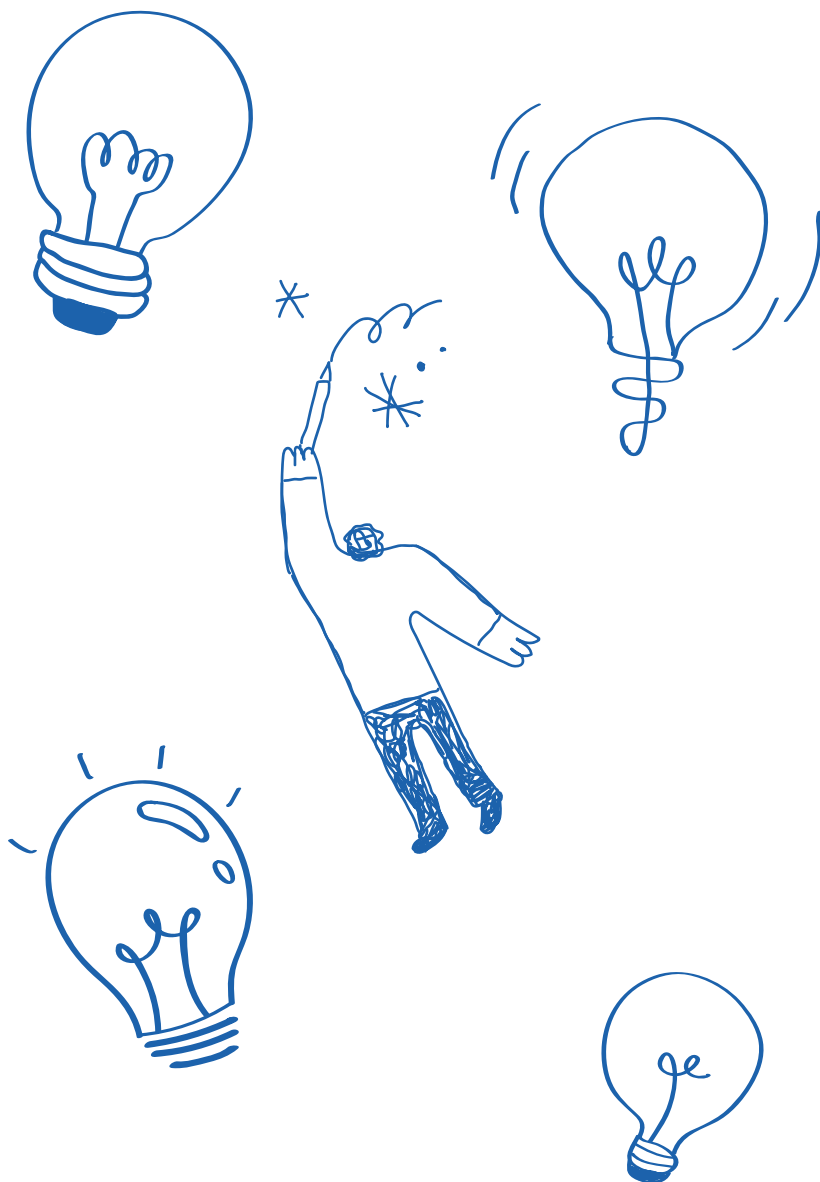

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/YCinTern/posts/1082397055630746>

<https://www.facebook.com/YCinTern/posts/1081362309067554>

<https://www.facebook.com/100001048018693/videos/569857361023376>

**Практика: Наметовий табір
учнівського самоврядування
«ТУСА»****Організація:** ГО «Сумська молодіжна
організація «Лицей»**Місце діяльності:** м. Суми**Автора/ка практики:** Діброва Владислав
В'ячеславович**Контактна адреса електронної пошти
автора/ки практики:**
vladyslav.dibrova@gmail.com**Період впровадження практики:**
Проект щорічний, але сезонний (квітень–
серпень щороку)**Статус практики:** Постійно діюча програма**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Учнівське самоврядування,
проектне мислення, соціальні ініціативи,
дозвілля, наметове таборування**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Наша команда працювала над вирішенням таких проблем:

- недостатній рівень проектного мислення у школярів;
- брак середовищ / платформ для спілкування активу учнівського самоврядування;
- загальне погіршення стану здоров'я і нехтування ним через

гаджето залежність, невнормоване харчування та брак спілкування з природою.

Аналіз потреб молоді:

Наша організація є партнером КЗ «Сумський палац дітей та юнацтва» СМР та долучається кожного першого понеділка до зібрання активу старшокласників міста Суми. На вказаних зібраннях ми обговорюємо проблемні питання, аналізуємо наявні потреби та спільно напрацьовуємо і реалізуємо соціальні ідеї цільової аудиторії в рамках їх учнівських громад.

Опис практики:

Захід проводиться у форматі наметового табору. Метою проєкту визначено розвиток органів учнівського самоврядування, демонстрацію молоді цікавого альтернативного способу дозвілля та популяризацію здорового відпочинку.

Цільова аудиторія проєкту – учні 8–11 класів загальноосвітніх шкіл Сумської області (загалом 120 учасників).

Програма табору передбачала щоденні тренінги на теми «Лідер і команда», «Ефективна комунікація», «Толерантність», «Написання проєктів»; підготовку до виборів (проведення агітації, формування партій, таємне голосування); день самоврядування табору (виконання дітьми обов'язків дорослих у повному обсязі). Таким чином вихованці могли використати знання, отримані на тренінгах, на практиці й на власні очі побачити проблеми, на які зазвичай не звертали уваги раніше, під час роботи в командах.

Найголовніші результати проведення табору:

- поєднання лісо-польового відпочинку з колективним навчанням;
- щире зацікавлення учасників ідеями, які надалі можна реалізувати в повсякденному житті;
- отримання від учасників зворотного зв'язку щодо потреб сучасної молоді та проблеми їх ігнорування дорослими;
- позитивний вплив тренінгу «Толерантність», під час якого діти цілий день працювали зі студентами з Нігерії;
- усвідомлення дітьми необхідності спільної командної роботи задля добробуту учасників табору (особливо в разі отримання виборної посади).

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: 18 членів команди.

Фінансові ресурси: 189 тис. грн – кошти міського та обласного бюджетів;

136 тис. грн – внесок організації та благодійників.

Партнери: Управління молоді та спорту Сумської ОДА, Відділ у справах молоді та спорту СМР, КУ «Сумський міський центр дозвілля молоді» СМР, Сумський державний університет, керівництво Миропільської ОТГ.

Досягнення:

1. Оздоровлено 120 дітей з усієї області.
2. Учасники табору пройшли насичену тренінгову програму з командної роботи.
3. Розроблено 17 соціальних ініціатив / заходів для реалізації на території шкіл / громад, де навчаються / проживають активісти учнівського самоврядування.
4. Покращено комунікацію між 15 активами шкіл регіону.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика проходила у форматі наметового табору; відбирали команди по 4-8 осіб з активу шкіл, щоб показати, що разом можна зробити більше; учасники табору розробили важливі ініціативи, які планують реалізовувати у своїх громадах.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до Цілей 3, 4.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Google-форми (анкети) – для відбору учасників табору.

Сторінки в соціальних мережах – для поширення інформації про практику.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/tabirTUSA>

<https://cutt.ly/LRoY5EG>

Практика: «#МОЛОДІНЕПО 2:0»

Організація: Громадська організація
«Інститут креативних інновацій»

Місце діяльності: м. Житомир

Авторка практики: Безсмертна Вікторія
Ігорівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
bezsmertna.v@kreativ.im

Період впровадження практики:
Кінець 2020 р. – 2021 р.

Статус практики: Реалізація триває

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Дослідження, потреби, молоді
люди, Житомирщина, співпраця

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Однією з провідних проблем формування регіональної та локальної молодіжної політики є відсутність культури дослідження реальних потреб та запитів молодих людей та врахування їх у процесі розвитку молодіжної сфери. Наш проєкт покликаний змінити

практики формування молодіжної політики без повноцінного дослідження потреб молоді як її бенефіціарів; оцінити реальний стан співпраці молодих людей, органів влади і громадських організацій та сприяти посиленню цієї взаємодії; підвищити рівень участі молодих людей в ухваленні рішень та житті громад загалом.

Аналіз потреб молоді:

Першою фазою реалізації практики була оцінка потреб та запитів молодих людей щодо розвитку молодіжної сфери. Методи: онлайн анкетування та проведення фокус груп з молодими людьми. На основі отриманих результатів було проведено серію заходів для спеціалістів та спеціалісток, які працюють з молодими людьми, інститутів громадянського суспільства та молодих людей.

Опис практики:

Дослідження реальних запитів і потреб молодих людей Житомирщини щодо розвитку молодіжної сфери: проведено онлайн-анкетування, в якому взяли участь 537 респондентів / респонденток; проведено 5 фокус-груп протягом січня 2021 р. (47 учасників / учасниць).

Реалізація інформаційної кампанії, розробка та поширення промоматеріалів у партнерських медіа та локальних соціальних мережах: розміщено 67 матеріалів, загальне охоплення інформаційною кампанією – 44 148 осіб.

2 лютого 2021 р. проведено інклюзивний онлайн-захід за участі молодих людей, представників / представниць інститутів громадянського суспільства та структурних підрозділів, що з нею працюють, з метою презентації результатів опитування та вироблення рекомендацій щодо розвитку молодіжної сфери Житомирщини –(22 учасників / учасниць).

Спільно з Департаментом культури, молоді та спорту Житомирської ОДА організовано та проведено серію заходів з питань розвитку молодіжної сфери для представників / представниць структурних підрозділів райдержадміністрацій, міських, селищних, сільських рад, інститутів громадянського суспільства, які реалізують молодіжну політику та національно-патріотичне виховання на місцевому рівні в Житомирській області:

02.04.2021 р. – онлайн-семінар «Форми та методи неформальної освіти у роботі з молоддю»;

07.04.2021 р. – вебінар «Розширення молодіжних центрів (хабів / просторів) на місцевому рівні»;

12.04.2021 р. – вебінар «Співпраця інститутів громадянського

- суспільства з об'єднаними територіальними громадами в умовах децентралізації»;
- 15.04.2021 р. – відеоконференція «Створення та функціонування молодіжних центрів (хабів / просторів) на місцевому рівні», тема «Оцінка потреб молоді Житомирщини»;
- 28.07.2021 р. – вебінар «Оцінка потреб молоді для визначення пріоритетних напрямків молодіжної роботи на локальному рівні»;
- 30.07.2021 р. – круглий стіл «Ефективна молодіжна рада – міф чи реальність».

У липні 2021 р. ініційовано створення молодіжної ради при Житомирській обласній адміністрації.

4-5 вересня 2021 р. спільно з Українською волонтерською службою організовано та проведено Школу волонтерства для 21 молоді людини.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Партнерства:

- ГС «Національна молодіжна рада України» (залучено фінансування для проведення опитування молодих людей).
- Департамент культури, молоді та спорту Житомирської обласної державної адміністрації (організація та проведення заходів, інформаційна підтримка).
- Програма «Активні громадяни» Британської Ради (фінансова підтримка проведення Школи волонтерства в рамках реалізації проєкту соціальної дії «#НаХвиліВолонтерства»).
- Українська волонтерська служба (тренерська команда для проведення Школи волонтерства).

Досягнення:

Якісні:

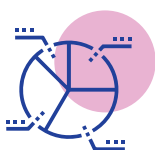
- Врахування результатів опитування під час формування переліку активностей Департаменту культури, молоді та спорту Житомирської ОДА.
- Організовано та проведено серію заходів щодо розвитку молодіжної сфери для представників / представниць структурних підрозділів райдержадміністрацій, міських, селищних, сільських рад, інститутів громадянського суспільства, які реалізують молодіжну політику та національно-патріотичне виховання на місцевому рівні в Житомирській області.
- На основі результатів опитування розроблено проєкти та реалізовано активності ГО.
- Вікторія Безсмертна увійшла до обласної координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання та

молодіжної політики департаменту культури, молоді та спорту Житомирської обласної державної адміністрації.

- Запущено процес створення молодіжної ради при Житомирській обласній адміністрації.

Кількісні:

- Онлайн-охоплення – 67 дописів у соціальних мережах, загальне охоплення – 44 148 осіб.
- Опитування молодих людей: 537 респонденти (заповнення анкетування анкети), 47 учасників / учасниць фокус-груп.
- Проведено 7 заходів спільно з Департаментом культури, молоді та спорту Житомирської ОДА, кількість унікальних учасників / учасниць – 82 особи.
- Проведено Школу волонтерства для 21 молодої людини.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

3) розвиток механізмів забезпечення участі молоді – формування культури оцінювання потреб та запитів молодих людей дає змогу враховувати їх у процесі формування молодіжної політики, що забезпечуватиме її доступність для молодих людей. Також такі підходи сприятимуть активізації молодих людей та їх залученню до процесів ухвалення рішень, що дасть у підсумку якісні та привабливі програми неформальної освіти для молодих людей.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль 4. Якісна освіта. Відповідно до запитів молодих людей формуються теми неформальної освіти та залучаються спеціалісти / спеціалістки з відповідної теми.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Google-форми – для проведення онлайн опитувань;
Zoom та інші інструментів (Kahoot, Jamboard, Mentimeter) – для проведення онлайн фокус-груп та вебінарів.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/drive/folders/1x-huBL0KY6kpoBK7pKll1RqGjE2GCLpK4?usp=sharing>

**Практика: Панельні дискусії
«ГОМІН ЧЕРНІВЦІВ»****Організація:** ГО «Центр молоді Чернівців»**Місце діяльності:** м. Чернівці**Автор практики:** Гуляєв Олександр
Юрійович**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
huliaiev.oleksandr@youthcentrecv.com**Період впровадження практики:**
Квітень 2021 – доні**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Комунікація, безперешкодність,
діалог, фасилітація, зміни**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Більшість молодих людей не є активними учасниками суспільного життя в місті, адже не мають досвіду участі у громадських слуханнях, акціях, петиціях, адвокації тощо. В умовах пандемії процес прямої комунікації молоді з владою став ще складнішим. Є потреба у розбудові неформальних комунікаційних майданчиків.

Аналіз потреб молоді:

ГО "Центр молоді Чернівців" проводила опитування місцевої молоді в рамках щорічного дослідження. Була виявлена потреба у налагодженні прямої комунікації із органами місцевого самоврядування. Посилання на результати дослідження <https://ngo-youthcentrecv.org/research>

Опис практики:

«Гомін Чернівців» – це система модерованих панельних дискусій на суспільно важливі для міста теми. Спілкування відбувається онлайн у голосових чатах на платформі Telegram-каналу «Гомін Чернівців». Під час дискусії присутні два модератори, спеціально запрошені гості з-поміж працівників міської ради, департаментів, депутатського корпусу, представники бізнесу або громадського сектору, а також молодь міста.

Спочатку над розкриттям теми працюють модератори з гостями у форматі запитань-відповідей, потім молодь може поставити свої запитання та вільно поспілкуватися з гостями. Інноваційність методу полягає у зручній та безперешкодній комунікації молоді з людьми, які ухвалюють важливі рішення в місті.

Модератори стежать за збереженням паритету думок, конструктивністю та ввічливістю спілкування.

3 квітня 2021 р. відбулося вже 7 дискусій із загальною кількістю учасників 135 осіб.

Окрім онлайн-формату, проведено 2 офлайн-заходи під час фестивалю з нагоди Дня молоді – на природі та у відреставрованому тролейбусі, який рухався містом.

Результати проєкту: створено координаційні ради при муніципалітеті, започатковано публічні консультації щодо реконструкції громадського простору, лідерів творчої спільноти залучено до суспільного життя міста.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Проєкт реалізовано за підтримки: Європейського фонду підтримки демократії та уряду Канади, Комунальної установи «Молодіжний центр Чернівців «Резиденція молоді».

Досягнення:

Молодь має можливість у зручному форматі безпосередньо спілкуватись із посадовцями, представниками бізнесу та громадського сектору, обмінюватись ідеями та готувати фундамент для співпраці. Створено координаційну раду та проведено публічну консультацію щодо реконструкції громадського простору міста.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

участь молоді в процесах демократизації, соціальна згуртованість та розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

11. Сталий розвиток міст та спільнот.
17. Партнерство заради сталого розвитку.

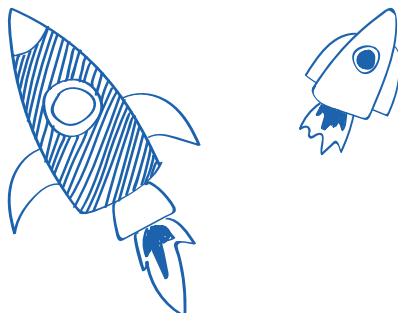
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

1. Платформу Telegram у вигляді голосових чатів.
2. Платформу Facebook для онлайн-трансляції заходу.

Посилання на фото/відео:

- <https://www.facebook.com/molcentre.cv/videos/558220128736343>
<https://www.facebook.com/molcentre.cv/videos/326536629127052>

Практика: Молодіжні простори #YOUTHFULL

Організація: Комунальна установа виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський молодіжний центр»

Місце діяльності: місто Київ

Авторка практики: Попова Альона Олексіївна, начальниця відділу сприяння інноваційній діяльності та міжнародному партнерству

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
alona.popova@scout.org

Період впровадження практики:
Червень 2021 року – дотепер

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Молодіжний простір, можливості, дозвілля, ініціативи, участь молоді

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У сучасній громаді міста Києва досі не було створено відкритих, дружніх до молодих людей просторів, що забезпечували б доступність для молодих киян та сприяли б зростанню суспільно корисної активності молоді міста Київ.

Існувала нагальна потреба привести діяльність Київського

молодіжного центру у відповідність до Закону «Про основні засади молодіжної політики», відповідно до якого Київський молодіжний центр є опорним, діє з метою забезпечення рівного доступу молоді до послуг, що надаються молодіжними центрами в рамках виконання завдань молодіжної політики, раціонального та ефективного використання ресурсів, впорядкування та розвитку мережі місцевих молодіжних центрів, загальної координації їхньої діяльності, розвитку та підтримки молодіжних ініціатив.

Аналіз потреб молоді:

Київським молодіжним центром створена та розповсюджено у навчальні заклади, ІГС та ініціативні групи молоді опитування, щодо потреб та запитів молодих людей до тематики та форм проведення заходів, з метою формування та регулярного оновлення контент плану та підтримки ініціатив молоді та участі молоді у формуванні плану роботи молодіжних просторів #YouthFull. Дана форма діє на постійній основі та постійно оновлюються пропозиції молоді щодо проведення заходів ініційованих як КМЦ так і самими молодими людьми.

Також, працівниками КМЦ у співпраці з волонтерами із число молоді міста Київ проводяться інтервенції для вивчення потреб молоді, що мешкає в районі місцезнаходження відповідного молодіжного простору.

Опис практики:

Практика впровадження роботи молодіжних просторів #YouthFull сприятиме посиленню участі молоді завдяки створенню та облаштуванню доступного молодіжного простору в районах міста; сприятиме залученню молодих людей до громадянської активності через проведення заходів та зустрічей з молоддю, а також завдяки проведенню семінару-тренінгу.

Підготовчий етап. Підписання договору про співпрацю з партнерами та об'єднання зусиль для створення молодіжних просторів #YouthFull.

Етап 1. Відкриття просторів #YouthFull як представництва КМЦ у співпраці з партнерською організацією.

Етап 2. Запуск роботи молодіжного простору #YouthFull (висвітлення у ЗМІ, робота штатних працівників КМЦ над плануванням заходів та подій для молоді, їх реалізацією).

Етап 3. Проведення тренінгу для молоді міста Києва з метою підвищення рівня участі молоді та створення ініціативних груп у районах міста.

Етап 4. Проведення семінару-тренінгу для фахівців, які працюють у молодіжних просторах #YouthFull, з метою впровадження найкращих практик молодіжної роботи та забезпечення безпосередньої участі молоді на кожному з етапів діяльності молодіжних просторів.

Впродовж усього терміну реалізації. Моніторинг та оцінювання роботи молодіжного простору #YouthFull та регулярне впровадження нових форм роботи.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Основними є людські ресурси – працівники КМЦ та організацій партнерів. Експертну та менторську підтримку надали фахівці проекту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні».

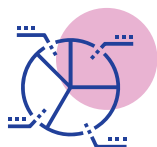
Досягнення:

Кількісні показники:

- 13 молодіжних просторів #YouthFull:
- IHub – вул. Хрещатик, 10
- #YouthFullSpace – вул. Б. Хмельницького, 51Б
- #YouthFullRealist – вул. Юрія Ілленка 46-а, Realist hub
- #YouthFullKNLU – вул. Велика Васильківська, 73
- #YouthFullNyvky – вул. Щербаківського, 51В (Бібліотека ім. М. Костомарова)
- #YouthFullPoznyaky – просп. Петра Григоренка, 22/20 (Публічна бібліотека сімейного читання №160)
- #YouthFullDarnytzya – вул. Ревуцького, 6 (Бібліотека імені Миколи Руденка)
- #YouthFullGeneration – вул. Л.Толстого, 49 (Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія»)
- #YouthFullMediatech – пр-т Повітрофлотський, 10 (Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія» (Медіатека))
- #YouthFullPodil – вул. Межигірська, 25 (Бібліотека ім. Валі Котика для дітей)
- #YouthFullKurenivka – вул. Кирилівська, 117 (Центральна районна бібліотека імені Івана Франка)
- #YouthFullVynohradar – пр-т Правди, 88Б (Бібліотека для дітей імені Корнія Чуковського)
- #YouthFullNAU – пр-т. Любомира Гузара 1 (Національний авіаційний університет)
- Понад 300 молодих людей упродовж вересня 2021 року стали учасниками заходів у молодіжних просторах #YouthFull.
- У молодіжних просторах #YouthFull організовано та проведено 40 заходів у співпраці з молодіжними ГО та КМЦ.

Якісні показники:

- Підвищення поінформованості молодих людей щодо можливостей безпосередньої участі в процесі ухвалення рішень, організації та проведення молодіжних заходів у молодіжних просторах.
- Підвищення якості молодіжної роботи в місті, реалізація Хартії Ради Європи щодо стандартів молодіжної роботи, забезпечення відповідності роботи центрів принципам Європейському знаку якості молодіжних центрів.
- Розширення можливостей для участі молодих людей.
- Сприяння доступу молодих людей до неформальної освіти.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Розвиток мережі молодіжних просторів #YouthFull сприяє впровадженню якісної освіти та просвітницькій діяльності з прав людини, захисту прав людини, просуванню рівності та недискримінації в українському суспільстві.

Завдяки діяльності молодіжних просторів #YouthFull у районах міста Києва зростає соціальна згуртованість молоді, що стимулює розвиток громадянського суспільства.

Робота молодих активістів та ініціативних груп молоді в молодіжних просторах популяризує волонтерство та роботу молодіжних ГО, привертає уваги до діяльності установ та розширює цільові аудиторії й актив.

До кола партнерів КМЦ входять різноманітні організації та ініціативні групи, наприклад ГО «Арка» (спілка ромської молоді). Фахівці КМЦ пройшли тренінг з протидії дискримінації та впроваджують найкращі практики у своїй роботі.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

1. Подолання бідності – заходи в рамках практики «Молодіжні простори #YouthFull» є безкоштовними та доступними для всіх соціальних груп населення, а також сприяють розвитку здібностей молоді та опануванню нею навичок, необхідних на сучасному ринку праці.
4. Якісна освіта – розширення знань молоді щодо різноманітних сфер сучасного життя суспільства та формування необхідних м'яких і жорстких навичок.
10. Скорочення нерівності – заходи в молодіжних просторах #YouthFull доступні для всіх категорій молодих людей Києва, усі приміщення партнерської мережі відповідають нормам універсального дизайну.

11. Сталий розвиток міст та спільнот – удосконалення міського планування і управління з тим, щоб одночасно забезпечувати інклюзивність і загальну рівноправну участь усіх молодих людей.
17. Партнерство заради сталого розвитку – сприяння розвитку міжвідомчої та міжсекторальної співпраці є важливою умовою формування рівноправної системи на основі універсальних правил, справедливої, відкритої та вигідної для всіх.

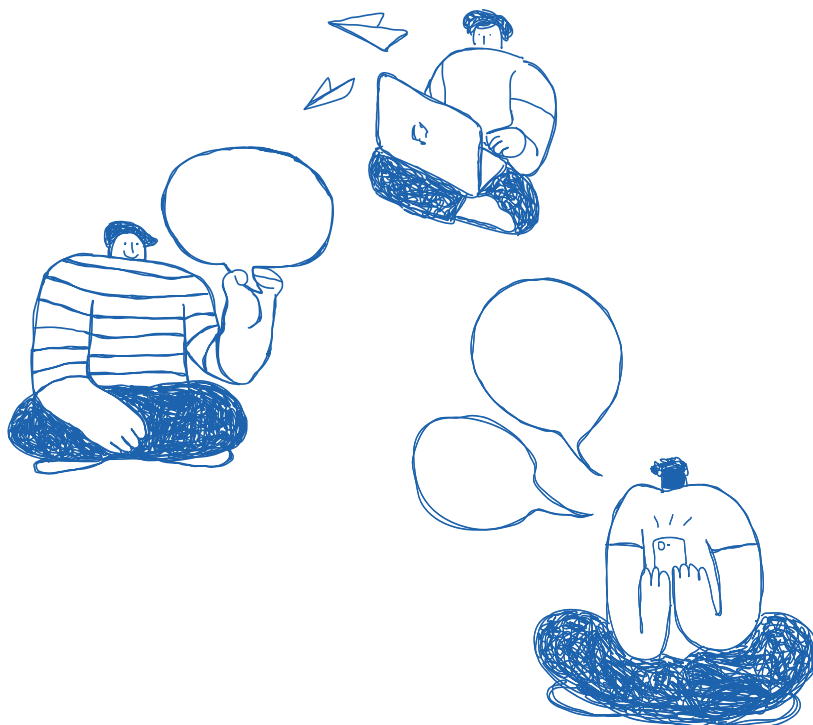
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Youtube-канал – для популяризації практики серед ініціативних груп молоді та молодіжних ГО. Telegram-канал – з метою інформування партнерів про створення нових просторів та події в них. Сторінки в соціальних мережах (Facebook та Instagram) – для висвітлення подій у молодіжних просторах #YouthFull. Google Forms – для опитування молоді щодо її потреб та інтересів з метою визначення спектру планованих заходів для мережі молодіжних просторів #YouthFull.

Посилання на фото/відео:

<https://kyc.org.ua/video/motyvatsijnyj-rolyk-pro-dialnist-kyivskoho-molodizhnoho-tsentru/>

Практика:
«АКАДЕМІЯ МОЖЛИВОСТЕЙ»

Організація: Громадська організація
«Севєродонецька молодіжна рада»

Місце діяльності: Луганська область

Автор практики: Дубровін Кирило
Володимирович

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
dubrovin5000@gmail.com

Період впровадження практики:
Липень 2020 – березень 2021

Статус практики: Реалізацію завершено

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Активність, мотивація,
усвідомленість, розвиток, Луганщина

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Існує проблема низької соціальної активності, низької громадянської свідомості та несаможиттєвості молоді, яка проживає в Луганській області.

Процес особистісного формування молодих людей обтяжений несприятливими чинниками: географічною

віддаленістю від центрів, насичених культурною, дозвіллєвою та освітньою діяльністю; невмінням користуватись доступними інформаційними ресурсами; наближеністю до місць воєнних дій і зумовленою цим психологічною пригніченістю; зневірою у своїх силах і можливостях; несформованою громадянською ідентичністю.

Є нагальна потреба пошуку підходів до мотивації, розвитку, підтримки, інформування молоді Луганської області для підвищення її самооцінки, впевненості в собі, патріотизмі, соціальної активності, здатності визначати свій життєвий шлях, формування громадянської позиції. Актуальною на сьогодні є громадянська просвіта молоді, інформування її про можливості здійснення позитивних змін у своєму середовищі, своїй громаді.

Як показав проведений нами аналіз, більшість молоді пасивна в питаннях громадянської активності та самореалізації. Молоді люди недостатньо поінформовані про можливості для молоді в Луганській області, в Україні та за кордоном. Як свідчить досвід нашої організації, тільки особиста залученість молоді, живі приклади, практичні здобутки, підтримка, розширення кругозору та спілкування, і можливість побачити плоди своєї праці зможуть покращити ситуацію у громадах Луганської області.

Аналіз потреб молоді:

1. Опитування молоді з різних районів області, які брали участь у заходах нашої ГО.
2. Гугл анкетування: збір інформації в інтернеті
3. Соціально-економічний аналіз Луганської області. Аналітично-описова частина до стратегії розвитку Луганської області.
4. Використовували аналітичну інформація щодо потреб молоді Луганщини.

Опис практики:

I етап проекту «Академія можливостей»: навчання молодих лідерів (агентів змін) з усіх районів Луганської області у віці від 17 до 23 років в кількості 30 осіб (по 2 особи від кожного району та 3 міст, хлопець та дівчина). Навчання складається з 6 модулів: лідерство, критичне мислення, інфо-медійна грамотність, громадянська обізнаність, проектний менеджмент, адвокація, молодіжна робота, фандрейзинг, права людини і гендерна рівність. Після завершення навчання кожна група учасників повинна реалізувати свій проект соціальної дії, вирішуючи соціальні проблеми своєї громади. Проекти втілюються за підтримки (менторства) ГО«Северодонецька молодіжна рада».

Результати I етапу: завдяки навчанню 30 молодих лідерів Луганської області підвищиться рівень громадянської обізнаності і соціальної залученості громад віддалених районів області. Молоді люди отримають інструменти і будуть вмотивовані стати агентами позитивних змін та формувати активну громадянську позицію в своїх громадах. У кожному з 12 районів і 3 містах обласного підпорядкування Луганської області буде реалізовано проєкт соціальної дії під керівництвом агентів змін. Реалізація цих проєктів об'єднає громаду, владу і бізнес, а молоді лідери закріплять здобуті знання та навички. На завершення за результатами проєкту проводиться обласний молодіжний Форум «Вектор змін+», приурочений до Дня молоді. II етап проєкту «Академія можливостей»: проведення заходів для мешканців Луганщини на базі громадського майданчика «ХочуБуду».

- Жива бібліотека. Знайомства з відомими особистостями з різних сфер діяльності з метою формування громадянської ідентичності, стимулювання мотивації і саморозвитку (1 раз на місяць).
- Покази кіно- та мультфільмів для всіх бажаючих із подальшим обговоренням. Захід призначений для культивування сімейних цінностей, об'єднання, психологічного розвантаження, знайомства (щотижня).
- Майстер-класи. Призначені для поширення українських традицій, формування культурної ідентичності, розвитку творчих здібностей і талантів дітей, молоді і людей різних вікових категорій (2 рази на місяць).
- Клуб настільних ігор «Геймер». Відкритий для всіх бажаючих з метою знайомства, спілкування, налагодження комунікацій, розвитку когнітивних навичок та покращення логічного, критичного мислення. Допомогає об'єднуватися навколо спільних інтересів і приймати різноманітність одне одного (щотижня).
- Англійський розмовний клуб. Можливість практикувати англійську в процесі обговорення цікавих і корисних тем. Для тих, хто активно вивчає англійську мову або знає англійську, але не має постійної розмовної практики (2 рази на тиждень).
- Творчі вечори, квартирники. Об'єднання громадян навколо спільних інтересів на основі творчості, культури, активного дозвілля; покращення емоційного стану громади (раз на квартал).

Результати II етапу: завдяки участі у заходах активізується взаємодія між громадянами та окремими групами громадянського суспільства, посиляться залученість до спільної громадянської культури.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Проект було реалізовано завдяки підтримці USAID Democratic Governance East – отримано фінансування у розмірі понад 80 000 доларів. Проект реалізовувала команда ГО «СМР» у складі 10 осіб, у процесі тісно співпрацюючи з Управлінням молоді та спорту Луганської ОДА та районними управліннями. Усі заходи проекту проводились у приміщенні молодіжного центру ГМ «ХочуБуду», діяльність якого координує ГО «СМР».

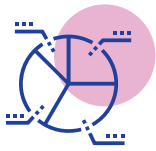
Досягнення:

У рамках I етапу проекту навчання пройшли 25 молодих людей із 10 районів Луганської області. У рамках II етапу навчання на різноманітних курсах пройшли понад 700 людей віком 14–73 роки з усієї Луганської області.

Три історії успіху:

1. Проект «Трикутник» у Северодонецьку. «Трикутник» – це настільна гра, яку створили учасники програми Андрій Рязанцев, Олександра Ганускова, Семен Кісель та Інна Сопільник. Однак це більше ніж гра! Вона виховує в учасників вміння домовлятися та виконувати завдання й вирішувати питання за допомогою аргументів. Що найголовніше, юнаки та дівчата впевнені в успіху цієї гри, бо вона не тільки поширить знання з історії трьох міст Луганської області (Северодонецька, Лисичанська та Рубіжного), а й підвищить обізнаність про рідний край та допоможе дізнатися більше про міста Луганщини обласного значення. (<https://www.youtube.com/watch?v=DN3lvDUEbuE>)
2. Проект у Новопскові «Творчий вечір». Автор проекту Максим Непокритий, учасник навчальної програми «Академія можливостей», вирішив підняти соціальний статус і рівень культурного розвитку населення селища Новопскова власними силами. Після навчання на програмі юнак втілює у життя свою ідею – організував творчий вечір для тих, кому за 60, на базі сільського будинку культури, КЗ «Новопсковського ЦКД». (<https://www.youtube.com/watch?v=8yXqTW0kFA0>)
3. Проект «Озелени сам свою громаду» у с. Білокуракіне. (<https://www.youtube.com/watch?v=yUrtK4YPGNE>)

З огляду на успішну реалізацію проекту та попит на заходи, спрямовані на розвиток молоді, ми подали заявку на продовження діяльності. Донори підтримали ініціативу, зараз готується до запуску «Академія можливостей_2.0».

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади – завдяки набутим навичкам учасники навчання реалізували три проєкти, спрямовані на покращення життя в громадах. У двох проєктах учасники налагодили партнерські відносини з місцевими представниками влади та залучили представників громади до проєкту.

Соціальна згуртованість молоді – під час реалізації проєкту 25 молодих представників з 10 районів області налагодили дружні взаємини, створили спільну групу в Telegram і досі спілкуються, діляться цікавою та корисною інформацією.

Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив – за менторської підтримки команди ГО «СМР» було реалізовано три молодіжні ініціативи, і це переконало молодих людей, що вони самі здатні на реальні справи і вирішення спільних питань громади.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль 17: Партнерство заради сталого розвитку, на локальному рівні. Для розвитку громади, області важливе партнерство влади, громади, бізнесу, взаємодія та спільне вирішення проблем і забезпечення розвитку територій.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Наш проєкт був спланований в офлайн-форматі, але через карантинні обмеження навчальні курси, зустрічі, живі бібліотеки, форум було проведено в онлайн-режимі.

Під час проєкту використовували гугл інструменти Google: диск, документи, таблиці, календар, карти, форми тощо. Всі заходи проводили у Zoom.

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/channel/UCuiNMBh4g-j5KmYcxEKOnSng/videos>

**Практика: СТВОРЕННЯ
МОЛОДІЖНОГО ЦЕНТРУ**

Організація: Управління з питань молоді та спорту Білоцерківської міської ради

Місце діяльності: м.Біла Церква, Київська область

Авторка практики: Гончарук Марина
Валентинівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
btsms@ukr.net

Період впровадження практики:
Лютий 2021 — донині

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, простір, неформальна
освіта, дозвілля, ініціативи

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У Білій Церкві бракувало простору для всебічного особистісного розвитку молоді, а наявна мережа позашкільних навчально-виховних закладів зорієнтована, насамперед, на молодь шкільного віку. Тому і було ухвалено рішення розробити проєкт і подати його на громадський бюджет участі.

Аналіз потреб молоді:

Нами було створено ініціативну групу з планування роботи Молодіжного центру, яка заклала початок створенню креативного простору. Молодь окреслила бажані напрямки його роботи, обговорила дизайн та розташування кімнат у приміщенні; проводилися опитування молоді та знімалися відповідні ролики.

Опис практики:

Відкриття та функціонування Молодіжного центру у місті стало можливим завдяки впровадженню практики реалізації громадських проєктів за рахунок коштів із Громадського бюджету міста.

У 2019 році члени міської студентської ради спільно з працівниками управління з питань молоді та спорту підготували й подали в рамках громадською бюджету проєкт «Створення Молодіжного центру», який здобув кошти на реалізацію.

У лютому 2020 року управління створило ініціативну групу з планування роботи Молодіжного центру, яка започаткувала розбудову креативного простору. Молоді люди окреслили бажані напрями його роботи, обговорили дизайн та розташування кімнат у приміщенні з метою ефективного використання простору.

Завдяки взаємодії влади та громадськості в бюджетному процесі відтепер молодь нашої громади має сучасний простір для самореалізації та розвитку, який поєднує дві конференц-зали, шумоізольовану кімнату для музичних репетицій та переглядів фільмів, зону дозвілля та арт-кімнату, де кожен зможе проявити себе та розкрити свої таланти.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Загальне фінансування проєкту склало 3 млн грн. З них 2 417 200 гривень використано на ремонтні роботи, 582 800 гривень витрачено на придбання необхідного обладнання.

Відповідальними за реалізацію проєкту були працівники структурних підрозділів міської ради. Проводились постійні консультації з молоддю.

Досягнення:

- Створено сучасний простір для розвитку та дозвілля молоді.
- За 9 місяців заклад відвідали 984 людини (унікальні користувачі).
- Проведено понад 500 заходів.
- Молодіжний центр має 7 партнерів, які систематично безоплатно проводять навчання та близько 15 волонтерів, які допомагають розвивати заклад.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша практика охоплює майже всі сфери молодіжної політики, адже ми намагаємося залучити максимальну кількість молодих людей, тому маємо спиратися на їхні вподобання та інтереси.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

- 4) якісна освіта;
- 12) відповідальне споживання;
- 17) співпраця заради досягнення цілей.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Реалізація практики тісно пов'язана з використанням таких цифрових інструментів:

- інформаційний відділ міської ради – для створення ролику «Опитування молоді»;
- соціальні мережі Facebook та Instagram – для комунікації з молоддю та реклами проекту;
- спеціалізована онлайн-платформа – для голосування за проєкт громадського бюджету «Створення Молодіжного центру».

Посилання на фото/відео:

<https://photos.app.goo.gl/ccVmGWCP1mbnkmpy9>

Практика: «ВІДЧУЙ ДНІПРО» – це історія міста у бронзових міні скульптурах

Організація: Карен Агаджанян, автор проекту «Відчуй Дніпро»

Місце діяльності: м. Дніпро

Автор практики: Агаджанян Карен Сейранович

Контактна адреса електронної пошти автора практики:
anakin7772009@gmail.com,
vidchuydnipro@gmail.com

Період впровадження практики:
з 12.09.2020 р. дотепер

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Історія Дніпра у бронзових міні скульптурах

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Мала кількість туристичних об'єктів у місті. Необхідність залучення молоді до мистецьких проектів.

Аналіз потреб молоді:

Проведення опитувань, фокус-групи з командою молоді, експерименти. Аналіз подібної практики в світі.

Опис практики:

«Відчуй Дніпро» – мініскульптури з історії Дніпра, що символізують наше місто. Практика спрямована на створення нового культурного обличчя міста, підвищення його культурної та туристичної привабливості, культурного рівня мешканців та гостей міста, підтримку професійного мистецтва та самодіяльної творчості, поглиблення знань містян про місце свого проживання.

Актуальність проєкту: за допомогою сучасного виду мистецтва, який використовують мегаполіси, розширити знання мешканців та гостей міста.

Схожі скульптурки в Україні та світі є в таких містах, як Київ, Ужгород, Харків, Маріуполь, Дніпро, Вроцлав та Нью-Йорк. Мініскульптури приваблюють до себе увагу всіх верств населення, від дітей до дорослих, від туристів до мешканців.

Проєкт передбачає погодження ідей та місць встановлення міні скульптур, виготовлення та встановлення скульптур, урочисте відкриття та позначення локацій на туристичних мапах, розробку легенд про кожен із витворів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Етапи проєкту:

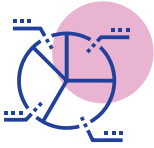
1. Проєкт перемагає у бюджеті участі, у конкурсі «Культурна столиця» та отримує грант; фінансується робота скульпторів, матеріали, встановлення.
2. Інформаційна підтримка, залучення ЗМІ, організація прес-конференцій (Департамент молоді ДМР).
3. Маркетинг, розробка сайту, копірайт. (команда проєкту, Молодіжна рада Дніпра, Молодіжний центр Дніпра).

Досягнення:

Протягом першого етапу встановлено 8 мініскульптур, на другому етапі встановлено дві, до кінця 2021 року було заплановано шість.

Наш проєкт допоміг урізноманітнити екскурсії Дніпром та підвищити інтерес туристів до міста і активізувати внутрішньоміський туризм в історичному центрі: Батьки організують квести для своїх дітей, студенти всього міста їдуть до мініскульптури «Залікова книжка», щоб загадати бажання скласти іспити.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади – кожна нова мініскульптура обговорюється з молоддю на всіх етапах, від ідеї до реалізації. Молодь має можливість вирішити, яка саме мініскульптура і де буде встановлена.
- підтримка молодіжних проєктів та ініціатив – молодь отримує можливість участі в процесі пошуку ідей, організації квестів, виготовлення та встановлення, урочистого відкриття мініскульптур.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до Цілі 11: Зробити міста і населені пункти відкритими, безпечними, життєздатними і сталими.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Застосовано такі інструменти:

- Сайт та соціальні мережі – для організації платформи та комунікації з туристами й учасниками;
- 3D-моделювання скульптур;
- малювання анімаційних скульптурок.

Посилання на фото/відео:

<http://vidchuy.dp.ua/>

Практика:
«ШКОЛА СУЧАСНОГО ЛІДЕРА»

Організація: Комунальна установа
«Молодіжний центр», Виконавчий комітет
Хмельницької міської ради

Місце діяльності: Україна, місто
Хмельницький

Автори практики: Гребенюк Владислав,
Сабій Юлія

**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
youthforbf@gmail.com

Період впровадження практики:
Проект заснований у 2019 році і триває досі

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, лідерство, синергія,
навчання, результат

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Перед початком реалізації практики молодіжні організації провели моніторинг думок молодіжної спільноти моніторинг щодо ключових питань у площині розвитку потенціалу молоді та її залучення до процесу суспільно-політичних перетворень на рівні міста, регіону та країни загалом. Ішлося про таку проблематику:

1. Низький рівень поінформованості молоді про свої права, обов'язки та можливості для розвитку потенціалу й самореалізації у своїй територіальній громаді, області, в Україні загалом.
2. Низький рівень громадянських компетентностей, зокрема в площині дотримання правових норм, стандартів прав людини, насамперед толерантного ставлення та взаємоповаги одне до одного.
3. Низький рівень участі молоді у суспільному житті, в діяльності інститутів громадянського суспільства, зокрема молодіжних громадських організацій, а також органів студентського самоврядування, волонтерських програм та у процесах ухвалення рішень, що стосуються розв'язання проблем молоді.
4. Низька активність молоді в політичному житті країни, як на державному, так і на регіональному та місцевому рівні.

Таким чином, в основу цього проекту покладено саме такі орієнтири сприяння розвитку молодіжної політики. Основним засобом розв'язання зазначених проблем в рамках проекту стає робота з практиками громадського сектору, наукової та бізнес-спільнот у ролі тренерів та спікерів, які впродовж кожного етапу навчання працюють із молоддю, використовуючи новітні інструменти неформальної освіти, тренінгові методики, елементи ігрофікації та досвід міжнародних партнерів у царині молодіжної політики.

Аналіз потреб молоді:

Аналіз проводився через онлайн та офлайн опитування (школярі, студенти, учнів закладів професійно-технічної освіти), серію інтерв'ю зі стейкхолдерами (молодіжних організацій та благодійних фондів, молодіжних ініціативних груп, представники профільних управлінь, комунальних установ).

Опис практики:

«Школа сучасного лідера» – це комплексна освітньо-просвітницька програма розвитку теоретичних знань та практичних навичок у сфері лідерства, комунікації, суспільно-політичної обізнаності та самовдосконалення. Проєкт створений з метою сприяння формуванню в молоді усвідомленої громадянської позиції, пошуку нею моральних орієнтирів на засадах рівності, прав людини, командної роботи та верховенства права. Учасники під час проходження програми мають змогу розкрити свій творчий та лідерський потенціал, спрямувати здібності на конкретні суттєві перетворення у власній громаді та стати продуктивними агентами змін. Вони не просто слухають лекційні блоки, а відшліфовують власні навички під час практичної частини тренінгу.

Проект розбитий на тематичні блоки з триденною програмою інтенсивів залежно від цільових аудиторій (учні, студенти, представники закладів професійно-технічної освіти), але в усіх блоках основний акцент такийб «Від молоді для молоді і з молоддю». Свідомість, самоосвіта, громадянська участь, права людини – це важливі концепти, які висвітлюються тренерами під час розробки та викладання програми «Школи сучасного лідера». Після кожного етапу учасникам пропонується домашнє завдання, а саме: створення спільнот активізації молоді на базі своїх навчальних закладів; розробка проєктів соціальної дії та ознайомлення з діяльністю молодіжних громадських організацій і благодійних фондів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Проект повністю фінансується за кошти місцевого самоврядування із залученням негрошових внесків партнерських організацій. Як тренерів залучено представників низки організацій, зокрема:

- Молодіжний центр;
- Громадська організація “Молодь за краще майбутнє”;
- Профі тренінг студія;
- рада Хмельницького міського учнівського самоврядування “Нова генерація міста”.

Інформування молоді про проведення навчання:

- Департамент освіти та науки Хмельницької міської ради;
- Департамент освіти та науки Хмельницької обласної державної адміністрації.

Логістичний партнер: ХКП «Електротранс».

Медійна підтримка:

- МТРК «Місто»;
- 33 канал;
- Поділля-центр;
- Телеканал «ТВ 7»;
- Перший подільський телеканал.

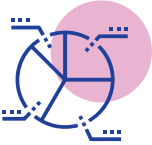

Досягнення:

Результати практики оцінюються за кількісними та якісними показниками.

Загальне охоплення молоді на 2021 рік: 280 учасників та учасниць (із дотриманням гендерного паритету), залучених до розвитку молодіжного середовища через участь у тренінгу-семінарі. Залучення такої кількості учасників посприяло створенню партнерської мережі молодіжних лідерів регіонального рівня для підвищення ефективності розбудови громадянського

суспільства. Також учасники та учасниці, які пройшли навчання, імплементують отримані знання та навички в процес проведення на базі власних навчальних закладів презентаційних лекцій про розбудову лідерського потенціалу країни та сучасні можливості участі молоді і створення проєктів соціальної дії після закінчення навчання на місцях

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

3. Головна концепція заходу – від молоді для молоді і з молоддю. Навчання дає молоді можливість реалізувати себе в різних ролях – як учасникам ефективного навчання та частині проактивної спільноти міста прокачати свої компетенції; як волонтерам набути ґрунтовних практичних знань у роботі з молоддю; як організаторам максимально поринуть в роботу практики, запрошуючи перших осіб міста, топових представників та представниць громадського та бізнесового сектору, що в усіх випадкам стимулює долучатися до молодіжних ініціатив, молодіжних рад, бути активнішими на рівні свого навчального закладу, будинку, району та міста загалом.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль №11. Розвиваючи нашою практикою свідому молодь, ми досягаємо забезпечення безпечного та сталого розвитку міста. Активність громади та формування у молодого покоління ідеї «включеності в життя та відповідальності за розвиток своєї громади» забезпечує кращу взаємодію молодіжних лідерів з органами влади, залучення молоддю депутатського корпусу, ініціювання створення зелених зон та парків, активність у громадських обговореннях, пов'язаних зі створенням громадських просторів, що, своєю чергою, сприяє багатогранності та інклюзивності у процесі розбудови інфраструктури громади.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

В рамках реалізації практики в межах карантинних норм ми активно застосовували цифрові інструменти для онлайн-зустрічей, проведення навчальних сесій, формування практичних завдань для учасників заходу та вирішення оргпитань.

Посилання на фото/відео:

<http://vidchuy.dp.ua/>

Практика: «НАРІВНІ»

Організація: Ківерцівська молодіжна рада

Місце діяльності: Ківерцівська громада

Автори практики: Дем'янчук Анастасія
Олександрівна, Тананайська Людмила
Василівна

**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
nastia.sonce12@gmail.com

Період впровадження практики:
3 грудня 2020 року

Статус практики: Реалізація триває

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, влада, громада, разом,
дозвілля

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Згідно з проведеним Ківерцівською молодіжною радою комплексним дослідженням, молодь нашої громади демонструє низький рівень довіри до місцевої влади. Молодь практично не довіряє владі та не розуміє різниці між депутатами й працівниками міської ради.

Впроваджуючи практику, ми хотіли наблизити владу до молоді, а молодь до влади; донести до молоді, що з депутатами можна спілкуватися не лише у кабінетах, а й у неформальній атмосфері, а також допомогти представникам місцевої влади зрозуміти, що молодь у громаді активна та готова впроваджувати круті зміни, а також може на рівні спілкуватися про проблеми міста й сіл.

Аналіз потреб молоді:

У лютому 2020 року ми провели комплексне дослідження молоді, де одним із питань було про рівень довіри до місцевої влади, як виявилось молодь практично не довіряє органам місцевого самоврядування.

Опис практики:

- 1 етап: комплексне дослідження потреб молоді у громаді;
- 2 етап: розробка формату серії заходів, у яких братимуть участь і депутати, і молодь;
- 3 етап: створення відео-виклику на інтелектуальний батл для депутатів Ківерцівської громади;
- 4 етап: проведення інтелектуальної гри на кшталт «Що? Де? Коли?» між місцевою молоддю та депутатами, працівниками Ківерцівської міської ради;
- 5 етап: розробка спільних публічних дебатів з місцевою молоддю та депутатами (команди змішані, по дві особи, представник молоді та депутат);
- 6 етап: проведення спільних дебатів;
- 7 етап: підготовка до проведення спільної гри «Антикорупційна мафія».

Інноваційність полягає у визначенні можливостей об'єднання молоді та посадовців, залучення їх до спільного дозвілля. Свідченням успішності проєкту є зацікавленість депутатів, готовність разом із молоддю активно відпочивати у вихідні.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Матеріальні: кубок для гри «Що? Де? Коли?» у вигляді сови (придбаний за спільні кошти Ківерцівської молодіжної ради), грамоти.

Людські: команда Ківерцівської молодіжної ради, місцева активна молодь, депутати Ківерцівської міської ради, працівники Ківерцівської міської ради, волонтери ГО «Тандем».

Партнерства: Ківерцівська міська рада, місцеві депутати

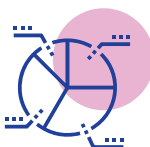
з фракцій «Батьківщина», «Слуга народу», «Європейська солідарність», КЗ «Ківерцівський краєзнавчий музей», КЗ «Ківерцівський центр позашкільної освіти», Молодіжно-рятувальний центр «Тивер», ГО «Молодіжний простір «Тандем».

Досягнення:

Нині молодь активно готує наступні етапи проєкту, адже спільні заходи з представниками ОМС допомагають налагодити справді ефективну співпрацю.

Кубок за гру «Що? Де? Коли?» зберігається у кабінеті Ківерцівського міського голови, символізуючи важливість співпраці між владою та молоддю у Ківерцівській громаді. Депутати тепер активно цікавляться роботою молодіжної ради та чекають наступного спільного заходу.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика пов'язана з і сферою розвитку механізмів забезпечення участі молоді в житті громади та зі сферою участі молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади): у рамках неформальних заходів молодь активно демонструє свою позицію та погляд на життя громади й доводить, що готова працювати спільно з представниками ОМС. Своєю чергою, влада чітко розуміє, що варто цікавитися думкою молоді не лише з питань дозвілля.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до Цілей:

11. Сталий розвиток міст та спільнот – розвиваючи практику ми удосконалюємо управління територіальною громадою, скорочуємо нерівні умови та знижуємо рівень патерналізму;
5. Гендерна рівність – практика руйнує суспільні кордони між молоддю та владою, зменшує рівень дискримінації молодих людей у громаді.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Інформація про практику поширювалася за допомогою таких цифрових інструментів, як Facebook, Instagram, Telegram, онлайн-видання. Карантин не вплинув на використання цифрових інструментів.

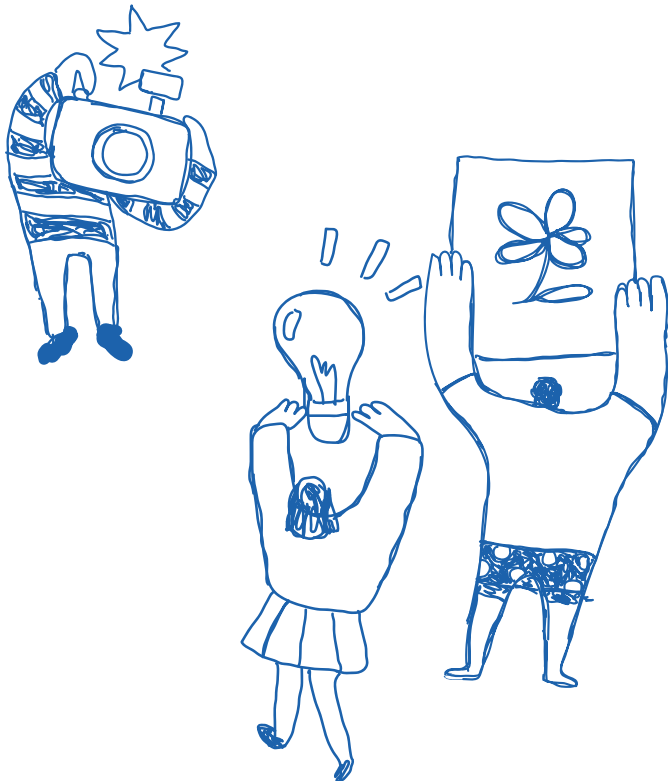

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/104195564345839/posts/521450405953684/>

<https://www.facebook.com/104195564345839/posts/520798006018924/>

<https://www.facebook.com/104195564345839/posts/519968559435202/>

Практика: МОЛОДЬ МАРКІВЩИНИ**Організація:** Громадська організація
“Кризька сільська організація “Промінь”**Місце діяльності:** Марківська громада
Луганська обл**Автори практики:** Дем'янчук Анастасія
Олександрівна, Тананайська Людмила
Василівна**Контактна адреса електронної пошти
авторів практики:**
nadja_rudachenko@ukr.net**Період впровадження практики:**
2019-2021**Статус практики:** Реалізація триває**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** добровільність, активність,
відповідальність, згуртованість,
перспективність**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**Мета практики - соціалізація сільської молоді
Марківщини шляхом залучення в роботу
громадської організації**Аналіз потреб молоді:**Проводили індивідуальні та загальні зустрічі,
анкетування, шляхом надання індивідуальних
доручень для виявлення затребуваних напрямів
молодіжної роботи

Опис практики:

З 2018 року наша ГО почала працювати за напрямком активізації та соціалізації сільської молоді. Інноваційність було в тому, що ми перші в області створили Молодіжну раду при сільській раді. В 2019 році наша рада об'єдналася в Марківську громаду. Саме тоді і виникла ідея практики створення ГО "МОЛОДА ЕНЕРГІЯ". Якщо до складу молодіжної ради входили учні старших класів то до ГО доєдналися і особи старше 18 років до 35 років. В 2020 році ГО розпочала свою самостійну грантову історію і тоді ми разом з молоддю вирішили відкрити підрозділи ГО в 9 старостинських округах.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Були задіяні всі ресурси: людські - активісти нашої ГО, спеціалісти відділів та управлінь Марківської селищної ради, представники місцевого бізнесу. Виділено приміщення Кризького СБК для облаштування молодіжної платформи "Вільний простір", залучалися гранти ПРООН, GIZ, USAID, Фонд Загорій, Фонд Східна Європа, а також Бюджет участі Марківської громади

Досягнення:

практика почалася з 4 осіб (засновники ГО), діяльність організації зацікавила більше молоді спочатку 20 осіб стало членами ГО, а в цьому році в перспективі вже більше 50 осіб мають намір доєднатися до ГО "МОЛОДА ЕНЕРГІЯ"

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

наша практика тісно пов'язана мабуть з усіма сферами, тому що ми займаємось і неформальною освітою, і волонтерством, і знайомимось з інструментами участі громадян, Також організуємо культурно-спортивні заходи

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

3,4,5,16

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Так при карантинних обмеженнях працювали в Zoom, а також проводили опитування

Посилання на фото/відео:

<https://cutt.ly/aPc7e1y>

ПІДТРИМКА МОЛОДІЖНИХ ПРОЄКТІВ ТА ІНІЦІАТИВ

1 ПРАКТИКА

Практика:
СТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОГО ХАБУ

Організація: Молодіжна рада Малинівської селищної ради Чугуївського району Харківської області

Місце діяльності: смт Малинівка, Харківська область

Авторка практики: Мариниченко Анастасія Миколаївна, голова молодіжної ради

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
nastiaanastasia1801@gmail.com

Період впровадження практики:
Серпень 2019 – серпень 2020 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Цілеспрямованість, креативність, розвиток, активність, комунікативність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Молодь в наш час переважно спілкується в соціальних мережах, культурне дозвілля проходить у віртуальному просторі. У громаді бракувало майданчика для зустрічей, комунікації, дозвілля молоді, доки місцеві активісти не запропонували його створити.

Аналіз потреб молоді:

Ініціативною групою було проведено опитування щодо потреб молоді в громаді. Спільно з представниками місцевої влади ми здійснили аналіз і визначили найпріоритетнішу проблему молоді, а саме відсутність молодіжного простору.

Опис практики:

Насамперед постало питання приміщення для Молодіжного хабу, тож його вирішено було створити в колишній амбулаторії. Розробка дизайну центру, його оснащення меблями та сучасною технікою здійснювалися спільно з програмою DOBRE. У листопаді 2019 року за ініціативи молодих активістів було створено Молодіжну раду. Наразі вона безпосередньо в центрі здійснює роботу за основними діяльностями напрямками відповідно до плану заходів Програми сприяння соціальному становленню та розвитку молоді Малинівської селищної ради на 2020–2022 роки, якою передбачено щорічне фінансування розвитку молодіжної інфраструктури, створення комфортного середовища для молоді у громаді. Різнобічна діяльність Молодіжної ради у хабі допомагає соціальному, культурному, духовному і фізичному розвитку молодих людей, розширює їхні можливості щодо вибору життєвого шляху, досягнення особистого успіху, формує у молоді такі цінності, як колективізм, взаємна вимогливість, взаємовиручка, милосердя, доброта, відповідальність, активність.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Представники влади, підтримавши ініціативу молодих активістів, за кошти місцевого бюджету зробили ремонт приміщення. Завдяки допомозі партнера – програми DOBRE – хаб було оснащено сучасними меблями та технікою. Спільними зусиллями у серпні 2020 р. було відкрито сучасний молодіжний центр.

Досягнення:

Створено публічний простір для самоорганізації молодих людей. Облаштовано мультифункціональний майданчик з усіма умовами для організації семінарів і тренінгів для самоосвіти молоді (кількісні обсяги – понад 20 заходів на рік). За рік існування центру нам вдалося залучити на заходи понад 2500 осіб.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша практика тісно пов'язана з організацією змістовного дозвілля молоді й підтримкою проєктів та ініціатив молодих активістів.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ідеться про Ціль №17. Партнерство заради стійкого розвитку. У нашому випадку це партнерство представників влади й молоді заради розвитку молодіжної політики в громаді.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Опитування проводилося за допомогою інтернет-ресурсів.

Посилання на фото/відео:

<https://malinivska-sr.gov.ua/news/1610780078/>
<https://fb.watch/8toYbUWmru/>

Практика: Відкриття комунальної установи «Молодіжний центр Чернівців «РЕЗИДЕНЦІЯ МОЛОДІ»»

Організація: Комунальна установа «Молодіжний центр Чернівців «Резиденція молоді»»

Місце діяльності: м. Чернівці

Авторка практики: Олексійчук Світлана Іванівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
Asi_88@ukr.net

Період впровадження практики:
2017–2021 рр.

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Співпраця, ініціатива, наполегливість, актуальність, ура (нарешті)

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Створення молодіжного центру як платформи для реалізації ідей молоді, місця дислокації та майданчика для нових можливостей.

Аналіз потреб молоді:

Представники ГО «Центр молоді Чернівців» та Аналітичного центру «ADASTRA» провели ґрунтовне аналітичне дослідження стану молодіжної політики міста та області. З даними можна ознайомитись за посиланням: <http://ngo-youthcentrecv.org/research>

Опис практики:

У 2017р. відділ у справах сім'ї та молоді Чернівецької міської ради ініціював створення молодіжного центру. На одній із сесій вирішено, що МЦ розміщуватиметься за адресою: вул. Головна, 41. 29.10.2018 р. ухвалено рішення «Про утворення КУ «Молодіжний центр Чернівців «Резиденція молоді». На цьому етапі до команди приєдналася активна молодь, з того часу всі зусилля спільні та консолідовані. Приміщення не було готове до функціонування МЦ (відсутність комунікацій). У 2019 р. центр взяв участь у проєкті «Будуємо Україну разом». Протягом двох тижнів в МЦ працювали 60 волонтерів. Координаторами виступили стали представники влади та активної молоді міста. 2020 року за клопотанням відділу на завершення ремонту в МЦ, підведення комунікацій виділено 800 тис. грн.. У процесі ремонту приміщення адмініструвала ГО «Чернівецький молодіжний центр», яка виграла 50 тис. грн від фонду «Кращим бути» на облаштування МЦ. У 2021 році завершено ремонт, 18.05.2021 р. призначено директора, зареєстровано юридичну особу, 12 серпня, у День молоді, відбулося відкриття Молодіжного центру. На облаштування МЦ з міського бюджету виділено 1 млн 600 тис. грн. Найуспішніший момент – консолідація зусиль, пошук шляхів вирішення проблем, адвокаційна кампанія із створення МЦ від початку і донині.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Матеріальні:

- з бюджету міста виділено понад 2 млн грн. для ремонту та облаштування молодіжного центру;
- 200 тис. грн. – кошти грантодавців та меценатів.

Людський, волонтерський ресурс – основний рушій проєкту.

Досягнення:

- Створено комунальну установу, яка займає 170 кв. м, кількість нових робочих місць – 10.
- З моменту юридичної реєстрації проведено 123 події, які відвідали 1943 особи.
- Діяльність Молодіжного центру сприяє покращенню іміджу міста, залученню ширших кіл зацікавленої молоді. Центр забезпечує якісну співпрацю влади та молоді, став вільним коворкінгом, платформою для реалізації ідей.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика охоплює широке коло сфер – неформальна освіта молоді, підтримка та реалізація ідей, волонтерство, спорт, наука, інклюзія, екосвідомість.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до всіх цілей, але головна роль проекту полягає в розвитку міста та громади, тому ключовою є Ціль 11. Сталий розвиток міст та громад.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Опитування, а також робочі зустрічі та наради в умовах карантину проходили онлайн.

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=iR-FW-MgwTSM>

ideas

Практика: Соціальне шкільне підприємництво «Поліграфічна арт-студія «Sticker»

Організація: Громадська організація «Сполом»

Місце діяльності: м. Українськ, Донецька область

Автори практики: Подлесна Оксана Петрівна, Сухорукова Юлія Юріївна

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
ukr-school13@meta.ua

Період впровадження практики:
Квітень–липень 2021 р.

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Інноваційність, підприємливість, інтеграція, компетентності, конкурентоспроможність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Відповідно до освітньої реформи «Нова українська школа» підприємливість і соціальні та громадянські компетентності є ключовими у розвитку випускників освітніх закладів. Соціальне шкільне підприємництво як один із найдієвіших методів розвитку учнівського та молодіжного підприємництва, соціальної відповідальності та підготовки до свідомого життя

під час навчання в школі сприятиме успішній соціалізації та професійному самовизначенню учнів.

З цією метою на базі Української ЗОШ I–III ступенів №13 Селидівської міської ради Донецької області у вересні 2020 року було створено гурток «Соціальне шкільне підприємство». На заняттях гуртка учні отримали теоретичне уявлення про особливості організації власного підприємства, намагались частково втілити отримані знання на практиці (підготували серію м'яких іграшок-прикрас до новорічних свят). Проте відвідування занять гуртка, спілкування з його керівником і учнями показали, що чіткого дотримання навчальної програми замало для організації в школі ефективного підприємства, оскільки бракує консультацій зі спеціалістами з певних сфер бізнесу, реклами тощо, що породжує у гуртківців почуття невпевненості, боязкість. Також не вистачає стартових фінансових можливостей для створення функціональної моделі соціального шкільного підприємства – відкриття шкільної поліграфічної арт-студії «Sticker», яка зможе обслуговувати потреби освітніх закладів, влади, підприємців Селидівської ОТГ.

Метою проєкту є інтеграція моделі соціального шкільного підприємства в систему освіти Української загальноосвітньої школи I–III ступенів №13 Селидівської міської ради Донецької області задля підвищення конкурентоспроможності учнівської молоді на ринку праці.

Аналіз потреб молоді:

Спостерігаючи за життєдіяльністю Української ЗОШ I–III ступенів №13 та інших освітніх закладів, виявили, що школярам дуже подобається прикрашати свої зошити та щоденники різними наклейками, стікерами та стікерпаками, мати оригінальні блокноти та записники, отримувати яскраві грамоти, дипломи, сертифікати за відмінне навчання або участь у конкурсах, змаганнях, конференціях та ін. Подібного роду продукція буде цікавою і представникам влади та бізнесу, оскільки заохочення – найкращий шлях визнання здібностей не тільки дітей, а й дорослих. Саме тому на розгляд журі конкурсу було запропоновано проєкт соціальне шкільне підприємство «Поліграфічна арт-студія «STICKER». Крім цього, проводили індивідуальні та загальні зустрічі з учасниками проєкту, представниками бізнесу та влади, анкетування.

Опис практики:

За період реалізації проєкту школярі взяли участь у дводенному тренінгу з вивчення основ бізнес-планування, онлайн-майстерці «Як провести успішну PR-кампанію», відвідали Краматорський фаховий коледж технологій та дизайну, ДНЗ

«Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» (м. Дніпро), де дізналися багато нового й цікавого про моделювання та конструювання промислових виробів, історію виникнення поліграфії, а також навчилися працювати у графічних редакторах Illustrator, Photoshop, які використовують студенти у роботі, відвідали творчі майстерні закладів, де надихнулись креативністю майбутніх дизайнерів та поліграфістів, взяли участь у майстер-класі з виготовлення оригінальних дизайнерських блокнотів на базі арт-коворкінгу «Креативне підприємництво для молоді». Також відбулися зустрічі з обміну досвідом з командами СШП «Вакуваті» Краматорської ЗОШ №9 «ЕкоВарня» Костянтинівської ЗОШ №3 Донецької області, «Життя на Гуцульщині, де минуле перетинається з майбутнім» Криворівненського ліцею ім. М. Грушевського Верховинської селищної ради Івано-Франківської області. І це тільки частина спільної роботи команди СШП. Що найголовніше, школярі здобули знання та навички з основ командоутворення, підприємницької діяльності, проєктного менеджменту, ефективної комунікації, фінансової грамотності, креативного дизайну, PR для використання у подальшій професійній діяльності, дорослому житті, побудували ефективну підприємницьку модель створення оригінальної поліграфічної продукції.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: представники ГО «Сполом», тренери з СШП, PR-технологій, працівники арт-коворкінгу «Креативне підприємництво для молоді» (м. Краматорськ), викладачі Краматорського фахового коледжу технологій та дизайну, ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» (м. Дніпро), учні та вчителі Української ЗОШ I–III ступенів №13 Селидівської міської ради Донецької області, представники СШП «Вакуваті» Краматорської ЗОШ №9, «ЕкоВарня» Костянтинівської ЗОШ №3 Донецької області, «Життя на Гуцульщині, де минуле перетинається з майбутнім» Криворівненського ліцею ім. М. Грушевського Верховинської селищної ради Івано-Франківської області. Фінансові ресурси: грант «Фонду Східна Європа».

Досягнення:

Заходи, передбачені проєктом «Поліграфічна арт-студія «Sticker»» (тренінги, майстер-класи, профорієнтаційні зустрічі) стимулювали розвиток в учнів Української ЗОШ I–III ступенів №13 Селидівської міської ради Донецької області підприємницьких компетенцій, навичок комунікації та командної взаємодії, оскільки мали нестандартний практичний характер, давали можливість побачити поліграфічну індустрію зсередини та побудувати достатньо ефективну партнерську мережу.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Наша практика тісно пов'язана з усіма сферами молодіжної політики, адже громада, в якій з дитинства виховують підприємців та прищеплюють соціально відповідальний підхід у підприємстві, має більше шансів покращити якість життя і навіть вплинути на формування нової культури та споживацьких звичок, зокрема відповідального споживання, інновацій та сталого розвитку.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до таких цілей: №№ 1, 4, 5, 8, 9, 11, 17.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час реалізації практики використовувалася низка цифрових інструментів. Створено сторінки проєкту у Facebook, Instagram-магазин «Поліграфічна арт-студія «Sticker»», група учасників проєкту в Telegram (для координації роботи команди та оперативного спілкування). Платформа Zoom використовувалася для проведення нарад і навчань, Google Forms — для реєстрації учасників; опитувань щодо тем, пріоритетів та потреб; формування запитань для тренерів, форм зворотного зв'язку. Логотипи та інші зображення створювалися в програмах Silhouette Studio, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, дизайн поліграфічної продукції розроблявся в інтерактивному сервісі «Canva».

Посилання на фото/відео:

<https://cutt.ly/UI1udNe>

Практика: Міжнародний Кам'янець-Подільський кінофестиваль «БРУКІВКА»

Організація: Громадська організація Творчого об'єднання письменників та художників «Кам'яний острів»

Місце діяльності: Кам'янець-Подільська громада, Хмельницька обл.

Автори практики: Заєць Андрій, Сидорчук Олександра, Сметанюк Тетяна

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:

energ1xproductionC@gmail.com,
alexsashka0507@gmail.com,
shedou215@ukr.net

Період впровадження практики:
3 2017 р.

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Локальний розвиток, кіномистецтво, молодіжна творчість, розвиток креативної індустрії, популяризація України на міжнародній культурній арені у площині кіно

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Мета практики – сприяти підвищенню рівня культурного та духовного розвитку молоді, патріотичному вихованню у контексті європейських витоків українського суспільства, формуванню комфортного мікроклімату для співпраці між молоддю міста.

Аналіз потреб молоді:

Через опитування від 25.06.2017 р.: 85% молоді цікавляться культурними заходами з них 76% -глядачі, 24%-організатори.

За даними дослідження молодь міста цікавить проведення концертів, літературних вечірок, виставок та кіновечорів. Пріоритетні напрями: музика, література, кіно, спорт.

Опис практики:

2017 р. відбувся I Кам'янець-Подільський фестиваль молодіжного кіно «Бруківка», який став майданчиком для презентації напрацювань молоді міста у сфері кіноіндустрії та популяризації міста.

2018 р. фестиваль отримав статус міжнародного. Протягом 5 місяців прийому робіт на II кінофестиваль «Бруківка» надіслано 3243 роботи з 120 країн, 130 робіт з України. Номінації: художній професійний фільм, художній аматорський фільм, анімаційний фільм та соціальна реклама. Організатори ставили за мету підтримати молодих режисерів і професіоналів з усієї України. Фестиваль тривав 3 дні, в його рамках проведено Косплей-шоу, майстер-класи та воркшопи від відомих кінодіячів України.

2019 р. відбувся III кінофестиваль «Бруківка»: 5 днів, перегляди конкурсних і позаконкурсних стрічок, проєкційне 3D-шоу, конкурс косплеєрів, конкурс каверів, 19 воркшопів та круглий стіл на тему розвитку кіноіндустрії в Україні. Для студентського кіно подача робіт безкоштовна.

2020 р. – кінофестиваль переходить в онлайн-формат під назвою «КіберБруківка 2(4)20». За 45 днів на фестиваль надіслано 3034 роботи із 110 країн, 70 з України.

2021 р. V міжнародний кінофестиваль «Бруківка» пройшов 15–20 листопада.. Конкурсна програма – 79 фільмів із 17 країн. Основний акцент програми – українські та міжнародні короткометражні фільми.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Команда: близько 15 організаторів, від 20 до 30 волонтерів щороку.
- Нас підтримували Кам'янець-Подільська міська рада, в різні роки Держкіно та інші установи.
- Фестиваль проходить на різних історичних, освітніх та культурних локаціях.
- Власний внесок: робота організаторів та технічне забезпечення.

Досягнення:

Протягом 5 років проведення кінофестиваль з одного дня на одній локації виріс до шести днів, п'яти локацій, 17 країн світу в конкурсній програмі. Найбільша номінація – «Український короткометражний фільм».

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

5. Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив; призовий фонд для найкращих робіт, організація майданчиків для показу, воркшопи, круглі столи, презентації книг, настільних ігор.
11. Розвиток кіноіндустрії.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Цілі №№ 4, 11, 17.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

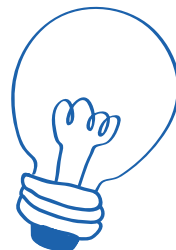
Використано сучасні цифрові технології, а також соцмережі для комунікації та зворотного зв'язку (Instagram, Facebook, Viber, Zoom, Telegram).

У 2020 році кінофестиваль був проведений в онлайн-форматі.

Посилання на фото/відео:

<https://filmfreeway.com/BRUKIVKAFest>
<https://imdb.com/event/ev0019043/2021/1>
<https://www.brukivkafest.com/>

Практика: Презентація проєкту стінописів (муралів) «ЗРОБИМО НАШЕ МІСТО КРАСИВИМ»**Організація:** Коштовна установа «Молодіжний центр Чернівців «Резиденція молоді», АТ «Чернівцігаз»**Місце діяльності:** м. Чернівці**Авторка практики:** Олексійчук Світлана Іванівна**Контактна адреса електронної пошти авторки практики:**
Asi_88@ukr.net**Період впровадження практики:**
2021 р.**Статус практики:** Реалізація триває**П'ять ключових слів, які характеризують практику:** Вуличне мистецтво, «Чернівцігаз», визначні постаті Буковини**Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

В Чернівецькій області близько 366 газорозподільних пунктів. Вони мають вигляд стареньких бетонних коробок – то радянська спадщина. У керівництва «Чернівцігаз» виникла ідея дати об'єктам нове життя та зобразити на їх стінах відомих буковинців. Спільно з художницею Аліною Коник розроблено проєкт до 30-річчя Незалежності України «Зробимо наше місто красивим».

Аналіз потреб молоді:

«Резиденція молоді» вирішила допомогти в презентації проєкту та його розвитку. Розроблено відкриту форму, де всі бажаючі могли запропонувати кого саме зобразити на муралах.

Опис практики:

13 вересня в КУ «Молодіжний центр Чернівців «Резиденція молоді» презентовано проєкт стінописів (муралів) «Зробимо наше місто красивим», який реалізовується компанією АТ «Чернівцігаз» разом з художницею Аліною Коник. «Резиденція молоді» – співорганізатор.

Усі мурали, що присвячується 30-річчю Незалежності України та видатним людям рідного краю, виконуються на стінах ГРП. Це дає можливість не тільки покращити їх зовнішній вигляд, а й зробити місто привабливішим для туристів. Можливо, стінописи будуть мотивувати перехожих цікавитися історією особистості, спонукатимуть знайти зв'язок між зображенням та місцем розташування.

Першими зобразили Ольгу Кобилянську та Осипа Маковея (територія Педагогічного коледжу). Наступний об'єкт – на вул. Лесі Українки. До формування списку відомих буковинців долучилася молодь, заповнивши Google-форму та проголосували за об'єкти.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Матеріальні – бюджет для підготовки муралів, оплата роботи художниці та закупівля матеріалів («Чернівцігаз»).
- Приміщення та організаційна допомога в презентації проєкту – «Резиденція молоді».
- Пропозиції від громади, викладені під час опитування.

Досягнення:

У місті вже з'явилися два нові стінописи, вони прикрашають простір, туристи та всі охочі роблять фото, поширюють їх, популяризуючи креативність міста та його молодих людей. У процесі виконання ще 28 робіт.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

5. Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив. Цим проєктом вдалося підтримати молоду художницю, яка прагнула розфарбовувати місто, але не мала офіційних дозволів; місто стало яскравішим та привабливішим для творчої молоді.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

9. Інновації й інфраструктура.

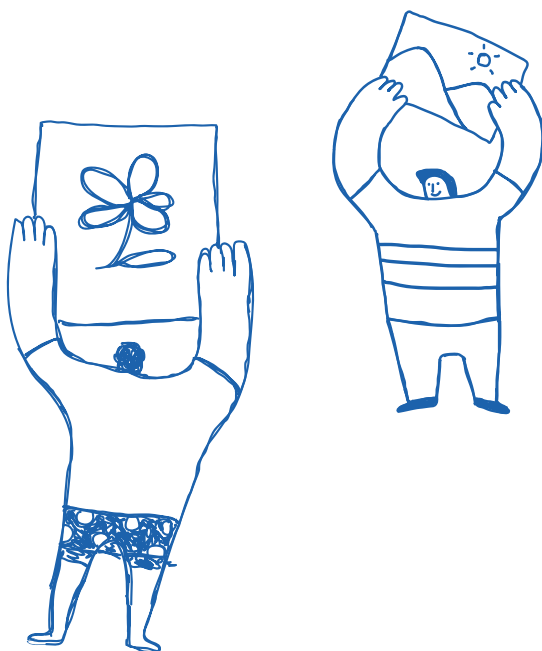
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Розроблено Google-форму, QR-код, за допомогою яких можна було подати пропозиції щодо зображень на муралах. Організовано фото-челендж на найкращу публікацію в соцмережах.

Посилання на фото/відео:

https://molbuk.ua/chernovtsy_news/235807-vi-domi-bukovynци-na-sirykh-stinakh-u-chernivciakh-prezentuut-muraly.html

Практика: «BUCHA AWARDS»**Організація:** Громадська організація
«Міст змін»**Місце діяльності:** м. Буча, Бучанська
група, Київська область**Авторка практики:** Прудьма Діана Василівна**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
pridma.diana@gmail.com**Період впровадження практики:**
з 2019 року донині**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Премія, підтримка молоді,
мотивація, досягнення**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У місті Буча практикується нагородження талановитої молоді у сфері освіти. Однак такі нагороди обмежені не лише сферою, а й віком претендентів – до 18 років.

Ми вирішили нагородити обдаровану молодь незалежно від сфери діяльності та можливостей, охопивши всіх, від лідерів думок до блогерів і тітокерів.

Аналіз потреб молоді:

Перед початком реалізації даного проекту ми провели дослідження в Інстаграмі серед нашої молодіжної аудиторії, якої налічується більше 1000 підписників. За даними даного дослідження ми зрозуміли про важливість реалізації даного проекту. Також ми збирали офлайн інформацію за допомогою коротких інтерв'ю серед молоді громади.

Опис практики:

«Bucha awards» – урочиста премія, покликана привернути увагу до талановитої та обдарованої молоді спочатку Бучі, потім Бучанської громади, а зараз вже всього новоствореного Бучанського району, відзначити її за результати й досягнення. Спочатку відбувається реєстрація учасників у Google-формі (кожен може зареєструвати себе або молоду людину, яку вважає достойною перемоги в одній із запропонованих номінацій), потім проходить відбувається голосування в онлайн-форматі за допомогою того самого інструменту, переможцем стає той номінант, який отримав найбільшу кількість голосів. Згодом, після закриття голосування та підбиття підсумків, відбувається урочиста церемонія нагородження молодих осіб – переможців у кожній номінації. Головна мета нашого проекту – відзначити молодих людей, які досягли значних висот у певній сфері діяльності, привернути до них увагу мешканців громади, влаштувати справжнє свято не лише для переможців, а й для всіх охочих. На урочистій церемонії голова громадської організації відкриває конверт з ім'ям переможця, яке до цього моменту нікому не відоме.

Спочатку ми реалізовували цей проект на рівні міста Буча, але з кожним разом кількість учасників зростала, тому наступного року ми провели церемонію на рівні Бучанської громади, а зараз готуємося охопити загалом Бучанський район, а це вже 12 громад.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

В процесі організації нагородження ми тісно співпрацювали з бізнесом (залучення коштів на матеріали, подарунки, нагороди, друк тощо), місцевою, районною та обласною владою (допомога з приміщеннями). Також були задіяні людські ресурси: усіх членів громадської організації, молодіжної ради та волонтерів.

Досягнення:

Ми мотивуємо людей ставати кращими, показуючи приклад талантів, які щодня розвиваються. Кількість учасників нашої премії зростає з кожним роком, і це не дивно, бо всі надихаються успіхами інших та починають реалізовувати себе, знаходити й показувати свій талант та хист до певної справи. І в результаті наступного року вже стають переможцями своєї номінації.

Нашою ініціативою зацікавились інші громади, тому ми надали їм сценарні плани, й згодом дві громади Київської області реалізували схожу церемонію.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика стосується сфери підтримки молодіжних проектів та ініціатив – цим проектом ми відзначаємо талановиту молодь, часто непомітну в громаді, яка на етапі становлення потребує підтримки та мотивації. Премія «Buch awards» створена для того, щоб молоді таланти відчули: є ті, хто їх підтримує, хто ними пишається, хто готовий віддати за них свій голос. Це надзвичайно важливо в наш час – давати віру в себе й свої сили шляхом підтримки, кооперації, згуртування: під час церемонії нагородження жителі мають змогу познайомитися з учасниками, майбутніми переможцями та одне з одним, поділитися враженнями, переживаннями та гарно провести час разом.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

У проекті «Buch awards» є кілька номінацій, присвячених Цілям сталого розвитку – «Друг природи» та «Рука допомоги». Саме ці номінації дотичні до основних напрямів стратегії досягнення Цілей сталого розвитку, таких як боротьба проти бідності, демократичне управління та миробудівництво, відповідь на кліматичні зміни та ризики стихійних лих, подолання економічної нерівності.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Як для реєстрації учасників, так і для вибору переможців, тобто голосування, ми використовуємо Google Forms, що робить відбір як учасників премії, так і переможців у кожній номінації максимально прозорим.

Обмеження, пов'язані з всеукраїнським карантинном, вплинули на реалізацію практики: друга церемонія нагородження проводилася з дотриманням карантинних норм, тож ми вели прями трансляції в соціальних мережах (Facebook та Instagram)

Посилання на фото/відео:

https://www.instagram.com/p/CSd6kkQA-Qk2/?utm_medium=copy_link

https://www.instagram.com/p/CI_IKSshpDf/?utm_medium=copy_link

https://www.instagram.com/p/CI-8nUhTh4Am/?utm_medium=copy_link

**Практика: МОЛОДІЖНИЙ
ФЕСТИВАЛЬ «MY FEST»****Організація:** Молодіжна рада Хмельницького**Місце діяльності:** м. Хмельницький**Авторка практики:** Козак Анастасія
Сергіївна, голова Молодіжної ради
Хмельницького**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
anastasya.kozak@gmail.com**Період впровадження практики:**
З червня 2013 р. донині (у 2018 році відбувся
ребрендинг фестивалю)**Статус практики:** Постійна програма**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Фестиваль, молодь, можливості,
лобізм, творчість**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Фестиваль був заснований у 2013 році як акт протесту активної молоді проти забудови зеленої зони на території парку «Молодіжний» та на підтримку створення сучасної природної зони відпочинку. Наразі органи місцевої влади ухвалили план реконструкції парку, у 2022 році планується здача проєкту. Початкова мета фестивалю – популяризація здорового способу

життя та питань екології серед населення. Фестиваль було приурочено до Дня молоді, щоб продемонструвати, що це майданчик для самовираження талановитої молоді та інтеграції молоді міста в соціокультурне середовище.

Аналіз потреб молоді:

У 2018 році був проведений ребрендинг фестивалю, що базувався на аналізі актуальних проблем у сфері культурного життя молоді Хмельницького. Було зібрано фокус-групи з різних напрямків суспільного життя, учасники яких пропонували та вносили свої корективи у програму фестивалю на користь молоді. На сторінках фестивалю були проведені опитування серед молоді з акцентом на її уподобання та бажання щодо програми заходу, була створена анкета, у якій учасники попереднього фестивалю висловлювали свої рекомендації стосовно наповнення фестивалю наступного року.

Опис практики:

Простір для самореалізації творчої молоді, #фест_можливостей. Молодіжний фестиваль «Му Fest» — перший фестиваль Хмельницького, найбільша молодіжна подія року: інтеграція молоді міста в соціокультурне середовище, якісне поєднання відпочинку та інтерактивного навчання, привернення уваги містян до стану довкілля, формування потужного мистецького кластеру міста.

На початку 2021 року Молодіжна рада Хмельницького, проаналізувавши дозвілля та творче підприємництво молоді, визначила пріоритетні цілі фестивалю: масштабне просування та всебічна підтримка молодіжних ініціатив і досягнень, створення умов для творчого розвитку та розкриття особистісного потенціалу молоді, забезпечення її культурного дозвілля. Задля якнайефективнішого досягнення поставленої мети налагоджено мережу співпраці державного, приватного і соціального сектору, поєднання державних та громадських інтересів, що забезпечило широку підтримку молодіжних ініціатив: під час фестивалю було проведено конкурс «Новий голос міста», що надав маловідомим представникам музичної індустрії міста можливість поборотися за головний приз — державне фінансування зйомок музичного кліпу. Переможця визначали публічним голосуванням. Крім того, артисти отримали шанс виступити на головній сцені фестивалю й презентувати свої композиції широкому загалу. Подія засвідчила продемонструвала інтерес представників творчої молоді Хмельницького до можливостей самореалізації та зацікавленість населення у популяризації культурних надбань. З огляду на отримані результати планується масштабувати конкурс наступного року, залучивши всеукраїнських партнерів та збільшивши призовий фонд.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: до команди фестивалю входять активні представники інститутів громадянського суспільства; щороку набираємо команду волонтерів (Молодіжна рада Хмельницького, КУ «Молодіжний центр», НСОУ «Пласт Хмельницький» та ін.).

Фінансові ресурси: основне джерело фінансування – бюджет управління молоді та спорту Хмельницької міської ради (асигнування на молодіжну політику). Залучаємо партнерів та соціально відповідальний бізнес: мобільний застосунок виклику таксі «BBGO», спортивний клуб «Панда», мережу доставки їжі «Pronto pizza», мережу аптек «Синиця», магазин повітряних кульок «Skysharik» тощо.

Власні ресурси: над фестивалем на волонтерських засадах працює частина команди Молодіжної ради Хмельницького: займається графічним дизайном, SMM, залученням артистів, розробкою концепції та айдентики фестивалю тощо.

Досягнення:

Якісні зміни: завдяки фестивалю «My Fest» було створено Молодіжний парк (2 га), рекреаційну зону для відпочинку молоді, яку в 2012 р. планували знищити та забудувати житловими будинками.

Кількісні показники: за роки існування фестивалю (2018–2021 рр.) вдалося залучити близько 7 тис. осіб сталої аудиторії, сучасної молоді, яка цікавиться не лише вечірками, але й питаннями молодіжної політики та волонтерства.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Підтримка молодіжних проектів та ініціатив. «My Fest» сприяє реалізації потенціалу творчої та активної молоді, надаючи можливість презентувати свою діяльність на загал під час події. Фестиваль забезпечує промоцію досягнень молоді та пропонує фінансове сприяння у подальшій реалізації завдяки залученню соціально відповідального бізнесу.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Оскільки фестиваль покликаний популяризувати питання екології серед сучасної молоді та привернути увагу бізнесу і органів міського самоврядування до стану зеленої інфраструктури міста, захід стимулює суспільні дискусії та ініціативи щодо створення нових та реконструкції старих зелених зон на території Хмельницького. Екологічна спрямованість фестивалю сприяє збільшенню інвестицій у громадський транспорт та усвідомленню не екологічності старих автовок. Під час фестивалю значна увага приділяється створенню комфортних умов для пересування та участі осіб із обмеженими можливостями, що забезпечує загальну рівноправність у суспільстві. Такі дії спонукають міську владу удосконалювати міське планування й управління задля забезпечення умов інклюзії. Отже, практики фестивалю сприяють інтеграції цілі 11 «Сталий розвиток міста і спільнот».

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

У 2020 р. команда фестивалю збалансувала програму за насиченістю й часовими рамками так, щоб в офлайн-форматі дотриматися всіх карантинних норм. Рішення організаторів відзначалися креативністю: головна сцена фестивалю на острові Кохання серед р. Південний Буг; літературна сцена із фіксованими глядацькими місцями просто неба.

У 2021 році в рамках фестивалю відбувся конкурс «Новий голос міста», переможця було визначено за результатами онлайн-голосування відвідувачів.

Цифрові інструменти почали активно впроваджуватися у 2019 році завдяки співпраці з проектом U-Report: під час фестивалю тривало опитування про стан молодіжної політики та насичення культурного життя міста, результати якого лягли в основу програми фестивалю у наступних роках.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/myfest.khm/>

Практика: Створення мережі молодіжних просторів "СМАРТ МЕРЕЖА"

Організація: Комунальний заклад "Молодіжний центр "Смарт" Слобожанської селищної ради

Місце діяльності: Слобожанська громада, Дніропетровська область

Авторка практики: Рибалко Мирослава Петрівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
rybalko.mira@ukr.net

Період впровадження практики:
2021 р.

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Мережування, залучення, інклюзивність, гуртування, сталість

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У старостинських округах Слобожанської громади проживає майже 2 тисячі осіб молоді. Робота з нею проводилась в закладах освіти, і до неї була залучена виключно учнівська молодь. Тож, вкрай важливо, щоб під час реалізації молодіжної політики на селі, охопити і неформальне навчання, у тому числі за межами структур системи формальної освіти.

Крім того, переважна більшість сільської молоді має обмежений доступ до неформальної освіти через відсутність необхідної молодіжної інфраструктури та брак фінансових та людських ресурсів (кваліфікованих кадрів) на селі. Водночас молодь потребує більше інформації про соціальні права, громадянську та соціальну активність, міжнародну мобільність тощо.

Також для громади важливо налагодити комунікацію між молоддю з різних населених пунктів, залучити до розвитку сіл. Після обговорень, консультацій та опитувань було прийнято рішення створити місця де можна проводити вільний час з користю, займаючись самоосвітою, саморозвитком та самовдосконаленням особистості, долучатись до волонтерських заходів.

Аналіз потреб молоді:

Виходячи з SWOT аналізу, який міститься в «Стратегії розвитку Слобожанської селищної об'єднаної територіальної громади» основними проблемами та загрозами, які були перед громадою і потребували вирішення стали: низький рівень громадської активності, слабкий вплив на процеси прийняття рішень, малочисельність та низька ефективність заходів, націлених на об'єднання та активізацію громади, налагодження взаєморозуміння, співпраці та діалогу між владою і громадою, відсутність організованого простору для спілкування та спільних заходів; недостатність навчальних заходів щодо підвищення рівня знань молоді у сфері проектного менеджменту, комунікацій, командоутворення; недостатність заходів, щодо стимулювання молодіжної підприємницької активності населення, зокрема, відсутність обладнаних робочих місць для віддаленої роботи, за можливості. Для детальнішого вивчення проблеми були проведені опитування онлайн (використовувались соціальні мережі та чати) та офлайн проводились зустрічі із старостами сіл, директорами шкіл, депутатами та активістами. Проводили індивідуальні та загальні зустрічі, анкетування, шляхом надання індивідуальних доручень для виявлення затребуваних напрямів молодіжної роботи.

Опис практики:

Проект «Смарт мережа» – сучасні молодіжні простори для молоді Слобожанської громади з віддалених населених пунктів. Мета проєкту: створення умов для забезпечення молоді якісними послугами неформальної освіти, розвитку волонтерської діяльності, національно - патріотичного та екологічного виховання, забезпечення молоді змістовним дозвіллям, шляхом надання необхідних знань та навичок для участі в місцевому та загальнонаціональному житті, створення умов для забезпечення інформаційної рівності, організації навчання

у сфері громадянської й неформальної освіти, створення майданчика для успішної взаємодії влади й громадськості, обміну досвідом, спілкування і співпраці жителів ТГ.

Молодіжні простори за місцем проживання є ресурсом для молодіжної роботи, і складають одну із дієвих ланок молодіжної інфраструктури.

I етап Проведення опитування та обговорень щодо створення просторів.

II етап Створення філій. Рішенням сесії до положення про молодіжний центр «Смарт» внесено зміни де зазначені філії центру у віддалених селах.

III етап прийом на роботу молодіжних працівників. З квітня 2021 року у кожному старостинському окрузі працюють молодіжні працівники. Робочі місця знаходяться у приміщеннях старостатів. Молодіжні працівники новачки у роботі з молоддю тому постійно навчаються. Пройдено базовий тренінг «Молодіжний працівник», тренінг з проєктного менеджменту молодіжного центру. Проведені майстер класи по використанні в роботі цифрових інструментів (зум, гугл диск, гугл календар, трело).

IV етап проведення заходів, залучення молоді. За 5 місяців роботи проведено 9 спільних заходів (інтелектуальні ігри, тренінг із соціального шкільного підприємництва, походи, перегляди фільмів, кінофестиваль). До заходів залучено близько 100 осіб молоді з віддалених населених пунктів. Важливою умовою проведення спільних заходів є присутність учасників з усіх населених пунктів громади. Про реалізацію проєкту розповідали на каналі Дніпро ТВ

<https://www.youtube.com/watch?v=DBedCHNON4k&t=8s>

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

До реалізації практики були залучені: представники влади, депутати, начальники та спеціалісти відділів селищної ради, керівники закладів освіти, які допомагали у пошуку приміщень.

Проєкт фінансується з місцевого бюджету.

Закуплені меблі, оргтехніка для працівників і відвідувачів.

Підписані угоди про оренду приміщень.

Досягнення:

За час реалізації практики розпочато якісну молодіжну роботу. До заходів долучено близько 100 осіб. Для молоді проводяться заходи:

- Неформальної освіти: тренінги (соціальне шкільне підприємництво, фінансова грамотність тощо) майстер класи, проводяться перегляди фільмів про права людини та їх обговорення, інтелектуальні ігри тощо;
- Волонтерство: допомога сім'ям у СЖО, донорство, допомога військовим.
- Екологічний напрям: влаштовують на своїх територіях екотолоки на берегах річок та у населених пунктах.
- Національно – патріотичне виховання: участь у наметових таборах, майстер класі з орієнтування, участь у флешмобі організованому управлінням молоді ДОДА з нагоди 30 річниці Незалежності України;
- Змістовне дозвілля: шахові турніри, проходять ознайомчі виїзди по селах громади, створено клуб настільних ігор.

Молодіжні працівники мають по 2-3 постійних відвідувачів – волонтерів.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Практика відповідає усім сферам молодіжної політики. У просторах проводяться заходи відповідно до потреб молоді. Так, тема «Місцеве самоврядування» була розкрита під час проведення наметового табору «Патрік кемп – 2021», учасники з усіх населених пунктів, створювали свої громади, обирали владу, поповнювали бюджет, зустрічались із депутатом місцевої ради. Для молоді проводяться освітні заходи різного формату та на різні теми.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

4.Якісна освіта

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Для впровадження практики використовували комп'ютери, БФП, (друкували анкети для проведення опитування, оголошення про заходи) смартфони (для швидкого зв'язку з молоддю та працівниками центру), проектор, соціальні мережі (Фейсбук, інстаграм, телеграм, тік-ток, ютьюб, зум, вайбер) щотижня проводяться наради колективу з використанням зум, команда працює з використанням гугл диску, трелло. Проводяться опитування, реєстрації з використанням гугл форм.

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=M23T-M9qNs5E&t=65s>

<https://slobozhanska-gromada.gov.ua/news/6193-vecir-dokumentalnogo-kino>

<https://slobozhanska-gromada.gov.ua/news/6480-poxid-vid-mc-smart>

УЧАСТЬ МОЛОДІ
В ПРОЦЕСАХ
ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ1
ПРАКТИКА**Практика: МОЛОДІЖНЕ
ТЕЛЕБАЧЕННЯ М. РОЖИЩЕ**

Організація: Молодіжний простір «City life», м. Рожище

Місце діяльності: Рожищенська громада
Волинської області

Автор практики: Шевченко Віталій
Юрійович, координатор Молодіжного
простору «City life», голова ГО
«Молодіжний форпост»

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
shevchenko76vit@gmail.com

Період впровадження практики:
3 листопада 2021 і донині

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, лідерство, ініціативи,
мотивація, зміни

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Більшість молодих людей Рожищенської громади не бачить свого майбутнього у рідному місті та і взагалі в Україні. Виїзд

мешканців за кордон та деградація – невтішна перспектива, яка очікує громаду.

Інтерв'ю з молодіжними лідерами, вихідцями з Рожищенської громади, які досягли успіхів у політиці, спорті, культурі та інших царинах, повинні мотивувати та зацікавити школярів і молодь, сприяти реалізації ними свого потенціалу.

Аналіз потреб молоді:

Спілкування та опитування показали, що цікавить молодь. Розповіді та інтерв'ю з місцевими блогерами, спортсменами, представницями модельного бізнесу та іншими молодіжними лідерами та неординарними особистостями. Цікаві кейси, кумедні випадки з їхнього життя, підйоми та падіння не залишають байдужими молодь Рожищенської громади.

Опис практики:

Створити Молодіжне телебачення я запропонував активістам Молодіжного простору «City life» м. Рожище та вихованцям гуртка «Цифрова фотографія» КЗПО «Рожищенський БДТ».

Карантинні обмеження не дозволяли проводити повноцінні зустрічі та заходи, тому молодь громади віком 14–22 років із задоволенням долучилася до команди. Загалом приєдналися 22 особи.

Було розроблено концепції передач, підібрано ведучих, операторів, та монтажерів відео. Розпочалися пошуки героїв програм та переговори з ними.

Микола Давидюк (<https://www.facebook.com/davydiuk>) мешкає в Києві і не часто буває у рідному місті, Григорій Недопад (<https://www.facebook.com/grisha.nedopad>) – голова Волинської обласної ради, але вони, незважаючи на щільний графік роботи, знайшли можливість зустрітися з нами.

Тепер бути причетним до Молодіжного телебачення м. Рожище стало престижно. Молодь навчилася комунікувати, виступати публічно, вільно поводитися перед камерою тощо.

За допомогою команди Молодіжного телебачення м. Рожище відзняті відеокліпи та ролики у КЗПО «Рожищенський БДТ», проєкті з охорони довкілля «Екологічний патруль Рожищенської громади» та інших.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

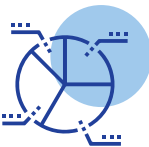
Спершу використовувалися власні техніка та обладнання (телефони, фотоапарат, штатив, ноутбук), приміщення та комп'ютер Молодіжного простору «City life». Пізніше почали використовувати фотоапарат, квадрокоптер, штатив, освітлювальне обладнання, надані громаді в рамках проекту МОМ «Долучайся, взаємодій, створи». Молодь за розвиток згуртованих і сталих громад» за фінансування Посольства Великої Британії в Україні за підтримки Міністерства молоді та спорту України.

Молодь працює в команді на волонтерських засадах. Налагоджено партнерство з місцевими підприємцями, які надавали продукти та напої для кави-пауз під час заходів і зйомок.

Досягнення:

22 особи віком 14–22 років поглибили знання з основ журналістики, ораторського мистецтва, основ фото- та відео-зйомки й монтажу. Записано близько 20 інтерв'ю, передач, та кліпів.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

3) розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади; 4) соціальна згуртованість молоді; 5) підтримка молодіжних проектів та ініціатив; 6) розвиток молодіжних громадських організацій; 7) волонтерство; 8) змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування; 9) інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді); 10) сталий розвиток та екологія.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

3. Міцне здоров'я (інтерв'ю зі спортсменами).
4. Якісна освіта (неформальна освіта).
5. Гендерна рівність (залучення у команду як чоловіків, так і жінок).
9. Відповідальне споживання (відеоролики про охорону довкілля).

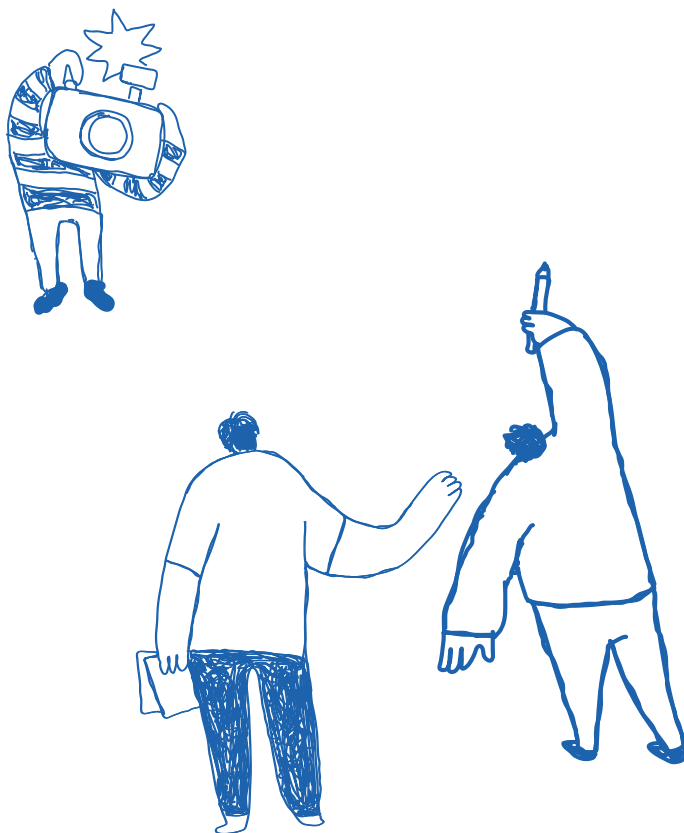
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Фото-, відеотехніка тощо.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/100034673705345/videos/557302852102167>

**Практика: Адвокаційна кампанія
«Розробка концепції розвитку
VELOІНФРАСТРУКТУРИ НІЖИНА»**

Організація: Молодіжна рада Ніжинської міської територіальної громади

Місце діяльності: Ніжинська територіальна громада, Чернігівська область

Авторка практики: Пилипенко Катерина Олексіївна, голова Молодіжної ради Ніжинської міської ОТГ

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
katapilipenko2015@gmail.com

Період впровадження практики:
Березень–вересень 2021 року

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Безпека, велоінфраструктура, флікер, дорожній рух

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Велика кількість жителів міста, зокрема молодь, користується велосипедами, але належні умови для їх пересування відсутні: немає велодоріжок, мала кількість велопарковок, у темну пору доби пішоходів та велосипедистів водіям авто взагалі не видно, що створює небезпеку для їхнього життя.

Аналіз потреб молоді:

Було проведено опитування молоді Ніжина, як у онлайн та наживо, у ході роботи було виявлено, що у місті є великі проблеми з велоінфраструктурою, а також було зібрано конкретні пропозиції, щодо покращення ситуації.

Опис практики:

1. Опитування (онлайн та наживо) жителів громади за спеціально розробленою анкетною.
2. Інтерактивна лекція співробітника поліції для велосипедистів, присвячена ПДР
3. Особиста зустріч із міським головою задля роз'яснення очільникові міста актуальності вищезазначеної проблеми для молоді та інших жителів міста. Після цієї зустрічі міський голова дав розпорядження створити робочу групу з питань розробки Концепції розвитку велоінфраструктури Ніжина. Група зараз активно працює, до її складу увійшли депутати Молодіжної ради Ніжинської міської ОТГ, заступники міського голови, та спеціалісти з інших галузей.
4. Майстер-класи з виготовлення флікерів. Це найтриваліший етап реалізації адвокаційної кампанії. Проведено 6 заходів, також депутати МР самостійно виготовили понад 500 флікерів і роздавали їх учасникам патріотичного велопробігу.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Адвокаційна кампанія фінансувалася ГО «Агенція сталого розвитку «Хмарочос», за виділені нею кошти було закуплено матеріали для виготовлення флікерів. Приміщення для майстер-класів та лекцій надавали ГО «Полігранос» та Центральна міська бібліотека. Над проектом працювала уся команда Молодіжної ради разом із поліцією, відділом сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради, керівником управління ЖКГ та міським головою.

Досягнення:

Створено робочу групу, яка розробляє Концепцію розвитку велоінфраструктури Ніжина. Міська влада реалізує проекти з покращення велоінфраструктури Ніжина, вже наступного року буде збудовано першу велодоріжку.

Серед молоді стало популярно носити флікери та їздити на велосипедах.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

участь молоді в процесах демократизації, адже результатом адвокаційної кампанії є офіційний документ, яким затверджено план дій щодо розбудови велоінфраструктури Ніжина.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика дотична до Цілі №9.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Активно використовувалися соціальні мережі – там проводилося анкетування молоді і розміщувалися оголошення про проведення майстер-класів.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/folderview?id=1COJV-Saw9hKODJ7NfNoMG996IVzNBFbc5>

Практика: «QUEST-TOUR 31 ШКІЛЬНОГО КЛАСУ ДО КАБІNETІВ ВЛАДИ»

Організація: Полтавська обласна асоціація органів місцевого самоврядування

Місце діяльності: Полтавська область

Авторка практики: Кондратьєва Анна Вікторівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
khv1804@gmail.com

Період впровадження практики:
Протягом року (не частіше ніж два рази на місяць у міжсесійний період)

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Взаємодія, відкритість, сучасна можливість, креативність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

(опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику): Відсутність комунікації шкільної та студентської молоді Полтавщини з представниками ОМС, виконавчої гілки влади на обласному та місцевому рівні. Необізнаність представників молоді із специфікою роботи, можливостями, ресурсами Полтавської обласної ради та Полтавської обласної державної адміністрації.

Аналіз потреб молоді:

Від виконавчої дирекції був направлений лист до територіальних громад Полтавщини з пропозицією щодо доцільності проведення екскурсії у форматі квесту з тематичними лекціями та інтерактивними завданнями. Всі громади надали згоду і підтримали реалізацію проекту. Після першого квесту стало зрозуміло, що молоді не вистачає певних знань та розуміння щодо роботи ОМС та виконавчої гілки влади.

А також молодь навіть не уявляє чим займаються депутати обласної ради і чи отримують заробітну плату під час роботи пленарного засідання.

Опис практики:

1. Ознайомлення з програмою «Quest-tour зі шкільного класу до кабінетів влади»;
2. Екскурсія адміністративною будівлею;
3. Основи самоврядування для учнівської та студентської молоді;
4. Імітація пленарного засідання Полтавської обласної ради;
5. Шкільний громадський бюджет Полтавської області;
6. Зустріч з керівництвом Полтавської обласної ради;
7. Взаємодія органів державної влади і органів місцевого самоврядування;
8. Сучасні можливості для молоді;
9. «Тепла зустріч» із депутатом Полтавської обласної ради.

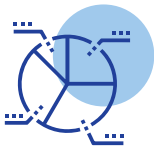
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Матеріальні ресурси: друк сертифікатів для учасників квесту.
Людські ресурси: працівники виконавчої дирекції Асоціації «ПОАОМС», працівники виконавчого апарату, керівництво та депутати Полтавської обласної ради і Полтавської обласної державної адміністрації, представники КУ «Полтавський обласний молодіжний центр».

Досягнення:

Збільшення кількості проєктів ШГБ на 20%; налагодження діалогу між депутатами та керівництвом ОМС і виконавчою гілкою влади, формування розуміння специфіки роботи та відповідальності депутатів всіх рівнів. Підвищено впізнаваність публічних діячів серед молоді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 1) популяризація серед молоді інструментів прямої демократії через Бюджет участі та Шкільний громадський бюджет Полтавської області);
- 2) права та обов'язки депутатів;
- 3) ознайомлення з чинними місцевими, обласними, державними програмами для молоді;
- 4) під час імітованого пленарного засідання учасники мають згуртуватись та навчитись слухати і чути, а також обстоювати інтереси громад та знаходити компроміс;
- 9) робота з вразливими категоріями молоді, окремими групами чи у складі інших груп.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Наш проєкт частково дотичний 17 Цілей сталого розвитку, бо від обізнаності та грамотності як населення, так і представників влади, зокрема депутатів різних рівнів, залежать розвиток та реалізації ідей, передбачених Цілями сталого розвитку.

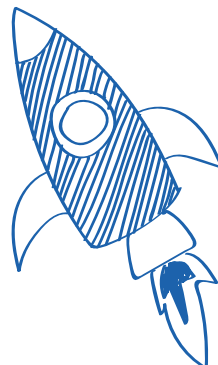
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Голосування через систему «Рада», тестування на платформі Kahoot.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/PoltavaAssociation/videos/533897254350127>

Практика: ПРОСТІР «ENERGY»

Організація: ГО «МолодьТутСарата»

**Місце діяльності: Саратська громада,
Одеська область**

**Авторка практики: Рогозіна Катерина
Сергіївна**

**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:
soypsarata@gmail.com**

**Період впровадження практики:
5 років**

Статус практики: Реалізація триває

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику: Молодь, розвиватися, пишається,
розуміє, живе в Україні**

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Основними проблемами молоді у нашій громаді були: відсутність облаштованого та безпечного приміщення для дозвілля та саморозвитку; низький рівень соціалізації молодих батьків, булінг у шкільному середовищі; відсутність умов для активності молоді та можливостей впливу на життя громади, реалізації себе як свідомої її частинки.

Аналіз потреб молоді:

Наша організація провела дослідження опитування молоді нашої громади. 66 опитаних молодих людей, відзначили, що не мають облаштованого приміщення для молоді. Також серед опитуваних 27 молодих батьків зазначили, що мають запит на інтеграцію в соціум після декрету, вони би хотіли розвиватися, навчатися. 22 молоді люди сказали, що вони не знають, як можуть проявити свою активність, адже немає заходів та подій, вони хотіли б бути корисній громаді і реалізувати себе як індивідів. 17 молодих людей зауважили, що вони часто відвідують заклади швидкого харчування і через це мають проблеми із здоров'ям

Опис практики:

Забезпечуємо змістовне дозвілля для молоді, що розвиває соціальні навички та інтелектуальні компетенції: музичні квартирники, читання українських книжок та їх обговорення, настільні ігри та шахи, освітні заходи, зокрема вивчення англійської мови. Це забезпечить молоді більше можливостей на ринку праці, якісний соціальний капітал та безпечне місце для саморозвитку. Залучили 150 молодих людей, які щотижня активно відпочивають у просторі в таких форматах: перегляд фільму з аналізом сюжету; вечір настільних ігор і шахів із турнірами; вечір музики (українські пісні виконують місцеві музиканти, які грають на бандурі та гітарі); майстер-клас із приготування веганських страв; вивчення англійської мови.

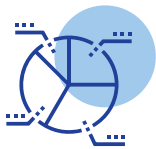
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Залучали місцевих волонтерів, які організовували активне дозвілля в різному форматі. Для роботи використовувалося приміщення Саратської селищної публічної бібліотеки.

Досягнення:

Забезпечили для молоді можливість розвитку особистісних якостей та опанування нових навичок. У комплексі така взаємодія сприяла підвищенню рівня довіри населення до влади та дала поштовх до реалізації системної молодіжної політики у громаді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Підтримка проектів, ініціатив та заходів молодіжного простору, спрямованих на посилення їх спроможності надавати якісні послуги для молоді та розбудовувати сприятливе середовище для розвитку громадського активізму, підвищення соціальної згуртованості, просування толерантності та інклюзивності у громаді.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі: міцне здоров'я; подолання голоду; гендерна рівність; гідна праця та економічне зростання; мир та справедливість.

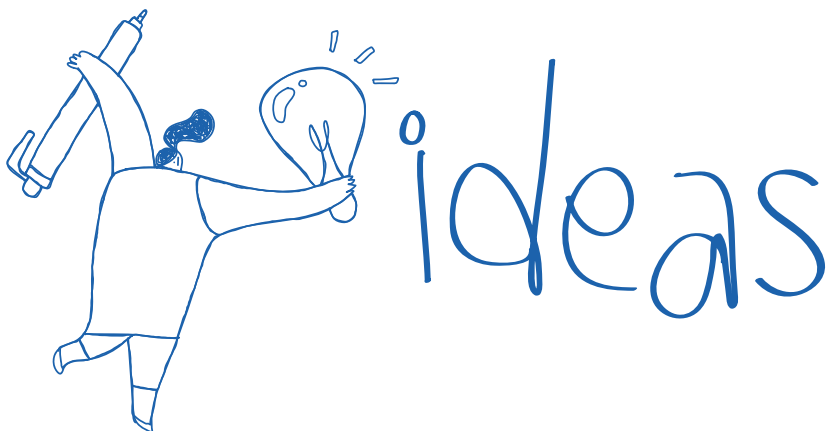
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Подекуди використовували для організації онлайн-навчання англійської.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/soypenergy>

**Практика: АРТ-ПРОСТІР
«FRIENDLY CITY»**

Організація: Відділ проєктної та інвестиційної діяльності виконкому Острозької міської ради

Місце діяльності: м. Острог, Рівненська область

Авторка практики: Стецюк Ольга Володимирівна, начальниця відділу проєктної та інвестиційної діяльності виконкому Острозької міської ради, співзасновниця ГО «Центр суспільних перетворень»

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
proactivity.ostrog@gmail.com

Період впровадження практики:
Червень–вересень 2021 року

Статус практики: Відповідно до виграного гранту безпосередня реалізація завершилась, проте облаштування арт-простору триває, щомісяця небайдужі мешканці міста, учні, студенти додають до простору нові цікаві елементи для зручності дозвілля усіх жителів громади

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Центр міста, радянська стіна, мурал, волонтери-художники, арт-простір для молоді

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

В Острозі проживає понад 15 тис. мешканців, з них близько 6 тис. – молоді люди, 495 дітей навчається в Острозькій школі мистецтв, 1400 дітей є учнями загальноосвітніх шкіл, а 2850 – студенти Національного університету «Острозька академія». Кожен з них має надзвичайний потенціал. Місто не має значних ресурсів для

розвитку творчих здібностей кожного з них. Часто ми можемо бачити молодь, яка «зависає» біля магазину АТБ, на ранок на стінах будинків та парканів з'являються написи та замальовки. Ми прагнемо допомогти молодим людям адекватно розкрити свій потенціал, зокрема в самому центрі міста. Наш проєкт дав можливість виявити свій талант, малюючи сучасний мурал із глибоким змістом, об'єднатися, прикрашаючи центральну стіну в міському парку яскравим малюнком. Цей малюнок так і називається: «Friendly city» – і втілює волю до творчості задля зміни образу міста.

Через брак у міста відповідних ресурсів постає проблема нерозкритого потенціалу молоді й студентства, зокрема відсутні місця для творчої реалізації. Молоді люди нічим не зайняті, що призводить до вживання алкоголю та порушення громадського спокою, молодь не знає, де і як проявити свою творчість, а це тягне за собою проблеми соціалізації та погіршення відносин з батьками, а також прояви вандалізму та погіршення стану громадських місць. У 2017 році місцева влада за проєктом студентів відновила закинуту частину центрального парку, облаштувала Алею-міст побратимів, де встановлені пам'ятні камені на честь кожного з міст, креативну лавочку та туристичні літери I Love Ostroh. Ця частина парку привертає увагу молодих людей, проте потребувала якісного та творчого облаштування території для змістовного дозвілля.

Аналіз потреб молоді:

В січні 2020 року ми стали переможцями Програми «U-LEAD є Європою» щодо розробки Стратегії розвитку Острозької громади до 2027 року, тоді ми запустили онлайн-опитування серед жителів щодо потреб та змін у громаді. Результати були опрацьовані та додані до пріоритетів розвитку громади. В березні-квітні наш відділ, спільно з ГО «Центр суспільних перетворень» став переможцем конкурсу Громадської дії від MLS-groop, що дало можливість нам провести повноцінне опитування серед жителів громади, а також отримати якісний аналіз відповідей, на основі якого було зроблено візуалізацію потреб та можливостей громади.

Також у травні 2020 року наша громада була учасником програми «Мріємо та діємо» від IREX, де обов'язковою умовою участі було проведення опитування серед молоді 14-35 років, на основі якого ми й виявили основні проблеми та запити нашої молоді. У всіх відповідях було сказано що в місті немає якісного простору для молоді, де можна було б вільно проводити своє дозвілля, а особливо творчі та літературні вечори які цікаві нашій молоді. У вересні, ми також повторили опитування серед молоді, де значна частина респондентів вказали на те що їм приємно проводити час на Арт-просторі.

Опис практики:

Одного разу ми з подругою дорогою звернули увагу на сіру радянську стіну на Алеї міст-побратимів, коло якої сиділо чимало молодих людей. Так виникла ідея: чому б не пофарбувати її, не зробити це місце доступним та красивим для усіх мешканців міста?

Ідея подавалася на «BURLab. Школа проєктного менеджменту» та програму «Молодь змінить Україну» Фонду родини Богдана Гаврилишина, однак проєкт не було підтримано. У травні 2021 року Острог став фіналістом конкурсу «Молодіжна столиця України», згодом виборов це звання. Тоді ж Дем'ян Петрик, голова Молодіжної ради з Луцька, запропонував нам податися зі своєю об'єднавчою для молоді ідеєю на конкурс проєктів соціальної дії «Активні громадяни». Проєкт переміг. Так почалася історія Арт-простору «Friendly city», що зараз, згідно з опитуванням молоді, проведеним у вересні-жовтні 2021 року, є улюбленим місцем для дозвілля.

Мета нашої практики – об'єднати молодь віком 14–35 років у процесі облаштування культурного арт-простору на центральній алеї м. Острога, тож ми намагалися залучити максимальну кількість молоді, реалізуючи креативні заходи. Для початку за участю 34 волонтерів віком 10–35 років провели на алеї акцію «БУРчик» (залучено 3500 грн). Ми відчищали стіну від бруду та фарби, прибирали територію та візуалізували мрії учасників на «вільному папері».

Другим заходом стали творчі зустрічі просто неба з художниками нашої громади та учнями школи мистецтв, які допомогли намалювати ескіз майбутнього муралу. Загалом залучено 5 професійних художників та 10 учнів. Ми запросили художника-професіонала Миколу Павловського, який і став автором муралу. Пізніше провели просто неба показ фільму про Ван Гога, до якого долучилися 70 учасників. Під час кінопоказу безкоштовно роздавали попкорн, солодощі, чай, каву та солодку воду. Таким чином ми розповіли всім про наші наміри творити простір разом.

На наступному етапі здійснено ґрунтування та нанесення базового шару фарби. В цьому нам допомагали учні Острозького НВК «Школа I–III ступеня – гімназія». Пізніше провели творчі дні, присвячені нанесенню малюнку. Також було проведено «Співаночку молодіжну» – близько 40 молодих людей українських пісень у комфортній атмосфері. Наступного було проведено ще одну акцію БУРчик (залучено 4 тис. грн), завдяки якій ми змогли викласти плитку біля муралу та відремонтувати 7 дерев'яних лавочок на центральній алеї міста. До акції було залучено 25 волонтерів.

Одним із етапом проєкту стала розробка авторського курсу для дітей школи мистецтв «Вуличне мистецтво. Мурали – це не

вандалізм, це творчість», який було передано для подальшого викладання у художній студії «Острозької школи мистецтв».

На завершення було проведено святковий концерт з елементами «Вільного мікрофону». Просто на центральній алеї під акомпанемент виступів кожен міг ознайомитися з результатами всього процесу, скуштувати смачного плову з родзинками від організаторів, помилувалися фотосушкою, взяти участь у вікторині «Вгадай художника», поспівати пісень і відпочити на свіжому повітрі. Усі залучені учасники отримали сувенірну продукцію: блокнот, ручку, магніт і буклет із курсом на згадку.

Слід окремо зазначити, що створений мурал – це зображення 3 пам'яток архітектури національного значення та найдовший малюнок прапора (44 м), що стало прекрасним подарунком усім жителям громади до Дня прапора та 30-ї річниці Незалежності України.

Надалі представники бізнесу запропонували облаштувати простір новими смітниками, а також забезпечити якісне освітлення муралу в темну пору доби.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Загалом було залучено 34790 грн – фінансування від Британської Ради, власний внесок, спільний з партнерами (8700,38 грн), кошти від акцій БУРчик (3500 грн та 4000 грн).

Ми як ініціативна група створили команду з 5 людей, отримали в Острозькій міській раді дозволу на проведення творчих та ремонтних робіт. Виграли проект від програми «Зміцнення міжсекторальної співпраці для соціальної згуртованості (SC3)» що співфінансується European Union in Ukraine та British Council Ukraine в партнерстві з NGO Youth Platform / ГО «Молодіжна Платформа».

Налагодили співпрацю з Острозькою школою мистецтв (вчителі та учні художнього відділення допомагали з малюванням муралу) та волонтерами, Студенти університету допомогли з організацією культурних заходів.

Волонтер табору БУР 2019 року Вадим Юрченко, який був автором наших муралів у місті, розробив унікальний курс «Вуличне мистецтво. Муралі – це не вандалізм, це творчість». Отримано листи підтримки від ГО «Центр суспільних перетворень», також нам допомагали їхні волонтери.

ГО «Територія змін» надала волонтерів, які допомагали облаштовувати простір, безкоштовно надавала в користування проектор та кавовий апарат.

Молодіжна рада Острога взяла участь у безпосередньому виконанні робіт (15 осіб).

Налагоджена співпраця з організацією «Будуємо Україну Разом» – проведено 2 акції БУРчик, які забезпечили кошти та сталість проекту.

Налагоджено співпрацю з КП «Водоканал» – залучені працівники допомагали покласти плитку та полагодити лавочки, надали будматеріали.

Також був залучений місцевий бізнес: мережа магазинів «Твоя крамниця» (Віталій Сасовський), будівельний магазин «Господар» (Тетяна Хохліч), будівельний магазин «Інструмент» (Ольга Балацька).

Проект підтримали відділ молоді та спорту а також відділ культури та туризму виконкому Острозької міської ради, Туристично-інформаційний центр.

Налагоджено медіа-співпрацю з газетою «Замкова гора», інтернет-ресурсами Острог.info, Район.Острог.

Досягнення:

Реалізація молодіжної практики та проекту «Арт-простір «Friendly city» за допомогою спільної праці, навчання, дозвілля та спільного результату сприяла вирішенню проблеми незгуртованості нашої громади. Адже ніщо так не об'єднує людей, як робота заради спільної мети, неформальне спілкування, задоволення від того, що ти приніс користь своєму місту.

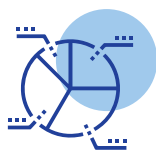
Досягнуто таких локальних результатів:

- створено креативний арт-простір, який нестиме глибокий зміст: «Острог – місто, дружнє до творчих, креативних людей, людей з особливими потребами та представників інших культур»;
- проведено благоустрій «радянської стіни» в центрі міста;
- залучено 15 членів молодіжної ради;
- залучено понад 3000 молоді та студентів міста, які брали участь та спостерігали за процесом реалізації проекту;
- залучено 495 дітей з школи мистецтв Острога;
- здійснено інформаційно-промоційну кампанію, яка охопила понад 20 тис. мешканців громади, області;
- розроблено унікальний курс «Вуличне мистецтво. Мурали – це не вандалізм, це творчість».

Глобальні результати:

- підвищення рівня загальної культури населення;
- збільшення кількості туристичних локацій;
- розширення знань про історію та культуру свого краю та міст-побратимів;
- формування психологічного, фізичного, соціального, духовного здоров'я молоді;
- впровадження унікального курсу вуличної культури в Острозькій школі мистецтв та пропозиція щодо використання цього курсу в інших мистецьких закладах України;

- формування конструктивного діалогу та покращення взаємодії між мешканцями міста та органами влади, бізнесу для вирішення проблем громади.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Метою проєкту було об'єднання молоді навколо проблеми, проте коли наша практика набрала обертів, стало зрозуміло, що вона має глобальний та крос секторальний характер, адже ми давали молоді можливість опанувати можливі механізми участі у житті громади. Ми дослухалися до ідей молоді, до її потреб та давали можливість самостійно виступити організаторами заходів, зокрема «Співаночки молодіжної».

Ми змогли згуртували молодих людей, волонтерів, художників, молодіжну раду, представників громадського сектору та бізнесу навколо простору , а також були відкритими до молодіжних ініціатив, адже простір доступний для будь-яких молодіжних заходів.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Усі Цілі сталого розвитку були для нас орієнтирами у забезпеченні якісного розвитку особистості, адже, прагнучи до чистоти свого подвір'я, вивчаючи мови, закони природи, особливості культури, молоді люди виростають відповідальними, вони надалі берегтимуть довкілля, розумітимуть мистецтво та працюватимуть на благо своєї країни.

Головним чином ми орієнтувалися на такі пункти:

11. Сталий розвиток міст та спільнот – якщо у місті, де проживає так багато молоді, будуть комфортні умови для розвитку, то і молодь та майбутні ініціативні групи, громадські чи молодіжні організації зможуть творити якісні зміни у своїй громаді.
4. Якісна освіта – ми розробили унікальний курс для майбутніх художників.
9. Інновації та інфраструктура - глобально ми творили креативну інфраструктуру в місті з молоддю та для молоді.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Основна частина нашої практики припала на період без пандемійних обмежень, тому ми змогли без проблем задуми в життя. Проте всі робота з молоддю була тісно пов'язана з цифровими технологіями, зокрема було створено Telegram-канал для молодіжної ради, учасників проекту; опитування молоді проводилися за допомогою Google-форм; організаційні моменти фіксувалися в Google-календарі. Крім того, для збереження пам'ятних моментів було знято фільм про результати проекту.

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1HBX-q1Sfi6d6NUEo8hInDwSfyd64HZF_b

Практика: «Молодь, влада, громада. Навчання інструментів розвитку громади задля СООЇного майбутнього»

Організація: Громадська організація «Без меж плюс»

Місце діяльності: Сурсько-Литовська територіальна громада, Дніпропетровська область

Авторка практики: Максимова Надія Русланівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
maksimovanadya1994@gmail.com

Період впровадження практики:
Січень–червень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Міжсекторальна співпраця, інструменти демократії, розвиток, серія тренінгів, партнерство

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Молодь Сурсько-Литовської ТГ не обізнана з інструментами участі в житті громади, в громаді немає майданчика для взаємодії та налагодження міжсекторальної співпраці:

- відсутність контактів (взаємодії) між членами громади (молодь, бізнес та влада існують окремо один від одного, не розуміючи, як і навіщо знаходити точки взаємодії);
- низький рівень довіри одне до одного через неефективну

- міжсекторальну комунікацію;
- низька залученість молоді до процесів ухвалення рішень та визначення спільного майбутнього громади; упередженість щодо взаємодії та її ефективності;
- соціальна роз'єднаність жителів сіл громади (Сурсько-Литовське, Новомиколаївка, Зелений Гай та Сурсько-Клевцеве).

Аналіз потреб молоді:

Аналіз потреб молоді та оцінка ситуації відбувалась шляхом опитування жителів громади через гугл форму, усне спілкування з відвідувачами молодіжного простору та запит до Сурсько-Литовської сільської ради задля вивчення наявних програм та інструментів щодо втілення молодіжної політики.

Опис практики:

Етапи роботи:

1. Комунікаційна робота щодо реалізації проєкту.
Сформували план проведення тренінгів «Світ громад» та розіслали запрошення до участі всім учасникам проєкту (школам, представникам бізнесу, депутатам, членам виконавчого комітету, співробітникам сільської ради).
2. Проведення гри-тренінгу «Світ громад» для учнів КЗ Сурсько-Литовська ЗШ, КЗ Новомиколаївська ЗШ віком 14–17 років, активних жителів громади, представників органів місцевого самоврядування (депутатів, членів виконкому), представників комунальних підприємств (вчителів, медичних працівників, працівників будинків культури, Центру надання адміністративних послуг), місцевих підприємців (ТОВ «Новомиколаївський кар'єр», фермерів, працівників місцевих магазинів).
3. Спільна гра для активних учасників гри «Світ громад».
Провели турнір гри «Світ громад», на якому об'єднали в команди учасників з різних соціальних груп задля налагодження співпраці, встановлення зв'язків задля успішної та сталої співпраці на користь розвитку громади, реалізації цілей сталого розвитку, поширення ідеї партнерства як основного механізму успішного та дієвого розвитку.
4. Open space. Молодь, влада, громада.
Після проведення гри організували відкритий простір між представниками молоді, влади та жителів громади, на якому обговорили ідеї подальшого розвитку молодіжної політики та участь молоді в житті громади.
Проведення гри-тренінгу «Світ громад» для жителів громади створило можливості для вирішення локальних проблем, які існують в ТГ.
Під час тренінгів між учасниками налагоджено продуктивний діалог, встановлено дружні та партнерські відносини, тож жителі згуртувалися для відповіді на спільні виклики.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські ресурси: 1 тренер гри (автор проєкту), 1 асистент (допомога в організації тренінгу, кавабрейку тощо).

Матеріальне забезпечення: приміщення комунальних закладів, сесійна зала в сільській раді.

Власні ресурси: приміщення молодіжного центру, чайник, ноутбук, принтер.

Залучені ресурси: закупка 2 комплектів гри «Світ громад», організація кавабрейку. Проєкт профінансований за підтримки Британської ради в рамках програми «Активні громадяни».

Досягнення:

До гри-тренінгу залучено 127 осіб.

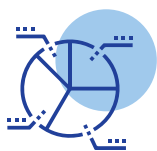
Проведено 10 ігрових сесій.

Після гри написано та реалізовано спільний з молоддю, депутатами та представниками бізнесу проєкт з сортування сміття, молоддю ініційовано утворення Молодіжної ради в Сурсько-Литовській ТГ.

Наразі розробляється стратегія розвитку молодіжної політики в ОТГ, виділено кошти на реалізацію ініціативи щодо поїздки хореографічного колективу ГО «Без меж плюс» до Грузії для участі у фестивалі та обміну культурним досвідом. Завдяки тренінгу налагоджено комунікацію та взаємодію між усіма соціальними категоріями населення, зокрема між громадськістю та місцевими органами влади.

Після тренінгів до ГО «Без меж плюс» надійшли пропозиції від членів виконавчого комітету щодо започаткування подібних заходів, зокрема тренінгів з проєктного менеджменту для працівників сільської ради, депутатів та членів виконавчого комітету.

Після участі у тренінгах учні КЗ «Новомиколаївська ЗШ» почали активніше відвідувати просвітницькі заходи ГО «Без меж плюс», які проводяться у вільному просторі «Флеш Без Меж». (тренінг «Рецепти демократії», кінопокази DOCUDays), з'явилися бажаччі стати членами ГО.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

1) участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади).

Проведення тренінгу в Сурсько-Литовській ОТГ допомогло учасникам зрозуміти механізми розвитку громади на прикладах, максимально наближених до реальності, здобути як практичні навички, так і унікальний життєвий досвід, адже гра «Світ громад» – універсальний інструмент роз'яснення суті громади, принципів її розбудови, засад її життєздатності та ролі кожного мешканця у цих процесах. Завдяки таким підходам громадянська освіта стає цікавою і доступною для всіх соціальних груп населення. Гра «Світ громад» має як прості сценарії для формування базових знань, так і складніші, але на такому фундаменті потім легше та продуктивніше просувати інші формати, що передбачають практичне застосування теоретичних знань.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ціль 10. Зменшення нерівності.

Налагоджено діалог між місцевими посадовими особами та населенням, що дає різним соціальним групам незалежно від віку, статі, стану здоров'я, расової чи етнічної належності, походження, релігії, економічного чи іншого статусу змогу поділитися думками та долучитися до процесу ухвалення рішень.

Формування спільних цінностей та життєвих поглядів в різних соціальних категоріях допоможе впоратися із загальнолюдськими проблемами.

Ціль 16. Мир та справедливість.

Активні громадяниє голосом свого покоління в процесі ухвалення рішень, активно беруть участь у зустрічах з представником влади, різними робочими групами. Жителі громади використовують право голосу для того, щоб продемонструвати підтримку конкретним ідеям або донести свою позицію різним установам. Мешканці добре поінформовані та мають доступ до інформації, завдяки чому готові до ухвалення самостійних рішень.

Ціль 17. Співпраця заради сталого розвитку.

Обізнаність та участь населення в державотворчих процесах шляхом партнерства та інтеграції заради досягнення спільних цілей.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики. Такі інструменти застосовуються для комунікації з учасниками, поширення інформації про проєкт та залучення молоді до участі.

Посилання на фото/відео:

<https://cutt.ly/7Ok1oIX>

**Практика: ТІКТОК-АКАУНТ
@ACTIVE_YOUTH****Організація:** ГО «Спільнота активної молоді – САМ»**Місце діяльності:** м. Дніпро**Авторка практики:** Глущенко Катерина
Дмитрівна**Контактна адреса електронної пошти
авторки практики:**
hlushchenko.kate@gmail.com**Період впровадження практики:**
Травень 2021 – донині**Статус практики:** Реалізація триває**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, активність, політика,
соціальні мережі, тренд**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Проаналізувавши соціальні мережі сучасної молоді та провівши опитування серед дружніх громадських організацій, дійшли висновку, що, на думку молоді, брати участь у політичному житті їй заважають передусім негативні стереотипи щодо політики в суспільстві, відсутність історій успіху, недоступність політики для молоді, розрив між поколіннями, брак взірців у політиці та брак особистого позитивного досвіду.

Аналіз потреб молоді:

Проаналізувавши згадані вище проблеми молоді ми прийшли до висновку, що потрібно реалізувати проєкт, щоб залучити молодь до процесів прийняття рішень, забезпечити можливості та загальне розуміння того, як брати участь у політичному житті та впливати на життя молоді у межах їхніх міст та області в цілому.

Оскільки зараз молодь найбільше спілкується в соціальних мережах, для досягнення поставлених результатів була обрана стратегія створення сторінки у мережі ТікТок, де транслюватиметься ідея політичної активності, громадянської свідомості, руйнуватимуться стереотипи – і це все у звичній для молоді формі відео.

Опис практики:

Сучасна молодь максимально діджиталізована. Соціальні мережі стали обов'язковим елементом життя кожної молодої людини.

На прикладі нашої практики ми показуємо, як можна за допомогою популярного серед молоді інструменту лобювати важливі питання політичної просвіти молоді. У травні було запущено сторінку в мережі ТікТок такого спрямування:

- політична освіта;
- патріотичне виховання;
- руйнування стереотипів про політику;
- молодіжна політика;
- складні аббревіатури – доступними словами;
- соціологічні опитування;
- історичні анекдоти.

Особливістю цієї соціальної мережі є різноформатність. Можна лобювати питання молодіжної політики, заохочувати молодь до активної участі у житті країни за допомогою жартів, пісень, сценек, цікавих відео.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Це спільний проєкт громадської організації «Спільнота активної молоді – САМ» та NDI (Національного демократичного інституту закордонних справ) – американської неприбуткової громадської організації, метою якої є поширення демократичних змін у світі.

Досягнення:

Кількість підписників: 3261, переважно це молодь віком 16–28 років з усієї України.

Проведено спільні етери, знято спільні відео з молодими популярними блогерами, які на своїх сторінках також порушували питання політичної просвіти.

Своїм контентом ми ініціюємо дискусії серед молоді, отримали багато позитивних відгуків із подяками за пояснення складних тем (реформи, управління державою) простими словами.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 1) участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади). Практика покликана мотивувати молодь впливати на процеси як у своїй громаді, так і в державі, популяризувати політичну просвіту серед молодих блогерів, які транслюють думку на велику аудиторію. Також практика пропагує думку, що політика – це не страшно, а цікаво, і тільки від наших дій залежить майбутнє держави.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Ціль 4. Якісна освіта, адже весь матеріал практики спрямований на поглиблення знань молоді та підвищення рівня її політичної освіти.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Практика повністю цифро візована, реалізується через соціальну мережу TikTok.

Посилання на фото/відео:

<https://vm.tiktok.com/ZM825D7Mu/>

Практика: ПРОГРАМА МОЛОДІЖНОГО ОНЛАЙН- СТАЖУВАННЯ «ДЕРЖАВНИКИ»

Організація: Громадська організація «Дуїт» та громадська організація «Агенція демократичних ініціатив»

Місце діяльності: Дніпропетровська область

Автори практики: Матухно Генріх Робертович, Твердохліб Дмитро Валентинович, Дерябкіна Тетяна Геннадіївна

Контактна адреса електронної пошти авторів практики:
heinrih.matuhno@gmail.com

Період впровадження практики:
04 березня 2021 року – 12 травня 2021 року

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Стажування, державотворення, громадянська освіта, державна служба, змінотворення

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Спостерігається відносно низький рівень залучення молоді до процесів публічного управління, що призводить до гальмування демократичного розвитку держави. З іншого боку, наявна проблема обумовлює зниження конкурентності добору нових кадрів на державну службу, оскільки наразі у суспільстві панують стереотипи, пов'язані з цією сферою самореалізації.

Аналіз потреб молоді:

Первинним інструментом, який було задіяно задля визначення потреб молоді, було анкетування, а також врахування попередніх практик проведення молодіжних проєктів. Саме на цій основі нами було розроблено ідею програми «Державники», яка згодом була перетворена у повноцінний проєкт.

Опис практики:

Програма стажування «Державники» була розроблена з урахуванням чинних положень про стажування молоді в органах влади та подібних програм. Через карантин і велику кількість потенційних учасників програма була переведена в онлайн-формат із 2 екскурсіями по ОДА, 2 офіційними зустрічами та урочистим закриттям.

Інноваційність:

- масштабність (можливість участі для молоді з різних громад області);
- масова програма стажування (40 стажерів водночас);
- повністю онлайн;
- інклюзивність (не потрібна фізична присутність на місці стажування);
- поєднання класичного стажування з освітнім процесом.

Етапи програми:

1. Пошук і залучення учасників, добір за допомогою Google-форми і онлайн-тестування.
2. Освітньо-підготовчий етап: півтора тижні лекцій та семінарів.
3. Стажування: безпосередня робота в ролі спеціаліста управління в адміністрації під менторством досвідчених працівників управління.

Наприкінці програми всім учасникам пропонується продовжити діяльність у громадському або державному секторі.

Успіх: понад 150 реєстрацій, 40 учасників успішно закінчили стажування, 2 працевлаштовані, 10 стали членами ГО, створено понад 160 документів.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Облдержадміністрація: ментор, 2 лектори.

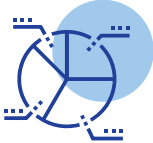
Фонд Конрада Аденауера: оплата друку поліграфічних матеріалів, послуг дизайну, друк брендovаних наборів.

Власні ресурси: приміщення для проведення відкритих зустрічей, програмне забезпечення, кадровий ресурс (бухгалтер, таргетолог, 2 координатори, лектори).

Досягнення:

- Відібрані та взяли участь у програмі 40 молодих осіб із понад 150 зареєстрованих.
- Стажери створили понад 160 документів (розпоряджень, положень, кошторисів, відповідей на запити).
- 10 осіб стали членами громадських організацій.
- 2 осіб працевлаштовано в ОДА.
- Стажери провели 5 власних заходів.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- Молодь співпрацює з владою, більше їй довіряє, а влада стає відкритішою та прозорою, демонструючи роботу адміністрації та навчаючи.
- Професійний розвиток молоді, працевлаштування та освіта.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

4. Якісна освіта. Програма стажування сприяє покращенню якості освіти та навчання студентів-стажерів.
11. Сталий розвиток міст та спільнот. Більше молоді дізнається, як працює влада, молоді люди працевлаштовуються в органи влади та до громадських організацій, що сприяє сталому розвитку міста та спільнот.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Вся програма стажування, крім деяких зустрічей і екскурсій до адміністрації, реалізована в онлайн-форматі з використанням цифрових інструментів (Zoom, Google Docs, Google Forms, Google Excel, Padlet, Jamboard) для навчання і практичних вправ.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/drive/folders/1fA7k-JuM3peY-mrtSG1qEqB-ZJdg2MG3L?usp=sharing>

Практика: Програма особистісного та професійного розвитку «ЛІДЕРИ ЗМІН»

Організація: Комунальна установа «Центр молодіжних ініціатив» Кам'янської міської ради

Місце діяльності: м. Кам'янське, Дніпропетровська область

Авторка практики: Боровик Катерина Віталіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
yekaterina.dndz@gmail.com

Період впровадження практики:
Лютий 2021 р.

Статус практики: Реалізація завершилася

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Лідерство, молодь, місцеве самоврядування, співпраця, результат

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Основна проблемою, на вирішення якої спрямована практика, – низький рівень залучення молоді на державну службу. Адже без оновлення кадрового потенціалу неможливі подальше зростання та розвиток інституту державної служби, процес державотворення. Опитування показало, що молодь має певні стереотипи щодо органів влади та недовіру до них і не бачить перспектив кар'єрного зростання на державній службі в Україні.

Аналіз потреб молоді:

Щороку Центр молодіжних ініціатив проводить анкетування щодо потреб молоді для якісного формування заходів. Саме опитування на тему: “Моя майбутня кар’єра” показало необхідність втілення проекту в життя. Для максимального результату була створена робоча група з представників молоді, яка проводила вже точкові опитування в Telegram щодо наповнення самого проекту.

Опис практики:

Триденна програма складалася з теоретичного та практичного блоків, останній передбачав безпосереднє спілкування молоді з представниками влади (зустрічі з місцевими депутатами, представниками підприємств, управлінь та служб міста). Участь у програмі взяли 20 молодих жителів міста Кам’янського віком від 15 до 34 років.

Інноваційність програми полягає в тому, що вона була повністю позбавлена лекцій і побудована на безпосередньому спілкуванні молоді з представниками влади (на запит молоді!), мала практичний характер, орієнтований на потреби молоді. Навіть теоретичну частину викладали представники влади, а не спеціально залучені спікери. Упродовж програми учасники розробляли та презентували владі молодіжні проекти, які надалі отримали фінансову підтримку від профільних департаментів та вже втілені в життя. Тож несподівано програма принесла користь і задоволення і чиновникам, зруйнувавши стереотипи про пасивність молоді та її неготовність до розвитку.

Практика була ініційована, розроблена й реалізована безпосередньо молоддю, з урахуванням її потреб та інтересів. Практику можна адаптувати до інших міст та сіл України, що зацікавлені в стрімкому розвитку молодіжної політики.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Для реалізації були задіяні ресурси Молодіжного центру: людські (2 фахівця, директор), фінансові (30 000 грн) на оплату брендваної продукції, харчування, транспорту тощо. Програма реалізовувалася у приміщеннях Кам’янської міської ради, КУ «Центр молодіжних ініціатив» КМР, на базі комунальних підприємств та служб міста.

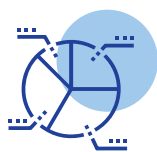
Партнерами проекту стали: міський голова, Кам’янська міська рада, Управління молоді та спорту при ДніпроОДА, міська інформаційна служба Кам’янського; відділ інформаційної діяльності та зв’язків з громадськістю, департамент муніципальних послуг та регуляторної політики, департамент

екології, департамент з гуманітарних питань, департамент економічного розвитку, депутати міської та районної ради. Всі партнери висловили бажання співпрацювати в наступних аналогічних проєктах.

Досягнення:

1. Створення комунікаційного майданчика для налагодження діалогу між молоддю та органами місцевого самоврядування.
2. 10 з 20 осіб надалі пройшли стажування в органах влади.
3. Учасники розробили й презентували 5 молодіжних проєктів, спрямованих на розвиток та підтримку молодіжних ініціатив у Кам'янському. Усі проєкти отримали фінансову підтримку від міської ради та були реалізовані у 2021 році.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Програма «Лідери змін» сприяла налагодженню діалогу між молоддю та органами місцевого самоврядування, мотивуванню та підтримці молодих людей, їх особистісному та соціальному розвитку, опануванню нових знань та навичок, практичне застосування яких підвищить ефективність функціонування органів публічної влади та громадського сектору.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика пов'язана із Цілю 11ю Сталий розвиток міст та спільнот. Проєкт сприяв підвищенню відкритості та прозорості влади перед молоддю та посиленню ролі молоді в управлінських процесах у громаді Кам'янського.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Застосунок MetroRetro, відмінний інструмент для спільної роботи в режимі реального часу, завдяки своїм конструктивним функціям використовувався для проведення творчих зустрічей та брейнштормів, виконання молоддю спільних завдань під час фокус-груп.

Посилання на фото/відео:

https://drive.google.com/drive/folders/1i0aWJu76_a2GnhhwfycpRrimR3VgoN?usp=sharing

**Практика: МОЛОДІЖНА
ПОЛІТИЧНА ШКОЛА****Організація:** ГО «Спільнота активної
молоді – САМ»**Місце діяльності:** м. Дніпро**Автор практики:** Цюп'як Вірослав
Романович**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
wiroslaw96@gmail.com**Період впровадження практики:**
01.03.2021 - 30.11.2021 р.**Статус практики:** Реалізація триває**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Молодь, політика, активність,
громади, практика**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

Низький рівень участі молоді в політичному житті країни. Протягом усього періоду незалежності молодь – група населення, яка демонструє найнижчу явку на виборах. Так само низькі показники кількості молодих депутатів у парламенті та органах місцевого самоврядування.

Аналіз потреб молоді:

Ми проаналізували публічні соціологічні дослідження щодо молоді (такі як «Молодь України 2017» яке проведено компанією GfK. Ukraine на замовлення Центру «Нова Європа») та непублічні цільові дослідження від партнерів (такі як дослідженням "Участі молоді в політичній діяльності в Україні" (2020), проведеним NDI за підтримки USAID, NED та Департаменту міжнародного розвитку Великобританії).

Опис практики:

Це шестимісячний освітній курс в онлайн-форматі, який має на меті надати молоді Дніпропетровської області теоретичні та практичні знання, основні інструменти політичної участі; сформувані в учнів систему цінностей щодо розвитку своїх населених пунктів та держави загалом; підготувати випускників до активної участі в житті громад та політичній діяльності.

У рамках курсу студенти реалізують власні громадсько-політичні проєкти, а найактивніші учасники зможуть пройти оплачувані стажування в політичних партіях чи органах місцевого самоврядування.

Місія курсу – зробити політику популярною серед молоді, зламати сучасні стереотипи через безпосереднє навчання та залучення активної молоді, таким чином модернізувати політичну культуру регіону.

Проєкт реалізовувався в кілька етапів. Перший модуль передбачав презентацію школи для молодіжних аудиторій. Після презентацій відкрився прийом заявок на участь у Молодіжній політичній школі.

30 учасників, яких відібрали, пройшли онлайн-навчання протягом трьох модулів. Серед спікерів: політики, депутати, представники місцевого самоврядування, громадські діячі та блогери.

Насичена програма тренінгу охопила усі питання щодо політичної участі:

- Політичний устрій у країнах світу;
- Розділення гілок влади;
- Як працює місцеве самоврядування;
- Діяльність політичних партій в Україні;
- Як працюють вибори;
- Молодіжна політика в Україні;
- Аналіз політичних програм;
- Як формуються бюджети країни та міст;
- Як приймаються законопроєкти та проєкти-рішення;
- Інструменти взаємодії молоді та політикуму;
- Як контролювати місцеву владу;

- Проектний менеджмент;
- Як залучати ресурси від місцевого самоврядування та політичних партій на свої проекти;
- Адвокаційні кампанії.

Після проходження навчальних модулів учні поділилися на ініціативні групи та під менторством розробляють проекти у власних громадах.

Найактивніші учасники пройдуть оплачуване стажування в органах місцевого самоврядування, політичних партіях, громадських організаціях тощо.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Це спільний проект громадської організації «Спільнота активної молоді – CAM» та NDI (Національного демократичного інституту закордонних справ), американської неприбуткової громадської організації, метою діяльності якої є поширення демократичних змін у світі.

NDI фінансово забезпечила оплату спікерів школи, технічного ресурсу на платформі Zoom.

Команда CAM проводила презентації, спілкувалася з учасниками, проводила співбесіди, організувала інформаційну кампанію, взяла на себе модерування та адміністрування модулів, спілкування, організацію виступу запрошених спікерів.

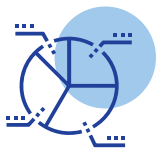

Досягнення:

Просвітницькими лекціями охоплено 500 представників молоді. 30 учасників пройшли 6-місячний освітній курс, опанували навички політичної та громадської участі.

5 груп випускників реалізують проекти:

- Створення Молодіжної ради при Шевченківській районній раді;
- Створення Молодіжного центру в м. Жовті Води;
- Організація Антикорупційного тренінгу для молоді;
- Організація тренінгу з жестової мови задля соціалізації людей з вадами слуху.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

- 1) участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади).

Основна мета практики – популяризація політичної освіти серед молоді, прищеплення молодим людям упевненості, що вони можуть впливати на політичну ситуацію в країні, переконання їх у важливості обізнаності в політиці. У ході навчання учасники мали змогу розібратися у структурі роботи своєї громади, та навіть реалізувати власний проєкт.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика сприяє інтеграції цілі 4. Якісна освіта: завдяки неформальній освіті молодь отримує практичні і теоретичні навички політичної участі, які недостатньо забезпечуються формальною освітою.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Через складну ситуацію, спричинену пандемією Covid-19, проєкт реалізовувався онлайн-форматі: навчання проходило на платформі Zoom, а спілкування учасників – у месенджері Telegram.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/watch/?v=493791721830920>
https://youtu.be/aCUc66BW_cw

Практика: «КВАНТОВИЙ СТИБОК У ПОЛІТИКУ»

Організація: ГО «Спільнота активної молоді – САМ»

Місце діяльності: м. Дніпро

Автор практики: Мельничук Владислав Віталійович

Контактна адреса електронної пошти автора практики:
vladmelnichuk96@gmail.com

Період впровадження практики:
Червень 2021 – донині

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Відео, політика, молодь, активність, інтерв'ю

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Наразі в області спостерігається низький рівень участі молоді та її залучення до ухвалення рішень. Ця проблема характерна як для великих міст, так і для маленьких містечок і селищ. Згідно з Графіком участі Роджера Харта, рівень участі української молоді в ухваленні рішень – імітаційний. Ба більше, місцеві вибори засвідчують недостатню участь молоді, оскільки частка

молодих людей, які балотуються на виборах до місцевої ради, залишається незначною.

Наша команда дійшла висновку, що потрібно впливати не лише за допомогою навчань, тренінгів, курсів, а й через комфортне для молоді середовище – YouTube, залучаючи до спілкування людей, яких наша молодь хотіла би брати за приклад.

Аналіз потреб молоді:

Згідно з дослідженням "Участі молоді в політичній діяльності в Україні" (2020), проведеним NDI за підтримки USAID, NED та Департаменту міжнародного розвитку Великобританії, молодь має певні глибокі стереотипи у сприйнятті політичного життя як закритої системи, в яку не може увійти рядовий громадянин з "відсутністю зв'язків". Відсутність спілкування з політиками, представниками політичних партій та нездатність впливати на цих суб'єктів, викликає самомаргіналізацію та ізоляцію молоді від політичного життя.

Таким чином, стає зрозуміло, що молоді не вистачає залученості до прийняття рішень. Важливою складовою для вирішення цієї проблеми є приклади інших молодих людей або людей які пройшли шлях та можуть поділитись власним досвідом про те, як робити зміни та впливати в своїй громаді.

Опис практики:

У травні 2021 року стартувала програма на YouTube «Квантовий стрибок в політику», у якій ми розповідаємо молоді, як можна долучитись до змін на локальному та національному рівні, з чого починали різні лідери громадських, політичних організацій, експерти та просто молодіжні працівники. Проєкт виходить щотижня.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Ресурси організації «САН», NDI, НУМО та МЦГО, а також «Струм Студіо».

Досягнення:

Створено та розповсюджено медіа-матеріали, формат яких базується на дослідженнях щодо молодіжного бачення політичної участі (стереотипи, потребав історіях успіху та залученні лідерів думок) та дає змогу популяризувати політичну участь серед молоді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

В рамках проєкту розкривається участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади).

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

В рамках проєкту розкриваються кілька цілей – сталий розвиток міст та громад; мир, справедливість та сильні інститути, партнерство заради розвитку. Кожний спікер заходу розкриває ці цілі, показує на власному досвіді, як можна впливати на їх досягнення.

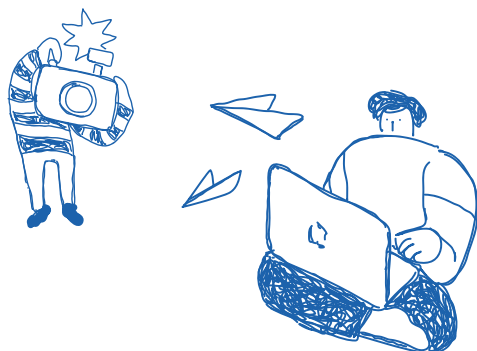
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Основна мета практики – саме демонстрація молоді успішних кейсів у комфортному для неї цифровому середовищі Youtube, TikTok, Instagram.

Посилання на фото/відео:

<https://www.youtube.com/c/NGOSAM>

Практика: «МОЛОДЬ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ ПРИЙМАЄ РІШЕННЯ»

Організація: Ініціативна група зі створення МКДО у Дніпропетровській області

Місце діяльності: Дніпропетровська область

Авторка практики: Дерябкіна Тетяна Геннадіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
deryabkina.tatiana@gmail.com

Період впровадження практики:
Лютий 2020 року – лютий 2021 року

Статус практики: Реалізація завершилася

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Молодь приймає рішення вже зараз!

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Через неефективну молодіжну політику на рівні регіону молодь емігрує за кордон у пошуках кращих умов життя. Бракує «містка» між владою області та активом на локальному рівні, який збирав би потреби молоді, оформлював їх документально та адвокатував перед владою області.

Аналіз потреб молоді:

Були проведені 2 Громадських обговорень про необхідність/непотрібність створення Молодіжної ради. Також, була створена ініціативна група, яка складалась з представників молоді області з 3 громад та влади. Додатково, після відбулись 4 інформ-кампанії для громад області щодо створення Молодіжної ради.

Опис практики:

- 1) Громадські обговорення онлайн про створення МР – ми перші в Україні провели такий захід, залучили молодь через соцмережі.
- 2) Створення та затвердження складу Ініціативної групи – інновація в адвокатуванні інтересів дніпровської молоді шляхом кооперації ГО – ОМС – донорів.
- 3) Поїздки до ТГ з інформкампанією щодо створення МР при ДніпроОДА та допомога активу громади в подальшому створенні власної МР –(ми перші в Україні запровадили таку практику).
- 4) Організація та проведення Форуму активної молоді Дніпропетровщини – масштабного заходу, що з 2020 року став щорічним молодіжним обласним форумом. Молодь залучається офлайн для нетворкінгу та обміну досвідом.
- 5) Організація та проведення Установчих зборів МР при ДніпроОДА. Під час заходу сформовано 3 сектори МР (МР міст та ТГ, ОСС, ГО), що є інноваційним підходом до комплектування МР області. Молодь була поінформована шляхом надсилання офіційних листів на ЗВО, громади та електронні пошти молодіжних організацій області.
- 6) Стратегічне планування роботи правління МР при ДніпроОДА – залучено тренерів програми «Молодіжний працівник», які провели 2 міні-тренінги (з проєктного менеджменту та зі стратегічних комунікацій).

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні: приміщення, технічна база, дизайн матеріалів, інтелектуальний ресурс кожного члена ініціативи.

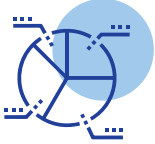
Залучені: донорські кошти.

Партнерства: регіональні ЗМІ, Управління молоді і спорту облдержадміністрації, 12 Молодіжних рад, 7 органів студентського самоврядування, 22 громадські організації.

Досягнення:

Створення Молодіжної ради при ДніпроОДА, залучення активу молоді з області, надання йому можливості бути почутим на рівні регіональної влади, кооперація молодіжних організацій, молодіжних рад та органів студентських самоврядування.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

1 – створено МКДО при органі влади; 3 – молодь з регіону має можливість впливати на розвиток молодіжної політики області; 4 – забезпечено кооперацію між молодіжними інститутами громадянського суспільства області.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

4. Якісна освіта – завдяки створенню Молодіжної ради вже поширюється практика «навчання протягом усього життя», оскільки діяльність МР спрямована на розбудову інтелегентної демократичної спільноти лідерів у політичній, державній та бізнесовій сферах.
10. Скорочення нерівності – завдяки залученню молоді з новостворених громад і досить прогресивних міст Дніпропетровської області до спільної діяльності, що має на меті розвиток молодіжної політики, соціальна нерівність між молодими людьми у різних куточках регіону зменшується; доступ до ресурсів (людських, матеріальних, інтелектуальних), які може використовувати молодь у своїй молодіжній роботі, розширюється.
11. Сталий розвиток міст та спільнот – зростає інтегрування молодих людей у процес ухвалення рішень на рівні області. Це сприяє сталій розбудові спільноти, в якій беруть участь молодь, органи державної влади, структури, що координують роботу з молоддю на місцях, та засоби масової інформації, що висвітлюють процес громадобудування.
16. Мир та справедливість – соціальна згуртованість зростає у спільноті, де молоду людину чують ті, за кого вона голосувала, влада, якій вона сплачує податки. Зменшуються прояви ейджизму, бо що старше покоління починає бачити у молодих людях людський потенціал та бажання бути почутими, що, своєю чергою, стимулює довіру молоді до старших поколінь. Завдяки цьому більш досвідчені дорослі люди готові ділитися досвідом з менш досвідченими молодими людьми.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Соціальні мережі, Zoom – для проведення громадських обговорень;
Google Forms – для отримання зворотного зв'язку від зацікавленої молоді;
Google Hangouts – для комунікації ініціативної групи;
Kahoot, Quizlet – для інтерактивного наповнення заходу;
Trello – для відстежування дедлайнів та завдань проєкту.

Посилання на фото/відео:

<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1Gn-hBQMggExGSGKwnGq1nBmpSdcM8PQCQ>

Практика: **СТВОРЕННЯ
СТУДЕНТСЬКОГО ХОСТЕЛУ НА
БАЗІ ГУРТОЖИТКУ**

Організація: Криворізький державний педагогічний університет

Місце діяльності: м. Кривий Ріг,
Дніпропетровська обл., Україна

Автор практики: Лисоконь Ілля

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
lysokon2697@gmail.com

Період впровадження практики:
2020–2021 рр.

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Студенти, інфраструктура,
відпочинок, турист, молодь

**Передумови (опис проблеми, для
вирішення якої започатковано практику):**

У Кривому Розі не було бюджетного хостелу для студентів та молодих людей, які подорожують країною або беруть участь у різноманітних заходах для мобільності молоді.

Аналіз потреб молоді:

За основу брали досвід закладів вищої освіти міста та регіону. Особливу увагу також приділяли думці учасників заходів, які проходять на базі Криворізького державного педагогічного університету або у місті, області. Додаткову інформацію надали у структурних підрозділах виконкому міської ради

Опис практики:

Метою проекту є створення інфраструктури для тимчасового проживання, що забезпечить комфортні умови учасникам освітніх, наукових, спортивних, молодіжних, мистецьких заходів та гостям міста з інших куточків України, підвищить туристичну привабливість міста та імідж університету серед абітурієнтів. Проект є інноваційним для міста та регіону, в жодному університеті ще не впроваджено схожої форми організації проживання для студентів та молоді. До реалізації проекту були залучені представники різних груп, зокрема молоді люди з особливими освітніми потребами, які додатково інспектували приміщення на інклюзивність. Особливу увагу приділили не лише ремонту й облаштуванню приміщень, а й загальній інфраструктурі. Студентський хостел розташований через стіну з Молодіжним центром «#StudHub» (першим і єдиним молодіжним центром у Кривому Розі).

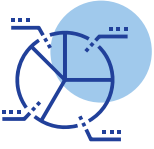
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Людські (до участі у проекті було залучено понад 50 осіб як з університету, так і з владних структур та громадського сектору); фінансові ресурси та партнерства (до реалізації проекту долучились компанія «Метінвест», ГО «Криворізька фундація майбутнього» та ТОВ «НВК Криворіжелектромонтаж»). Власні ресурси – оплата праці бригади, яка здійснювала ремонтно-будівельні роботи в приміщенні.

Досягнення:

Відремонтовано приміщення для проживання та місця загального користування загальною площею 750 м кв. (30 кімнат на 60 ліжко-місць), оновлено матеріально-технічне забезпечення (придбано нову постільну білизну, понад 300 одиниць меблів, елементів декору), приміщення облаштовано відповідно до вимог ДБН та ДСТУ (у частині пожежної безпеки, цивільного захисту і охорони праці).

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Створення соціально-молодіжної інфраструктури в громаді (відкриття студентського хостелу дасть змогу частіше проводити на базі університету міські, регіональні та всеукраїнські заходи у сфері просування демократичних реформ на рівні громади, просвітництва, волонтерства, змістовного дозвілля, підтримки молодіжних проєктів тощо).

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Цілі 9 та 11. Також даний проєкт внесено до Стратегічного плану розвитку міста Кривого Рогу на період до 2025 року (Напрямок В. Місто диверсифікованої конкурентоспроможної економіки та сучасних технологій, пункт В.1.5. Розвиток туристичної галузі).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Соціальні мережі та ЗМІ використовувалися для висвітлення реалізації проєкту. Цифрові технології застосовувалися для забезпечення діяльності робочої групи, яка під час карантинних заходів збиралась дистанційно та вирішувала поточні організаційні, юридичні та технічні питання онлайн.

Посилання на фото/відео:

https://www.youtube.com/watch?v=NqeLjMRrX-1k&feature=emb_logo

1
ПРАКТИКА**Практика:**
«ВІДВЕРТА КАВА #НАЧИСТО»

Організація: Комунальний заклад
«Ніжинський міський молодіжний центр
Ніжинської міської ради Чернігівської
області»

Місце діяльності: м. Ніжин

Автор практики: Комунальний заклад
«Ніжинський міський молодіжний центр
Ніжинської міської ради Чернігівської
області»

**Контактна адреса електронної пошти
автора практики:**
nizhnyouthcenter@gmail.com

Період впровадження практики:
13.08.2020 – 11.06.2021

Статус практики: Постійна програма

**П'ять ключових слів, які характеризують
практику:** Профорієнтація молоді за
допомогою прикладу успішних людей

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Потреба в якісній профорієнтації залишається актуальною для нашої громади, адже молоді люди виявили інтерес до зустрічей із цікавими персоналіями на базі Молодіжного центру. Саме так і виник формат «Кава з персоналіями»

Коли ж карантин змусив призупинити діяльність оффлайн та перейти в онлайн, наша команда вигадала формат «Відвертої кави #НаЧисто», що давав можливість продовжувати профорієнтаційну роботу, дотримуючись карантинних обмежень.

Аналіз потреб молоді:

Ще на моменті вивчення думки у сфері дозвілля та потреб молоді, профорієнтаційний напрямок та мотивуючі зустрічі з цікавими людьми були одними з найбільш актуальних та тих, що цікавлять молодих ніжинців та ніжинок.

Молодь час від часу долучається і до процесу зйомки, монтажу випусків. Крім того, ми враховуємо побажання підписників та глядачів щодо того, представників яких професій слід запросити до зйомки в інтерв'ю.

Опис практики:

Мета практики – допомога у професійному самовизначенні та профорієнтації молодих людей шляхом організації на офіційних сторінках у соціальних мережах Ніжинського міського молодіжного центру регулярних випусків онлайн-рубрики «Відверта кави #НаЧисто», що являють собою короткі інтерв'ю з цікавими ніжинцями та ніжинками про специфіку їхніх професій, особливості професійного зростання та цікавинки особистого життя.

Від самого початку роботи Молодіжного центру профорієнтаційний напрям був одним із пріоритетних для молоді та втілювався у форматі живих зустрічей з представниками різних професій в рамках заходу «Кава з персоналіями». Але карантин переформатував роботу, і таким чином з'явилась постійна рубрика «Відверта кави #НаЧисто». В ході короткого інтерв'ю за горнятком кави та чаю ведуча рубрики Анжела Тимченко спілкується з представниками та представницями різних професій про вибір трудового шляху, професійне становлення та кар'єрне зростання, цікаві моменти з особистого життя та погляди на розвиток громади.

Тривалість відео – приблизно 20–30 хв. Усі матеріали монтується у програмі VideoPad, заставка відео створюється в онлайн-фоторедакторі Canva. Після цього відео розміщується на сторінках Ніжинського міського молодіжного центру в соцмережах.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси

Матеріальні: приміщення Молодіжного центру, стільці, столи, кавабрейк.

Технічні: цифровий фотоапарат Sony, штатив, ноутбук HP, програми VideoPad, Canva, сторінки Ніжинського міського молодіжного центру у соцмережах.

Людські: працівники Молодіжного центру.

Додатково залучені ресурси:

Технічні: мікрофони-петлички, кільцеві лампи (закупівля в рамках Громадського бюджету проекту «Молодь Records»).

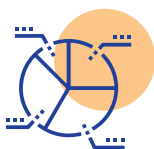
Людські: Запрошені гості.

Досягнення:

Було відзнято та опубліковано 39 випусків рубрики, які загалом зібрали 28 404 переглядів у Facebook, 6 288 в Instagram та 32 у YouTube.

Багато успішних ніжинців виявили бажання завітати до онлайн-рубрики, щоб поділитися досвідом з підписниками наших сторінок. Також завдяки участі у зйомках випусків рубрики «Відверта кава #НаЧисто» було налагоджено партнерство з рестораном LeGrand, Ніжинським агротехнічним інститутом, Ніжинською ЦБС, локальним ресурсом Mynizhyn.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Профорієнтаційна молодіжна робота онлайн – з інтерв'ю з гостями рубрики «Відверта кава #НаЧисто» молоді люди отримують знання про різні професії, планування свого робочого дня, кроки щодо успішного працевлаштування і кар'єрного зростання тощо.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі Цілі:

Ціль 4. Якісна освіта. Молода людина, замотивована історіями гостей нашої рубрики, прагнучиме здобути якісну освіту задля успішного працевлаштування і професійного розвитку.

Ціль 5. Гендерна рівність. Ми намагалися зберегти гендерний баланс, запрошуючи гостей на зйомки в онлайн-рубриці. «Відверта кава #НаЧисто» не розповідає лише про успішних жінок чи лише успішних чоловіків.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання. Такі історії успіху від гостей рубрики стануть для молодих людей поштовхом до якісного працевлаштування, кар'єрного розвитку та розбудови країни.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Під час зйомки випусків онлайн-рубрики «Відверта кава #НаЧисто» використовувалися цифровий фотоапарат Sony, , ноутбук HP та обладнання, яке було закуплене в рамках проект громадського бюджету «Молодь Records» – мікрофони-петлички і кільцеві лампи.

Посилання на фото/відео:

<https://www.facebook.com/watch/?v=164973432302665>

<https://www.facebook.com/403650273811737/videos/1227733624327250>

<https://www.facebook.com/watch/?v=486684942543610>

**Практика: ІНДЕКС БЛАГОПОЛУЧЧЯ
МОЛОДІ М. МЕЛІТОПОЛЬ**

Організація: Молодіжний центр «Піпл. юа» управління молоді та спорту Мелітопольської міської ради Запорізької області

Місце діяльності: Мелітопольська територіальна громада (міська), Запорізька область

Авторка практики: Несват Тетяна Володимирівна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
Nesvat.home@gmail.com

Період впровадження практики:
2020–2022

Статус практики: Реалізація триває

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Благополуччя, молодь, розвиток, опитування, онлайн

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

До 2020 року в місті не проводилось опитувань молоді, спрямованих на визначення рівня її благополуччя. Зазвичай дані брали з інформації Держкомстату, університетів міста, що не показувало реального стану розвитку молоді території.

Доеднавшись до проекту, Мелітополь та ще 8 міст України оцінили рівень благополуччя молоді за 7 індикаторами (економічні можливості, здоров'я, участь у громадському житті, політичному житті, безпека і захищеність, інформаційно-комунікаційні технології, освіта і наука). Опитування та підбиття підсумків здійснювалися за методикою Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України.

Тепер ми знаємо рівень задоволеності молоді за кожним із параметрів, тож можемо, спираючись на реальні дані, робити акцент на проблемні аспекти розвитку, звернути увагу на покращення міжсекторальної співпраці у роботі за різними напрямками молодіжної політики.

Аналіз потреб молоді:

Онлайн опитування молоді на платформі Індекс благополуччя молоді дало змогу оцінити стан благополуччя молоді м.Мелітополя.

Опис практики:

1. Пошук партнерів для запуску Індексу благополуччя молоді (кожна молода людина, яка проходила опитування отримувала знижки, бонуси від підприємців міста на придбання товарів чи послуг).
2. Інформаційна кампанія щодо важливості індексу благополуччя молоді та популяризація онлайн-анкетування серед молоді у соціальних мережах.
3. Запуск опитування.
4. Підбиття підсумків.
5. Публічна презентація даних.
6. Підготовка аналітичної довідки для міського голови.
7. Зміна пріоритетних напрямів у міській програмі реалізації молодіжної політики.

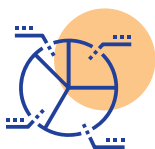
Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

- Онлайн-платформа Індекс благополуччя молоді;
- оплата реклами у соціальних мережах (донорська допомога);
- співпраця з 5 підприємствами, які надавали бонуси учасникам;
- приміщення молодіжного центру для проведення презентація.

Досягнення:

- Отримано перший показник Індексу благополуччя молоді, який становить 0,69 (максимальне значення 1).
- Результати роботи команди були високо оцінені Фондом народонаселення ООН, команду запросили виступити на «Молодвіжі» та експертній панелі з обміну досвідом із впровадження індексу, участі у зйомках.
- Мелітополь – найменше з міст, що взяли на себе відповідальність оцінити рівень благополуччя молоді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Оцінка стану молоді на території.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено Цілі №№ 4, 3, 8, 11, 17.

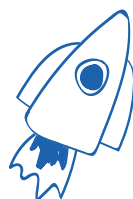
Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

молодь проходила опитування на онлайн платформі Індекс благополуччя молоді. Це дало змогу зібрати та узагальнити інформацію, під час карантину така форма максимально безпечна. Автоматизоване підбиття підсумків дало змогу отримати незалежні результати.

Посилання на фото/відео:

<https://www.instagram.com/p/CQoT0tIt-7H/>

**Практика: ФІНАНСОВА
ГРАМОТНІСТЬ У МОЛОДІЖНОМУ
ЦЕНТРИ**

Організація: Комунальний заклад Білоцерківської міської ради Об'єднання клубів за місцем проживання «Дивосвіт», клуб за місцем проживання «Молодіжний центр»

Місце діяльності: м. Біла Церква

Авторка практики: Пустовіт Катерина Сергіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
katyusha.doroshenko.94@gmail.com

Період впровадження практики:
Червень 2021 – донині

Статус практики: Постійна програма

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Фінанси, ресурси, підтримка, планування, грамотність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Реалізація практики обумовлена не найвищим рівнем фінансової грамотності серед молоді, при тому, що, незалежно від обраної професії, сучасній молодій людині необхідно розуміти закономірності економіки, способи вибору оптимальної фінансової поведінки та ухвалення зважених рішень щодо розпоряджання особистими фінансами.

Аналіз потреб молоді:

Молодь громади самостійно зверталась до нас з проханням на постійній основі проводити навчання з фінансової грамотності.

Опис практики:

Спершу нам важливо було знайти фінансових тренерів, які зможуть доступно та цікаво навчати молодь фінансової грамотності. І такі професіонали відгукнулися на нашу пропозицію.

Кожна зустріч проходить у формі гри та діалогу з молоддю. 90% процесу – практика управління грошима. Завдяки такому підходу молодь має змогу пропрацювати різні життєві ситуації, розвинути критичне мислення, зрозуміти, наскільки важливо контролювати бюджет та заощаджувати.

Як результат – молодь впевнено готується до самостійного дорослого життя, цікавиться новинами економіки та фінансів, кожен учасник склав свій план ведення бюджету.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Власні ресурси – 1 працівник Молодіжного центру; приміщення Молодіжного центру, де постійно відбуваються заняття в рамках програми; матеріально-технічне забезпечення практики (фліпчарт, телевізор, екран, проєктор).

Партнером практики стала ГО «Діловий клуб «Партнер».

Досягнення:

- 60 осіб взяли участь в заході;
- позитивні відгуки в соціальних мережах;
- навчання входить до списку постійних практик;
- підвищення рівня фінансової свідомості молоді.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Поліпшення фінансової грамотності молодих людей.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Практика стосується Цілі №4. Якісна освіта.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

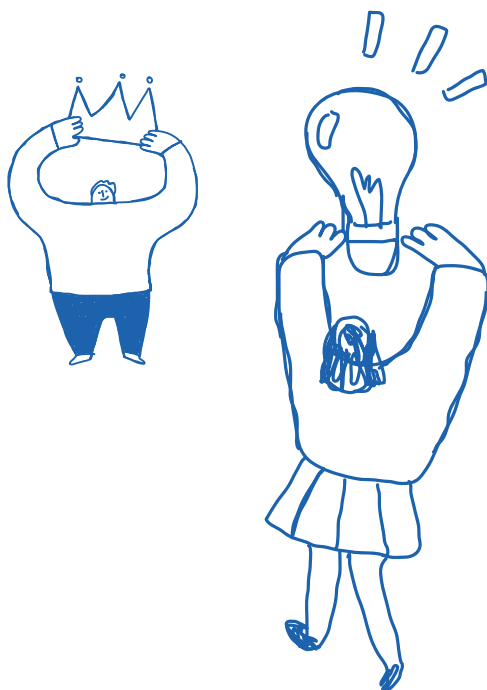
Реалізація практики тісно пов'язана з використанням таких цифрових інструментів, як:

- соціальні мережі Instagram та Facebook (для реклами заходу та публікації звіту);
- Google-форми (для реєстрації учасників).

Посилання на фото/відео:

<https://photos.app.goo.gl/t2wPxQLAnyCemJvU7>

**Практика: ОНЛАЙН-РУБРИКА
ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
«БАНКА ПСИХОЛОГА»**

Організація: Комунальний заклад Білоцерківської міської ради Об'єднання клубів за місцем проживання «Дивосвіт», клуб за місцем проживання «Молодіжний центр»

Місце діяльності: місто Біла Церква, Київська область

Авторка практики: Гаркавенко Аліна Віталіївна

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
beganina.a@gmail.com

Період впровадження практики:
Квітень–липень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Підтримка, повага, анонімність, психологічне здоров'я, інноваційність

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Передумовою реалізації практики стали карантинні обмеження через коронавірусну інфекцію (COVID-19) та перехід нашого закладу в онлайн-режим. Задля підтримки психологічного здоров'я молоді і була створена психологічна рубрика «Банка психолога».

Аналіз потреб молоді:

Передзапочаткуванням практики проводили онлайн-опитування в соціальних мережах Молодіжного центру з планування онлайн-заходів та онлайн-рубрик на період карантину.

Опис практики:

Молоді люди часто соромляться звертатися по допомогу до психолога. Саме тому ми вирішили, що Молодіжний центр обов'язково має надавати психологічну підтримку, але карантин вніс свої корективи. Ми не могли організувати індивідуальні зустрічі, а підтримка психолога в період карантинних обмежень набувала дедалі більшої актуальності, тож було ухвалено рішення створити психологічну онлайн-рубрику. В цьому і полягає інноваційність практики, адже в нашій громаді це була перша доступна, безкоштовна молодіжна онлайн-підтримка. З кожним тижнем дедалі більше молодих людей ставили запитання, що їх хвилюють, та зверталися до психолога особисто. Крім того, на продовження рубрики в Молодіжному центрі відбувалися й офлайн-зустрічі з психологом.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

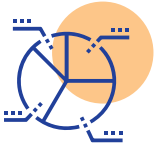
Власні ресурси: 2 працівника та 1 волонтер Молодіжного центру. Зйомки прямих ефірів проводилися в приміщенні Молодіжного центру. Серед використаних матеріальних ресурсів – обладнання для прямого ефіру (набір блогера, телефон). Додатково заручилися підтримкою психолога – партнера Молодіжного центру.

Досягнення:

За 2,5 місяці реалізації практики:

- проведено 7 прямих ефірів із психологом;
- опрацьовано 55 анонімних запитань;
- ефіри переглянули понад 400 осіб;
- три молоді люди звернулися до нашого психолога за індивідуальними консультаціями.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

Підтримка емоційного та психологічного здоров'я молоді.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Охоплено такі цілі:

- 4. Міцне здоров'я.
- 17. Партнерство заради сталого розвитку.

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

Реалізація практики тісно пов'язана з використанням цифрових інструментів:

- програми анонімних запитань «F3» — за її допомогою молодь надсилає питання психологу;
- соціальної мереж Instagram — вона використовувалася для проведення прямих ефірів та публікації звітів про роботу рубрики.

Посилання на фото/відео:

https://www.instagram.com/tv/CQyR4jd-pSaO/?utm_medium=copy_link

https://www.instagram.com/tv/CPnp1b-2pl_T/?utm_medium=copy_link

Практика: «BABUCI» (BUILDING BIG COHESION – БУДУЮЧИ ВЕЛИКУ ЗГУРТОВАНІСТЬ)

Організація: Комунальний заклад «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області

Місце діяльності: Чернігівська обл., Ніжинська ТГ, місто Ніжин

Авторка практики: Цюрток Світлана Сергіївна, заступниця директора КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр» Ніжинської міської ради Чернігівської області

Контактна адреса електронної пошти авторки практики:
nizhnyouthcenter@gmail.com

Період впровадження практики:
Січень–травень 2021 р.

Статус практики: Реалізацію завершено

П'ять ключових слів, які характеризують практику: Міжвіковий діалог молоді та людей поважного віку

Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Проблема розгортання міжкультурного діалогу є однією з визначальних для сучасного культурного середовища. У часи пандемії гостро постало питання міжвікової взаємодії. Існує низка проблем у спілкуванні та взаєморозумінні поколінь, саме тому я запропонувала ініціативу створення комунікаційного простору – проведення літературних вечорів, майстер-класів, фотосушок, виставок на базі КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр».

Аналіз потреб молоді:

Попередньо ми реалізували проект «Made in Ukraine», до якого залучили відвідувачів територіального центру соціального обслуговування непрацездатних громадян та вихованці Центру соціально-психологічної реабілітації дітей і помітили, що такі заходи, які спонукають до міжкультурного та міжвікового діалогу отримують позитивні наслідки. Зокрема, ми отримали низку запитів від молодих людей, щодо того, аби такі заходи відбувалися якомога частіше. Молоді люди виявляли бажання бути не лише учасниками заходів, а й самі хотіли включатися до реалізації практики, де обрали для себе ролі (проводили майстер класи з хореографії та співів).

Також, періодично ми проводимо опитування молоді щодо їхніх вподобань, так от питання міжвікової взаємодії та спілкування з дорослими кожного разу займає одне з ТОП 5 місць у рейтингу потреб молоді нашої громади.

Опис практики:

Практика багатокомпонентна. Її розробкою та впровадженням частково займалися молоді люди – волонтери Молодіжного центру разом із працівниками.

Завдання та маршрутизатори для квесту, передбаченого у практиці, розроблялися безпосередньо разом із волонтерами закладу. Також волонтери залюбки допомагали проводити майстер-класи, зокрема з хореографії, що також є невід'ємною частиною практики.

Креативність полягає у тому, що запропоновані нами форми роботи поєднують сучасність та старовину. Ми згадали українські народні традиції, пісні та хореографічні па. На караоке-вечорі головною родзинкою стали сучасні пісні у виконанні бабусь та українські народні пісні у виконанні молоді. Неординарністю відзначався і хореографічний майстер-клас, під час якого молоді люди ушкварили гопака, а от бабусі насолоджувалися ритмічними рухами під запальний рок-н-рол.

Не менш креативним виявився і квест «Українськими стежками», адже хранительками локацій були саме бабусі, які давали завдання командам (вік учасників – 13–15 років). А тренінг «Формування міжкультурної комунікації», що ґрунтувався на філософії програми «Активні громадяни» від Британської ради, дав можливість сформувати простір взаєморозуміння між відвідувачками територіального центру обслуговування непрацездатних громадян, Ради ветеранів та молоді з числа онуків активної «золотої молоді».

Звісно, для всіх перерахованих компонентів важливе поєднання різновікових категорій, на чому й будується міжвіковий діалог.

Ми інтегрували у практику «ВаВuСi» ряд різних форм роботи, які спрямовані на формування міжкультурного діалогу між молодими людьми та людьми поважного віку.

Ресурси, які були задіяні для реалізації практики:

Матеріальні: приміщення Молодіжного центру, стільці, столи, кавабрейки.

Технічні: цифровий фотоапарат Sony, штатив, ноутбук HP, колонки, ноутбук, проектор, екран, мініколонка JBL, програми VideoPad, Canva, сторінки Ніжинського міського молодіжного центру у соціальних мережах, мікрофони-петлички, кільцеві лампи (закупівля в рамках Громадського бюджету проекту «Молодь Records»).

Людські: працівники та волонтери Молодіжного центру

Додатково залучені ресурси

Матеріальні: Практика реалізована за підтримки програми Британської ради «Активні громадяни». За кошти Британської ради придбано матеріали для творчості, зокрема фоаміран, молди, вайнери, ножиці на кожного учасника, клейові пістолети та клей до них, прикраси для оздоблення виробів, папір для заготовок.

Залучені сторони: ГО «Лабораторія ініціативної молоді», відвідувачі Ніжинського територіального центру соціального обслуговування непрацездатних громадян, студенти Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя.

Досягнення:

Реалізація практики дала змогу підвищувати рівень національно-патріотичного виховання молоді та людей поважного віку, а також посилювати участь молоді в реальному житті громади міста. Молоді люди різного віку отримують знання та досвід у площині міжкультурного та міжвікового діалогу, а також можливість змістовного дозвілля, що, своєю чергою, сприяє налагодженню взаємин між різними віковими категоріями, підвищенню рівня соціальної згуртованості в громаді.

У рамках практики впроваджено низку форм спільного відпочинку та діалогу:

1. Майстер-класи (4 шт.) зі створення прикрас в українському стилі з фоамірану.
2. Караоке-вечірка «Ukrainian Style».
3. Квест «Українськими стежками».
4. Kahoot «Українськими стежками».
5. Танцювальний майстер-клас «Українські народні танці» & «Сучасна хореографія».
6. Тренінг «Формування міжкультурної комунікації».
7. Навчальна гра з соціальних прав людини «Країна гідності».
8. Чаювання зі смаколикami та душевними розмовами.

Плановані зміни, яких ми прагнули досягти:

- На локальному рівні вже проведено низку заходів для зближення поколінь, обміну досвідом та розвитку компетенцій у сфері громадянської освіти та національно-патріотичного виховання молоді. З огляду на пандемію Covid-19 ми ретельно підійшли до вибору форм та методів проведення майстерень.
- На глобальному рівні ідеться про зміни у площині міжкультурного досвіду, налагодження зв'язків, покращення образу молоді в очах старшого покоління.

Сталість проекту простежуватиметься у налагодженні сталих взаємин між Територіальним центром, Радою ветеранів, Молодіжним центром. Проект буде рекомендовано до включення до міської цільової програми з національно-патріотичного виховання молоді Ніжинської ТГ з подальшим фінансуванням за рахунок місцевого бюджету.

Сфера молодіжної політики з якою пов'язана практика:

11. Міжвіковий діалог та міжкультурна співпраця. Метою практики є налагодження міжвікового діалогу, організація спільного дозвілля, творчості та обміну досвідом у рамках міжкультурної співпраці та розвиток соціальної згуртованості для молоді та людей поважного віку.

Інтеграція Цілей сталого розвитку:

Ціль 10. Скорочення нерівності всередині країн і між ними (проект відповідає підпунктам 10.2 «Запобігати проявам дискримінації в суспільстві», 10.3 «Забезпечити доступність послуг соціальної сфери» – ідеться про сприяння соціальному, економічному та політичному включенню усіх незалежно від віку, статі, стану здоров'я, расової чи етнічної приналежності, походження, релігії, економічного або іншого статусу).

Ціль 11. Сталий розвиток міста та спільнот (проект відповідає підпункту 11.3 «Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору»).

Ціль 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку (проект відповідає підпункту 17.3 «Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей сталого розвитку»).

Цифрові інструменти, які використовували під час реалізації практики:

На щастя, реалізація практики майже повністю припала на періоди, не обтяжені карантинними обмеженнями. Але у період карантинних обмежень цифрові інструменти використовувалися у формі, доступній для кожного учасника практики, адже проєкт пов'язаний із залученням не лише молодих людей, а й людей поважного віку. Зокрема, ми створювали онлайн-майстер-класи, які потім викладали в соціальні мережі для загального доступу.

Посилання на фото/відео:

Для підсилення ефекту використання застосунку «Save Our Planet» була створена сторінка в Інстаграм <https://www.instagram.com/save-planet.ua/>, яку ведуть саме розробники гри, і в доступній формі проводять екологічну просвіту. Застосунок є доступним і безкоштовним для завантаження за посиланням <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.Artifint.SOP>

